הארץ

1 ש"ח יום ד' כ"ב באלול תשמ"ז, 16 בספטמבר VOL. 68/20788 SEPTEMBER 16 1987
(כולל מע"מ)

מקדונלד בישראל?!!!

עדיין לא...
הרשת הבינלאומית לשירותי דפוס קוויק קופי פרינטינג פועלת בישראל 3 שנים. בימים אלה החלה במכירת זכיונות ברחבי הארץ.

Kwik-Kopy PRINTING

ג'וליאן גרין, רח' דוד המלך 1, ת"א, טל. 216872
אדריאן ויסברג, רח' אחד העם 54-50, ת"א, טל. 660941

כך מדפיסים בעולם הגדול

חדשות הארץ

שיחות היום

עם: ד"ר כרמי יוגב, מנהל גימנסיה הרצליה בת"א
על: הבירות בצוות שמינה השר זבולון המר לגבש הצעה להחלפת הסטטוסקוו במדינה (עמ' 2)

★

נציג נורווגי יבוא החודש לישראל לבדוק איזה שימוש נעשה במים הכבדים (עמ' 4)

★

התפטרות והדחה של שני קברניטים בכירים באל-על (עמ' 6)

★

מכבי ת"א ניצח במילאנו 92—72 בגביע הבין-יבשתי (הספורט עמ' 12)

★

ורד-מייל
המילה האחרונה בציבור המובילים
י-ם: 639015, 227248, 699311
ת"א: 615270, 285282, 499389
צפון: 06-333950, 335233, 06-571343

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: חם מהרגיל והביל במישור החוף.
הטמפרטורות:
- ירושלים: 35—19.
- תל-אביב: 31—21.
- חיפה: 33—21.
- באר-שבע: 35—20.

הגולן 36—22, צפת 34—22, טבריה 36—20, השומרון 37—21, נתב"ג 34—19, יריחו 41—21, אילת 40—20.

זכו בלוטו
בהגרלת הלוטו אתמול עלו בגורל המספרים הבאים: 31, 27, 18, 11, 10, 4. המספר הנוסף: 2.

שערי הדולר

	שער הדולר	השער בבנה"ח
יציג	1.5998	−0.0005
נוסעים	1.9015	−0.0006
שחור	1.6900	—

שער הסל

יציג	1.6784	−0.0003

בגליון זה 16 עמודים

רוזן לא השיג חסינות למעורבי פרשת פולארד

שליחותו של השגריר לשעבר נועדה לשכנע את משרד המשפטים להעניק חסינות לרמטכ"ל לשעבר משה לוי, ללפידות, יגור, ארב ורפי איתן

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בוואשינגטון

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). השגריר מאיר רוזן יחזור לארץ לאחר שלא הצליח לשכנע את משרד המשפטים האמריקאי לשנות את עמדותיו כלפי המעורבים בפרשת פולארד.

שליחותו של רוזן נועדה לנסות ולשכנע את משרד המשפטים להעניק חסינות לכל מי שהיה מעורב בפרשת פולארד — בהם הרמטכ"ל לשעבר משה לוי, מפקד חיל האוויר עמוס לפידות, יוסף (סוף בעמוד 7)

שר החוץ הסובייטי אדוארד שווארדנדזה (משמאל) בא אתמול לבית הלבן ונתקבל בחמימות על ידי הנשיא רייגן. באמצע — סגן הנשיא ג'ורג' בוש. ראה דיווח בעמוד 2. (תצלום איי־פי)

בהשפעת הקונגרס החליט הממשל לסגור משרד אש"ף בוואשינגטון

ארה"ב לישראל: אל תכשילו עיסקת נשק חדשה עם סעודיה

שמיר, פרס ורבין ידונו היום בפניית הממשל לא להפעיל לחץ על הקונגרס • העיסקה כוללת מטוסי אף-15, טילי מאווריק וסטינגר וציוד לוחמה יבשתי • ארה"ב: העיסקה אמורה לשרת את האינטרסים שלנו במלחמת המפרץ ולסייע בשיקום אמינותנו בקרב מדינות ערב המתונות

מאת עקיבא אלדר, סופר המדיני של "הארץ"

ראש הממשלה יצחק שמיר מזמן היום דיון בכיר בהשתתפות ממלא מקומו ושר החוץ שמעון פרס ושר הביטחון יצחק רבין בבקשה אמריקאית להגמיש את עמדת ישראל בעניין עיסקת נשק עם סעודיה. ארה"ב מבקשת למכור לסעודיה מטוסי אף-15 במקום מטוסים מדגם זה שיצאו מכלל שימוש. כמו כן כלולים בעיסקה טילי מסוג מאווריק (אוויר-קרקע) וסטינגר (טיל כתף נגד מטוסים) וכן ציוד לוחמה יבשתי.

גורמים אמריקאים בכירים נימקו את הבקשה שהועברה באמצעות איפא"ק כי ישראל ואיפא"ק אינן צריכות להפעיל לחצים על הקונגרס משום שאין במרכיבי העיסקה נשק המאיים על בטחונה של ישראל ומנגד אמורה העיסקה לשרת את האינטרסים של ארה"ב במלחמת המפרץ וכן לסייע לממשל לשקם את אמינותו בקרב מדינות ערב המתונות שנפגעה עקב עיסקת הנשק עם אירן.

לפי שעה אין פניה אמריקאית בעניין עיסקת הנשק עם ירדן, שכן ארה"ב מסרבת להעניק למלך חוסיין את שהוא דורש, חרף המידע שהגיע אליה בדבר נכונות סובייטית להרחיק לכת לקראת ירדן בנושא מימון מטוסי מיג 29 וכן הידיעה על הסכמתו של חוסיין לשיחות בנושא (סוף בעמוד 7)

מנכ"ל פניקס יוסף חכמי ואביו נעצרו ושוחררו

המנכ"ל חשוד בגניבה ובמירמה • אביו — בקבלת דבר במירמה

מאת יהודה שרוני וראובן שפירא, סופרי "הארץ"

יוסף חכמי, מנכ"ל חברת הביטוח "הפניקס", ואביו דוד חכמי, נעצרו אתמול על-ידי המשטרה, ושוחררו בערבות על-ידי שופט בית-משפט השלום, יצחק ברא"ז. יחד איתם נעצר יצחק סאלם, שהיה מנהל השקעות בחברת הבורקים "פיט".

היחידה הארצית לחקירות הונאה במשטרת ישראל בשיתוף מס הכנסה פשטו אתמול לב' (סוף בעמוד 7)

בראשונה זה כ-15 שנה: 7 חודשים ללא תוספת יוקר

מדד אוגוסט — 1.2%; תוספת יוקר של כ-5% נדחית בחודש

קצב האינפלציה השנתית מוערך בשיעור של בין 18 ל-20% • השיבוש בהערכת גובה המדד נבע מעליית מחירי הירקות והפירות ב-3.7% • התאחדות התעשיינים וההסתדרות: המדד עדיין גבוה מדי

מאת דן סגיר, סופר "הארץ"

מדד המחירים לצרכן עלה בחודש אוגוסט השנה ב-1.2%, ותשלום תוספת היוקר בשיעור של לפחות 5% נדחה בחודש נוסף, והו תשלום במשכורות אוקטובר. על-פי הסכם תוספת היוקר, ישולם פיצוי בסך 70% מההתייקרויות במשק, לאחר שאלו יעברו את ה-7%, אולם עליית המדד עד עתה הסתכמה ב-6.8% ולכן רק בעוד חודש יהיו השכירים במשק זכאים לתוספת היוקר.

לדברי אנשי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משמעותה של דחיית תשלום תוספת היוקר לאוקטובר היא שלראשונה מזה קרוב ל-15 שנה עברו שבעה חודשים רצופים ללא תשלום תוספת יוקר במשק הישראלי.

עליית מדד אוגוסט ב-1.2% הביאה אותו ל-179.6 לעומת 177.4 ביולי (ממוצע 1985 — 100.0 נקודות), נבעה מעליית מחירים במרבית קבוצות התצרוכת, שקוזזו על-ידי ירידות מחירים עונתיות של ההלבשה וההנעלה. בשמונת החודשים הראשונים של 1987 עלה מדד המחירים לצרכן ב-10.1% — שיעור אינפלציה ממוצע של 1.25% בחודש, ובחישוב שנתי 15%, אולם בשל המדדים הגבוהים יותר הצפויים בחודשים הקרובים, עדיין מוערך קצב האינפלציה השנתית בשיעור של בין 18 ל-20%.

התייקרויות בתעשיה

השיבוש בהערכות לגבי גובה המדד נבע מכך שמדד מחירי הירקות והפירות היה גבוה באוגוסט ב-3.7% מאשר ביולי, בעוד שעל-פי העונתיות הרגילה לא היה צפוי שינוי בחודש זה. מדד מחירי המזון עלה באוגוסט ב-0.7%, מחירי החזקת הדירה ב-1.6%, ריהוט וציוד לבית עלה ב-1.3%, בריאות ב-0.8%, חינוך תרבות ובידור 1.4% ותחבורה ותקשורת ב-2.3%. התחום היחיד שבו נרשמו ירידות מחירים הוא מדד מחירי הלבשה והנעלה, שירד ב-6.0%. הלבשה — ירידה ב-6.5%, הנעלה — 4.2%.

מדד המחירים הסיטוניים של תפוקת התעשיה ליעדים מקומיים עלה בחודש אוגוסט ב-1.4%. מתחילת השנה עלה מדד זה ב-14%. העליה במדד אוגוסט משקפת התייקרויות ברוב ענפי התעשיה ובמיוחד בענפים: מזון (ב-17%), עץ ומוצריו (ב-1.7%), נייר ומוצריו (ב-2.8%), מוצרי גומי ופלסטיקה (ב-2.5%), מתכת (ב-2.3%) וכלי הובלה (ב-1.8%). לעומת זאת נרשמו ירידות מחירים בענפים: הלבשה (ב-1.2%) ועור ומוצריו (ב-1.6%).

התחזית לספטמבר: 1%—1.5%

חוגים כלכליים מעריכים שמדד ספטמבר יהיה בשיעור שבין 1% ל-1.5% (סוף בעמוד 7)

הרמטכ"ל: רק לרבנות הצבאית יש אישור לצרף ב"ה

לכל היחידות נשלח חוזר לרענן ההוראות

מאת דן סגיר

"רק לגבי מסמכים היוצאים מטעם הרבנות הצבאית יש אישור להוסיף בראש המסמך את התוספת 'ב"ה'" — הבהיר אתמול הרמטכ"ל, רב-אלוף דן שומרון, בעת שהתבקש לפרש את פקודות הצבא בשאלה זו.

שומרון ציין שבימים אלה נשלח חוזר מיוחד ליחידות, המרענן למפקדים את נוהלי כתיבת מכתבים רשמיים היוצאים מן הצבא לציבור ובתוך (סוף בעמוד 7)

צה"ל בודק אם מותו של ילד בן ה-12 מבלאטה קשור ל-2 תקריות ירי במחנה

מקורות צבאיים: בגופתו לא נמצאו פצעי ירי; ביה"ח בשכם: הוא נפגע מקליע ליד עינו • חייל מילואים שנכנס עם רכב בטעות למחנה נחסם, נרגם, נחבל והצליח להימלט תוך פתיחה באש • חיילים פצעו בירי 2 מפגינים • שר הביטחון ביקר במחנה זמן קצר לפני התקרית

מאת אודי ניר, סופר "הארץ" בשטחים

צה"ל עדיין בודק אם מותו של ילד בן 12 ממחנה הפליטים בלאטה אתמול קשור לשתי תקריות ירי שאירעו אתמול במקום. כוחות הביטחון יתגברו היום ומחר את היערכותם בשטחים, לקראת יום השנה לטבח בסברה ושאתילה, ויום השנה לאירועי "ספטמבר השחור" בירדן (1970).

מקורות צבאיים מסרו אמש כי בדיקה ראשונית של גופת הילד ההרוג מבלאטה לא הצביעה בבירור על סיבת המוות, ולא נמצאו בה פצעי ירי. גופת הילד, חסן מוחמד א-שיוואוי, הועברה לבדיקה במכון הפתולוגי באבו-כביר. מבית החולים "ראפידיה" בשכם, שם נקבע מותו של הילד, נמסר כי הוא נפגע בראשו, ליד עינו, כנראה מפגיעת קליע. בהפגנה שהתקיימה בבלאטה בעקבות היוודע הידיעות על מותו של הילד, ירו חיילי צה"ל על קבוצה של מפגינים, ופצעו שניים מהם ברגליהם.

התקריות במחנה הפליטים בלאטה אירעו אתמול מעט אחרי ששר הביטחון, יצחק רבין, ביקר במקום, במסגרת סיור שגרתי. מפקד האזור סקר בפניו את בעיות הביטחון (סוף בעמוד 7)

חבר הקונגרס שאל: האם שמיר גרם למות הוועידה הבינ"ל; ריצ'ארד מרפי היסס להשיב

שר החוץ הרומני: שמיר לא דחה את רעיון הוועידה וביקש שהות להרהר

העיתון "אל אהרם": השר הרומני סיפר זאת ליו"ר מועצת העם המצרית • שמיר סיכם עם השליח הרומני מיטאה כי ימשכו מאמצי התיווך ושליחים נוספים יבואו בקרוב לאזור

מאת עקיבא אלדר וצבי בראל, סופרי "הארץ"

נשיא רומניה, ניקולאי צ'אושסקו, ממשיך במאמציו לגבש נוסחה מוסכמת על כל הצדדים בעניין הוועידה הבין-לאומית והייצוג הפלשתיני.

העיתון המצרי "אל אהרם" ציטט אתמול את שר החוץ הרומני, שאמר בשיחה עם ריפעת אל-מחג'וב, יו"ר מועצת העם המצרית, המבקר ברומניה, כי "ראש הממשלה יצחק שמיר לא דחה לחלוטין את רעיון הוועידה הבינ"ל, וביקש שהות נוספת להרהר בעניין".

בלשכת שר החוץ אמרו כי אם אכן שמיר אינו שולל את הוועידה הבינ"ל כדרך לפתרון, יש לברך על כך.

נודע כי גם הממשל האמריקאי ממשיך במאמציו לשכנע את שמיר להסיר את התנגדותו לוועידה כתמורה להסכמה מוקדמת שהנושא הראשון על סדר יומה יהיה הסדר ביניים נוסח האוטונומיה.

בשיחת סיכום קצרה שקיים אתמול שמיר עם השליח הרומני, קונסטנטין מיטאה, סוכם כי רומניה תמשיך במאמצי התיווך, ושליחים נוספים "יבואו בעתיד הקרוב לאזור", במטרה לקדם את יוזמת השלום.

מרפי לא הבחין בהתקדמות

צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב, מוסר כי בפעם הראשונה מאז החל תהליך השלום נמנע עוזר מזכיר המדינה לעניני המזרח התיכון, ריצ'רד מרפי, מלציין שחלה התקדמות בתהליך המדיני. בעדות בפני תת-הוועדה לעניני המזרח התיכון הסתפק מרפי בציון העובדה שהמגעים נמשכים עם מנהיגי ישראל ועם ירדן. "המלך חוסיין ממשיך להיות מחוייב לתהליך השלום", אמר מרפי, אך הוסיף הפעם את חלקו המאוזן של הנוסח, שעל-פיו "גם ישראל מחוייבת לתהליך".

בכל עדויותיו בעבר טרח מרפי לציין תמיד כי חלה התקדמות בתהליך השלום, ואף לאזכר את חלקו (סוף בעמוד 7)

ישראל לא תופיע בדו"ח הממשל על דרום אפריקה

מאת צבי בראל

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). ישראל לא תופיע בדו"ח הממשל על דרום אפריקה שיוגש לקונגרס בתחילת אוקטובר. דו"ח זה נעשה על פי דרישת חוק הסנקציות על דרום (סוף בעמוד 7)

המשטרה: השיא בגל ההפגנות של התעשיה האווירית עבר; לא ננקוט צעדים נגד המתפרעים

רבין שוקל לאפשר לתעשיה האווירית להמשיך בפיתוח חלק ממערכות הלביא

בין כ-450 העובדים, העומדים לקבל מכתבי פיטורים בקרוב, כ-200 עובדים זמניים, ביחידות שאינן קשורות בלביא • לפי בקשת מזכ"ל ההסתדרות יבוצעו הפיטורים לאחר החגים

מאת דן סגיר

שר הביטחון, יצחק רבין, שוקל באופן חיובי לאפשר לתעשיה האווירית להמשיך ולפתח חלק ממערכות האוויוניקה שהיו מיועדות למטוס הלביא, למרות שהפרוייקט הופסק. דברים ברוח זו אמר אמש לראשי התעשיה האווירית, עימם נפגש לדיון על היערכותם בעקבות החלטת הממשלה.

יחד עם זאת הדגיש רבין בשיחה עם יו"ר התעשיה האווירית מרדכי הוד, המנכ"ל משה קרת, שהחלטת הממשלה להפסיק את המשך הפיתוח של המטוס "תוצא אל הפועל כרוחה וכלשונה". רבין הוסיף שמשרד הביטחון יקיים גם את החלק בהחלטה שאומר ש"המשרד יפעל להבטחת כושרה הטכנולוגי היצרני של התעשיה האווירית בתחומי המחקר, הפיתוח, הייצור וההשבחה של כלי טיס ואמצעי לחימה".

במשרד הביטחון אומרים שההחלטה צפויה להמשיך ולפתח מערכות אוויוניות תביא בעקבותיה תעסוקה למאות מאנשי חטיבת ההנדסה בתעשיה האווירית — שהיא הנפגעת העיקרית מביטול הלביא.

450—400 זמניים ישוחררו

א. קרן, סופר "הארץ", מוסר כי כ-200 עד 250 עובדים זמניים בתעשיה האווירית, שתפקידם ישירות בפרוייקט הלביא, יקבלו בימים הקרובים מכתבי פיטורים. כן יקבלו מכתבים כאלה עוד כ-200 עובדים זמניים ביחידות אחרות של התעשיה האווירית, שאינם קשורים בלביא. ביצוע הפיטורים ייעשה לאחר החגים, לפי בקשת מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר. 250 עובדים קבועים בפרוייקט הלביא יועברו לתפקידים במקום העובדים הזמניים שישוחררו.

הנהלת התעשיה האווירית קראה אתמול למועצת העובדים ולוועד לפעול מיידית להרגעת הרוחות בין העובדים, ולהחזיר את העובדים לעבודה סדירה, מאחר שלא תוכל להשאר אדישה לפגיעה בתיפקודה התקין ובשמה הטוב של התעשיה האווירית.

בעקבות פגישה שקיימה הנהלת התעשיה האווירית עם מועצת (סוף בעמוד 7)

עתון אל-וופד במצרים:

נעצר חשוד שזומם לפוצץ את קבר רבי אבו חצירא במצרים

קהיר (ע"מ). במצרים נעצר אדם בשם מוחמד רצ'את סלאמה, ששלטונות הביטחון מייחסים לו תכנון פעולות צבאיות "נגד הנוכחות האמריקאית והציונית".

העיתון המצרי "אל וופד" המוסר על כך, כותב כי הוא רצה לפוצץ את קברו של רבי אבו חצירא בדמנהור שבמצרים.

כמו כן הוא תיכנן להתנקש בחייהם של פקידים בשגרירות האמריקאית. העיתון "אל וופד" אינו מוסר פרטים נוספים על העצור.

למרות נסיון רצ למנוע המפגש ערכו חרדים וחילונים בבירה דיון משותף

חסיד ויז'ניץ: זריקת אבנים בשבת נוגדת להלכה • גד יציב ממפ"ם: ברגע שתנסו להגיד לי איך לחיות — המאבק מבחינתכם אבוד • רב הקהילה הרפורמית והרב זאב מש"ס בין הנוכחים

מאת נדב שרגאי, סופר "הארץ" בירושלים

מפגש ראשון מסוגו בין חילוניים וחרדים התקיים אתמול בערב בירושלים, למרות נסיונות של אנשי רצ בבירה למנוע את קיומו.

אבי כץ, איש פלג קצבלבוגן בנטורי קרתא, הבהיר כי אינו שותף למחאה החרדית נגד הקרנות הסרטים בשבת: "לא מעניינים אותי הכלל או הפרהסיה. מפני שמדינת ישראל אינה מעניינת אותי. אם אצא להפגין, זה יהיה נגד אגודת ישראל, המנסה להעביר חוקים דתיים, במדינה שחוקיה אינם מעניינים".

אבישי שטוקהיימר, חסיד ויז'ניץ, איש אגודת ישראל, אמר כי זורקי האבנים הם מיעוט מבוטל — נוער ופרחחים. "הצרה היא שהרוב בציבור שממנו אני בא לבוש באותו אופן, שחור. וכשחילוניים רואים אותי לבוש שחורים, או אותם באותה תלבושת — קשה לנו מאוד לשכנע אותם שלא אנו זרקנו את האבנים. זריקת אבנים בשבת ובכלל היא בניגוד להלכה, וחילול שם שמים". שטוקהיימר ביקש "לא לטפח אשליות שבמפגשים כאלה תוותר היהדות החרדית על עקרונותיה".

גד יציב, המזכיר המדיני של מפ"ם, הבהיר לחרדים שהשתתפו בדיון: "יש דרכים לגיטימיות להיאבק, אולם ברגע שאתם תנסו להגיד לי איך לחיות — המאבק מבחינתכם אבוד".

ד"ר אבי רביצקי חלק על דברי יציב: "אינך יכול להגיד שהפשרה תהיה פלורליזם טהור. אם תגיד כך — אתה בעצם מקבל דעה של צד אחד בלבד".

לגנות את "רוחב את הרוב"
רבים מהמשתתפים בדיון, חרדים ודתיים כאחת, תקפו בחריפות את התנהגות המשטרה בפיזור הפגנות החרדים. אברהם גל, איש רצ, סיפר כי היה עד להתנהגות השוטרים: "הם התנהגו כאילו גרדו להם האצבעות, כאילו רצו לערוך (סוף בעמוד 7)

שוק ההון

צפויה התאמה בעקבות המדד

מאת יהודה שרוני

מדד המחירים לצרכן, הגבוה מהצפוי, שפורסם אתמול, עשוי להביא היום להתאמה מסויימת ברמת התשואה של אפיקי ההשקעה הסולידיים. ביקושים צפויים באגרות החוב צמודות המדד ואולי בפקדונות השקליים. לעומת זאת צפויים היצעים בבנקאיות שבהסדר, ואולי בחלק מאפיקי ההשקעה בשוק המניות. שערי המניות והאופציות נטו אתמול ברובם כלל לעלות.

עורך את העמוד: בועז שפירא

רשת השקם מודיעה:

מהיום גם בשקם ויזה יותר טוב מכסף

מחזיקי "ויזה" לקוחות ה"שקם" מוזמנים עתה לבצע קניות בכל רשת חנויות "שקם" ברחבי הארץ ולהנות מאשראי חינם עד חודש ימים ומתשלומים חודשיים נוחים בשיטת "ויזה עדיף".

VISA
ויזה יותר טוב מכסף.
ויזה-כרטיס האשראי של קבוצת בנק לאומי • בנק דיסקונט

שקם
לשרות מגיני העם

صكنا من الاصل

صكذا من الاصل

בריה"מ: אווירת השיחות על צמצום הנשק הגרעיני — טובה משציפינו

רייגן: באגרת מגורבצ'וב "יש דברים טובים" • בטקס בגן של הבית הלבן חתמו שולץ ושווררנאדזה הסכם על הקמת "מרכזים לצמצום סיכונים" למניעת תאונות גרעיניות מקריות

וואשינגטון (ע"ר). מזכיר המדינה האמריקאי, ג'ורג' שולץ, שפתח אתמול שלושה ימי שיחות בנושא צמצום הנשק הגרעיני עם עמיתו הסובייטי, אדוארד שווארדנאדזה, אמר כי פגישתם הראשונה היתה קונסטרוקטיבית.

"היתה לנו פגישה טובה מאד", אמר שולץ לעיתונאים, כששווארדנאדזה עומד לצידו. שולץ אמר כי הם ייוועדו כבפעם שלוש שעות ואיתרו מספר נושאים, שבהם ימשיכו לטפל יועציהם.

דובר סובייטי אמר כי אווירת השיחות היתה טובה יותר משציפו הרוסים שלשום, כשהביעו פסימיות לגבי הסיכויים להגיע לכלל הסכם על ביטול הטילים הגרעיניים לטווח בינוני.

בראשית שיחתו עם הנשיא רייגן אמר אתמול שווארדנאדזה כי "יש" צורך בוועידת פיסגה אמריקאית-סובייטית. לדבריו, באיגרת שהביא עימו לרייגן מאת גורבצ'וב, "יש דברים טובים". כששאל אם האגרת מציעה תאריך לפגישת פיסגה, השיב: "אין תאריך, אך יש צורך בפיסגה".

מרכז לצמצום סיכונים

שווארדנאדזה נפגש עם רייגן לאחר שניהל בשעות לפני הצהריים שיחות על עיניני צמצום החימוש עם שולץ, במחלקת המדינה בוואשינגטון.

לאחר השיחות עם העיתונאים והצילומים, נערך בגן השושנים של הבית הלבן טקס, שבו חתמו שולץ ושווארדנאדזה הסכם בדבר הקמת "מרכזים לצמצום סיכונים", שמטרתם לצמצם את הסכנה שייקרו תאונות גרעיניות מקריות בין שתי מעצמות העל.

רייגן: מתן היתרי יציאה למספר קטן של סירובניקים רחוק מלהיות מספיק

"עיתוים של צעדים חיוביים אלה מצביע על מחווה דיפלומטית ולא צדק" • השלטונות הסובייטיים הודיעו לאסיר ציון ברייליבסקי: עליך לעזוב תוך 10 ימים

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). סתירה התגלתה בין הנשיא רייגן לשר המסחר האמריקאי בשאלת התלות בין יציאת יהודים מברית המועצות, להענקת מעמד של מדינה מועדפת ביותר לבריה"מ.

באיגרת ששיגר רייגן לוועד למען יהודי בריה"מ הוא כותב כי מתן היתרי יציאה למספר קטן של סירובניקים אינו אלא צעדי של העמולה ותו-לא. "צעדים חיוביים אלה רחוקים מלהיות מספיקים, ועיתויים מצביע על מחווה דיפלומטית ולא צדק... הם גם באים בעת שמתרבים הסימנים להתגברות האנטישמיות בכמה מחוזות... הריני להבטיחכם שאני והממשל תומכים בהמשך יישומו של תיקון ג'קסון ואניק, תוך דבקות בכל סעיפיו".

התיקון, על-שם מגישיו הסנטור לשעבר הנרי ג'קסון וחבר הקונגרס לשעבר צ'ארלס ואניק, שהתקבל ב-1974, קובע כי מדינה המטילה הגבלות הגירה לא תוכל ליהנות ממעמד מדינה מועדפת ביותר — המעניק הטבות סחר מפליגות עם ארה"ב.

דברי רייגן עומדים בסתירה לעדותו של שר המסחר האמריקאי, ויליאם ורייטי, בפני הקונגרס, בו הגדיר את תיקון ג'קסון-ואניק "בלתי פרודוקטיבי ומזיק", וקבע שאם בריה"מ תתיר יציאת 15—20 אלף יהודים בשנה, יהיה בכך די כדי להמליץ על הסרת האיסור.

מגאריק שוחרר

גדעון אלון, סופר "הארץ", מוסיף כי השלטונות הסובייטיים הודיעו אתמול לאסיר ציון לשעבר, ויקטור ברייליבסקי, כי עליו לצאת מברית המועצות בתוך 10 ימים, כלומר לא יאוחר מ-24 בספטמבר. ברייליבסקי (52), מומחה לקיברנטיקה, רעייתו אירנה, דוקטור למתמטיקה יישומית, ושני ילדיהם יגיעו קרוב לוודאי ארצה רק אחרי ראש השנה.

עדיין לא ברור מתי ייצא אסיר ציון לשעבר, יוסף ביגון, מבריה"מ. שלשום הוא נעצר לכמה שעות על ידי הק.ג.ב, אחרי שהשתתף בעצרת נגד האנטישמיות.

אתמול שוחרר מהכלא אלכסיי מגאריק, אסיר ציון האחרון ששהה בכלא סובייטי. מגאריק (28) מוסיקאי שנעצר אשתקד והואשם באחזקת סמים בקופסת הסיגריות שלו. נידון לשלוש שנות מאסר במחנה כפיה בסיביר. אולם שוחרר כעבור שנה וחצי, חוכה בחנינה. אתמול יצא מגאריק ברכבת לביתו במוסקווה. עדיין לא ברור אם בקשת שחרורו יוענק לו ולרעייתו נטאליה היתרי יציאה.

היתר לעוד 5 מסורבים

ניו-יורק (עסט"א). חמישה מסורבי עליה ומשפחותיהם קיבלו רשות להגר מבריה"מ, ויעלו בקרוב לישראל — מסרה הוועדה למען יהודי בריה"מ בלונג-איילנד.

החמישה הם: לב אלברט מקייב, לב פורמן, יוסף ראדומסקי ואבא טאראטוטה, כולם מלנינגראד, וכן אנה ליבקוביץ ממוסקווה. הם הגישו בקשות עליה לפני יותר מ-10 שנים, ובקשותיהם נדחו. בשבוע שעבר נמסר כי ארבעה מסורבי עליה אחרים, ביניהם יוסף ביגון וויקטור ברייליבסקי, יורשו אף הם לצאת מבריה"מ.

עוד נמסר בשבוע שעבר כי הפעיל למען יהדות בריה"מ באוסטרליה, איזי ליבלר, קיבל הזמנה רשמית לעשות את ראש השנה במוסקווה, כאורח המרכז הקהילתי היהודי שם. ליבלר הוא, כנראה, היהודי הראשון שאינו רב, המעורב בעניינים יהודיים בינלאומיים, שקיבל בעידן גורבאצ'וב הזמנה רשמית מבריה"מ.

מספר מסורבי העליה שבקשותיהם נדחו מזה 10 שנים מוערך כיום ב-300.

יו"ר הוועדה למען יהודי בריה"מ בלונג-איילנד, לין זינגר, הסבירה את מתן ההיתרים ברצון "להוריד את הלחץ" לפני ביקורו של שר החוץ הסובייטי שווארדנאדזה בארה"ב.

קרוב ל-180 מתנגדי משטר, לא כולם יהודים, שוחררו ממחנות-מעצר ומחנות כפיה בעקבות חנינה, שהכריז הקרמלין בתחילת השנה.

יעקבי, יקיר ג'וליס

השר גד יעקבי זכה אתמול בתואר "יקיר ג'וליס". בביקורו בכפר נתקבל על ידי מנהיג העדה הדרוזית, השייח אמין טריף. (צילום: ישראל סימיונסקי, י.פ.פ.א.)

ראיתי שמעתי

ישראל מצטרפת ליבשת אירופה

שר העבודה והרווחה, משה קצב, יצא אתמול לנורווגיה, להשתתף בוועידה של שרי העבודה מן האיזור האירופי, החברים בארגון העבודה הבינלאומי. לראשונה משתתפת ישראל כחברה מלאה באיזור זה של הארגון, ונמסר כי זו הרמה הבכירה ביותר בארגון אירופי כלשהו שישראל חברה מלאה בו. קדמו לכך מאמצים שנמשכו שנים רבות להמיר את החברות בארגון האסיאתי ל ארגון האירופי.

א.לם

עוגה סוציאליסטית בבריסל

בבריסל התקיים השבוע מפגש של מנהיגים הסוציאליסטיים של אירופה לדיון בסוגיית השלום ומפליד במזרח התיכון. משתתפי האירוע, שדעותיהם אודות הדרכים להשכנת שלום היו כנגונות, התאחדו כשפרסו בהנאה עוגה עליה התנוססה המלה "שלום" בשלוש שפות: בערבית, באנגלית ובעברית.

בין הנוכחים במפגש היו מיי ליס כתרה, שר המשפטים הבלגי לשעבר וכיום סגן הנשיא הצרפתי של המפלגה הסוציאליסטית: הנס קושניק, ראש ממשלת בראמן במערב גרמניה וחבר הבונדסטאג; קארל האן כיור, הנשיא הפלמי של המפלגה הסוציאליסטית הבלגית: רולנד דומא, שר החוץ הצרפתי לשעבר; ומישראל, ח"כ אבא אבן, יו"ר ועדת החוץ והביטחון, עוזי ברעם, מזכ"ל מפלגת העבודה ויחיאל לקט, היו"ר העולמי של תנועת העבודה.

תנ"ך עכשיו במוזיאון תל אביב

מוזיאון תל-אביב פתח שלשום תערוכה חדשה שנושאה "אוצרות ארצות המקרא", המציגה את חיי היום יום של אבותינו הקדמונים. התערוכה היא מאוספו של אלי בורובסקי, מיליונר המתגורר בשוויץ, וכוללת פסלים מעין אלה שניתץ אברהם אבינו. פסל פרעה רעמסס השני, שתחת שלטונו עבדו בני ישראל בפרך בבצרים; דוגמאות מקוריות של הכתב העברי בימיו הקדומים; תבליט מארמון סנחריב המתאר גולים לבבל ועוד.

בפתיחת התערוכה נכחו, מלבד בעל האוסף, גם נשיא המדינה, חיים הרצוג, ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, וראש עיריית תל-אביב, שלמה להט. בעתיד תשוכן התערוכה במוזיאון חדש שמקים בר חובסקי בירושלים.

חיים הנדהרק

רומיאו ויוליה עברו למינכן

להקת הבלט של בית האופרה של מינכן, שתגיע לישראל להופעות אחדות בסוף חודש נובמבר, תעלה בארץ שתי תוכניות. האחת, הפקה מלאה של "רומיאו ויוליה", לכוריאוגרפיה של ג'ון קרנקו. הפקה זו הוצגה בארץ בעבר על-ידי "בלט שטוטגרט". התוכנית השנייה תכלול מעבדות של הכוריאוגרף הרוסי הנודע מיכאל פוקין ("הסלפידים", "הקרנבל", "מות הברבור" ו"פטרושקה").

הלהקה, המונה 60 רקדנים תופיע בשלוש הערים הגדולות.

המבצע למלחמה בתאונות חוזר לתקשורת

הגל הגואה של תאונות דרכים הוחזר לתקשורת את המבצע של חברת הביטוח "הסנה" ("בכביש אל תהיה צודק היה חכם") הנערך בשיתוף פעולה עם הנהלות העיתונים למניעת תאונות דרכים. במסגרת מבצע זה מאפשרים אמצעי התקשורת פרסום במחיר מיוחד של המודעות הקוראות להיזהרות בדרכים.

מנכ"ל קבוצת "הסנה", אליעזר גולק, החליט לחזור על המבצע בעקבות פניות שהגיעו אליו מכמה גורמים ממשלתיים שטענו כי הממשלה רק "מדברת" על סכנת התאונות ואינה מנסה להקטין את היקפן.

אריה לביא

עיזבון צבי בן-יוסף לארכיון למוסיקה ישראלית

המלחין צבי בן-יוסף, המפקד האחרון של המבצר הרוסי במערכה על גוש עציון במלחמת העצמאות, היה מהמפורסמים במלחינים של שנות ה-40 בארץ. בין השירים שחיבר היו "יש לי כנרת", "הורה נהלל", "ראש פינה", "הולכים בלילה", "כל הדרכים מובילות לרומא" ו"חיל אלמוות". הקריירה המוסיקלית שלו נקטעה באיבה, כאשר נפל בקרב על גוש עציון. עתה העבירה משפחתו את עיזבונו המוסיקלי לארכיון למוסיקה ישראלית, הפועל במסגרת החוג למוסיקולוגיה באקדמיה למוסיקה ע"ש רובין באוניברסיטת תל-אביב.

הארכיון למוסיקה ישראלית מקיים קונצרטים המורכבים מיצירות הנמצאות באוספיו ומסייע לפעילות מחקרית בתחומי עיסוקו.

עש"ת

לא איש כשמואל בנים יחמיץ נערה יפה. בין נערות להקת "אמסק" שהסתובבו במסעדת "דוסלקה" בקבלת הפנים שנערכה להם, היו כמה מנים סלאביים נאים ביותר (גם הגברים אינם קוטלי קנים), גם אם לבושם אינו בדיוק הזעקה האופנתית האחרונה. בין האורחים, נושאי כוסיות הוודקה המאורכות היו חברי המשלחת הקונסולרית הסובייטית, נציגי הכנסיה הרוסית מירושלים, המלחין משה ארגוב ועוד.

בעריכת עירית רוזנבלום

שיחת היום / ירח טל

עם: ד"ר כרמי יוגב, מנהל גימנסיה "הרצליה" בת"א
על: חברותו בצוות שמינה השר זבולון המר כדי לגבש הצעה להחלפת הסטטוס-קוו במדינה

סטטוס-קוו אינו מושג הילכתי קדוש — וצריך לבטל אותו

אפשר לצפות שמכבם תצמח הישועה, וסוף-סוף נגיע במדינה ליחסי שכנות טובה בין הדתיים להילוניים?

אני מאוד מסופק. אני פסימי, מפני שכיום הדתיים מקצינים עמדותיהם ודוחקים את החילונים לפינה. הצרה היא שהציבור הדתי מפולג, ומי שנותן את הטון הם החרדים הקיצוניים. איתם אין כל סיכוי להידברות.

למה אם כן הסכמתה לכהן במועצה?

אני מצדד בהשקעת כל מאמץ. גם אם הוא נראה חסר סיכוי, כדי להגיע להידברות עם הזולת. כמחנך אני מטיף לכך כל ימי.

אי-השתתפות החרדים במועצה אינו מבטיח מראש כישלון לעבודת המועצה?

נכון שטוב היה לו החרדים היו מיוצגים במועצה, כי עיקר הבעיות שיש לנו הוא עם ציבור זה. ללא החרדים יש בהחלט פחות סיכוי להגיע להבנה, אבל צריך לזכור שהחרדים בטלים בשישים בציבור הדתי, ואם נגיע להבנה עם הרוב בציבור הדתי — יש סיכוי להגיע בכל זאת לרגיעה כלשהי.

שר הדתות מבקש להחליף סטטוס-קוו דתי בחדש?

אמרתי בישיבה הראשונה שסטטוס-קוו אינו מושג הילכתי קדוש. אבל עליו מוסן הבלה וצריך לבטל אותו, מה גם שכל הצדדים כבר ניפצו אותו מזמן. אינני מבין מדוע באיצטדיון אחד ברמת-גן מותר לשחק כדורגל בשבת, ובמגרש לידו — אסור. האלטרנטיבה שמציעים הדתיים לנוער המבלה בתל-אביב בלילות שבת — לימוד דף גמרא, עם כל הכבוד, אינה מעשית או רצינית. אני בעד שהנוער יבלה ולא ישב על הברזלים. אני גם חושב שמר בית הציבור הדתי יודע ומודע לכך.

אם כן, איזה רעיונות אתה מתכוון להעלות במועצה?

אני אבטא את השקפת עולמי. אני חושב שהכנסים צריך להיות שכל צד יתן למשנהו להיות את חייו בכבוד, תוך כיבוד רגשות הדדי. כשם שאני לא אציע שהחילוניים יסעו בשבתות במאה שערים, לא ארצה שהדתיים יכתיבו להילוניים כיצד יחיו באזור מגוריהם. זה צריך להיות הבסיס לכל החלטה שתתקבל.

ניסיתם לקבל בישיבה הראשונה החלטות?

כן. היה נסיון אחד — לנסח מבשר, שיציע לערוך בירושלים אך ורק הצגות לא מסחריות בליל שבת. זה היה מקובל על המר, אך לא על הרבנים שהשתתפו בפגישה, וההצעה נפלה.

הרה ההשתוללות הדתיים תימשך — תציע לפרק את המועצה?

צריך לזכור שלמועצה אין כל סמכויות פורמליות. אולם לכורת זאת יש חשיבות להידברות. בשל הרכב המועצה יהיה בוודאי משקל מוסרי לדברים שייאמרו בה ולסיכומים שיתקבלו בה. המועצה בוודאי תמות מעצמה אם לא נגיע להבנה ולהידברות.

כמחנך ותיק המכיר היטב את הנוער החילוני, כיצד משפיעות ההתנגשויות בין דתיים לחילונים על עמדות הצעירים בנושאי דת ומדינה?

ארועים כאלה רק מגבירים את הניכור של הנוער החילוני מהדת, ומגבירים אותו בעמדות קיצוניות. הצרה נוספת היא שהחילונים מגלים בורות בכל הקשור ליהדות, ומשאירים את הגדרת היהדות לחרדים, דהיינו לפי "שולחן ערוך" שנכתב לפני 400 שנה. היהדות היא פלורליסטית, ואינה יכולה להתאבן בהגדרות מלפני 400 שנה שאבד עליהן הכלח.

"שוק של מאות מליוני דולר בארה"ב ממתין ליצוא ישראלי"

עו"ד אלדון קרואל, מומחה בתחום הרכש הפדראלי: ישראל יכולה להגדיל את יצואה בכ-20—10 אחוזים לשנה בשווקים הלא-ביטחוניים

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). שוק של מאות מיליוני דולר ברמה הפדראלית האמריקאית אינו מנוצל על-ידי יצואנים ישראלים, על אף שבחלקו הוא בנוי לקליטת תוצרת ישראל. מדובר במכרזים שמתפרסמים על-ידי המדינות השונות בארה"ב, משרדי הממשל למיניהם, ואף במכרזי רכש של המחוזות בתוך המדינות.

עו"ד אלדון קרואל מוואשינגטון, הנחשב למומחה החשוב ביותר בתחום הרכש הפדראלי והממשלתי, [illegible] בכ-10—20 אחוזים לשנה, אם תתחיל לפתוח את השווקים הבלתי-ביטחוניים בארה"ב, ולהגיע אף להרחבה של 40% בהמשך.

להשתמש ביתרונות הסחר שיש לישראל כלפי ארה"ב, ואף קיימת התעניינות להקים מפעלים משותפים".

צומת מסחרית

דורל קופר, שהיתה עוזרת שר המסחר האמריקאי, ועמדה בראש צוות המו"מ על הסכם הסחר החופשי, אומרת כי ישראל יכולה עכשיו לפתח עצמה כצומת מסחרית בין מדינות שונות בעולם, בשל היתרונות שמקנה לה הסכם הסחר החופשי. קופר, שותפתו של קרואל במשרד הייעוץ, המעסיק גם את מומחה הסחר הישראלי אהוד פר לונסקי, סבורה כי ישראל יכולה עתה לייבא סחורות הצי-מגשרות מאירופה, להוסיף עליהן פיתוח ישראלי, ולייצא אותן לארה"ב תחת כותרת ישראלית, ובכך ליהנות מאי-תשלום מכס עליהן, ולפיכך "לעמוד יפה בתחרות".

היא צופה כי מפעלים אמריקאיים ירצו לנצל את ישראל באותה מידה כלפי השוק האירופי. "לא מן הנמנע", אומרת קופר, "שגם חברות יפניות, קוריאניות וטאיוואניות ירצו

קרואל וקופר יגיעו לארץ השבוע, והם מתכננים סדרת פגישות והרצאות על הנושא במרכז הניהול הישראלי שיחלו ביום ה'.

יקי שמע
יצחק
שמיר
לוחם חרות ישראל

היום הכרעה ב-4 עתירות של ואנונו

חורש בין השאר לפגוש בחברתו ובכומר

מאת איתן רבין

בבית המשפט המחוזי בירושלים ייתנו הבוקר החלטות לגבי ארבע עתירות שהגיש מרדכי ואנונו נגד שלטונות הביטחון ושרות בתי הסוהר.

ואנונו ביקש להיפגש עם חברתו ג'ודי זימט, לאפשר לו לראות כומר, לקבל אוכל מחוץ לכלא באמצעות בני משפחתו או באמצעות עורך-דינו, ולקיים שיחות טלפון עם בני משפחתו.

את העתירות הגיש ואנונו באמצעות עורך-דינו, אביגדור פלדמן, והבוקר יתן השופט המחוזי צבי כהן את החלטותיו.

נודע כי ואנונו נמנע לאכול את המזון של הכלא ואוכל רק אוכל צמחוני.

לבר-מצוה, לחתונה,
לכל החגים,
לכל המשפחה

3 ספרי הלצון
של
אבשלום קור
♦ לצונו של אדם-כבודו
♦ קור קורא במדבר
♦ בלצון דב
שוב בחנויות הספרים ברחבי הארץ.
ספרית מעריב

יוגוסלאוויה — המועמדת הבאה במזרח אירופה לכונן משרד אינטרסים בארץ

שרי החוץ של ישראל ויוגוסלאוויה ייפגשו בתוך שבועות בניו יורק • פרס: ההסכם עם הונגריה אינו ראוי להגדרה "פריצת דרך" • מוסקווה: בודפשט לא סטתה מ"העמדה המתואמת"

מאת עקיבא אלדר
סופר המדיני של "הארץ"

יוגוסלאוויה היא המועמדת הבאה מבין מדינות מזרח-אירופה להסכם כינון משרדי אינטרסים עם ישראל. בימים אלה סוכם עקרונית על פגישה בין שרי החוץ של יוגוסלאוויה וישראל. הפגישה תתקיים במרוצת שלושת השבועות הקרובים, במסגרת הפגישות שיקיים שר החוץ, שמעון פרס, בניו-יורק עם שורה של שרי חוץ, שישתתפו בפתיחת מושב עצרת האו"ם.

גורמים בירושלים מייחסים חשיבות מיוחדת לפגישה עם המדינאי היוגוסלאווי. לפני כחודשיים, בקבלת פנים בג'נבה, שוחח פרס קצרות עם נשיא יוגוסלאוויה, לזר מויסוב.

לא סטיה מהמדיניות

פרס אמר אתמול כי ההסכם לכינון משרדי אינטרסים, שנחתם בין ישראל להונגריה, אינו ראוי להגדרה "פריצת דרך". בהרצאה בכנס ראשי ערים מהעולם, שנפתח בירושלים, אמר פרס כי ההחלטה לכונן יחסים היתה החלטה הונגרית, "אך היא חורגת מהמסגרת ההונגרית המקובלת של קבלת החלטות". שר החוץ הדגיש כי למרות שהסובייטים והירים ביותר, מעבר למצופה.

לרגשות הערבים, יש נטיה קלה מצידם להביא בהדרגתיות לנירמול היחסים עם ישראל. פרס הוסיף כי "בריה"מ נקטה צעדים בלתי-מספיקים מבחינתנו, אך התהליך הוא איטי".

מוסקווה (ע"צ). החלטת הונגריה וישראל לפתוח משרדי-אינטרסים אינה סטיה מ"העמדה המתואמת" של המדינות הסוציאליסטיות כלפי ישראל — הכריז אתמול במוסקווה דובר רשמי.

בוריס פיאדישב הדגיש, בתשובה על שאלת עיתונאי ערבי במסיבת עיתונאים במשרד החוץ, כי מדובר ב"פתיחת משרדים שנועדו להגן על האינטרסים של שני הצדדים, ובשום פנים ואופן לא בחידוש הקשרים הדיפלומטיים בין בודאפשט ותל-אביב".

ידידו של עמדי שנרצח בדקירת סכין אסף אמצעי לחימה לפגוע בערבים

המשטרה: האברך שריקי מירושלים רכש את הרימונים ותת-המקלע עוזי בגבעת אולגה

מאת נורית כהנא
סופרת "הארץ" בחיפה

מעצרו של בנימין שריקי בן 28, אברך מגבעת שמואל בירושלים, החשוד בהחזקת אמצעי לחימה במהלך שנת 1986, הוארך אתמול בשבעה ימים על ידי שופט בית משפט השלום בחיפה רפאל חרסונסקי. תוך כדי המעצר יוגש נגדו כתב אישום.

שריקי, שהוא תלמיד ישיבה, נשוי ואב לילדה בת שנה וחצי, מבליח עופות בשכונת מאה שערים. נחשד על ידי המשטרה ברכישת חמרי חבלה: 8 יחידות טי.ג'טי, רימונים, תת מקלע עוזי ועוד. ביום א' שעבר נעצר בירושלים ואתמול הסתיימה תקופת הארכת מעצרו הראשונה למשך שבעה ימים. שופט בית משפט השלום בירושלים עזרא קמא הטיל חסיון על הנושא, מחשש לפגיעה בחקירה. אתמול הובא אל בית משפט השלום בחיפה להארכת מעצר. המעבר מבית משפט השלום בירושלים לחיפה נערך משום שהסוכן ממנו רכש החשוד חמרי החבלה הינו תושב גבעת אולגה והחוקרים שטיפלו בפרשה פועלים בחיפה.

הבט על הברכיים

בעת הבאתו לאולם הדיונים אתמול סוכך תחילה שריקי בכובעו על פניו מפני צלמי העיתונות. אחת מבנות משפחתו אף ניסתה למנוע את הצילום בהחיפת צלם. האברך השיב את בתו בת השנה וחצי על ברכיו והילדה אחזה במטפחת בית המשפט. האשה בשביס לבן וספר תהילים ענק עודדה את בעלה בציינה: עד ראש השנה אם יוצא השם זה יגמר.

בא כוח המשטרה טען בדיון הארכת מעצרו של שריקי, כי המשטרה פעלה במשך 8 חודשים באיסוף חומר נגד החשוד, וכן נגד אנשים נוספים. לדבריו אין החקירה מתנהלת רק בכיוון החשוד וכי אנשים נוספים, שמעורבים באחזקת אמצעי לחימה מבלי שהיו מוסמכים לכך, נחקרו על ידי המשטרה, חלקם גם נעצרו.

הסנגור, עו"ד משה מרוז, טען בעת הדיון בהארכת המעצר, כי המשטרה חושדת בשריקי בניסיון לפגוע בערבים, מפני שהחשוד הוא חבר של אדם שנרצח על ידי ערבים. המדובר בתלמיד הישיבה אליהו עמדי ז"ל, שנרצח בדקירה כשעבר ליד הישיבה בה למד בירושלים. לטענת עו"ד מרוז אין החקירה נגד מרשו הוגנת. "זהו בחור ישיבה מבליח עופות, ללא עבר פלילי, נשוי ואב לילדה", אמר. "אומרים לו שהחזיק חומרי נפץ על מנת לפגוע באנשים". ציין הסניגור ושאל מדוע לא עצרו את מרשו כבר לפני כמה חודשים, עת החלה החקירה נגדו, אם נחשד בעבירה כה כבדה המהווה פגיעה בבטחון המדינה.

להבין את המשטרה

השופט חרסונסקי שוכנע בקיומו של חומר מפליל נגד החשוד. הוא לא התיר לחשוף את פרטי החקירה מחשש שתפגע בכוונה ובמהלכה. בתגובה לטענת ההגנה, שהעובדה שהחשוד התהלך חופשי במשך כמה חודשים מצביעה על היסוסי המשטרה אמר השופט חרסונסקי, כי אפשר להבין את צעדיה של המשטרה באי מעצרו של החשוד, בכך שהחקירה והאמצעים שנקטו איפשרו את אימות החשדות.

ערך את העמוד: בועז שפירא

אמש במחול / מאת נתן מישורי

הרקדנים מלהיבים

אלוין איילי, תיאטרון מחול אמריקאי. בהיכל התרבות בתל-אביב.

שניים ואחת נפלאים וכ-12 אינדיבידואליסטים מצויינים, רקוד בתאורה שיש ללמוד כמנה (שנו ספנס) את "אוכות" של ג'ודית ג'מיסון, מן הגדולות שברקדניות לשעבר, אך כוריאוגרפית שיצירתה ספק מחול ספק שישור ב"עגל חוזית, וזרם ונפסק", שגרעינם טיקסי.

העיניים התרחבו למראה קארל ביילי הגדול: תנועותיו סיפרו את סיפור הגוף הפתוח והסגור, המצייר "סימני שאלה" ושרגל המשתלחת מגבו פולחת כחץ את האוויר, ולמראה היופי החזיתי המיקרוסקופי יוסית של דבורה מינג וצעירותה.

שניהם, כל אחד לעצמו, וגם כשהם מתמזגים למנות משנה אחת, הם דוגמה לשלמות התנועה. שיש בה זרימה בלתי-פוסקת בתוספת בהמוריגות, שדרגות רבות בו בין רכות וקשיחות. זאת ב"צעידה" של אליוו מנסה, לצלילי המוסיקה של סטיב רייך.

ב"דם מקולל" של יוליסס דב, למוסיקה של לורי אנדרסון, נמצאת תחושת מציאות-נוער עכשווית, שמשמשים בה יחודי מתוחה הארישות, פעלתנות ומנוחה מתוחה. אתה מכיר את ה"הוא והיא" האלה. מה שלא ידעת, הוא רק שמהירות החיבורים השונים בין גופים מרחופים, מקפצים ונתחים כסיפות. העין כמעט ואינה קולטת.

שפת הריקוד התכנים הרגשיים המלווים באכנות וביופי את הסכמות והערגות של מוסיקת ה"ספירטואלס" שב"חזיונות" של אלוין איילי, הם לבסוף כוריאוגרפיה. דומה שרקדני הלהקה כיום, שאינם פוסקים מלהלהיב בתכונות הריקוד היחודיות שלהם לכל אורך התוכנית, מורהים קצת פחות מרקדני העבר עם שפת ה"חזיונות". תהיה הדעה על הכוריאוגרפיות אשר תהיה — הרקדנים הם מלהיבים.

היום מצורף לעתון
מוסף מיוחד
שי לחג

אל על

	ממפ' מינימום	ממפ' מכס'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	14	11	מ"ח	19	14
אתונה	35	23	בהיר	35	20
בוקרשט	30	20	מ"ה	—	—
בריסל	20	12	מ"ה	23	14
וינה	30	17	בהיר	31	20
ז'נבה	31	19	בהיר	31	15
לונדון	19	12	גשום	21	12
ליסבון	26	19	מ"ח	34	23
מדריד	35	20	בהיר	35	20
ניו-יורק	26	16	בהיר	26	20
פאריס	23	14	בהיר	21	15
פרנקפורט	22	12	בהיר	22	14
ציריך	32	19	בהיר	—	—
קהיר	35	22	בהיר	33	20
קופנהאגן	17	11	מ"ח	18	12
רומא	29	19	בהיר	35	16
שטוקהולם	18	12	מ"ח	16	11

ELAL

המכון לפריון העבודה והייצור
בית הספר לשיווק ופרסום
קורסים והשתלמויות
בשיווק-פרסום-יחסי ציבור-יצוא-מכירות
פרטים והרשמה: המח' לניהול עיסקי-שיווקי במכון, רח' סולד 4 ת"א טל' 03-430252, 03-430283

ב-36 $ ליום
תקבל בקהיר:
★ ארוח במלונות 5 כוכבים על הנילוס: שרתון, הילטון, מריוט, מרידיאן.
★ לינה וארוחות בוקר
מספר המקומות מוגבל
★ מעל 5 ימים — הנסיעה לקהיר — חינם
★ מעל 7 ימים — היטלים חינם.
★ מעל 9 ימים — יום סיור לפי בחירה חינם
★ אפשרות ל-12 תשלומים ויזה/ישראכרט
★ אפשרות לשילוב בטיסה
טיולי מצדה
תל-אביב: אבן-גבירול 141, טל. 5463075, טלקס 371304
ירושלים: שלומציון המלכה 20, טל. 02-233777, טלקס 25606
נצרת: פאולוס השישי, טל. 06-564372

משלחת מדעית מישראל חזרה מכנס לחקר המדבר בסין

"הסינים מעוניינים בקשרי עבודה, אך בפרופיל נמוך"

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

"הסינים רוצים לקיים איתנו קשרי עבודה בכל התחומים אך בינ־תיים הם שומרים על פרופיל נמוך, אמנם אבנו עמדנו על כך שניכנס לסין עם דרכונים ישראלים אך התרשמנו כי עד שלא תבוא הוראה מגבוה הסינים מעדיפים לשמור על קשרים עם ישראל ללא פירסומת גדולה", כך סיפרו אתמול במסיבת עיתונאים חברי משלחת של פרופ־סורים מאוניברסיטת בן גוריון בנגב שחזרו מביקור בן חודש בסין.

המכון הסיני לחקר המדבר בלאנזו שבסין העמסית אירח קונגרס בינלאומי בנושא של עצירת התפשטותם של מדבריות. מישראל השתתפו בקונגרס דיקאן הפקולטה למדעי הרוח והחברה של אוניברסיטת בן גוריון, פרופ' יהודה גרדוס, ראש המכון לחקר המדבר בשדה בוקר, פרופ' לואיס בר קונפינו וסגנו, ד"ר שבתאי דוכה, ד"ר אברהם עמיאל ממכון ויצמן וד"ר יחיאל זהר ממכון וולקני. כן השתתפו בקונגרס ארבעה חוקרים משוודיה, שניים מבריה"מ, שעזבו מיד לאחר שנכנסו את הישראלים, שניים מיפן, שניים מסודן, שניים מבוליביה וכן חוקרים מאפגניסטן, דנמרק, קנדה וארה"ב.

חברי המשלחת סיפרו כי הסינים מתעניינים בחקלאות ובנושאי המד־בר "אבנו בישראל עושים הכל כדי לאכלס את המדבר והסינים לעומת זאת עושים הכל כדי לחסל את המדבר".

חברי המשלחת סיפרו כי הם נידהמו לגלות כי באוניברסיטה בפי־קין לומדים הסטודנטים עברית ואף יש ספרים מישראל המתורגמים לסינית. עוד סיפרו כי בשנה הבאה ילמד סטודנט סיני באוניברסיטת בן גוריון.

זעם בדיון על הפקעת שטחים לבית הקברות בהר הזיתים

ראש מינהלת אבו־טור מחה ודבריו שוסעו

מאת נדב שרגאי סופר "הארץ" בירושלים

סערת רוחות פרצה אתמול בישיבתה של ועדת התכנון של עיריית ירושלים, כאשר נדונה תו־כנית המיתאר לשכונה הערבית א־טור. ראש מינהלת איטור, מוחמד אבו אל־הווא, יצא נגד הכוונה להפקיע שטחים פרטיים מידי תושבי השכונה לצורך הרחבת בית הקברות היהודי בהר הזיתים. אבו אל־הווא אמר: "איך מרגיש אדם הפותח את דלתו בבוקר ורואה קברים ואנשי חברא קדישא".

חברי ועדה פרצו לתוך דברי־ו ושיסעו אותו. ויזה סיון מהמפד"ל צעקה, כי הדברים המושמעים הם בושה. "איך היו מגיבים אילו יהודים היו מבקשים להזיז בית קברות מוסלמי עתיק, מפני שהוא סמוך לשכונת מגוריהם." סיון מחתה גם על העובדה שתוכנית המיתאר לא־טור מכשירה מבנים בלתי חוקיים רבים.

ראש מינהלת א־טור אמר בתגובה, כי לא הובן כראוי. "כל שאמרתי היה, שאין לקחת עוד שט־חים השייכים לתושבי הכפר כדי להרחיב את בית הקברות. כמובן שאינני תובע להזיז את בית הקברות הקיים."

נבון לאוניברסיטות: אל תעלו שכר הלימוד מעל החלטת הממשלה

מאת נילי מנדלר כתבת "הארץ" לענייני חינוך

שר החינוך, יצחק נבון, תבע אתמול מראשי האוניברסיטאות לא להעלות את שכר הלימוד בשנה הקרובה מעבר לסכום שעליו החליטה הממשלה.

נבון הביע חשש שסטודנטים רבים, מעוטי יכולת, לא יוכלו לעמוד בתשלום גבוה מזה שקבעה הממשלה, ואמר כי הדבר עלול לפגוע בעקרון שוויון ההזדמנויות.

בפגישה שקיים השר בלשכתו, עם ועד ראשי האוניברסיטאות בר־אשות הפרופ' אריה דבורצקי ועם יו"ר הוועדה לתכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה גבוהה, הבטיח נבון לסייע להבראת האוניברסיטאות.

סכום ראשון של כ־6 מיליון דולר כבר אושר על־ידי שר האוצר. שר החינוך הודיע כי בקרוב יגיש תכנית ההבראה ארבע־שנתית לאישור הממשלה.

בפגישה הושגה הסכמה להקים ועדה ציבורית שתקבע את גובה שכר הלימוד באוניברסיטאות, החל משנת הלימודים תשמ"ט ואילך. בראש הוועדה יעמוד חיים קוברסקי, לשעבר מנכ"ל משרד הפנים.

סערה במח' החדשות בטלוויזיה בגלל פיטורי הכתב גיורא צור

מאת לילי גלילי סופרת "הארץ"

בישיבה סוערת של מחלקת החדשות בטלוויזיה אתמול, הועלתה תביעה להשבית כליל את "מבט", או לחילופין, לשדר מהדורות של ידיעות מוקראות בלבד, בגלל פי־טוריו של כתב הטלוויזיה בדרום, גיורא צור.

ועד העובדים [illegible] כדי לבקש גיבוי [illegible]. הנהלת רשות השידור [illegible] להפסיק את עבודתו של צור [illegible] המועסק כעובד חיצוני על־ידי שנים, בשל מה שהוגדר כעבירות אתיות וניגוד אינטרסים בין עבודתו ככתב הטלוויזיה בדרום, לבין העסקתו ב"הלטורות" בתוכנית יחסי ציבור בדרום הארץ.

הבירור בעניינו נפתח עקב פנייה של אנשי הליכוד בשדרות, שקבלו על חשיפת יתר לראש המועצה מטעם המערך, עמיר פרץ. בישיבה בלשכת מנהל הטלוויזיה, טענו העי־תונאים כי ההנהלה נקטה בצעד [illegible] צור שאינו מתגן ע"י [illegible] מקצועי, ניצלה את הזדמנות לצעד הפגנתי, בעוד היא מעלימה עין שנים רבות מהלטורות שעושים מנהלים בכירים בטלוויזיה וברדיו לטפים פרטיים ופוליטיים. זאת, למרות העובדה שמידע זה מצוי בידי ההנהלה, הנ־מנעת מלטפל בנושא בהתאם לנורמה שהשתרשה ברשות השידור.

העיתונאים ציטטו מקרים ספצי־פיים של "הלטורות" מסוג זה שבוצעו על ידי עובדים בכירים, בלא שננקטו נגדם צעדים כלשהם. [illegible] בעקבות תלונות וגלי־כך, גם על רקע פוליטי. במהלך הישיבה [illegible] העבודות הפרטיות שביצע, נעשו באישור הממונים עליו.

פצוע מחולץ ממכונית לאחר תאונת דרכים שאירעה אתמול ב"מעבר מנדלבאום" בירושלים (צילום: רחמים ישראלי)

מאות מעולי אתיופיה השתלבו בלימודים אקדמיים ומקצועיים

מאת נורית אמיתי סופרת "הארץ"

מאות מיוצאי אתיופיה עומדים בפני גיוס לצה"ל, גילה אתמול שר הקליטה, יעקב צור, בטקס סיום של עובדים וחינוכים יוצאי אתיופיה, שנערך אתמול בנתניה.

באותו מעמד סיפר צור כי 32 בוגרי הקודש ישר לבו ברשויות המקומיות בפעילות הקשורה בקליטת בני עדתם בארץ. שר הקליטה ציין כי אחת מהמסקנות של קליטת העליה בשנות ה־50 מיושמת כיום: את קליטת העולים ילוו אלה שבאותה קהילה.

השר שיבח את בני העדה האתיופית, אותה הגדיר "עדה יהודה נאה, התושפת כחות אדירים כדי להשתלב בחברה הישראלית כשווה בין שווים".

השר גם ציין כי 700 צעירים אתיופים לבוד וסיימו הכשרה מקצועית כאחים ואחיות, סייעות שיניים, וכו'. מאות מהם עומדים בפני גיוס, רובם נערים. מאתיים מהם השתלבו בלימודים אקדמיים.

ניצולי מחנה קלוגה מחפשים את הקצין הסובייטי ששיחררם

(ע). שרידי מחנה הריכוז קלוגה שבאסטוניה, שהיה הראשון ששוחרר מהנאצים על־ידי הצבא האדום, הוליכו אתמול לפנות לפיקוד הצבא האדום בבקשה לסייע להם לאתר את מי ששירת כמאיור בעת מלחמת העולם השנייה, ואשר פיקד על יחידת קומנדו של חיל הים, ששיחררה אותם בספטמבר 1944. הניצולים, כ־18 במספר, מבקשים להשיג את כתובתו. על־מנת להזמינו לישראל להשתתף במפגש שיקיימו בבית לוחמי הגטאות.

אתמול קיימו הניצולים "כנס מחזור" במלאת 43 שנים לשחרורם ולהצלתם ממוות. בנימין אנוליק, מנהל בית לוחמי הגיטאות, שהיה אחד מהניצולים, סיפר כי במחנה היו כ־2,500 מיהודי וילנה וקובנה, והם הוצאו להורג יום לפני שהגרמנים נמלטו מהמחנה.

הגרמנים ויחידות האס־אס, ששירתו בקלוגה, אספו בתחילה כ־300 גברים, והטילו עליהם להכין ערימות ענק של עצים, ולאחר מכן הוציאו אותם להורג. אחד מהם, אברהם ופניק מרחובות, שנורה בראשו, נשאר בחיים. לאחר מכן הוציאו את 2,200 תושבי המחנה ליער בקבוצות של 50, והרגו אותם. הגוויות הושמו על ערימות העצים לצורך שריפתן, אולם למשמע ירי התותחים הקרבים לשטח נמלטו הגרמנים מהמקום.

הסובייטים, שנדהמו מתעשיית הרצח של הגרמנים, השאירו את המחנה עם הגופות כפי שמצאו אותו במשך חודש ימים, והיחידות הסובייטיות שהמשיכו בלחימה עברו דרכו, על־מנת לראות מקרוב מה עוללו הנאצים.

מכל אנשי המחנה הצליחו להימלט כ־30 איש בלבד. אחד שהצליח לברוח עוד לפני הרצח ההמוני היה ח"כ לשעבר, הלל זיידל.

מודעה

ביטוח אלמנטרי. גישה חדשה, תוצאות מפתיעות

רמה מקצועית גבוהה מחייבת, בין השאר, גם חשיבה גמישה וסתגלנית, שיודעת, להקיש מתחום אחד לשני, ללמוד, לחדש, לנסות, והחשוב ביותר — ליישם. גישה כזו בדיוק הנחתה את אנשי ה"פניקס" בנסיון חדשני למדי שנקטו בו כשהחליטו להשתמש בשיטות עבודה שהוכיחו עצמן בתחום ביטוח החיים, גם בתחום האלמנטרי. זה עובד. ועוד איך.

אריה וייס מנהל אגף ביטוח כללי: "ניסינו לראות אם ניתן ליישם גם באלמנטרי טכניקות שיווק שהוכחו כמוצלחות בביטוח החיים".

צביקה שייביץ, מנהל השיווק: "בגישה החדשה העבודה יזומה ומאורגנת מראש... לחלק מהסוכנים שניסו זאת זה נתן תנופה רצינית בעסקים".

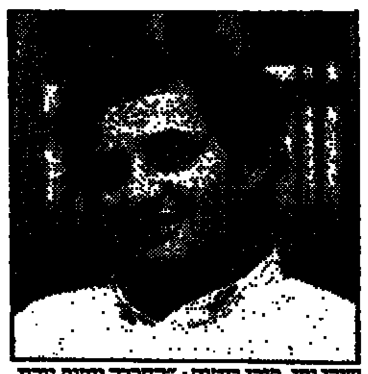

שוקי נתן, סוכן ביטוח: "החברה נותנת גיבוי, משחררת אותי מחלק גדול מהטיפול האדמיניסטרטיבי ומייעלת את זמן המכירות שלי".

מאת רוחי אלון

"השבוע קבעתי פגישה עם שחקן תיאטרון שמבוטח אצלי כבר עשר שנים בביטוח חיים בלבד. שאלתי אותו מה עם הדירה, האם המבנה מבוטח ומה בעניין התכולה? הוא אמר — עזוב, אתה יודע ששחקנים הם תפרנים. אצלי אין מה לגנוב. שאלתי — טלויזיה יש לך? וידיאו יש? אחרי כמה שאלות נוספות התברר שבהחלט יש מה לגנוב... עשיתי לו ביטוח לדירה ולתכולה".

"אחרי־כן המשכנו לשוחח. התעני־ינתי מה קורה איתו עכשיו בתיאטרון. התברר שהוא יו"ר ועד השחקנים. עכשיו אני מכין הצעה לביטוח תאונות אישיות לכל קבוצת השחקנים. את מבינה, גם קודם ידעתי שהמבוטח שלי הוא שחקן, אבל הסתפקתי רק בחידוש שנתי של ביטוח החיים שלו. עכשיו, משהתחלתי לעבוד בשיטה החדשה של ה'פניקס', הוא לא יצא ממני עד שבדקתי את כל צרכי הביטוח שלו ושל סביבתו לאורך ולרוחב", מספר סוכן הביטוח שוקי נתן (בן 42, נשוי ואב ל־2).

שוק אחר, דרישות שונות, תוצאות — דומות

"הגישה החדשה" הגיעה לאגף הביטוח האלמנטרי ב"פניקס" יחד עם אריה וייס, מנהל האגף לביטוח כללי, שהגיע לשם מצויד בנסיון של עשרים שנה בתחום ביטוח חיים. "כשבאתי לאלמ־נטרי", ניסיתי לראות אם ניתן ליישם גם בתחום זה טכניקות שיווק שהוכחו כמוצלחות בתחום ביטוח החיים, ולהתאימן לאופי השונה ולדרישות האחרות של שוק הביטוח האלמנטרי. ללמד סוכנים אלמנטריים לעבוד בצורה יותר מקצועית, מאורגנת, יזומה ויעילה — לטובת הלקוח, לטובתם ובסופו של דבר גם לטובת החברה."

בבדיקת הנושא יחד עם צביקה שייביץ, מנהל השיווק של האגף, התברר שקיימות שתי בעיות עיקריות. "ראשית, השוני המהותי בין ביטוח חיים לבין פוליסה לרכב, דירות, חפצים, תכשיטים וכדומה. זה שוק שונה שמתנהג לכאורה אחרת. וצריך היה לבדוק האם באמת ניתן ליישם טכניקות שיווק הוכחות לי מביטוח חיים גם באלמנטרי", אומר אריה.

"הבעייה השנייה היתה לשכנע את סוכני הביטוח האלמנטרי, הרגי־לים לעבוד בשיטות מסורתיות, שהם יכולים להגיע לשיפור שיטות העבודה. ורמת ההכנסה שלהם אם יאמצו את הטכניקה החדשה.

כפי שאנו ב'פניקס' רגילים לעשות, בדקנו תחילה את הנושא על מידגם קטן. התברר שכשסוכן מארגן את זמנו בצורה מסודרת, מנתח כראוי את תיק הלקוחות שלו, בודק באופן יסודי איזה ביטוחים חסרים להם ואיפה יש לקוחות פוטנציאליים נוספים, הוא מגיע להישגים — ומהר. הקושי הוא בשכנוע הסוכנים לנסות שיטה שאינם מורגלים בה."

צביקה שייביץ אומר שכ־90 אחוזים מזמנם של רוב סוכני האלמנטרי מוקדש לביצוע פעו־לות אדמיניסטרטיבית ולכך שהעסק יתנהל, ורק עשרה אחוזים מזמנם מוקדשים למכירות. הם עסוקים באחזקת התיקים, בטיפול בתביעות וגביית כספים. עיקר עבודתם — למכור לפונה מוצרים שיגרתיים כמו ביטוח רכב־דירה, ולרוב אינם טורחים אפילו לבדוק את צרכי הביטוח האחרים שלו. ואלה, בדרך־כלל, קיימים. צריך רק לחפש.

צביקה רוצה לתת לסוכן האלמ־נטרי תוכנית עבודה, כיוון ומדריך לעבוד איתו בדומה לשיטה בה עובדים בביטוח חיים, להציב בפניו יעדים ולעודד אותו לגבש תוכנית עבודה. בגישה החדשה העבודה יזומה ומאורגנת מראש על־ידי הסוכן: והוא מגדיל את המכירות, ולא בעזרת הוראות מהדירב ונתינת הטבות.

"השיטה החדשה צופה את נושא התחרות על המחירים. הסוכן עובר על רשימת הלקוחות הקיימים ובודק אם באמת מילאו את כל הצרכים הביטוחיים שלהם. במקרים רבים מאוד מתברר שזה לא כך. אחרי בירורים שכאלה, הצלחנו להגיע למכירות חדשות באחוזים גדולים ללקוחות קיימים. הסוכן יוזם פנייה ללקוחותיו, ומאתר, לפעמים בעזרתם הפעילה, לפעמים בצורה עקיפה — מוקדי־כוח, שווקים, לקוחות חדשים. לחלק מהסוכנים שניסו זאת זה נתן תנופה רצינית בעסקים. מנסיוני אני יודע שאנשים — אם לא דוחפים אותם להישגים חדשים — נוטים בדרך־כלל להסתפק במה שיש להם."

העלייה המיידית במכירות — 20 עד 25 אחוזים

"ב'פניקס' לימדו אותי איך לעבוד בצורה יותר אפקטיבית", אומר סוכן צעיר שהתחיל לעבוד על פי הגישה החדשה לפני כארבעה חודשים. "גם קודם־לכן הייתי מסודר, כך שמבחינת הרגלי העבודה שלי לא השתנה הרבה. אבל עכשיו התחלתי לטפל בענפים שקודם לא נכנסתי אליהם. עברתי על התיקים של לקוחותי, חלקם בעלי מלאכה ובעלי חנויות, וגיליתי שלרבים מהם אין ביטוח תאונות אישיות וביטוח הפסד רווחים. היו ביניהם אפילו כאלה ששאלו למה לא הצעתי להם זאת קודם. קודם לא עשיתי זאת מפני שלא היה מי שידחוף אותי".

"היום יש לי יותר דרך בנושאים אלה. ואני יכול להציע דברים ללקוח ביתר־מקצועיות. זה נותן לי הרגשה טובה. כאילו נכנסתי לענף חדש לגמרי. היום, לפני שאני הולך ללקוח, אני בודק מה חסר לו, משוחח איתו על זה וגם מבקש ממנו הפנייה ללקוחות פוטנציאליים אחרים. כך הגעתי להרבה לקוחות חדשים. בתקופה האחרונה, כתוצאה מהגישה הזו, עלו הכנסותי בכעשרים וחמישה אחוזים."

שוקי נתן, 21 שנים בענף הביטוח, עוד זוכר את הימים בהם הלך בכל חודש מבית לבית אחד לשני כדי לגבות כספים: "כשהכניסו את שיטת התשלום בהוראת קבע בבנק זה היה חדשני, ורבים לא האמינו שזה ילך. כך גם עם השיטה החדשה שאנו עובדים בה כיום. נכון, זה יקח קצת זמן וחבלי לידה. אבל זה יילך. אני סוכן ותיק, עברתי השתלמויות והכל, אבל כשיושבים עם אדם ומכוונים אותך, בודק ומדריך — העניין זה. באים אליך עם טבלאות ומסבירים לגבי כך המכירה, סוג הלקוחות שלך, אתה מקבל תחבים, ודורשים שתגדיל ותעמיק את המכירות, מוכיחים לך שאם לא תחדש פוליסה בזמן — לא הרווחת. מישהו — כאילו עם סטופר ביד — בודק כמה פוליסות חדשות עשית בכל התקופה, ומדריך להמשיך. זה נותן הרגשה טובה, וזה מעודד".

"לעבוד לעומק, לא מהיד אל הפה"

"אני מקבל כללים חדשניים לבדיקה יותר יסודית, לא מחדש פוליסה באופן אוטומטי, נכנס יותר לפרטים, מתקן, מעריך בצורה ריאלית, מקבל יותר על ההאכות סכום הביטוח — וזה טוב גם ללקוח. פתאום מתברר שרק התכולה מבוטחת, ומה עם המבנה? מחר יהיה לו נזק בצנרת והוא לא ידע שהביטוח שהיה לו מכנה גמור, עם גבר השלום הכמסכנתא. כבר לפני שנה. אני לא מוזח את הבי־אדים, אלא נכנס לעניין לעומק, בצורה מקצועית, ודואג שהפוליסה תהיה יותר נכונה לצרכיו, שלא יהיה תת־ביטוח."

שוקי מוכר גם ביטוח חיים. ו"הגישה החדשה" מוכרת לו משם. בכל זאת, עד לפני ארבעה חודשים לא ניסה להשתמש בה לביטוח אלמנטרי. "לא התאכזבתי. היום אני מרגיש שאני עובד בצורה יותר מקצועית, עם בקרה, לא מהיד לפה. אני יותר מודע לשיווק נכון, וברור לי שאם רוצים למכור יותר פוליסות — תכל'ס, בשטח — צריך לעבוד לשיטה החדשה. אתן לך דוגמה:

"בחור צעיר שמבוטח אצלי ברכב ואביו בביטוח דירה. כשישבתי לחדש את הביטוחים, חיפשתי מה עדיין לא מכוסה. התברר שהצעיר, רווק, גר בדירה שכורה שתכולתה לא מבוטחת. בביטוח שהציוד מועט כרי, הכנסתי את התכולה לפוליסת הביטוח של האב. אחרי־כן התברר שהבן נוסע הרבה בעולם, כמלווה־קבוצות. עכשיו עשיתי לו ביטוח תאונות אישיות גבוה. קודם אפילו לא חשבתי על זה."

במצב הנוכחי — מי שלא גדל, צועד לאחור

ובעניין התכל'ס, לשוקי יש כיום גידול משמעותי במכירות. בעבר לא עניין אותו כמה פוליסות מכר. "העסק התגלגל. נגיד. היום, אם אני יוצא מלקוח עם הפניות ולפעמים גם המלצה למישהו שהוא מכיר, יש הרגשה אחרת. כשאתה מוכר, זה לא רק כסף. זה גם סיפוק. אני עושה יותר מכירה יזומה. ועכשיו — אחרי שבדקתי פלח שוק שעוד אף אחד לא תקף — אני מעבד פוליסה חדשה. במצב הכלכלי הנוכחי, אני חייב לגדול ריאלית, כל הזמן. אם לא — פירושו שאני הולך לאחור".

"אני מאמין שאם נתמיד בשיטה החדשה, נגיע למצב שבו נתעסק 80 אחוזים מהזמן בביטוח ורק 20 אחוזים בדברים השוליים, וזה מה שאני רוצה. כבר היום יש לי יותר זמן לראיונות ולמכירות. בשיטה החדשה החברה נותנת גיבוי, משחררת אותי מחלק גדול מהטיפול האדמיניסטרטיבי, ומייעלת את זמן המכירות שלי."

אריה וייס מדגיש שאת הגישה החדשה צריך עוד לשפשף ולספר, "אבל גם בהישגים שראינו עד עכשיו יש משום סיפור משמעותי". להערכתו, סוכנים שלא יעבדו בשיטה החדשה, יתקשו בעתיד להחזיק מעמד בענף לאור התחרות הקשה בשוק.

סוכן הביטוח — היועץ האישי ומנהל הסיכונים של הלקוח

עיקר החידוש בגישה לדברי וייס הוא, בביצוע שיטות שבהרבה מקרים מדברים עליהן מבלי לעשות אותן. "ניתוח מסודר של תיק הלקוחות יחד עם הסוכן, ניתוח צרכי הלקוח בכל התחומים (אלמנטרי וחיים), שימוש בהפ־ניות ותכנון זמן. אלו חלק מהדברים בהם אנו מסייעים לסוכנים".

ה"פניקס", שהיתה חלוצה בשי־טות שיווק חדשניות בביטוח חיים, שיטות שאיפשרו לסוכ־נים לנתח כראוי את צרכיהם ולסוכנים לעבוד בצורה יותר מקצועית, נותנת עכשיו גם לסוכן האלמנטרי מכשיר אפקטיבי לעבודתו, איתו יוכל לבוא ללקוח ובעזרתו יוכל הלקוח לנתח את צרכיו בצורה מסודרת. אריה וייס היה רוצה להגיע למצב בו הסוכן יהיה היועץ האישי ומנהל הסיכונים של הלקוח בכל הקשור לצורכי הביטוחיים, כפי שעורך הדין שלו או רופאו מייעצים לו בתחומים אחרים. הלקוח ייהנה מכך. כשום שיקבל ייעוץ מסוכן מקצועי שיש לו אמון בו, ולא יפול לפרצות הנוצרות כשמבטחים דברים שונים בהיקפים שונים, ואילו הסוכן ינקד זמנו בצורה יותר יעילה וגם הכנסתו תגדל.

"אנו בפניקס מאמינים בביצוע דברים ועושים זאת הלכה למעשה, ומי שעובד איתנו יודע זאת היטב."

גרפולוגים לא הצליחו לחזות מי מהצוערים יצליח בקורס

פסיכולוגים ואנשים רגילים הצליחו בכך יותר — קובעת חוקרת

מאת יהודה גל, סופר "הארץ" בחיפה

מחקר שנעשה במסגרת עבודה לתואר שני באוניברסיטת חיפה מצא שניתוח גרפולוגי של כתבי יד אינו יעיל ואינו מהימן לצורך מיון מועמ־דים לקורסי קצינים בצה"ל.

המחקר נערך בידי יונת בורנשטיין בהדרכת ד"ר ברוך נבו וד"ר מיכאל כץ. השוותה בו יעילות הני־תוח הגרפולוגי בחיזוי הצלחה בקורס קצינים עם יעילות הניבוי של כלי הברירה המקובלים בצה"ל (ראיונות, מבחנים פסיכומטריים וכד'). במחקר נאספו דוגמאות של כתבי יד מ־214 צוערי קורס קצינים. שלושה גרפולוגים מקצועיים, שלושה פסיכולוגים ושלושה אנשים רגילים נתבקשו לבחון את כל כתבי היד, ולנבא את סיכויי ההצלחה של כל נבדק בקורס. נמצא שרמת הניבוי של הגרפולו־גים נוטה להיות נמוכה יותר מאשר של שתי הקבוצות המעריכים האחרות.

מימצאי המחקר הנוכחי תומכים במימצאי מחקרים אחרים שנערכו בצה"ל ושהצביעו, לדברי גורמי הצבא, על כך, שככל שמתרבים הנתונים שלרשות הפסיכולוג המעריך, כן יורדת רמת הניבוי. מהמחקר עולה כי המבחנים הפסיכומטריים הנערכים למועמדים לקצונה, משיגים את רמת הניבוי הגבוהה ביותר מבין כל שיטות הברירה הנ־הוגות כיום בצה"ל.

קצין משטרה בכיר הדריך את ח"כ כהנא בהלכות הפגנות

"המשטרה לא קבעה כללים חדשים לגבי התנהגותה בהפגנות 'כך'"

מאת ראובן שפירא סופר "הארץ"

המשטרה לא שינתה את מדיניותה ולא קבעה כללים חדשים להתנהגותה בכל הקשור לפעילותו הציבורית של ח"כ מאיר כהנא ולאסיפות וההפגנות שמקיימת תנועת "כך" — הבהיר אתמול גורם משטרתי בכיר, בעקבות פגישה רש־מית שקיים באחרונה קצין משטרה בכיר מהמטה הארצי עם כהנא. נודע כי בפגישה זו העמידה המשטרה את כהנא על מקומו, בכל הקשור להתנהגותו והתנהגות אנשיו בעת קיום פעילות ציבורית ברחובי הארץ, בעיקר באסיפות והפגנות.

ככל הידוע השמיע כהנא בפ־גישתו עם ראש אג"מ במשטרה, ניצב משולם עמית (האחראי גם לטיפול בנושאי שמירת הסדר הציבורי והיערכות המשטרה לאבטחת אסיפות פומביות) טענות על טיפול המשטרה באירועים פו־מביים שאירגנה "כך". ניצב עמית הסביר לכהנא את המותר והאסור ואת זכויותיה וחובותיה של "כך" בעת שהיא מארגנת אסיפות והפ־גנות במקומות ציבוריים, כדי שבעתיד לא יהיו אי־הבנות ותקריות בין המשטרה ואנשי "כך".

בפני כהנא הודגש שעל מארגני האירועים בתנועתו לבקש רשיון מהמשטרה לכל עצרת פומבית וע־ליהם לקיים את כל תנאי הרשיון, בכלל זה שמירת הסדר, ביחוד מקום האסיפה ומניעת התקהלויות ועצרות בבנים ציבוריים ובמקומות אחרים האסורים על־פי החוק.

גורמים רשמיים במשטרה סרבו למסור פרטים על פגישת ראש אג"מ עם כהנא או להתייחס לסיבות שהביאו לקיומה. עם זאת נראה שהפגישה בדרג הבכיר, בידיעת מפכ"ל המשטרה, זומנה לאחר שה־תברר שבאירועים שקיימה בחודשים האחרונים תנועת "כך" היו חריגות מהחוק, והם קיימו בניגוד לנהלים המקובלים על המשטרה.

מחקר: 39% מתלמידי התיכון בעד שיווי זכויות לערבים

אינם מכירים את אישי המדינה; בחינוך המקצועי — פחות דמוקרטיים

מאת נילי מנדלר כתבת "הארץ" לענייני חינוך

מחקר בקרב כ־500 תלמידי תי־כון העלה, כי רבים מהם אינם מכירים אישי ציבור מרכזיים בישראל.

ממימצאי המחקר שערכו ד"ר תמר הורוביץ, ד"ר יצחק פרידמן ומשה טסר, ממכון סאלד, עולה שכשליש מהתלמידים לא ידעו למנות אפילו שלושה שמות של רמטכ"לים. 90% מהם לא הצ־ליחו למנות יותר משני שרי חינוך. המחקר בדק את הידע שיש לתלמידים על המערכת הפוליטית בישראל ואת התייחסותם אליה כאל מערכת דמוקרטית. הוא הקיף כי־תות י' בשישה בתי־ספר על יסו־דיים, עיוניים, מקצועיים ומקיפים.

מהמחקר התברר עוד כי רק 55% צידדו בחופש העיתונות ו־39% צידדו בשוויון זכויות לערבים. 51% סבורים כי יש להגביל את זכויות ערביי ישראל, ו־76% דגלו בהגבלת זכויות ערביי השטחים.

עורכי המחקר מציינים, כי המימצא המדאיג ביותר הוא שתל־מידי החינוך המקצועי פחות דמוקר־טיים מתלמידי החינוך העיוני. מגמה זו התגלתה אצל תלמידים החשים קיפוח עדתי, תלמידים שאותה התושבה שלהם הדוגמטי ובאלה שהשכלת הוריהם נמוכה.

נתון מאלף נוסף שהעלו החוקרים הוא שדיעותיהם האמיתיות של התלמידים נחשפות רק כאשר הם נשאלים שאלות ספציפיות.

עורך את העמוד: אוריאל [illegible]

صكنا من الاصل

נורווגיה: נבקש לבדוק אם ישראל השתמשה במים הכבדים לנשק גרעיני

לפני כעשרים שנה מכרה נורווגיה לישראל 20 טונות מים כבדים, וכעת לוחצים שם לבדוק איזה שימוש נעשה בהם

אוסלו (ע"ר). בעקבות דרישות חברי פרלמנט לברר את השמועות, כי מים כבדים שנמכרו לפני שנים רבות לישראל שימשו לייצור פצצות גרעין, תשגר ממשלת נורווגיה השבוע נציג ממשלתי בכיר ומדען־מומחה לישראל, כדי להגיש בקשה רשמית לבדוק מה אירע למים אלה — מסר דובר משרד החוץ הנורווגי, פר פאוסט, לכתב רויטר.

שוטרים הודיים מכים אחד ממשתתפי תהלוכת מחאה שהיתה בדרכה לארמון הנשיאות כדי להגיש עצומה נגד התייקרות מצרכי היסוד. הסיבה להתייקרות — הבצורת החמורה שפקדה את הודו (צילום: איפי)

נורווגיה כבר ערכה גישושים בישראל לראות אם תהיה מוכנה להתיר ביקורת בלתי תלויה של המים הכבדים על ידי הסוכנות הבין־לאומית לאנרגיה אטומית שמרכזה בווינה. לסוכנות זו הטכנולוגיה הדרושה כדי לעקוב אחר המים הכימיים בהם.

ישראל הודיעה על כך, כי לדעתה הסוכנות הבין־לאומית לאנרגיה גרעינית היא בעלת קו מגמתי פרו־ליטי נגדה, וכי המים הכבדים מנורווגיה מעורבים עתה עם מים ממדינות אחרות, אם כי עדיין לא דחתה רשמית את הדרישה.

מקורות ממשלתיים באוסלו אמרו כי נורווגיה עשויה לבטל ולקבל את המים הכבדים בחזרה, אם ישראל לא תסכים לביקורת. על כך הגיבה ישראל כי זה יהיה בבחינת הפרת חוזה.

מדענים נורווגים הגיעו בפברואר למסקנה, כי אין הוכחות חותכות שישראל ניצלה את המים הכבדים מנורווגיה כדי לייצר פצצות אטום. אולם ממשלת אוסלו איננה מסתפקת בקביעה זו.

"ישראל תמיד אמרה כי לעולם לא תהיה המדינה הראשונה במזה"ת שתשתמש בנשק גרעיני", אמר מקור ממשלתי המעורב בפרשה. "אולם רוב הגורמים בטוחים למדי כי ישראל כבר יצרה פצצות אטומיות. אולי יש לנו סיכוי להוכיח זאת. אנו מתכוונים לפעול בריצינות". המקור הוסיף: "צחוק הגורל הוא שנורווגים מנעו מהיטלר מלפתח את הפצצה האטומית, ולאחר מכן נתנו לעם שהוא ניסה לחסל את האמצעים לייצר כלי נשק איומים אלה".

ב־1959 סופקו לישראל 20 טונות של מים כבדים ממפעל הענק "נורסק הידרו קורפוריישן", "למטרות שלום גרידא", במסגרת עיסקה סודית. טונה נוספת הועברה לישראל ב־1970. מכירות אלה נחשפו רק לאחר שמרדכי ואנונו, גילה את סודותיו. מים כבדים יכולים לשמש להכנת פלוטוניום עבור פצצות גרעין או לייצור אנרגיה גרעינית.

המפעל הנורווגי המייצר את המים הכבדים נמצא בעיירה ריוקאן, מרחק נסיעה של כמה שעות ממערב לאוסלו, בחבל טלמארק שבנורווגיה. במפעל זה עסקו בפרוייקט של היטלר לייצור מים כבדים בנורווגיה הכבושה עבור פצצות אטום, עד שפוצץ על ידי לוחמי מחתרת ב־1943.

אחוות־חיילים משתי הגרמניות

"לחיים" שותים קצינים של צבא גרמניה המערבית בשעת הפסקה בתמרון צבאי, עם משקיף מצבא גרמניה המזרחית (משמאל). התמרון נערך במדינת הסה, גרמניה המערבית, וזו פעם ראשונה שמשקיפים מגרמניה המזרחית משתתפים, כמשקיפים, בתמרון כזה (צילום: איפי)

"סוס טרויאני" הוכנס למחשבי נאס"א

חובבי מחשבים מגרמניה חדרו למערכת מחשבים סודית ביותר

האמבורג (ע"ר). קבוצה של חובבי מחשבים צעירים ממערב־גרמניה הודיעה אתמול, כי עלה בידה לפענח מערכת מחשבים סודית ביותר, המקשרת בין מרכזי מחקר בארה"ב לבין מיתקנים רגישים באירופה ובאסיה.

דובר מטעם מועדון המחשבים "קאוס" שבהמבורג סיפר לכתב רויטר, כי הוא וחבריו "השתילו סוס טרויאני" במערכת המחשבים העולמית של סוכנות החלל האמריקאית נאס"א.

הדובר, שזוהה רק בכינויו הר לנד אמר, כי כוונת חברי הקבוצה היתה להצביע על משגים במערכת, ולא להרסה.

אנשי "קאוס" הצליחו לחדור לתוך 20 מחשבים של נאס"א, ולהזין אותם במילות־מפתח כגון "מעבורת", "צלנג'ר", "אס.די.איי" (מלחמת הכוכבים) ו"סודי".

בתגובה קיבלו מן המחשבים פרטים על מחקר בנושא תאונות טילים, ומחקר אחר על מידת בטיחותן של מערכות מחשבים.

עם המרכזים הקשורים למחשבי נאס"א נמנים המכון למחקר החלל בלוס אלמוס, קליפורניה, בנק הנתונים של נאס"א באירופה, המרכז למחקר החלל, "סרן" בז'נווה, הסוכנות המערב גרמנית לחקר החלל, כמה ממכוני מקס־פלנק לפיסיקה גרעינית וכן סוכנות החלל היפאנית.

מועדון החובבים, שאליו משתייכים הצעירים בני ה־16 עד 25, מתכוון לכנס מסיבת עיתונאים היום, כדי לדווח על "הישגיהם".

עוד סיפר הולנד לכתב רויטר, כי טכנאי מחשבים באחד ממרכזי המחקר גילה לאחרונה את מעשיהם לאחר שניהלו את פעולתם באין מפריע במשך חודשים ארוכים.

לפני שנתיים פיענח אותו מועדון צופן פנימי להעברת כספים בין סניפי הבנק המערב גרמני הגדול "המבורג שפארקאסה". וגם אז ניתן פומבי לסיכוני הביטחון הכלולים במערכת המחשבים הלקויה של הבנק.

בקראוף תשמ"ח על חשבוננו*

בכל יום ובכל סניף.

רשימת השמחים שזכו בהחזר מלא של סכום קניתם מיום ד', 9.9.87

תל־אביב אבן גבירול בר־יהודה תמר, רחל 3, ת"א. 103 ש"ח. אלנבי ארז עוזיאל נירה, בני־אפרים 203, ת"א. 75.87 ש"ח. בבלי שועבי שושנה, הרצוג 15, ת"א. 90.10 ש"ח. דיזנגוף סנטר נבו מרינה, שדה 39, רמת גן. 54 ש"ח. תל כביר אלברט אברהם, שיק 8, תל כביר. 56.38 ש"ח. יהודה המכבי יצחק לוי, בני־משה 27, ת"א. 51.73 ש"ח. לב אביב גונן דבורה, רקנטי 2, רמת אביב. 56 ש"ח. לה גרדיה כנרי משה, דרך השלום 94, תל אביב. 115.41 ש"ח. מגדלי דוד יפעת כהן, שד' דוד המלך 7/9, תל אביב. 66.22 ש"ח. מעוז ליכטנבורג דבורה, ברנדווין 50, תל אביב. 149.90 ש"ח. נאות אפקה אלבליך יצחק, מיזאן 3, תל ברוך. 116.52 ש"ח. נוה אביבים מיכאלי לינה, רב אשי 13, רמת אביב. 92.97 ש"ח. נוה דוד נוה ויצמן אייפרמן עדה, מצולות ים 30, גבעתיים. 50.59 ש"ח. פארק הירקון חוטין דן, שיטרית 23, ת"א. 131.12 ש"ח. קרית שלום מזרחי ריקי ופני, שד' ישראל גורי 57, תל אביב. 75.04 ש"ח. רמת אביב ציונה אונטביץ, ברנסון 14, רמת־אביב. 51.92 ש"ח. רמת החייל שדה איטס, יזרק שטיינר 5, תל אביב. 52.93 ש"ח. רמת הטייסים ניטקה רינה, מחניים 100, תל אביב. 55.07 ש"ח. שובע ביילים אן, שדה 62, תל אביב. 204 ש"ח. שפע חן פינקיס ארנסטינה, ריינס 21, תל אביב. 51.83 ש"ח. **זכרון יעקב** גרינולד רחל, עין אילה. 59.35 ש"ח. **בנימינה גבעת עדה** כהן זכריה. 137.50 ש"ח. **כרכור** שולה בן סעדון, נעורים 31, כרכור. 52.68 ש"ח. **חדרה** בית אליעזר שפע פרקולסקו הלן, הגליל 486/3, גבעת אולגה. 88.63 ש"ח. **נתניה** אזורים בוריס וסרמן, קורצ'ק 21/14, נתניה. 115.22 ש"ח. ירושלים מידה אברמוב, אבו שדיד 22/17, נתניה. 61.91 ש"ח. לב נתניה דלד מלכה, מקדונלד 22, נתניה. 53.18 ש"ח. מרכז דניס הידשפלד, ז'בוטינסקי 24, נתניה. 51.91 ש"ח. שפע אריאלי חנה, בר אילן 11, נתניה. 50.09 ש"ח. **כפר סבא** מרכז ידבר מרים, מבצע יונתן 8/14, כפר סבא. 129.71 ש"ח. רון שמואלי גליה, אגרון 11, כפר סבא. 137.50 ש"ח. **אשקלון** אפרידר מוסקוביץ חיה, האילן 28/15, אשקלון. 54.70 ש"ח. אשקלון ג' אפרים צור, 323/5, אשקלון. 51.64 ש"ח. **קרית גת** זנו אילנה, נוה יעקב, ירושלים. 68.23 ש"ח. **ערד** עליזה בפרן, צבר 30/9, ערד. 54.29 ש"ח. **באר שבע אופקים** ספאיה אביבה, רפיח ים, גוש קטיף. 197.54 ש"ח. המשביר שפידא דניאלה, הנוטר 26/5 באר שבע. 61 ש"ח. מצדה אזולאי ז'קלין, בניאור 38/6, באר שבע. 50.26 ש"ח. צפון אלחרר אבי ואנג'לה, רינגלבלום 33/6, באר שבע. 58.30 ש"ח. רמב"ם **דימונה** בורודונה ויקטור, 217/1, דימונה. 97.88 ש"ח. **מצפה רמון** אבוטבול לבנה, עין עבדת 9/9, מצפה רמון. 50.36 ש"ח. **אילת** אילת ד' בידר אנה, 1143/39, אילת. 98.23 ש"ח. שפע אילת שוש אשה, 367/3 אילת. 51.93 ש"ח. **לוד** חנה חזן, זיגלבוים 3, לוד. 163 ש"ח. **רמלה** שביט מרדכי, הזית 25, רמלה. 114.87 ש"ח. **ראשון לציון** בן ציון גולן אביבה, אברמוביץ 2/2, ראשון לציון. 132.08 ש"ח. נוה כרמית שמואל עדינה, ירושלים 345ב', ראשון לציון. 85.26 ש"ח. ראשון ג' טלמור ניצה, ז'בוטינסקי 13, ראשון לציון. 69.14 ש"ח. ראשון ישן **נס ציונה** היפר נס ציונה תבני ליהיא, הדקל 2, נס ציונה. 106.02 ש"ח. רמז – נס ציונה לינדה דלורינה, ההדדים 18, נס־ציונה. 87.95 ש"ח. **רחובות** רוזנטל חיה, שמעוני 9, רחובות. 103.12 ש"ח. **יבנה** לב יבנה נסיח סמיאל, הזמיר 32/5, יבנה. 59.89 ש"ח. מערב יבנה יורם קורן, האלה 2, יבנה. 50 ש"ח. **אשדוד** אשדוד י"א דוד סבג, הר כנען 3/16, אשדוד. 80.97 ש"ח. אשדוד ישן רוזובוים נסיה, מרזוק 68/11, אשדוד. 50.55 ש"ח. **רמת השרון** נוה דסקו בן־דוד ניני, הגפן 140, ר. השרון. 61.75 ש"ח. **פתח תקוה** בלינסון רוזית צמנק, ארלחרוב 29, פתח תקוה. 93.55 ש"ח. חיים עוזר קס מתוקה, נחלת צבי 51, פתח תקוה. 51.65 ש"ח. חפץ חיים קגן מיכאל, שפידא 8, פתח תקוה. 55.30 ש"ח. **אריאל** הראל ארנה, סולל בונה 685, אריאל. 103.83 ש"ח. **קרית אונו** הנשיא הדס חלי, יהודה מכבי 9, קרית אונו. 66.84 ש"ח. לב אונו זיוה ניצן, רח' ויידמן 8, קרית אונו. 77.14 ש"ח. קיראון אנדרי גיל, רח' הזית 12, קראון. 68.62 ש"ח. **גבעת סביון** גולדשטיין אווה, הרמה 2/24 גבעת־סביון. 57.30 ש"ח. **רמת אפעל** מהול ציפורה, רח' גרופיר 21, רמת־אפעל. 51.68 ש"ח. בית אבות רמת אפעל **אור יהודה** תלמיוב בתיה, ירושלים 15/14, אור יהודה. 104.56 ש"ח. **נוה מונוסון** עובי אלזה, אגוז 54, מונוסון. 101.31 ש"ח. **בת־ים** אראל ויסמן אלן ואלימלך, הרצל 70, בת ים. 110.60 ש"ח. בת ים ג' מגדל נחום לבנה מסטיקה, זלמן מיזל 2, יפו. 63.58 ש"ח. רמת יוסף **חולון** בן גוריון ויצמן שמולביץ לאה, ויצמן 21, חולון. 96.88 ש"ח. נאות רחל אורניה אברהם, ליבורנו 7/33, בת ים. 53.94 ש"ח. נאות שושנים רוני מילשטיין, גאולים 52, נאות שושנים. 51.57 ש"ח. **רמת גן** הרוא"ה בוריכוב שרה, הרצל 73, רמת גן. 53.89 ש"ח. יקדן קנדלר סילביה, השר משה 34, רמת גן. 54.69 ש"ח. רווה דליה פרוסט, פתיה 5, רמת גן. 54.86 ש"ח. רמה ניד שערן, לאן 20, רמת גן. 50.58 ש"ח. **גבעתיים** דרום גבעתיים סטלה ליבמן, הרצוג 7, גבעתיים. 169.60 ש"ח. ויצמן מנשה ישראל, המעין 6, גבעתיים. 78.46 ש"ח. מודיעין פורמן נאוה, צל הגבעה 11, רמת גן. 56.27 ש"ח. קרן קיימת בתיה צוה, בורוכוב 20 א', גבעתיים. 50.51 ש"ח. רמב"ם מעבורי אילנה, רמב"ם 37א', גבעתיים. 56.43 ש"ח. בר אילן זלצר דיטה, קרן היסוד 5, רמת אילן. 60.51 ש"ח. **רעננה** קרן היסוד מרכז הגדוד העברי – גולן קרית שרת עממי – קרית אליהו ותיקים אבן יהודה **היפר קו־אופ** היפר בת־ים אלקלעי רבקה, בר יהודה 33, בת ים. 258.82 ש"ח. היפר בית יהלומים עופר יוסף, שז"ר 7, רמת גן. 158.97 ש"ח. היפר נס ציונה היפר אשקלון מנשוב גילה, שד' בן גוריון 28/21, אשקלון. 110.77 ש"ח. היפר לב הנגב פרץ חיים, הדבלים 31, באר שבע. 113 ש"ח. היפר גבורי ישראל נחמיאס אודיאל, מעלה הצופים 3, רמת גן. 100.67 ש"ח. חנות רוווחה דן פנחסי דנה, אשכמי 48 שבטן דן, תל אביב. 151.96 ש"ח. היפר מזרח נתניה שפיר אורית, עין ורד. 104.51 ש"ח. היפר לב שומרון, חדרה שלמה קנסקי, בי"ס עידון, חדרה. 101.27 ש"ח.

היפר קו־אופ • סופר קו־אופ של רשת הריבוע הכחול

קו אופ קו אופ קו אופ קו אופ

פסטרנאק טוהר: ד"ר ז'יוואגו יוצג בלנינגרד

מוסקווה (ע"ר). תיאטרון בלנינגרד עומד להציג מחזה המבוסס על הרומאן "ד"ר ז'יוואגו", מאת בוריס פסטרנאק הסופר, חתן פרס נובל — כך מסרה אתמול סוכנות הידיעות הסובייטית "טאס".

הספר, סיפור אהבה על רקע המהפכה הרוסית 1917 ומלחמת האזרחים שבאה בעקבותיה, הוקע על ידי מוסקווה בשנת ה־1950 כאנטי־סובייטי, אך "טוהר" לאחרונה.

"אנו רוצים לשמור על הרמה האמנותית הגבוהה של הספר, ואני סבור כי דבר זה מעניין מאד מנקודת המבט של עיבודו למחזה", אמר גיאורגי טובסטונוגוב, מנהל תיאטרון "מקסים גורקי" בלנינגרד.

פסטרנאק, שעיקר תהילתו בבריה"מ באה לו הודות לשירתו, זכה ב־1958 בפרס נובל לספרות על "ד"ר ז'יוואגו" אך הוא נאלץ לדחות את הפרס. הוא מת ב־1960.

עתה טוהר שמו על ידי השלטונות הסובייטיים והספר יראה אור בשנה הבאה. ביתו הכפרי של פסטרנאק בכפר פרדלקינו בקירבת מוסקווה, שם קבור הסופר, ייהפך למוזיאון.

התרומה הגדולה ביותר: 30 מיליון ד'

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו יורק

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). יוסף גרוס, נדבן יהודי תושב ניו יורק, תרם אמש 30 מיליון דולר למגבית היהודית המאוחדת, התרומה הגדולה ביותר שהוענקה אי־פעם לאירגון.

הסכום יוקדש לקידום החינוך היהודי בניו־יורק ולסיוע לבתי ספר דתיים — הסכם על כך נחתם בין גרוס עם ראשי המגבית.

גרוס (84), הוא אחד הנדבנים הגדולים לצורכי חינוך וסעד בניו־יורק. לארה"ב הגיע כמהגר חסר כל ועשה חיל בעסקי קרקעות נפט. הוא הקים מספר קרנות בעיקר לטובת מוסדות חינוך בניו־יורק.

רכוש משפחת ריזק בירדן נמכר במכירה פומבית

לאחר פשיטת הרגל הגדולה ביותר בממלכה

רבת־עמון (ע"צ). רכושה של משפחה ירדנית עשירה ממוצא פלשתינאי נמצא אתמול למכירה פומבית ברבת־עמון, בעקבות פשיטת הרגל הגדולה ביותר הזכורה בממלכה — נודע ממקור משפטי ברבת־עמון.

בית־המשפט הכריז בסוף יולי על פשיטת רגל של החברה הירדנית "ג'ורדן פיננס קומפני", השייכת לשני אחים, סאליבא וריזק ריזק, לאחר שלא היה ביכולתה של החברה לכבד את חובותיה הפיננסיים כלפי לקוחותיה.

בבית־המשפט נרשמו תביעות בסך 20 מיליון דינר (כששה מיליוני דולר), שהוגשו על ידי 350 אנשים פרטיים וחברות נגד החברה הפיננסית.

חברת "ג'ורדן פיננס" היא חברה להחלפת כספים ולכן אין לה זכות חוקית לקבל פקדונות. אולם, היא קיבלה פקדונות מלקוחותיה, להם הציעה שיעורי ריבית חודשיים גבוהים מאד, של עד 20 אחוז.

האחים ריזק עסקו בספקולציות על הלירה הלבנונית, באמצעות פקדונות אלה. אולם, כיוון שהלירה הלבנונית התמוטטה, לא יכלו האחים לשלם את הריבית המובטחת.

אחד משני האחים, סאליבא ריזק, התאבד ב־8 במאי, ואילו השני, ריזק ריזק, נמצא במעצר כבר כמה חודשים.

אתמול נערכה מכירה פומבית של בתי המשפחה ורכושה הממושכן, כולל מעונו של ריזק ריזק, הנמצא בשכונת פאר ברבת־עמון, ששוויו נאמד ב־1.5 מיליון דולר.

אניות הצי האיטלקי הפליגו למפרץ הפרסי

מאת תלדה ליברטומה
סופרת "הארץ" באיטליה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). אתמול אחר הצהריים עזבו את נמל טאראנטו שבדרום מזרח איטליה שלוש פריגאטות ואניית סיוע אחת שנפגשו בשעות הלילה בלב ים עם שלוש שולות מוקשים ואניית סיוע אחת שיצאו אתמול בבוקר מנמל אגוסטה שבסיציליה. יחד יהוו את הכוח הימי האיטלקי שנשלח למפרץ הפרסי כדי להגן על האינטרסים האיטלקים שם ולהשתתף בשמירה על חופש השיט.

התרבו התרסקויות מטוסים בחיל האוויר הסורי

פאריס (ע"מ). השבועון הצרפתי "לה פואן" מוסר כי בחיל האוויר הסורי התרבו לאחרונה התרסקויות של מטוסים בשל סיבות טכניות.

השבועון מוסיף כי המשטר הסורי נאלץ לאחרונה להקים ועדת חקירה לנושא בראשות גנרל מחמד אלחולי.

ערך את העמוד: אריאל רייכנלר

מזכיר האו"ם סיים את "שליחות השלום" במפרץ כנראה ללא הצלחה

בגדד (ע"צ וע"ר). מזכיר האו"ם פרז דה־קואייאר הצהיר אתמול בבגדד בתום שליחות שלום שבמהלכה ביקר גם בטהראן, כי ניסה לפעול למען הפסקת אש במפרץ.

מזכיר האו"ם טס לפאריס, ומשם לניו יורק, שם ידווח מחר או מחרתיים למועצת הביטחון על ארבעת ימי שליחותו. מועצת הביטחון אישרה ב־20 ביולי החלטה הקוראת לשים קץ למלחמה בת שבע השנים בין אירן לעיראק.

ואולם, כל הסימנים מצביעים על כך כי מזכיר האו"ם לא הצליח לשכנע את אירן לקבל את הפסקת האש. טהראן המשיכה לעמוד על דרישתה, כי יש להוקיע את עיראק כתוקפנית, ואילו בגדד מאשימה את אירן בייזום הסכסוך ודורשת להטיל אמברגו על משלוחי נשק לטהראן.

על תוצאות השליחות לא מסר מזכיר האו"ם פרטים כלשהם.

ראש ממשלת אירן, מיר חוסיין מוסאווי, אמר בינתיים ברדיו טהראן, כי השיחות עם מזכיר האו"ם אפשרו "להעלות לראשונה בצורה מפורטת את כל ההיבטים של המלחמה האיראנית־העיראקית".

עוד מסר ראש הממשלה, כי בהחלטות מועצת הביטחון 598 "נמצאים עקבות של הנתונים החיוביים שעליהם תמיד הצביעה אירן לגבי העמדות שנקט מזכיר האו"ם".

הוא הדגיש את "התוצאות החיוביות של השיחות הלבביות והחשובות", שבמהלכן הציגו שלטונות אירן את עמדותיו.

במינסק מסרבים לפרסם את שמה של "הפרטיזנית האלמונית" היהודיה

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו יורק

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). שלטונות העיר מינסק מסרבים לפרסם את זהותה היהודית של פרטיזנית צעירה, שנרצחה בידי הנאצים באוקטובר 1941. הוכרה כ"גיבורה האלמונית" ותמונתה הוצגה במוזיאון העיר — כך מוסר העיתון "ניו יורק טיימס".

מאשה ברוסקינה היתה פרטיזנית בת 17 כשנתפסה על־ידי הנאצים והעלתה לגרדום יחד עם עוד שני צעירים. לאחר המלחמה הוקם במינסק מוזיאון המוקדש ללוחמת הפרטיזנים ותמונתה של ברוסקינה כשאיש גסטאפו כורך חבל סביב לצווארה הוצגה במוזיאון תוך העלמת שמה כסמל לפרטיזנית האלמונית.

ב־1987 זוהתה הצעירה ע"י דודה, זאיר אזגו, והדבר פורסם בעיתון מקומי. גילוי זה עורר בזמנו פולמוס משום שהמוזיאון סירב לפרסם את שמה ואת זהותה היהודית של ברוסקינה. גם אביה של הצעירה זיהה אותה, ועימו עוד 20 עדים. לאחר שמומחים במוסקווה קבעו בוודאות כי התמונה היא אכן של ברוסקינה פורסמה על כך כתבה בבטאון האיגודים "טרוד". אך עד היום עומדת הנהלת המוזיאון במינסק בסירובה לגלות בפומבי את זהותה היהודית של מאשה ברוסקינה.

סופר ה"ניו יורק טיימס" שביקר לאחרונה במינסק מצטט כתבת של בטאון נוער קומוניסטי שאמרה כי מנהלי המוזיאון מתעלמים בזדון מזהותה היהודית של ברוסקינה. לדברי העיתון אומר אין ראשי הק.ג.ב בעיר מוכנים למסור מסמכים על קורבנות שעונו ונרצחו בידי הנאצים באזור.

עורך העיתון שפירסם לראשונה את עובדת היות ברוסקינה יהודיה פוטר ושלטונות העיר התלוננו במוסקווה על עיתונאים המתססים בפרשיות הקשורות בהסטוריה של ביילורוסיה. דודה של ברוסקינה, זאיר אזגו, שהוא פסל ידוע ובעל מוניטין במינסק מסרב עתה לחזור ולאשר כי אכן הצעירה בתמונה היא אחייניתו. האיש הוא כיום בן 80 אמר כי הוא איננו מעוניין להיות מעורב בפולמוס משום שברוסקינה היתה קורבן של המלחמה ולא גיבורה. אך לייב אבססצ'ר, גיבור מלחמה ידוע בעיר, אמר כי הפולמוס סביב התמונה מבהיר מדוע אלה המודעים למתרחש במדינה מחליטים לבקש אשרות יציאה.

נשיא דרום אפריקה הורה לשדר ידיעה "מתוקנת"

יוהאנסבורג (אי־פי). נשיא דרום אפריקה, פ. ו. בותה אישר אתמול, כי טילפן לתחנת הטלוויזיה הממלכתית באמצע מהדורת החדשות וציווה לשדר מחדש ידיעה, כך שתכלול את תגובתו המלאה עליה.

הטלוויזיה הדרום אפריקאית הגיבה דקות אחדות אחר כך בגרסה שונה על התפטרותו של אלן הנדריקס, מנהיג הבית ה"מעורב" בפרלמנט והאישיות היחידה בממשלת בותה שהוא ממוצא גזעי "מעורב".

ב־24 באוגוסט פתחה הטלוויזיה הדרום־אפריקאית את החדשות בסיפור התפטרותו של הנדריקס. הידיעה כללה ראיון עם הנדריקס, שבו אמר כי התפטר משום שבותה אינו מוכן לסבול דעות שונות מדיעותיו.

אתמול אמר בותה לפרלמנט, כי טילפן תיכף ומיד למנכ"ל הטלוויזיה, ריאן אקסטין, והורה לו לשדר גרסה מלאה של תגובת לשכתו של הנשיא.

גרסת הנשיא אכן שודרה במלואה כמה דקות מאוחר יותר ושודרה שנית לקראת סוף המהדורה.

חבר במפלגה הפרוגרסיבית באופוזיציה שאל אתמול את בותה: "מכוח איזו סמכות חוקית מרשה לעצמו נשיא המדינה להתערב בעצמאותה של הטלוויזיה?"

בותה ענה: "מכוח האינטרס של האומה".

לקצץ את הסובסידיות תובע כלכלן סובייטי

מוסקווה (ע"ר). הרפורמות הכלכליות אותן יזם מנהיג בריה"מ, גורבאצ'וב, ייכשלו אלא אם תקצץ ברית המועצות בצורה דראסטית ביותר את הסובסידיות שהיא מעניקה למוצרים רבים, המהוות ריפוד נוח לאוכלוסיה נגד העלאות מחירים — כך נאמר במאמר שפורסם שלשום ע"י כלכלן סובייטי בכיר.

לפי חישובי פבלוב, המדינה משלמת פי 1.8 יותר מן הצרכן בעד חלב, פי 1.9 יותר בעד תפוחי אדמה, פי 2.5 יותר בעד המאה ופי 3-1 בעד בשר בקר.

בדרישתו לרפורמות מרחיקות לכת, שיחייבו גם העלאות מחירים וקיצוץ בסובסידיות, הוא תוקף את המדיניות הכלכלית בעבר, בעיקר תחת שלטונו של ליאוניד ברז'נייב.

AARON (ANTONY) ben NAFTOLA MURKES,
captain of gen. Berling's Army,
missed in 1945 in
Germany / Poland. Born 1923/24,
Bialystok, Poland.
WHO KNOWS HIS FATE?
Please write R. Vinograd.
Div of Math.
NDSU. Fargo ND. 58105. USA

לאל־אוף

מיטב הברכות והאיחולים

עם פתיחת מפעל הבת אורטק בשדרות

"אורית" תעשיות אופטרוניות בע"מ
וייצור רכיבים אופטיים בחוד יהלום
רחוב הארגמן 4 ירושלים
ת"ד 13147 מיקוד 91131
טלפון: 02-524775, 526102-3
פקסימיליה: 02-520401
טלקס: 341214 ETG IL

"קטיף" עברה למשכנה החדש

"קטיף" - חברת בת של שופר-סל לאספקת תוצרת חקלאית

עברה לבית קטיף, רח' הכישור 10, אזור התעשיה חולון

טל. 050-22949, 050-24834, טלקס 342184

1.5 מיליון דולר הושקעו במיתקן החדש אליו עברה קטיף • מחדר של 40 מ"ר שם החלה לפעול ב-1962 פועלת החברה במתקן משוכלל בשטח של 2000 מ"ר • מדי חודש מספקת קטיף לסניפי השופרסל 7000 טון תוצרת חקלאית

מאת א. בן משה

חברת קטיף, שהיא חברת בת של השופרסל, עברה לפני כשישה שבועות למיתקן החדיש שנבנה עבורה בחולון. כבר עתה יכולים לומר בלא מעט סיפוק שהרעיון לעבור למבנה החדש היה מוצלח. "הניסיון הקצר שהצטבר במהלך השבועות הספורים שאנחנו כאן הוכיח את עצמו", אומר ברוך שילה מנכ"ל חברת קטיף כאשר הוא סוקר מחדרו את האולם המרכזי של המתקן.

המבנה הותאם על פי צרכיה המיוחדים של חברת קטיף. שטחו של המתקן החדיש מגיע ל-2000 מ"ר. במבנה חדרי קירור מרווחים, אמצעי פריקה משוכללים ומשטח עבודה גדול. זאת בנוסף למשרדים ומתקני שקילה מיוחדים המקלים על קבלת והוצאת הסחורה מהמחסנים.

ההשקעה בפרויקט מוערכת בכמיליון וחצי דולר. המבנה הינו בבעלות משקיעים פרטיים שבנו אותו במיוחד עבור חברת קטיף. חברת קטיף שכרה את המבנה לעשר שנים עם אופציה לתקופה נוספת. בימים אלה מתנהלים מגעים כדי ששופרסל ירכוש מהמשקיעים את המבנה.

ההתחלה היתה 40 מ"ר

חברת קטיף הוקמה ב-1962 במטרה לרכוש פירות וירקות, עבור שופרסל ולהעבירם לסניפי החברה. עם הקמתה פעלה קטיף מחדר שכור בשטח של 40 מ"ר והעסיקה שלושה עובדים. אלה העבירו במשאית אחת את הירקות שקטיף קנתה תחילה לסניף אחד ויחיד שהיה בבעלות שופרסל ברחוב בן יהודה בתל אביב ואחר כך לכל שלושת סניפי הרשת.

כעת, אומר מנכ"ל קטיף ברוך שילה, בלא מעט סיפוק, המחזור הכספי הצפוי השנה יהיה 85 מיליון שקל. היא רוכשת מדי חודש כ-7000 טון תוצרת חקלאית. את מלאכת השינוע מבצעים 60 עובדים המעורים בצי של 25 משאיות. הירקות והפירות שבטיפול קטיף המהווים כ-18 אחוז מכלל המחזור של שופרסל בו יש כיום 60 סניפים שונים.

חברת קטיף ממונה על רכישת תוצרת חקלאית ושינועה לסניפי השופרסל ומתן הדרכה מקצועית לעובדים.

ברוך שילה, מנכ"ל קטיף

שילה החל לעבוד בשופרסל כאשר השתחרר מצה"ל אחרי מלחמת ששת הימים. תחילה ניהל סניף של שופרסל, אחר כך מונה מנהל אזור, היה חבר הנהלה ולפני כעשר שנים החל לנהל את חברת קטיף.

מישלוחים מיוחדים לסניפי ההיפרכל

החברה משתדלת להתאים את פעילותה לצרכי הסניפים: היא מקפידה, למשל, שהסחורה להיפרים תגיע לשם אחרי הצהריים מאחר ועיקר הפעילות שם מתרכזת בשעות של לפנות ערב.

קטיף מקפידה מאוד על קשרי סחר עם מגוון רחב של ספקים. לחברה קשרים עם עשרות חקלאים ממושבים, קיבוצים ומהמגזר הפרטי. הכמות המינימלית אותה רוכשת קטיף מגיעה בדרך כלל ל-150 ארגזים. בדרך זו של קניה ישירה מחקלאים מצליחה קטיף לרכוש את הסחורה הטובה ביותר במחיר אופטימלי. שילה מעריך ש-98 אחוז מהסחורה הנרכשת על ידי קטיף הינה קניה ישירה.

חברת קטיף פועלת אומנם כחברת בת של שופרסל ומתופעלת כיחידה נפרדת, אך מטרתה איננה להגיע לרווחיות משל עצמה, אלא רק לכסות את ההוצאות השוטפות. "אם נרוויח יפתח הרווח של מחלקות הירקות בסניפים שלנו", מסביר שילה.

מנהלי קטיף זוקפים לזכותם את המעבר לאריזות פלסטיות שקופות המיועדות לשימוש משפחתי. הקופסאות הללו נוחות לאיחסון במקרר, הן הכניסו מהפכה בכל הקשור לשיווק ירקות ופירות וזמן לא רב אחר כך החלו גם המתחרים להשתמש באריזות דומות.

תפזורת של פירות יבשים

שינוי אחר שהוכנס על ידי אנשי קטיף קשור לשיטת השיווק של הפירות היבשים. בעבר מכרו ברשתות השיווק המודרניות את הפירות היבשים באריזות סגורות. בתפזורת מכרו בעיקר בשווקים ובאזור לוינסקי שהוא "אזור" הפירות היבשים של תל אביב. הפירות בתפזורת הם באיכות גבוהה מאלה של הפירות הארוזים וקטיף החלה לשווק את הפירות הללו גם כן בתפזורת. את הנוהג של קטיף אימצו תוך זמן קצר גם רשתות שיווק אחרות. לדברי שילה השינוי במישור זה היה משמעותי שכן בארץ אוכלים פירות יבשים יותר מבארצות אחרות.

אבנר בראשי
שדה יעקב
מושב עובדים בע"מ

אחים גז
גבע כרמל

אחים חממה ושות' בע"מ
יבוא ויצוא מזון

אילן פרידלנדר
גן אקזוטי
חופית

דעת יחזקאל
מושב גן הדרום

ארמז וילינגר בע"מ
יבוא ושיווק מזון

המועצה לשיווק פרי הדר

חצבה
מושב עובדים בע"מ

יוסף לוי
עסקי מזון בע"מ

כ.ל.ר.
אספקת ירק בע"מ

משפחת מזרחי
יסוד המעלה

משפחת לויט
מטולה

מושב לכיש

מינקול בע"מ
יבוא, יצוא ושיווק
פירות יבשים

מועצת הפירות

מיאל אימפקס בע"מ

סלוקי שלמה ובניו
מושב גבעתי

עין יהב
מושב עובדים בע"מ

סולימה
סחר בינלאומי בע"מ

פרי פסגות
בית אריזה לפירות
ע"י קיבוץ יפתח

פירות הגולן
אגודת שיתופית בע"מ
מרום הגולן

צדוק לוי ובניו
שיווק מוצרי חקלאות בע"מ
שוק סיטונאי, גבעת שאול,
ירושלים

צפיליאן מרדכי ובניו
מושב גבעתי

קנטור רמי
רמת השרון

דסמי סעיד
בקעה אל־גרביה

רזניק יוסי
מטולה

רודף שלום
נאות גולן

רפקור
חברה לקירור בע"מ
ראש פינה

שמעון כהן
פטריות עמק איילון

שיקרצי בע"מ
מפעל לקילוף בוטנים

שקדיה
מפעלים למזון
קבוצת גבע

תקוה פרויס ובניו
מושב נוה ימין

תמיר מרדכי
רח' אילת, חולון

תעשיות טל בע"מ
בית שאן

שכיב את נאבג אבוחמדאן
עין כרמל

ת"ג תפוחי הגליל
קרית שמונה

הנהלת תנובה מרכז

אלגריסי יוסף
הוד השרון

אחים כהן
חקלאים
אור יהודה

אחים גפנר
בני עטרות

בני בר
משמר איילון

גלילי אריה
כפר ביאליק

והד מחמוד
שיווק פירות וירקות

חצרוני זכריה ובניו
גידול ושיווק ירקות
רעננה

חקלאי
שדה משה

יורם פלג
מושב ארבל

חוסני אבו־חוט ובניו
טירה

כהן זיו
משמר איילון

מבחר הפרי והירק

עיצוב וביצוע בני בר־לב
מושב רמת רזיאל

עבד אלכרים

דודה נאגי
מושב אחיטוב

רון יצחק
רשפון

דליקה פרצה אמש ב־200 דונם חורש טבעי בטבעון

מאת נורית כהנא סופרת "הארץ" בחיפה

דליקה פרצה אתמול, סמוך לשעה 7 בערב, על שטח של 200 דונם בחורש טבעי, ברחוב יגאל אלון בטבעון.

מחשש שהאש תתפשט לעבר הבתים הסמוכים לחורש הוזעקו 12 מכוניות כיבוי, מהתחנה בחיפה ומתחנות הגליל המערבי, מחדרה ועפולה. הכבאים הצליחו להשתלט על האש תוך שעתיים. לא היה צורך בפינוי תושבי הסביבה.

לאחר ההשתלטות על הדליקה עסקו הכבאים במשך כמה שעות בכיבוי מוקדי־אש קטנים באזור. מפקד מכבי האש בחיפה, מרקו קמחי, מסר כי עדיין לא ידועה סיבת הדליקה.

קצבאות למעוטי הכנסה עודכנו בשיעור 6.4%

מאת צבי זרחיה סופר "הארץ" לענייני כלכלה

קצבאות המוסד לביטוח לאומי לאוכלוסיות מעוטות הכנסה עודכנו החודש בשיעור של 6.4%.

מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי, מרדכי ציפורי, אמר אתמול שגם בתקופה שבה אין תשלום של תוספת יוקר, שומר הביטוח הלאומי על רמת חייהן של השכבות הנמוכות. ציפורי הוסיף כי בחודשיים האחרונים עודכנו קצבאות המוסד לאוכלוסיות מעוטות־הכנסה בשיעור מצטבר של 12.2%.

העידכון האחרון יחול על 250 אלף משפחות המקבלות קצבאות נכות כללית, הבטחת הכנסה, קצבאות זיקנה ושארים ודמי מזונות. קשיש המקבל קצבת זיקנה בתוספת השלמת הכנסה, יזכה החודש ל־358 ש"ח לעומת 332 ש"ח בחודש שעבר. זוג קשישים הזכאים לקצבת זיקנה ולהשלמת הכנסה יקבלו החודש 537 ש"ח לעומת 505 ש"ח בחודש שעבר.

500 ש"ח לנעל ישלם מי שישווק את "רוז'יקא"

(ע). על כל נעל, שתימכר בשם "רוז'יקא", בניגוד לצו־מניעה שניתן בטעתו על ידי בית המשפט, ישלמו משווקיה 500 ש"ח — פשרה זו התקבלה אתמול בבית המשפט המחוזי בתל־אביב.

לבית המשפט הגישה חברת נעלי "רוזי" בקשה בדרך המרצה, נגד יוסף קורן ובתי העסק לנעליים שבניהולו, בטענה כי המשיב גרם לבזיון בית המשפט, בכך שהפר צו משפטי שהוצא בחודש יוני השנה.

המבקש טען, כי בית המשפט הוציא צו־מניעה האוסר על המשיב להשתמש בשם "רוז'יקא" (בלועזית) על נעליו, בהיות שם זה חיקוי ברור לשם "נעלי־רוזי".

המשיב ממשיך לייצר ולשווק נעלים בשם "רוז'יקא" — בניגוד לצו הבזיון של בית המשפט, נאמר בבקשה.

יוסף קורן דחה את טענות המבקש כ"קנטרניות" ונטולות בסיס משפטי. בדיון, שנערך אתמול הציע השופט לויט נוסחת פשרה בפרשה זו, מבלי שכל צד מודה בטענות יריבו ובלי לפגוע במעמד אחד הצדדים.

בסיום הדיון החליט השופט, בהסכמת הצדדים, כי "לפי פקודת בזיון בית המשפט ניתן בזה צו, המחייב את המשיבים (קורן ובתי העסק שלו) שיציעו למכירה נעל בניגוד לצו המניעה מחודש יוני — לשלם 500 ש"ח עבור כל נעל כזו. המבקש יהא חייב להוכיח, בנוסף להימצאות נעל כזאת אצל מי מהמשיבים — גם שהנעל שווקה על ידי היצרן אחרי מתן צו המניעה בחודש יוני".

השופט נמנע מלפסוק הוצאות משפט על מי מהצדדים.

מושב מבקש לעקל אפרוחים שטרם יצאו לאור העולם

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

בקשה מוזרה ביותר הוגשה אתמול לבית המשפט המחוזי בבאר שבע על ידי רנן, מושב עובדים. המושב מבקש לעקל מחוברי מושב אפרוחים, שטרם יצאו לאור העולם.

הבקשה הוגשה אתמול לרשם בית המשפט המחוזי, אך היא טרם נדונה.

עורכת־הדין של חברי המושב, להם רוצים לעקל את האפרוחים, סימונה בן־חיים, טוענת בתשובתה לבית המשפט, כי לא ניתן לעקל אפרוחים בטרם יצאו לאוויר העולם.

עורכת־הדין ציטטה גם את חוק ההוצאה לפועל משנת 1967, האוסר למעשה לעקל בעלי־חיים.

עתה יצטרכו אנשי המושב להמתין להחלטת בית המשפט המחוזי. מדובר בסכסוך בין המושב לכמה חברים בו, בעניין אופן חלוקתן של מכסות הפטימים.

סמים הוצפנו בקיראון מתחת למכסה ביב שופכין

(ע). תחנת סמים בדירת מגורים נחשפה על־ידי המשטרה בקיראון. בלשי צוות מפלג הסמים במשטרת מחוז תל־אביב מצא בין בלוני הגז ומתחת למכסה בור הביוב, הרואין וקוקאין. כמו כן נתפס כלי שקילה.

שני גברים, בני 35 ו־34, החשודים בניהול התחנה, נעצרו על־ידי המשטרה.

שלשום בערב התמקם צוות מפלג הסמים ליד דירת־קרקע בקיראון. אנשי המשטרה התחקו אחר תנועת בעליה, המוכר למשטרה כעבריין סמים. השוטרים נכנסו לדירה ומצאו בה מאזניים לשקילת סם ומיתקן לגלגול סיגריות.

בחיפוש בחצר הבית, גילו השוטרים בין בלוני הגז 2.5 גרם הרואין, בצנצנת זכוכית. ליד עמוד מרפסת נתגלו 17.7 גרם הרואין — ו־8.15 גרם קוקאין נמצאו מתחת למכסה בור הביוב. 1.6 גרם קוקאין נתפסו במקום מחבוא אחר.

החשודים, תושב קיראון ותושב פרדס כץ, נעצרו.

נלכד תושב בני־ברק שניסה להתרים למען ישיבה שאיננה

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

תושב בני־ברק, שביקש להתרים את תושבי אילת למען ישיבה בבני־ברק, שאינה קיימת, נלכד אתמול על־ידי קצין משטרה, בשעה שהאיש ניסה להתרים אותו.

האיש הגיע בשבוע שעבר לאילת והחל לעבור מבית לבית ולבקש תרומות להקמת ישיבה בבני ברק. במהלך ההתרמה, הוא הגיע לאחד הבתים בו התגורר קצין משטרה וביקש אף ממנו לתרום.

קצין המשטרה, שחשד כי מדובר בהונאה, לקח את התורם לתחנת המשטרה. שם הסתבר בבדיקה, כי אינו מתרים למען ישיבה וכי הכסף "הלך" לכיסו של המתרים.

איש לא נחלץ לעזרת צעיר שטבע בחוף ימה של ת"א

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל אביב

דרמה התרחשה אתמול בחוף ימה של תל־אביב, כאשר צעיר בן 18 טבע ומת, ואיש מן הצופים בטביעתו לא נכנס למים כדי לסייע לו. הטובע היה אחמד ג'עבר, בן 18, מעזה.

הצעיר בא אתמול לתל־אביב, כדי להצטרף לבן־דודו, עובד עירייה העובד בניקיון החוף. ג'עבר ביקש להצטרף לעבודה. סמוך לשעה 3, כאשר סיימו השניים את עבודתם, נכנסו לרחוץ במים בחוף שרתון. במקום לא היו מצילים. המים היו שקטים, אולם כאשר נכנסו השניים לים, החלו להיסחף.

השניים החלו לצעוק לעזרה, אך איש לא נחלץ לעזרתם, גם דייגים, שעמדו על המזח הסמוך, לא קפצו למים. בן־הדוד הצליח לחלץ את עצמו ורץ לתחנת־ההצלה הסמוכה. הוא הזעיק את המצילים, שמצאו את ג'עבר ללא רוח חיים.

יו"ר ועד המצילים, אברהם הניג, אמר אתמול: "אין ספק, אילו היו מצילים בחוף, האיש לא היה טובע. הזמן שבוזבז כדי להזעיק מצילים היה קריטי."

תושב הרצליה טבע בחוף תל־ברוך

מקרה טביעה שני אירע סמוך לשעה 4 בחוף תל־ברוך. עבדול אל סלח, תושב הרצליה, טבע שם. למקום הוזעק צוות טיפול נמרץ של מגן דוד אדום, שלא נותר לו אלא לקבוע את מותו.

יצויין כי חוף תל־ברוך אינו חוף־רחצה מוכר, והרחצה בו אסורה.

נערים שדדו מוכר פיס

(ע). שני נערים בני 15–16 נעצרו אתמול אחה"צ כחשודים בחטיפת תיקו של מוכר פיס, שהכיל כרטיסי פיס רבים, טפסי לוטו, כרטיסי חיש, גד והכסף המזומן בסך 80 ש"ח.

מוכר הפיס, תושב פתח תקווה, התלונן כי ברחוב ז'בוטינסקי הגיח מאחוריו צעיר שחטף את תיקו. מוכר הפיס דלק אחר הצעיר — אך זה נמלט.

אנשי משטרה ערכו סריקות באזור ועצרו כחשודים במעשה שני נערים תושבי פ"ת.

ערך את העמוד: אריה חשביה

"עכשיו אני יודע שאני רוצח!" קרא הרצל אביטן שהורשע ברצח רב כלאי רוני ניצן מכלא רמלה

השופטת מרים בן־פורת בביהמ"ש העליון: יש ראיות מסייעות שאביטן רצח • נדחה ערעורו של אביטן באשר לשוד במפעל התכשיטים "קרן אור", שבמהלכו נרצח השומר דוד אשורי

(ע). "זו בשורה משמחת. עכשיו אני יודע שאני רוצח", צעק אתמול הרצל אביטן מדוכן הנאשמים בבית המשפט העליון. לאחר שהורשע ברצח מפקד בית המעצר של כלא רמלה, רב־כלאי רוני ניצן.

הרצל אביטן באזיקים, לאחר גזר־הדין. (תצלום: "חדשות")

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב זוכה אביטן, מחמת הספק, מרצח ניצן, והמדינה עירערה על כך בפני בית המשפט העליון. שותפו למעשה, יעקב שמש, הורשע באותו רצח בבית המשפט המחוזי בתל־אביב, ועירעורו לבית המשפט העליון נדחה.

פרשה נוספת, שבה פסק אתמול בית המשפט העליון היא רצח השומר במפעל התכשיטים "קרן אור" במהלך שוד. בעבירה זו הורשעו אביטן, שמש ואמנון דוד. השלושה עירערו לבית המשפט העליון, ועירעורם זה נדחה אתמול.

המשנה לנשיא בית המשפט העליון, השופטת מרים בן־פורת, קובעת בפסק־דינה כי אביטן זוכה מרצח רוני ניצן לאחר שלא נמצאה עדות מסייעת לעדותו של עד המדינה משה כהן, שאף הוא השתתף בביצוע הרצח. השופטת פסקה, כי קיימות ראיות מסייעות, לבד מעדותו של משה כהן, ומכאן ניתן להרשיע את אביטן ברצח ניצן.

בפסק הדין מתוארות נסיבות רציחתו של ניצן. אביטן, שהיה בדצמבר 1981 אסיר נמלט, העלה את הרעיון לרצוח את מפקד בית המעצר. כהן ושמש הסכימו להצטרף למשימה. הם איתרו את ביתו של רוני ניצן, וכעבור מספר ימים ארבו לו ליד צומת ראשון־לציון, הקרוב לביתו. כשהגיע ניצן לצומת, חסמו את דרכו באמצעות רכב, שבו ישבו כשפניהם מכוסים במסכות. אביטן יצא מהרכב וירה בניצן. השלושה נמלטו מהמקום במכונית אחרת, שהוכנה לצורך כך.

השופטת בן־פורת קבעה כי הרשעתו של שמש ברצח הוכחה, והיא מוצקה דיה. באשר להרצל אביטן פסקה כי יש שורה של עדויות מסייעות לעדות עד המדינה. בינהן — שלושה עדים שראו ברכב שבו ישבו השלושה אדם שהרכיב משקפיים והיה עטור זקן קטן, מהשפם למטה. ביום הרצח היה אביטן עטור זקן והרכיב משקפיים. עדויות אלו, כשהן מצטרפות לעדותו של עד המדינה, יוצרות תשתית להרשעתו של אביטן ברצח ניצן, קבע בית המשפט העליון.

ראיות מבוססות

באשר לשוד במפעל התכשיטים "קרן אור", שבמהלכו נרצח השומר דוד אשורי, פסק בית המשפט העליון שהרשעת אביטן, שמש ודוד מבוססת, וערעורם נדחה.

בפסק הדין, שבו מתואר השוד, נאמר כי אביטן, שנזקק לכסף כדי לממן את נסיעתו לחו"ל, העלה את רעיון ביצוע השוד. עד המדינה כהן, שמש, אורית ארביב, שהיתה חברתו של אביטן, ואמנון דוד, הסכימו להשתתף בשוד.

ימים אחדים לפני השוד, בינואר 1982, נכנסה ארביב למפעל לקנות תליון, ותוך כדי כך בחנה את המקום מבפנים. ביום השוד צילצלה ארביב בדלת המפעל, השומר פתח לה את הדלת, ואז נכנסו הארבעה פנימה, ואילו ארביב חזרה למכונית. במפעל ניפצו הארבעה את מכסי הזכוכית של שולחנות התצוגה, אספו תכשיטים מכל הבא ליד, וברחו עם שללם. במהלך השוד נורה השומר, דוד אשורי, שניסה להתנגד לשוד.

השופטים מרים בן־פורת, דב לוין ואברהם חלימה, פסקו כי אין מקום להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי, מאחר שיש ראיות המבססות את הרשעת השלושה בביצוע השוד והרצח.

הנאשמים היו שלווים

כוחות רבים של משטרה ומשמר הגבול איבטחו את אולם בית המשפט העליון. שלושת הנאשמים היו שלווים במהלך הדיון הקצר. לאחר שנמסרה החלטת בית המשפט העליון, מחא אביטן כפיים וצעק לעבר השופטת: "זו בשורה משמחת, עכשיו אני יודע שאני רוצח". במהירות הוצאו השלושה מהאולם.

יצויין כי בפסק הדין לא נאמר ששני מאסרי העולם שהוטלו על אביטן — בגין רצח רוני ניצן ובגין רצח שומר "קרן אור" — יהיו עונשים מצטברים. על־פי החוק, אם הדבר אינו מצויין בפסק הדין, העונשים חופפים.

אביטן הוסגר מצרפת לישראל, לאחר שנמלט מהארץ בעקבות שני מקרי הרצח.

הסניגור במשפט אסון הבונים: "אתם הולכים להשליך אדם לכלא על סמך הערכה של חלקיק שניה"

השופטת: "לא ארשה התבטאויות כאלה בבית המשפט"

מאת נורית כהנא
סופרת "הארץ" בחיפה

חילופי דברים קשים נשמעו אתמול במשפטו של שלמה סומך, נהג קטר הרכבת באסון צומת הבונים, בעת מסירת עדותו של ערן כהן, נהג האוטובוס שנסע אחרי האוטובוס שנמחץ בתאונה.

העד סיפר לבית המשפט לתעבורה, כי נהג את הראשון בין שלושת האוטובוסים שהסיעו את הילדים, אולם המתין שנהגת האוטובוס המנוחה תעבור אותו לפני המסילה בדרך העפר, כיוון שהכירה את המסלול. "ראיתי את הפינה האחורית־ימנית של האוטובוס שנמחץ", אמר העד. לדבריו, לא שם לב אם דלקו אורות הבלמים של האוטובוס בעת הפגיעה, ואז הבחין שהאוטובוס החל לנסוע על המסילה. באותו זמן הגיחה הרכבת במהירות נוראית, כדבריו, ואז ראה שהאוטובוס עף באוויר.

במהלך הדיון אתמול הוצגו [illegible] של השופטת. סניגורו של נהג הקטר, עו"ד רב ויינגלס, ציטט מתוך עדות שמסרה אמו של אחד התלמידים שנלוותה למטיילים, שאמרה כי בעת שנהגת האוטובוס עברה על המסילה, צעק הנהג העד: "מה היא עושה? היא לא תעבור". הנהג אמר כי הוא זוכר שצעק, אך אינו זוכר מה.

לאחר חילופי הדברים והתנגדויות רבות של הצדדים במהלך המשפט, הודיעה השופטת תזמן עדים פעם נוספת, כדי שכל העובדות יתבהרו.

"טוחנים מים"

במשפט העידה אתמול יהודית [illegible], אם שנסעה באוטובוס השני. "ראינו את האוטובוס על המסילה, צעקנו 'תעבור, תעבור'". לדבריה, במבט ראשון נראה שהאוטובוס הראשון יספיק לעבור בזמן את פסי הרכבת. היא סיפרה כי נשמעה צפירה של הרכבת, למרות רעש התלמידים באוטובוס.

לאחר התנגדות טכנית שהציגה התובעת, עו"ד לילי בורישנסקי, לעדות האם, צעק עו"ד ויינגלס: "אתם הולכים להשליך אדם לכלא על־סמך הערכות של חלקיק שניה, על־סמך מטרים ספורים לכאן ולכאן".

השופטת חזה הפסיקה את עו"ד ויינגלס בכעס, ואמרה שלא תרשה התבטאויות כאלה בבית המשפט.

יהודה שחר, אביו של אחד הילדים שניספו, התפרץ במהלך המשפט וקרא כי האשמים האמיתיים אינם נמצאים בבית המשפט. "נהג הקטר היה קורבן", אמר. "מדברים על פרטים טכניים קטנים, האשמים האמיתיים הבכירים אינם כאן... אלה דיבורים סתם, טוחנים מים".

הטייסים זועמים על הרחקת שני קברניטים באל־על מתפקידי מנהל

טייס ראשי התפטר בגלל אי התחשבות בדרישותיו בנושאי בטיחות טיסה

מאת א. קרן
סופר "הארץ"

התפטרות והדחה של שני קברניטים באל־על מתפקידי מינהל עוררה תגובות נזעמות באיגוד הטייסים הישראלי.

לדברי האיגוד התפטר לפני כעשרה ימים הקברניט, יהודה פוקס, ששימש טייס ראשי של צי מטוסי בואינג 747 באל־על על רקע אי־התחשבות בדרישותיו בנושאי בטיחות טיסה.

שלשום הודח מתפקידו הקברניט, אילן רון, כמנהל צי מטוסי בואינג 747. הרקע: דרישתו להימנע ממבחנים לצוותי־הטייס בטיסות ארוכות, טוענים באיגוד הטייסים. הדרישה להימנע ממבחנים אלה נובעת מהעובדה שהצוותים בטיסות הארוכות מצומצמים, והעמסת מבחנים עלולה להגביר את עייפות הטייסים.

איגוד הטייסים הודיע כי ייתן לקברניט אילן רון את כל הגיבוי המקצועי במאבקו. יו"ר האיגוד, קברניט יצחק גונן, ציין כי רון, שהוא קברניט למופת, תרם רבות לקידום התעופה הישראלית. קברניט אילן רון סירב להגיב בשלב זה.

דובר אל־על, שנשאל לפשר נסיבות התפטרותו של קברניט יהודה פוקס, סירב להגיב. אשר להדחתו של קברניט אילן רון, אמר הדובר כי ההדחה נעשתה בגלל שלא עמד בדרישות בתקופת הניסיון. קברניט רון שימש כ־3 שנים מנהל צי מטוסי בואינג 707 ובואינג 737 של אל־על.

כרגע נשאר צי מטוסי בואינג 747 של אל־על ללא טייס ראשי וללא מנהל צי.

ראש מינהל התעופה האזרחית, שי שוהמי, אמר כי לפי תנאי הרשיון חייב להיות באל־על טייס ראשי לכל מטוסי החברה, אך אין חובה שיהיה טייס ראשי לכל סוג של מטוסים בנפרד. לדבריו, לא נתקבלה במינהל התעופה האזרחית כל הודעה מטעם אל־על על השינויים בתפקידים.

דובר משרד התחבורה אמר כי גם במשרד התחבורה לא נתקבלה הודעה על שינויי תפקידים, אך "אם נקבל הודעה רשמית על התפטרותו, אנו חייבים לבדוק את הרקע להתפטרות". לדבריו, מינהל התעופה האזרחית יתערב רק אם הרקע להתפטרות הוא בטיחותי.

56 הרוגים ו־393 פצועים קשה — בתאונות דרכים בחודש אוגוסט

מאת דן מגיר

סיכום הנפגעים בתאונות הדרכים לחודש אוגוסט — 56 הרוגים ו־393 פצועים קשה. במשך החודש אירעו 1,241 תאונות דרכים, בהן נפגעו 2,112 איש.

מספר התאונות בחודשי הקיץ (יוני־אוגוסט) השנה היה גבוה ב־8% מאשר בקיץ 1986 וב־22% — בהשוואה לקיץ 1985.

את הנתונים הללו מסר דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, על סמך נתונים ארעיים שנמסרו ע"י משטרת ישראל.

הגידול במספר ההרוגים בחודשי הקיץ השנה עלה השנה ביחס לשנתיים האחרונות (עלייה של כ־51%). בשמונת החודשים הראשונים של השנה היה מספר התאונות הממוצע לחודש גבוה ב־6% לערך ממספר התאונות בתקופה המקבילה אשתקד, ומספר ההרוגים — ב־13% לערך.

בשטחים נרשמו באוגוסט השנה 154 תאונות, בהן נפגעו 255 בני־אדם (מתוכם 16 הרוגים). מאז תחילת השנה נרשמו באזורים אלה 1,037 תאונות, בהן נפגעו 1,741 (מהם 127 הרוגים), בהשוואה ל־875 תאונות, 1,428 נפגעים (מהם 84 הרוגים) בתקופה המקבילה אשתקד.

קנס 1500 ש"ח לנהג "דן" שכלא נוסע, לא עצר בתחנה ולא הזדהה

הנהג תובע עיתון מקומי על מתן פירוש עולב לשמו

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בפתח תקווה

נהג קואופרטיב "דן" שהורשע באי עצירה בתחנה, בנוסף [illegible] ובכליאת שווא של נוסע באוטובוס, נקנס ב־1,500 שקל. הקנס הוטל על הנהג בבית־משפט השלום בפתח תקווה.

בכתב־האישום נאמר כי ב־1.10.85 נהג אפרים קלוגר (47) באוטובוס מספר 86 שנסע מהתחנה המרכזית בתל־אביב ליישוב אריאל שבשומרון. באחת התחנות עלתה תושבת אריאל, אופירה הרן. כשהגיע האוטובוס ליישוב צלצלה הנוסעת בפעמון כדי לרדת בתחנה שליד ביתו.

הנאשם, נאמר בכתב־האישום שנדון בפני השופט שלי טימן, סירב לעצור לה בטענה שלא צלצלה בזמן, והסיעה עד התחנה הבאה.

הנאשם אמור היה להישפט בפני שופט תעבורה, אך בשל שילובו של הסעיף הנוגע לכליאת אדם, הועבר התיק לטיפול של שופט בית־משפט שלום.

הנאשם הסביר במשפטו כי מדובר בעלילת־שווא על רקע של מריבות אידיאולוגיות שפרצו בינו לבין בעלה של המתלוננת.

מנהל מחלקת התלונות ב"דן" סיפר במהלך הדיונים, כי המתלוננת מגישה תלונות נגד נהגים, במספר רב יחסית.

השופט טימן קבע בנוגע לכך, כי עובדה זו מלמדת על היותה של המתלוננת "אשת עקרונות".

השופט התחשב בעובדה שזו הרשעה ראשונה לנאשם. והדיון המשפטי לכשעצמו מהווה עונש כבד. עם זאת קבע שיש להטיל על הנאשם עונש כספי, "אותו ירגיש לפחות בכיסו, וכדי להרתיע נהגים אחרים מעשיית מעשה כזה".

כאמור, הוטלו על הנאשם 1,500 שקל קנס והתחייבות של 3,000 שקל לתקופה של שנתיים.

תלונה על הוצאת דיבה

נהג'זה תבע בתביעה אזרחית עיתון מקומי באריאל בגין הוצאת דיבה. בין השאר, קיבל הנהג על שרבוב שמו במאמר שכלל פירושים של שמו קלוגר. בכתבה צויין כי נושא שם כזה הוא בעל תכונות של כעס, חוסר אדיבות ואי ציות לחוק. בסוגריים נאמר גם כי אם במקרה הוא נהג אוטובוס הוא לא יעצור בתחנה, אם הוא כועס עליך...

הנהג תובע מבעל העיתון המקומי 40 אלף שקל, כולל ריבית והצמדה, בטענה שהפרסום עלול לפגוע בו ובמשלח ידו וכי הפרסום הוא כזב.

הדיון בתיק זה יימשך בחודשים הקרובים.

ילד ערבי עתר לבג"ץ: רוצה ללמוד בבי"ס עברי

"איני יודע קרוא וכתוב ערבית, כי תמיד למדתי בבית־ספר עברי"

(ע). ילד ערבי בן 13 עתר לבג"ץ, בטענה כי אין מאפשרים לו ללמוד בבית־ספר עברי ברמלה, שבו למד עד כה, והוא הועבר לבית־ספר ערבי.

בג"ץ ידון בהקדם בעתירת הילד, שהוגשה באמצעות אביו.

בעתירה נטען, כי הילד למד בבית־הספר "ביאליק" ברמלה, מכיתה א' ועד כיתה ו'. ימים מספר לפני תחילת הלימודים התקבל מכתב בבית הילד, ובו נאמר, כי אין הוא יכול להמשיך בלימודיו בבית־הספר "ביאליק" בשל אירוע מצער, שהיה בשנת הלימודים הקודמת. "האירוע המצער" היה פגיעה במכוניות של מורי בית־הספר.

אביו של הילד טוען, כי המשטרה, שבדקה את הפרשה, הגיעה למסקנה, כי הילד לא היה מעורב בעניין. אולם ביום פתיחתה של שנת הלימודים, כשהגיע הילד לבית־הספר, נאסר עליו להיכנס לכיתה.

הילד טוען באמצעות אביו, כי אין הוא יודע קרוא וכתוב ערבית, מאחר שאת כל לימודיו למד בבית־ספר עברי.

בעתירה נטען כי רשות החינוך המקומית ברמלה, הרחיקה את הילד מתוך מגמה כוללת להרחיק תלמידים ערבים מבתי־ספר עבריים, ולהעבירם לבתי־ספר ערביים. עוד נטען בעתירה, כי אין זה סביר שתלמיד אשר למד כל חייו במסגרת החינוך העברי, יועבר לבית־ספר ערבי, חרף התנגדות הוריו.

השופט התורן בבג"ץ, ד"ר אליהו וינוגרד, הורה להעביר את העתירה לדיון בהרכב של 3 שופטים ולזמן לדיון את נציג היועץ המשפטי לממשלה.

ייבדקו קונדומים מיובאים — כנגד דליפת איידס

מאת עדנה אירידור סופרת "הארץ"

משרד הבריאות החליט לבדוק את כל הקונדומים המיובאים לארץ, במטרה להבטיח אמינותם מפני מעבר מיקרוביאלי של וירוסים מחוללי איידס ומחלות־מין אחרות — מסר אתמול ד"ר יוסף מרווק, מנהל המכון לביקורת ולתקנים של חומרי רפואה, לשרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו, שביקרה במכון.

ד"ר מרווק ציין, כי ההחלטה לבצע את הבדיקות נתקבלה לאחר מידע שהגיע למשרד הבריאות ממינהל המזון והתרופות בארה"ב, לפיו נתגלה מספר מצומצם של קונדומים פגומים. הוא הדגיש, כי על אף שמדובר במספר קטן, החליט המשרד לבצע את הבדיקות. עם סיום הבדיקות, יועברו הממצאים למכון התקנים, כדי שיוכל לאכוף את התקן על היבואנים ולסלק מן השוק קונדומים שלא יעמדו בתקן. בעיקר מדובר במשלוחים המגיעים מהמזרח הרחוק.

על־פי הצעת משרד הבריאות, הוציא מכון התקנים תקן לקונדומים. עתה יותקן התקן ותיתוסף לו חובת עמידה של עבודה מיקרוביאלית.

עד שתבוצע הבדיקה, ממליץ משרד הבריאות לציבור לרכוש קונדומים בבתי־מרקחות ובנקודות־מכירה מוכרות, כדי להבטיח את טיב המוצר שהם קונים.

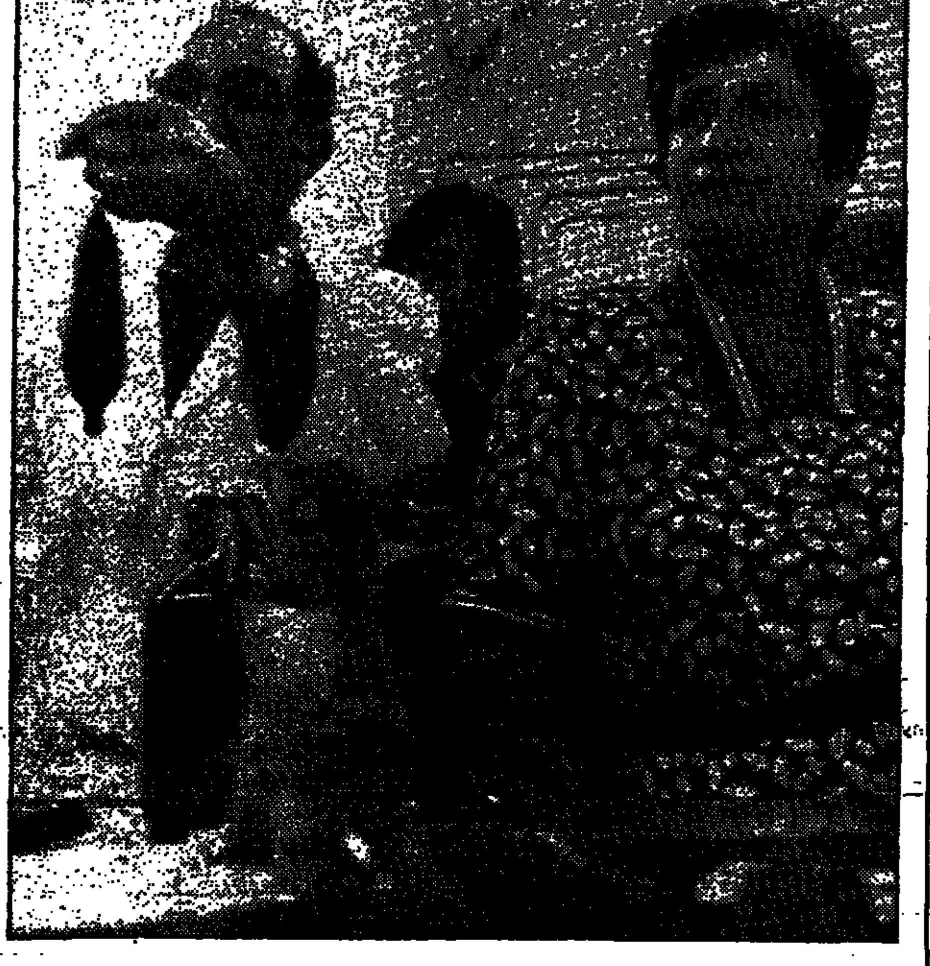

שרת הבריאות צופה בבדיקת קונדומים על־פי התקן (צילום: רחמים ישראל)

ביקורת חריפה על הסבתו של מוזיאון הארץ לאולם שמחות

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל־אביב

יושב ראש ועדת הביקורת, בעיריית תל־אביב, עו"ד אברהם פורת, מותח ביקורת חריפה על הפיכתו של מוזיאון הארץ לאולם שמחות.

שלשום התקיים בשטח המוזיאון אירוע פרטי של חברת ביטוח. לטענת פורת, הפיכתו של המוזיאון למזללה גדולה ואולם שמחות אינה עולה בקנה אחד עם אופיו של המוזיאון, שהוא מוסד תרבות.

פורת גורס כי המוזיאון הוא גוף עירוני־ציבורי, שאסור לו להתחרות באולמות שמחה פרטיים, משום שכל התשתית שלו ממומנת בידי הציבור. לדבריו, נבחרי הציבור בתל־אביב היו צריכים לאשר צעד כזה, שכן יש בכך שינוי במדיניות.

בקרב הפקידות הבכירה בעיריית תל־אביב שררה תדהמה על שאירע במוזיאון. לדבריהם, מנכ"ל המוזיאון, רחבעם זאבי, ממשיך לדרדר את המוזיאון משום שראש העירייה שלמה להט נותן לו לעשות ככל העולה על רוחו במוסד זה.

בלשכתו של זאבי העדיפו לא להגיב.

כ־200 פחחי רכב בצפון הארץ פתחו בהשבתה ללא הגבלת זמן

הסיבה: הסכמים שחתמו חברות ביטוח עם מוסכים • השביתה עלולה להתפשט לכל הארץ

מאת יורם טל סופר "הארץ" בחיפה

כ־200 מוסכי פחחות לרכב בצפון הארץ (מחדרה וצפונה) פתחו אתמול בהשבתה ללא הגבלת זמן. מזכיר איגוד המוסכים, צבי פיק, מסר במסיבת עיתונאים בחיפה, כי העילה לשביתה הינה הסכמים שחברות הביטוח חתמו עם בעלי מוסכים.

לטענת נציג איגוד המוסכים, חברות הביטוח מאלצות את בעלי המוסכים לתקן כלי־רכב, לאחר תאונות, לקבל חלפים חליפיים במקום מקוריים, או משומשים במקום חדשים, וכך להוזיל את התיקונים, תוך קיפוח המבוטח.

כתוצאה מכך, לא תמיד עומד התיקון על רמה נאותה, והמבוטחים באים בתלונות אל המוסכים ולא לחברות הביטוח.

איגוד המוסכים בישראל תובע לבטל את ההסדרים, לפיהם חברות הביטוח משלמות את דמי התיקונים, ישירות למוסכים. לטענתם, הסדר זה מקפח את זכותו של המבוטח לבחור במוסך שבו יש לו אמון.

לטענת ראשי איגוד המוסכים בישראל, עילה ישירה נוספת לשביתה היא דרישת חברת "המגן" מבעלי המוסכים לקבל הנחה של 10% על תיקונים למבוטחיה, וכן ספיגת הוצאות הגרירה של כלי־רכב אחרי תאונות, במחיר הטיפול של המוסכים.

איגוד המוסכים דוחה את הדרישה כ[illegible], שהענף נתון במשטר של הקפאה, [illegible], ואינו יכול לספוג הנחה נוספת. מזכיר איגוד המוסכים הודיע, שאם לא תחזור בה חברת "המגן" מדרישתה בלחץ השביתה, שנפתחה אתמול בצפון, ישבתו לאחר החגים מוסכי הפחחות בכל הארץ.

נאשם באונס נערה בת 14 לעיני אחותה בת השש

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

לבית המשפט המחוזי בבאר־שבע הוגש אתמול כתב־אישום נגד תושב אשקלון שאנס באכזריות ובאיומי סכין ילדה בת 14, לעיני אחותה בת ה־6. השופט יצחק שבתאי מבית המשפט המחוזי הורה לעצור את הנאשם עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

בכתב־האישום נאמר, כי בחודש אוגוסט השנה בא הנאשם למרכז קליטה לעולים באשקלון, נכנס לאחד החדרים, שבו מצא קטינה בת 14 אשר שיחקה עם אחותה בת ה־6, ובאיומים בסכין, שהוא הצמיד לליבה של הנערה, הפיל אותה על הריצפה, קרע את תחתוניה ואנס אותה.

דבר האונס נודע באקראי לעובדת הסוציאלית, שהביאה אותו לידיעת המשטרה.

הנאשם, נחום פרדה, אמר אתמול בבית־המשפט, כי הוא מוכן להיענש על חטאיו, אך הוא לא עשה את המעשה המיוחס לו.

בית המשפט האמין לעדות האחות בת ה־6. מבדיקה רפואית הסתבר שהקטינה נבדקה בבית־החולים ואמנם נקבע כי בוצע אונס.

סעודיה

(סוף מעמוד 1)

זה במוסקווה.

סגירת משרדי אש"ף

ארה"ב תודיע ביממה הקרובה על החלטתה לסגור את משרד אש"ף בוואשינגטון. הדבר יבוצע כבר בימים הקרובים. הודעה על כך נתקבלה אתמול בירושלים בסיפוק רב, שכן זה זמן רב מנסה ישראל וכן ארגונים יהודיים בארה"ב להשפיע על הממשל לסגור את המשרד, המשמש מרכז לפעילות אש"ף בקרב גורמים אמריקאים ובדיפלומטים השוכנים בבירת ארה"ב.

להחלטה לסגור את המשרדים יש חשיבות סמלית רבה ואיתות לכך, שהממשל הנוכחי לא יכיר באש"ף. הארגון יאלץ לצמצם את פעילותו למשרד בניו יורק הפועל בהשראת הנציגות באו"ם. שם נהנה אש"ף ממעמד של משקיף. במשך תקופה ארוכה דחה שר החוץ ג'ורג' שולץ תביעה שבאה מארגונים יהודיים וידידי ישראל בקונגרס לסגור את המשרדים. הוא ואנשי מחלקת המדינה התומכים במשרדו טענו עד כה כי סגירת המשרד לא תחסל את פעילות אש"ף בוואשינגטון ותאלץ את הפעילים להסתתר מאחורי כינויים אחרים.

צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב, מוסר כי החלטת מחלקת המדינה לסגור את משרד אש"ף התקבלה באי רצון בממשל, אך מתוך רצון להמנע מעימות עם הקונגרס. הסנטור רוברט דול והסנטור ג'ק קמפ דרשו לסגור את כל משרדי אש"ף כולל הנציגות באו"ם ומשרד האינפורמציה בוואשינגטון.

משרד המשפטים ובמיוחד האף־בי־איי היו בדעה, כי סגירת משרדים אלה עלולה לגרום לקשיים חוקיים ואף להכביד על עבודת האף־בי־איי. במחלקת המדינה חששו כי הסגירה עלולה לגרום לקשיים עם מדינות ערב שנציגיהם בוואשינגטון הפעילו לחץ נגד הסגירה. אך מתוך שיקולים פוליטיים ומתוך רצון שלא להגיע לעימות עם הקונגרס דווקא בעת זה נדרש הקונגרס לאשר בקשות ממשלתיות וכדי למנוע הצעת חוק נוקשה יותר הוחלט על סגירת המשרד הוואשינגטוני של אש"ף.

למרות נסיון רצ

(סוף מעמוד 1)

ניסור כלים, כמות הגז האלימות של המשטרה היו ללא כל פרופורציה, כמות מדהימה. צריך לבנות את המדיניות של 'דרום את הרוס'.

גם ד"ר רביצקי התייחס לנקודה זו. הוא ציטט את פרופ' רות גביזון, מהתנועה לזכויות האזרח, שמסרה נתונים קשים על התנהגות המשטרה בפיזור הפגנות החרדים בירושלים. רביצקי גרס כי התנהגות המשטרה בירושלים היא תולדה של מדיניות ואמצעי פיזור הפגנות של ערבים. "כל הגמל גוי — סופו שגמל ישראל", ציטט רביצקי מהמקורות, והסביר: נראה שאין הכוונה רק לגמל.

אלעזר שטורם מאגודת "שוחר שיב" אמר כי יהיה צורך למצוא את קו האמצע, וכל צד יאלץ להיסוג מעט אחורה. פרופ' שמעון שטרית דיבר על שנאה איומה של נוער חרדי לגבי לכל מה שקשור לדת וליהדות. לדבריו — "בעיקר באשמת החרדים".

בדיון הראשון השתתפו גם רב הקהילה הרפורמית בירושלים, הרב טוביה בן־חורין, פרופ' אשר קאופמן, יואל רינברג מצעירי מפ"ם, הרב נסים זאב מש"ס.

חוברת המטה למען חופש תרבות בשבת גינתה אתמול את קיום המפגש, שיזם איש רצ, אברהם גל. לדבריה, אין גל מייצג איש במטה. גל אומר, לעומת זאת, כי קיבל גיבוי מחברי סניף רצ בירושלים.

כל הידוע יתקיימו מפגשים נוספים בקרוב.

שר הדתות, זבולון המר, הציע אתמול לראש הממשלה, יצחק שמיר, להקים ועדת־חמישה לעניין בעיית השבת בירושלים, שתמליץ על פתרון הבעיות שעל הפרק, בתוך זמן קצר.

המר מציע לכלול בצוות, מלבדו, את האישים הבאים: פרופ' רות גביזון, הרב אהרון ליכטנשטיין, ח"כ עוזי ברעם וח"כ אהוד אולמרט.

הרצוג: לא דיזנגוף בבירה

(ע). "לא הייתי רוצה לראות דיזנגוף בירושלים", אמר אתמול נשיא המדינה, חיים הרצוג, בעת סיור בעמק בית שאן. לדבריו, לירושלים צביון מיוחד משלה, ובתור תושב העיר הגר בה כבר שנים רבות, הוא לא היה רוצה שצביון מיוחד זה ייפגע.

מודן יפיץ את מגעים — ירחון ההומוסקסואלים

מאת סופר "הארץ"

עורכי ירחון ההומוסקסואלים והלסביות "מגעים" הגיעו להסכם עם הוצאת "מודן", שלפיו יופצו גליונות "מגעים" בכל 42 חנויות הספרים של רשת "מודן" ברחבי הארץ. זאת לאחר שחברות ההפצה "גבי", "סטימצקי", ו"אטלס" סרבו להפיץ את העיתון.

תחילה טענו מנהלי החברות כי הסירוב נובע מתוך שיקולים מסחריים, אולם לאחר מכן התבטא מנהל חברת "אטלס", שאול גולן, באוזניהם של עורכי "מגעים", כי "כל מי ששמע מהבורה שמדובר בעיתון של ההומוסקסואלים, עיקם את הפרצוף".

"סוריה תוכל להפציץ את הכור בדימונה"

מאת סופר "הארץ" לעניינים ערביים

סוריה הגישה אתמול איגרת הבהרה לסוכנות האנרגיה הבינלאומית בווינה, לפיה יש לישראל בין 100 ל־200 פצצות גרעיניות בעלות כח השמדה מגוון.

העיתון הכוויתי "אל־קבס" מוסר כי הסורים יקבלו לפני סוף השנה טילי "אס־אס־25" משופרים, שיאפשרו לסוריה להפגיז בכמויות גדולות של חומר נפץ בסיסים ישראליים בעלי רגישות רבה, כמו הכור הגרעיני בדימונה.

ב"ה

(סוף מעמוד 1)

הצבא, ומבקש מהמפקדים "להקפיד על שמירת הנוהל הקיים". יצויין כי "הנוהל הקיים" אינו כולל הוספת "ב"ה" או "בס"ד", לבד אם מדובר בפירסומים של הרבנות הצבאית.

הבהרה זו של הרמטכ"ל שונה במידה רבה מהמסר שנמסר שלשום ל"הארץ" בעניין זה מטעם דובר צה"ל, כאילו השר מיזה על הסטטוס־קוו בנושא. פירושה שאם קצין דתי יוסיף "ב"ה" למכתביו הרשמיים, הוא לא יחרוג בכך מהוראות הצבא.

דרום אפריקה

(סוף מעמוד 1)

אפריקה, שהתקבל בקונגרס באוקטובר 1986 ואשר מחייב את הממשל להציג בפני הקונגרס כל שינוי שחל במדיניות האפרטהייד בה נוקטת ממשלת דרום אפריקה. החוק דורש גם מן הממשל להמליץ על פעולות נגד אותם מדינות המשתפות פעולה באורח צבאי עם דרום אפריקה ואשר מקבלות סיוע מארה"ב.

אחד החששות המשודים היה שהממשל יאלץ להמליץ על הקטנת או הקפאת הסיוע הצבאי לישראל בשל המשך שיתוף הפעולה עם אפריקה, אולם לדעת יועצים משפטיים בממשל אין החוק מחייב אותם להגיש המלצות לפעולה (בניגוד לפרשנותו של הקונגרס את החוק) ולפיכך יכיל הדו"ח רק דיווח על התנהגותה של ממשלת דרום אפריקה.

גורמים בממשל מסרו, כי הצהרתה של ישראל מחודש מאי שעבר בדבר אי חתימת הסכמים חדשים עם דרום אפריקה מניחה את דעתו של הממשל על אף שישראל ממשיכה למלא אחר הסכמים שנחתמו בעבר. הגורמים מסרו, כי ישראל לא התבקשה לחדול מהסכמים הקיימים עם דרום אפריקה על אף שגם הם מהווים עבירה על החלטת האו"ם משנת 1977 המטילה אמברגו צבאי על דרום אפריקה.

יוסף ודוד חכמי

יוסף חכמי

דוד חכמי

(סוף מעמוד 1)

תיהם ולמשרדיהם של השלושה.

יוסף חכמי, ששימש בעבר כדירקטור ב"פיט", חשוד בגניבה ורישומים כוזבים, מירמה, הפרת אמונים והעלמת הכנסות ב"פיט". אביו, דוד חכמי, חשוד בקבלת דבר במירמה, רישומים כוזבים במסמכי תאגיד והעלמת הכנסות. יצחק סאלם חשוד בהעלמת ראיות, סיוע לשיבוש הליכי חקירה, וסיוע לקבלת דבר במירמה.

היום בבוקר יתקיים דיון אצל שופט המעצרים, ובו ייקבע סכום הערבות שבו ישוחררו השלושה. בני משפחת חכמי החשודים בהעלמת סכומי כסף הנאמדים ב־15 עד 20 מיליון דולר.

לפני מספר חודשים תבעו עורכי הדין מיכאל שפיגלמן ויוסף שגב, מפרקי חברת הברוקרים "פיט", את בני משפחת חכמי ואת חברת "הפניקס" בסכום של 120 מיליון דולר. התביעה האזרחית נגדם, המתבררת בימים אלה בפני השופטת המחוזית חנה אבנאור, נסמכת על שורה של מסמכים מפורטים, שאספו מפרקי "פיט". מסמכים אלה הועברו לידי משטרת ישראל, שהסתייעה בהם בבקשת המעצר.

יוסף ודוד חכמי מכחישים מכל וכל את האשמות נגדם. וטוענים כי הן נועדו לקדם את האינטרסים של מפרקי "פיט" בחילוקי הדעות הקיימים ביניהם.

מדד אוגוסט: 1.2%

(סוף מעמוד 1)

1.5%. עליה זו תהיה קשורה לסוף מכירות סוף העונה בתחום ההלבשה וההנעלה; עליה נוספת במחירי הדירות והפירות; והעליה בתעריפי החינוך השנתיים עם, החזרה לבתי הספר בתחילת החודש.

האוצר: בהבנת הריסון

תגובת משרד האוצר על שיעור האינפלציה באוגוסט היתה שהמדד מצביע על מגמה של אינפלציה ברמה שנתית של 18%–19%, ויציבות בשיעורים אלה של האינפלציה הושגה בעיקר בשל המשך הריסון התקציבי והמוניטרי, ובשל התנהגות הציבור, והאמון שהוא רוכש למדיניות הכלכלית. במשרד האוצר ביקשו להדגיש שיש להמשיך ולהקפיד על שמירת מסגרות התקציב והשכר, על־מנת שניתן יהיה להגיע לרמות אינפלציה הנהוגות במדינות מערביות.

לאוטמן: עדיין גבוה

דב לאוטמן, נשיא התאחדות התעשיינים, אמר כי מדד חודשי בגובה 1.2% מוכיח עדיין רמת אינפלציה שנתית גבוהה. לדבריו, בעייתו המרכזית של המשק היא עדיין קצב צמיחה איטי תוך כדי גידול הפער במאזן התשלומים. כדי לצמוח בקצב רצוי, כדי שהיצוא ידביק את העליה ביבוא, יש לפעול להורדת האינפלציה לשיעורים נמוכים יותר, ובכך לעצור את השחיקה בכושר התחרות של התעשיה הישראלית.

ההסתדרות: גבוה יותר

יהודית וינקלר, כתבת "הארץ", מוסרת כי יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, אמר אתמול כי עליית המדד היא גבוהה יחסית במציאות הנתונה, כאשר המגמה הכללית שואפת להגיע לרמת אינפלציה שנתית באמת בידה אירופאית־אמריקאית, שלא תעלה על 5%–7%.

לדבריו, שוב הוכח שההסתדרות צודקת בתביעותיה לתוספת־שכר, ולהצעת האוצר אין כל יסוד. כאשר הסכם תוספת היוקר מפצה את העובדים רק ב־70%, כדי לשמור על השכר הריאלי ברמת אינפלציה של כ־20% בשנה יש להעלות את השכר.

הברפלד חזר ודחה את הבנמות באוצר ובלשכת התיאום של האירגונים הכלכליים לשנות את הסכם תוספת היוקר התקף.

ההסתדרות והאוצר מוסיפים לבדוק נוסחאות שיביאו לחתימת הסכם שכר במיגזר הציבורי. ההערכה היא שההסכם ייחתם ערב ראש השנה.

"קול ישראל" הקדים הפירסום

אתמול שבר "קול ישראל", ובעקבותיו "גלי צה"ל" אמברגו על פירסום שיעור עליית המדד. שמונה זמן רב נקבע על־ידי הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה לשעה הכ"ש אחר הצהרים. "קול ישראל" עשה זאת לאחר שדובר הלשכה סרב להקדים את מועד הפירסום בחצי שעה לטובת שידור הכהד ב"יומן הכלכלה" המשודר עתה בשעה ארבע. ו"גלי צה"ל" עשו זאת כדי לא לפגר אחרי "קול ישראל".

רוזן לא השיג חסינות

(סוף מעמוד 1)

יגור, אידית ארב ורפי איתן. משרד המשפטים דורש לחקור את הנציגים הישראליים, ואינו מוכן לוותר על זכותו להוציא נגדם צו הבאה, אם וכאשר יופיעו בארה"ב. בשל עמדתו זו של משרד המשפטים האמריקאי, לא יוכלו הנציגים הישראליים לפי שעה לבקר בארה"ב מבלי שיאלצו להעיד בפרשה.

פגישותיו של רוזן התקיימו בנוכחות של נציגים ממחלקת המדינה, אך גם הם הבהירו שאינם יכולים להתערב בשאלה המשפטית, הנתונה להכרעתו של משרד המשפטים האמריקאי.

נער בן 12 מבלאטה

(סוף מעמוד 1)

חוץ בעיר שכם והמחנה בלאטה, וציין באוזניו כי מדובר במחנה פליטים "בעייתי" מאוד, שמתרחשות בו תקריות רבות של התגוללויות לכלי־רכב צבאיים. המפקד הביע באוזני השר תקווה שלכשתעמוד לרשותו המיכלית המיועדת להתזת מים, ייקל על כוחות הביטחון לפעול במקום. הוא הסביר כי כוחות צה"ל נוקטים מדיניות של כניסה מוגבלת ככל האפשר לתחומי המחנה בשעות היום, כדי למנוע תקריות מיותרות עם האוכלוסיה שבתוכו.

שלוש תקריות

סידרת התקריות במחנה בלאטה החלה בשעות הבוקר. סמוך לשעה 10 נכנס בטעות למחנה הפליטים חייל מילואים שנהג מכונית אזרחית. [illegible] והמטירו את המכונית, שהיא "פורד טרנזיט" במטר אבנים. החייל נחבל קלות, הצליח להימלט, תוך פגיעה באש. כוח חילוץ צבאי שנשלח למקום מצא שהמכונית נזוקה קשות, לאחר שהתושבים כילו בה את זעמם.

תקרית שניה במחנה התרחשה בשעות הצהריים, מעט לאחר שהשר רבין סייר במקום, וצפה אל תוך המחנה. ג'יפ סיור של צה"ל הוקף בכמה עשרות צעירים מהמחנה, שהשליכו לעברו אבנים. חיילי הסיור ירו באויר, ולדברי מקורות צבאיים לא זוהו כל נפגעים כתוצאה מהירי. מעט אחר־כך התקבלה הידיעה על כך שהילד חסן אל־שתאווי הובא לבית החולים בשכם ללא רוח חיים.

תקרית שלישית בבלאטה אירעה בשעתיים אחר־כך: עם היוודע דבר מותו של הילד, התקהלו כמה עשרות תושבים באזור המחנה, והחלו מיידים אבנים על עמדה סמוכה של צה"ל. אחרים התקרבו לכביש שעובר ליד בלאטה.

חיילי צה"ל דרשו מהם להתפזר. ומשלא נענו, ירו באוויר, ואחר כך אל רגליהם של המתקהלים. עקב כך נפגעו קל שניים ברגליהם. הפצועים, נאסר אל־חוטיב (12) ומוסא ג'וואד (25), הועברו לבית־החולים בשכם.

אווירה מתוחה בדהיישה

מקורות במחנה הפליטים דהיישה מסרו אמש, כי האווירה במקום [illegible] הלויה יום השנה לטבח בסברה ושאתילה. כוחות הביטחון תיגברו את היערכותם בסביבת המחנה, כדי לקדם אפשרות של התפרעויות אלימות.

שר הביטחון רבין אמר אתמול בשכם כי כוחות הביטחון נערכים ביהודה ושומרון לקראת יום השנה לטבח בסברה ושאתילה. הוא ציין כי למרות שבעת האחרונה שרר שקט יחסי באזור, יש עוד הרבה לעשות בתחום הביטחון השוטף. רבין ערך סיור ב"קאסבה" של שכם, שוחח עם תושבים מהעיר, וקיים פגישה עם שלושה אישים משכם, המזוהים כתומכי ירדן. בסיום סיורו צפה אל מחנה הפליטים בלאטה.

רבין על סנה: ניואנסים

במהלך סיורו בשכם אתמול התייחס שר הביטחון, יצחק רבין, לעניין פרישתו של ראש המינהל האזרחי ביו"ש, תא"ל אפרים סנה: "סנה ביקש ממני כבר לפני מספר חודשים, שבשלב מסויים הוא יוכל לפרוש מתפקידו". בתשובה לשאלה על המחלוקות שהתגלעו בין תא"ל סנה לבין הממונה עליו, מתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן, אמר השר רבין: "איפה שיש אנשים יש ניואנסים, וזה רק טבעי. אני שמח על כך שיש אפשרות לאנשים שמבצעים בשטח להביע דעה גם אם היא שונה מדעתם של אחרים". רבין אמר כי לדעתו אין מקום להערכה מחודשת של מדיניות מערכת הביטחון בשטחים, או של מבנה המנגנון [illegible] המינהל האזרחי ביו"ש, עורר אתמול הדים בזירה הפוליטית. ח"כ יוסי שריד מרצ תבע משר הביטחון למנות לתפקיד קצין משירות צבאי הגיל, ולא ממערכת המימשל הצבאי. לדבריו, "עם התפטרותו המצערת של סנה ירצה מתאם הפעולות בשטחים למנות לתפקיד קצין מאנשי שלומו ומעושי דברו". ח"כ עוזי לנדאו מהתחיה מבקש מרבין "להקפיד שראש המינהל האזרחי הבא ביו"ש יוציא לפועל את מדיניותו של שר הביטחון, ולא את מדיניות המנכ"ל המדיני של משרד החוץ".

תעשיה אווירית

(סוף מעמוד 1)

העובדים שלח מנכ"ל התעשיה האווירית, משה קרת, ליו"ר המועצה, נסים כהן ולמזכיר הוועד, יעקב שפי, מכתב שבו נאמר בין השאר כי החלטת הממשלה מיום 30.8.87 להפסקת פרוייקט הלביא היתה החלטה קשה להנהלת התעשיה האווירית ולציבור העובדים כאחד, "אולם מעת קבלת ההחלטה מוטלת עלינו החובה העליונה לפעול להבטחת תיפקודה התקין של החברה, תוך מיזעור הנזק לחברה ולעובדים".

עוד נאמר במכתב כי השיבושים הקשים שנגרמו במהלך העבודה התקין, הפרת המשמעת וההפרעות לסדר הציבורי, "הם נורמה בלתי מקובלת בתעשיה האווירית, ואין לעבור עליהן לסדר היום".

המשטרה: שיא ההפגנות חלף

ראובן שפירא, מוסר "הארץ", מוסר כי בהתייעצויות שהתקיימו בימים האחרונים בצמרת המשטרה בעניין הפגנות עובדי התעשיה האווירית, הוחלט בשלב זה שלא לשנות את המדיניות הקיימת, ולא לנקוט צעדים נגד העובדים ומארגני ההפגנות, על אף הפרות הסדר וההתפרעויות שהיו השבוע במהלך הפגנות העובדים.

ההערכה במשטרה היא ששיאו של גל ההפגנות של עובדי התעשיה האווירית עבר, והעובדים הסיקו את המסקנות מהתקיפות הרבה שגילתה המשטרה בעת הטיפול בהפרות הסדר האחרונות. במשטרה נמצאים עתה בעמדת המתנה, ומרגישים כי כל בקשה להפגנה של עובדי התעשיה האווירית תישקל לגופה.

גורמים רשמיים במשטרה מסרבים למסור פרטים על עלות הטיפול המשטרתי בהפגנות האחרונות של העובדים, שבגינן רוכזו כוחות משטרה גדולים בתל־אביב ובאזור המרכז, ונעשה שימוש באמצעים רבים, לרבות רימוני גז ומכוניות להתזת מים.

לפי ההערכה הושקעו בהבטחת הסדר בהפגנות אלפי ימי עבודה של שוטרים, שרבים מהם הוצאו ממשמרותיהם השוטפות של מלחמה בפשע, דבר שגרם לפגיעה בתיפקודה השוטף והמבצעי של המשטרה.

הפגינו בחוף השרון

(ע). עשרות עובדי התעשיה האווירית שיבשו אתמול בצהריים את טקס חנוכת תחנת הדלק הראשונה בארץ לתידלוק עצמי, שנחנכה בחוף השרון במעמד שר האנרגיה והתשתית משה שחל.

עשרות העובדים התכתשו במשך כחצי שעה עם עשרות אנשי משטרה, שהוזעקו למקום. הם שיבשו את התנועה בכביש חיפה הישן, בכניסה לרמתיים. לאחר שכוחות משטרה מתוגברים הרחיקו את המפגינים, ניצבו אלה מעבר לתחנת הדלק וקראו קריאות נגד השר שחל.

משמרות מחאה

מועצת עובדי התעשיה האווירית סיכמה אמש על שורה של צעדי מחאה בימים הקרובים נגד סגירת הלביא. ממחרתיים ועד מוצאי־שבת יקויימו משמרות מחאה ליד בתיהם של ראש הממשלה יצחק שמיר, מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס, שר האוצר משה נסים ושר הביטחון יצחק רבין.

תחת הסיסמה "החלופה ללביא — הסוס הערבי", יפגינו מחרתיים עובדי התעשיה האווירית בראשון לציון בעת קיומה של הפוסיאדה בחסות השר חיים בר־לב.

מחר יפגינו ליד בית מפלגת העבודה בתל־אביב, ואילו ביום ד' הבא, בעת חלוקת אזרחות כבוד של בית־שאן לשמעון פרס, הם יפגינו לו שם.

אתמול לפני הצהריים הפגינו כמה מאות עובדים במשרדי מועצת העובדים. כמה מעובדי חטיבת ההנדסה דרשו פעילות נמרצת יותר של הוועד.

הרצוג מסתייג מהאלימות

(ע). "למדינה היה אסור לעבור בשקט על סיפור כליאתם של מנהלי 'כור' במפעל 'סולתם', ועל הפרות החוק של אנשי התעשיה האווירית", אמר אתמול נשיא המדינה, חיים הרצוג, בשיחה עם בני־נוער מעמק בית שאן, שנערכה בקיבוץ נירדוד.

הרצוג ציין כי רבים מעובדי התעשיה האווירית התקשרו אליו בימים האחרונים, והביעו הסתייגות מאופיין האלים של ההפגנות.

שר החוץ הרומני

(סוף מעמוד 1)

של שמעון פרס בתהליך. מאוחר יותר בעדותו נשאל מרפי על־ידי יו"ר תת הוועדה, לי המילטון, אם יצחק שמיר גרם למותה של הוועידה הבינלאומית. זמן רב היסס מרפי בטרם השיב, ולבסוף הפטיר: "אנו ממשיכים במגעים".

חברי תת הוועדה הירבו לשאול את מרפי על מעורבותה של ארה"ב במפרץ הפרסי ועל ההתפתחויות המדיניות הצבאיות הצפויות, ואילו תהליך השלום כמעט ולא עלה בעדות.

לעומת זאת נשאל מרפי על תלונותיהם של תושבי השטחים, כפי שבאו לידי ביטוי בפירסומים אמריקאיים, ועל כך השיב שמחלקתו בודקת את התלונות. ונ־מצאת במגע מתמיד עם ישראל בנושאים אלה. מרפי רמז גם כי פעילותה של בריה"מ במזרח התיכון "תלול בישראל" תחייב פעילות מדינית נמרצת מצידה של ארה"ב, "לעזרה ותמיכה כלכלית וצבאית של ידידינו".

כמה חברים בתת הוועדה ראו בהערה זו ביטוי מסוים לאירונות מן המעורבות הסובייטית המוגברת לא רק במדינות ערב אלא גם בישראל. ואף יותר מרמז לכך שזה יהיה הנימוק שבו ישתמש הממשל כדי לשכנע את הקונגרס לאשר את מכירות הנשק למדינות ערב. מצפים כי מזכיר המדינה יגיש את הבקשה הרשמית לקונגרס למכור נשק למדינות ערב. בנושא זה יתקיים דיון סגור בין נציגי הממשל לבין חברי תת הוועדה לענייני המזרח התיכון.

חוסיין: לא יחדש מו"מ עם אש"ף

מוסר "הארץ" לעניינים ערביים מוסר כי המלך חוסיין הודיע אתמול כי לא יחדש את הדו־שיח עם אש"ף, אלא אם תשנה הנהגת הארגון את עמדתה הלכה למעשה באשר למאמצי השלום באזור.

בראיון לעיתון "24 שעות" המופיע בלוזאן, אמר חוסיין כי הוא מצפה לראות איזה עמדה תתקבל בסופו של דבר בישראל: העמדה הקונסטרוקטיבית הלוקחת בחשבון את הסכנות שינבעו מאי הגעה להסכם או העמדה הקיצונית המבוססת על אידיאולוגית ההתבצרות במצודה ומתעלמת מזכויות הפלשתינים.

פאקט!

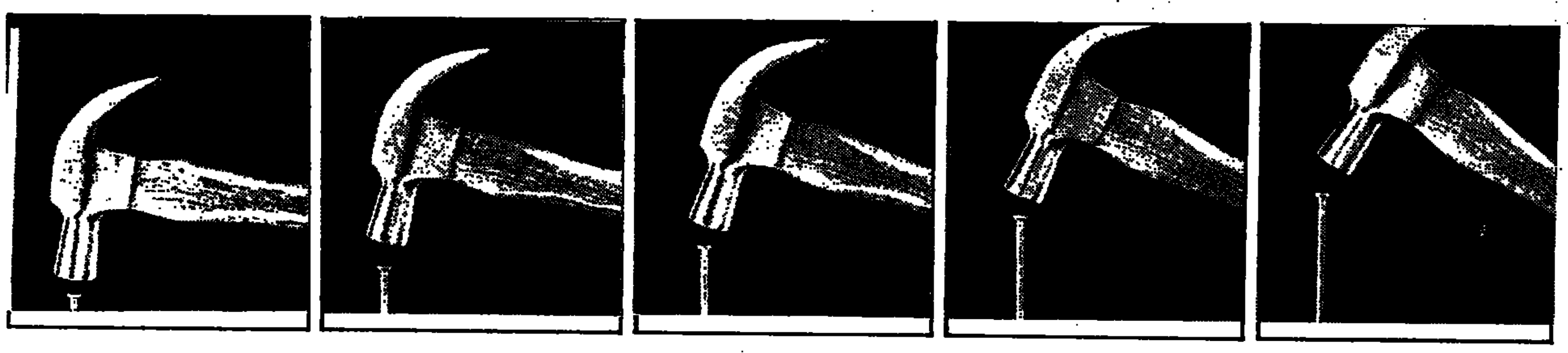

לירז קובעת מסמרות

מחשב IBM שלך חשוב. פאקט!

מחשב IBM שלך חשוב: הן בשל מחירו ובעיקר בשל מכלול תפקידיו בארגון. חשוב מאוד לדעת למצות אותו באופן המירבי.

בלירז – כ־50 מומחי IBM. פאקט!

לירז נושמת IBM מאז נוסדה ע"י צוות בוגרי ממר"ם. היום מונה החברה כ־50 מנתחי מערכות, מהנדסי תעשיה וניהול, מנהלי פרוייקטים ותכניתנים בעלי ניסיון רב בפיתוח וישום מערכות מידע גדולות, בעיקר בתחום המחשבים הבינוניים והגדולים.

לירז הקימה מערכות מידע אצל מספר רב של לקוחות גדולים. פאקט!

לירז ביצעה פרוייקטים של מיחשוב ופיתוח מערכות מידע לרשימה ארוכה של לקוחות גדולים: תרכובות ברום, דהיטי ברג, פז, קופ"ח מאוחדת, משרד הביטחון, אורדט, אגד, אל־על, שיכון ופיתוח, טמפו־בירה, ועוד רבים רבים אחרים.

אחרי שתבחר בלירז – תנשום לרווחה

מצב זה איננו בגדר עובדה עדיין, אבל הוא בהחלט יהיה – אחרי שתבחר בלירז לפרוייקט הבא שלך. פאקט.

לירז מערכות בע"מ SYSTEMS LTD.

לירז-מיקצוענות נטו פ א ק ט !

לירז בע"מ, רח' קויפמן 2, בית הטקסטיל, תל אביב – 68012, טלפון: 7־03־661924

יואב דן מערכות

صكنا من الاهل

חדשות כלכלה

יותר מ–70 מיליון ש"ח הצטברו בתוכניות חסכון בביקוש חסר־תקדים בהיקפו

בנק דיסקונט מציע הלוואות לפותחים תוכנית חסכון

מאת אריה לביא

ביקוש חסר־תקדים נרשם מראשית ספטמבר לתוכניות חסכון. בנתונים פנימיים במערכת הבנקאות עולה כי בראשית החודש נרשמה צבירה של יותר מ–70 מיליון שקל בתוכניות החסכון. ברבית הכספים הרשקעו בתוכניות החסכון הצמודות למדד.

בינתיים גוברת התחרות בין הבנקים על כספי המשקיעים בתו־כניות חסכון. לאחר שהבנק הבינ־לאומי יצא שלשום בהצעה של הלוואה בריבית מסובסדת לפותחים תוכניות חסכון, הציע אתמול בנק דיסקונט הלוואה ללא ריבית להפקדה בתוכנית החסכון "יתרון רב־תשואה".

דיסקונט מציע את ההלוואה בלא הגבלה של סכום, לתקופה של חודש, וכך יוכל הלקוח להקדים ולפתוח חשבון חסכון בסוף ספטמבר, ולשלם בפועל את הכסף בסוף אוקטובר. ההצעה נועדה למשוך את בעלי המניות הבנקאיות, שפידיון מניותיהם יתבצע באוקטובר, וכן לבעלי הפקעות אחרות, שמועד פידיונן באוקטובר.

מי שיבחר הכספים לצורך תוכנית החסכון, יוכל להשקיע בינתיים את הכסף בחפ"ק (והחליף לתפ"ס), או באפיק השקעה אחר, וכך ליהנות מרווח נוסף.

בנק דיסקונט הוא הבנק השני המנצל את ההיתר המחודש של בנק ישראל, להציע אשראי לפותחים תו־כניות חסכון. התוכנית של דיסקונט היא לתקופה של 26 חודש. היא צמודה במלואה למדד, ונושאת ריבית של 4.25% בשנה.

ישראל תייצא 310,000 אפרוחים בדרך האוויר

יוטסו למזרח הרחוק ולדרום אמריקה

מאת אבריב צבר
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ישראל תייצא בדכבת אווירית 310 אלף אפרוחים, במשקל כולל של 15 טונות, למזרח הרחוק ולדרום אמריקה. האפרוחים, מתוצרת איגוד משקי עופות לרביה, יוטסו במטוסי חברת ק־ל־מ לאמסטרדם, ומשם יוטסו רובם ישירות לסינגפור ולבנקוק. כשליש מהאפרוחים יוטסו מאמסטרדם לארגנטינה.

נציג קל"מ בישראל, פרד בוורס, מסר כי החברה תטיס את האפרוחים בחמש טיסות. באמסטרדם ישכנו האפרוחים עד לביצוע המשך המסע לזה ליעד הסופי ב"מלון חיות" מקומי מיוחד שמפעילה החברה.

לאחר ביצוע הטסת האפרוחים, תוביל קל"מ מישראל לארגנטינה גם כ–720 ק"ג ביצי רביה.

עד כה התבצע כל היצוא החקלאי, ובכלל זה יצוא אפרוחים וביצים, באמצעות מטוסי החברות הישראליות קאל ו"אל על". מאחר שלחברת קאל אין קו טיסה קבוע למזרח הרחוק, וגם "אל על" התקשתה להתפנות מטיסותיה הסדירות, הוחלט להטיס את משלוחי האפרוחים והביצים באמצעות חברת התעופה ההולנדית.

חברת המחשבים אדי לוי רכשה את הזכויות על תוכנה לסוכני ביטוח

מאת אריה לביא

חברת המחשבים אדי לוי בע"מ רכשה את הזכויות על תוכנה מיוחדת שפותחה לסוכני ביטוח על־ידי חברת "עינת מחשבים".

את התוכנה פיתחו שני אנשי מחשבים, מנחם כהן וחיים ליברמן, שהעבירו את זכויותיהם עליה לחברת אדי לוי. אדי לוי, מנכ"ל החברה הנושאת את שמו, לא היה מוכן לנקוב בסכום שבו נרכשה התוכנה.

22 העובדים בחברת "עינת מחשבים", כולל שני אקטוארים, יועסקו מעתה במסגרת קבוצת לוי. כמנכ"ל בפועל של החברה החדשה מונתה חוה פרידמן, שהתמחה בבי־טוח אלמנטרי בארה"ב. בתוכנה שנרכשה הוכנסו מספר שינויים מהותיים, על־פי דרישת חברת אדי לוי, שגם התחייבה לספק שירות לכ–130 סוכני ביטוח שרכשו את התוכנה מידי חברתם של כהן וליברמן. 30 סוכני ביטוח נוספים כבר רכשו את התוכנה מידי החברה החדשה, "עינת מחשבים 1987", הפועלת במסגרת חברת אדי לוי.

חברת המחשבים אדי לוי מתמחה במתן שירותי מחשב לחברות ביטוח. עם רכישת הזכויות על התוכנה לסוכני הביטוח, חודרת החברה לתחום חדש — סוכני הביטוח. חברת לוי מנהלת מו"מ למכור את התוכנה החדשה לסוכנים, דרך חברות הבי־טוח. בעניין זה כבר הושגו הסכמים עם חברת צור ועם חברת בירדמן, וכעת מתנהלים מגעים עם חברת הפניקס, מגדל ומנורה.

"מקפת" תובעת לפטר את אקטואר ההסתדרות שנגדו הגישה תביעה לועה"פ

טוענת כי שלח דו"ח המצביע על סכנות לעתיד הקרן כדי להשפיע בעד הצטרפותה לאיחוד עם קרנות אחרות

מאת יהודית וינקלר
סופרת "הארץ"

קרן הפנסיה ההסתדרותית "מקפת" תובעת לפטר את אקטואר ההסתדרות, יעקב אנטלר, שנגדו היא הגישה תביעה לרשות השיפוט העליונה בוועד הפועל.

"מקפת", מהקרנות הבודדות שע־דיין לא נענו לתביעת צמרת ההסתדרות לאשר איחוד עם קרנות אחרות, טוענת כי אנטלר שלח לנציגי מפעלים במועצת הקרן דו"ח אקטוארי, המצביע לכאורה על סכנות לעתידה של הקרן, ובדרך זו ניסה להשפיע על נציגי המפעלים להצביע בעד הצטרפותה של "מקפת" להחלטת האיחוד עם קרנות אחרות.

ב–"מקפת" חברים 57,000 עוב־דים ממיגוון מקומות עבודה, כמו בנקים, יכב, עיתונים, אלסינט, סאיטקס, בזק, אגד, אלביט ואחרים. אנשי הנהלת הקרן טוענים כי לנציגי המפעלים נשלח החומר הנ"ל באורח אנונימי, אך המעטפה שבה הגיע החומר נשאה את שם מחלקת האקטואר של ההסתדרות.

הדו"ח האקטוארי הנ"ל נשלח בתחילה למשרד האוצר, אך לטענת הנהלת "מקפת" הוחזר להסתדרות בשל ליקויים שהתגלו בו. "מקפת" הטילה על האקטואר יצחק בלאס לבדוק את מאזניה לשנים 85'–86', כדי להזים את הדו"ח של אנטלר.

אליהו רייף, יו"ר מועצת "מקפת", כינס את המועצה ודיווח לה על השתלשלות התקריות עם האקטואר ההסתדרותי. לדבריו, ראש האגף, דב פלג (מפ"ם), הסתייג מהצעד שננקט על־ידי האקטואר, אך בהנהלת "מקפת" תוהים אם אנטלר היה נוקט צעד מסוג זה על דעת עצמו.

מבין כ–500 מפעלים החברים ב"מקפת", לא הסכים עד כה אף מפעל לתמוך באיחודה עם קרנות אחרות, דבר המהווה בעבור צמרת ההסתדרות מכשול בדרך איחודן של הקרנות.

דב פלג ויעקב אנטלר שוהים בחו"ל, ולא ניתן היה לקבל את תגובתם.

מחלוקת בין יעקבי לשרון מונעת הקמת מרכז למשקיעים

מאת יונתן שרמן

חילוקי־דעות מהותיים בין השרים גד יעקבי ואריאל שרון מונעים את הקמת המרכז לטיפול במשקיעים זרים, שעליו החליטה הממשלה, במסגרת מאמציה לקידום פעולות כוח־המשימה בארץ.

כיום קיימת הסכמה עקרונית כי מוקד זה יקום במסגרת הבנק לפי־תוח התעשיה, וירכז את כל המידע הנדרש על־ידי המשקיעים הזרים, המבקשים לפעול בישראל.

העימות בין השרים הוא בנושא הסמכויות הנוספות שיהיו למוקד זה. יעקבי, כמי שמייצג את הממשלה בכוח המשימה, מבקש להקנות לגוף זה גם סמכויות להעניק אישורים המצויים כיום בסמכות מרכז ההשקעות של משרד התעשיה ואגפים אחרים של המשרד, ואילו השר שרון מסרב להעביר למרכז זה סמכויות מעין אלו, שיקטינו את עוצמת משרד התעשיה.

חילוקי הדעות הללו מעכבים את קידום רעיון המרכז, שאמור היה לקום עוד בשנה שעברה.

מחר ייפגשו אהוד גרא, מנכ"ל כוח־המשימה, יוסף טריג, מנכ"ל הבנק לפיתוח התעשיה, ומשה דברת, מנכ"ל משרד הכלכלה, וידונו בנושא קידום הקמת המרכז.

למרות הביקורת החריפה של חברי כוח־המשימה על העיכובים בהקמת מרכז זה, ובנושא הביורוקר־טיה הענפה הקיימת כיום בכל נושא מתן אישורים להוצאת מטבע חוץ, הם הביעו את שביעות רצונם מפישוט שיטת המיסוי בארץ והורדת נטל המיסוי על משקיעים זרים ועל כלל הנישומים — צעד שלדעתם יעודד השקעות בישראל.

ערך את העמוד: אריה חשביה

מסיבת פרידה לדוד מושביץ

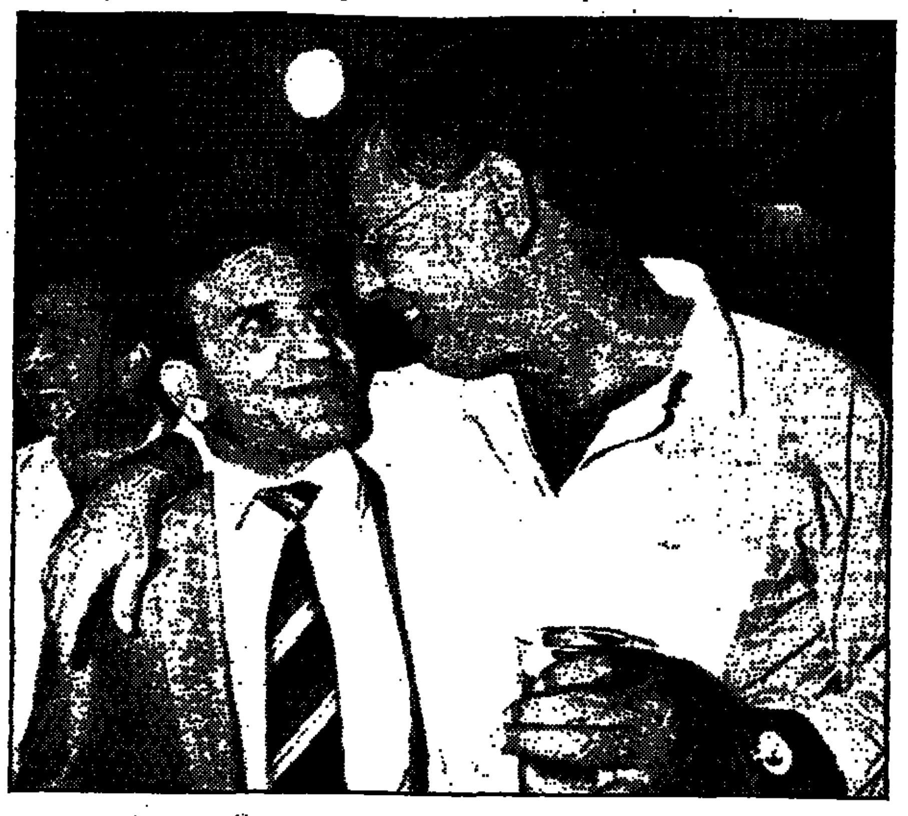

כוסית ברכה הרים אמש מיכאל שטראוס (מימין) בחברת בינו צדיק, במסיבת פרידה שנערכה בביתם של עדית וליאון קוסלר לכבוד דוד מושביץ, שעזב את אגף המזון בהתאחדות התעשיינים. (צילום: אסף שילה, "ישראל סאן")

המשתתפים בעסקות עתידיות ב"מזרחי" צופים 7% פיחות

היקף העסקות ביום הראשון: 2 מיליון דולר

מאת יהודה שרוני

המסחר בעסקות עתידיות שנערך אתמול לראשונה בבנק המזרחי, הוכתר בהצלחה. משתתפי המסחר בעסקות העתידיות צופים כי עד מארס 1988 יהיה פיחות של 7% בשקל לעומת הדולר. מסקנה זו עולה ממחירי העסקות, כפי שהם באים לידי ביטוי בנתונים הבאים:

שער הקניה של הדולר בעסקת עתידיות לדצמבר 1987 נקבע ל–1.662 שקל לדולר. מי שביקש לקנות מעל למחיר זה — עסקתו לא תבוצע. שער המכירה לאותו מועד נקבע ל–1.652 שקל לדולר, ומי שביקש למכור מעל למחיר זה — עסקתו לא תבוצע.

שער קניה לעסקת עתידיות למארס 1988 נקבע ל–1.718 שקל לדולר, בעוד ששער המכירה לאותו מועד נקבע ל–1.705 שקל לדולר. שער הדולר היציג אתמול עמד על 1.5998 שקל לדולר. ההיקף הכולל של הפעילות אתמול הסתכם ב–2 מיליון דולר.

כללי ההשתתפות בעסקות עתי־דיות קובעים כי הפקודה המינימלית לביצוע תהיה 5,000 דולר, והמירבית — 250 אלף דולר. בבנק המזרחי מעריכים כי היקף ההשתת־פות בעסקות עתידיות יילך ויגבר, מאחר שמכשיר זה מעניק הגנה פיננסית מפני תנודות חדות בשקל לעומת הדולר.

תאושר מכירת מניות "הסנה" ב–15 מיליון ד' לחב' העובדים

למרות שחברת העובדים לא מוותרת על מניות־מייסדים המעניקות לה 50% מההצבעה בחברה

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

דירקטוריון הבורסה יתבקש לאשר מחר הקצאה פרטית של מניות "הסנה" לחברת העובדים, בהיקף של 15 מיליון דולר. אישור הדירקטוריון יינתן חרף העובדה שחברת העובדים מחזיקה כיום במניות מייסדים, המעניקות לה 50% מזכויות ההצבעה, אך חלקה בהון הוא אפסי, ועומד על 0.32% בלבד.

בעבר התנתה הבורסה את אישור בקשת גיוס ההון בביטול הזכויות העודפות שהיו בהון המניות של החברה המנפיקה. נראה כי הדיר־קטוריון ייתן את האישור לאחר שהתקבלה התחייבות מ"הסנה", כי תהיה הקפאה של 5 שנים של המניות שיוקצו לחברת העובדים.

לאחר הקצאת המניות, יגדל חלקה של חברת העובדים בזכויות ההצבעה של הסנה ל–57.45% ול–36.49% מההון. חברת העובדים תעביר ל"הסנה" 13 מיליון דולר במזומן, ו–2 מיליון דולר נוספים בניירות־ערך.

גיוס ההון ב"הסנה" מתבצע כתוצאה מלחצים שהפעיל יהודה דרורי, הממונה על הביטוח באוצר, שהבהיר כי "הסנה" אינה יכולה לגייס הון בדרך של זכויות, ולכן אישר את ההקצאה הפרטית.

ועדת ניירות־ערך שדנה לפני מספר שבועות בהקצאה, אישרה אותה עקרונית, לאחר שווידאה כי הציבור הרחב לא ייפגע מההקצאה. עם זאת, קיבלה הוועדה התחייבות מחברת "הסנה", לפיה תצא החברה בעוד מספר חודשים בהנפקה בדרך של זכויות לציבור בעלי המניות בחברה. בהנפקה זו לא יהיו רשאים להשתתף בעלי העניין בחברה.

האשראי הכי כדאי שכנע אותי לחסוך בבינלאומי

הלוואה לחסכון בריבית הנמוכה ביותר "פריים" בלבד.

הכנס לבנק הבינלאומי הראשון עוד היום, פתח תוכנית חסכון על כל סכום שתרצה (החל מ–3,000. ש"ח ומעלה). אינך חייב להפקיד כסף, אנו ניתן לך הלוואה במלוא סכום החסכון.

ההלוואה ניתנת בריבית הנמוכה ביותר במערכת הבנקאות – **ריבית פריים בלבד.** (כיום 1.25%) ומוחזרת ב־12 תשלומים חודשיים.

תוכל לפתוח תוכנית חסכון „תשואה" צמודה למדד לתקופה של שנתיים בלבד בה תקבל 4% ריבית שנתית צמודה.

באפשרותך לפתוח גם תכניות חסכון הצמודות לדולר, דולר מדד ולסל המטבעות.

עוד פרטים בסניפי הבנק הבינלאומי ובסניפי בנק פועלי אגודת ישראל.

המבצע לתקופה מוגבלת.

*הבנק רשאי להפסיק את המבצע בכל עת.

הבנק הבינלאומי הראשון

נאות הככר — לגלות עולם נסתר

הרצאה בליווי שקופיות
ביום ד' 16.9.87 בשעה 20:00
בבית סוקולוב, רח' קפלן 4, ת"א
יפן – תרבות של ניגודים
מרצה: חיים שוסטר
הכניסה חופשית — הקהל מוזמן

המשרד לענייני דתות
לב שומע
הודעה על שינוי מספרי טלפון:
חייג: 02-551122
02-551022
בימים ראשון ורביעי
בין השעות: 22.00-18.00
תיענינה פניותיך ושאלותיך בנושאים ערכיים ורוחניים ובנושאים מעשיים טכניים ואירגוניים הקשורים לשירותי הדת בישראל
השרות ניתן לציבור ע"י
המשרד לענייני דתות
בשותפות תנועת אל־עמי
בחסות הרבנות הראשית לישראל

הארץ

יום ד' כ"ב באלול תשמ"ז
16 בספטמבר 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33746

ירושלים: רחוב החבצלת 2 טל' 224245־6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661166־8, ת"ד 5259 מיקוד 31052

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה חדר, גדעון לוי

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

צה"ל כמכשיר לכפייה דתית

אחרי עיונים ובדיקות ושיחה בין הרמטכ"ל לבין ראש אגף כוח־אדם במטה הכללי, ובהתחשב ברגישותם של חוגים שונים לעניין — הוחלט שלא לקבוע הנחיה מרכזית בשאלה אם מותר או אסור לרשום בראש מכתבי צה"ל, להורי חיילים ולאזרחים אחרים, את ראשי־התיבות ב"ה (בעזרת השם) או בס"ד (בסייעתא דשמיא). המצב הנוכחי יישאר איפוא בתוקפו.

אמנם, מאחר שבנוהל כתיבת המכתבים וההזמנות הרשמיות אין שום התייחסות לשימוש באחד משני ראשי־התיבות האלה, היה אפשר — ואף צריך — להסיק את המסקנה שאין מקום לתוספות אלה. ואולם "בשל רגישות הנושא" (רן סגיב, ב"הארץ", אתמול) הוחלט על "סטאטוס קוו" שפירושו המעשי — להתיר מה שלא היה נהוג עד כה בצה"ל.

הרגישות שמקבלי ההחלטה הזאת מבקשים להסתמך עליה, היא של קצינים וחיילים הקוראים לעצמם "דתיים". לא יעלה על הדעת — באמר — שצה"ל יתן פקודה לקצין דתי לבל יכתוב ב"ה בראש מכתב שהוא חתום עליו. אבל יש רגישות גם בין מקבלי הזמנות בנוסח זה. יש הורים הסבורים לתומם כי ביניהם ממלאים את חובתם החוקית ומשרתים בצבא שבשום מקום לא נכתב כי בסמכותו לכפות על המשרתים בו גינונים אורתודוקסיים. עובדה זו נעלמה, ככל הנראה, מעיני הרמטכ"ל וראש אכ"א.

חוגים חילוניים זכאים לאותה מידת התחשבות של הפיקוד העליון, שזוכים לה החוגים הדתיים. ההחלטה שלא להוריד לכל דרגי הפיקוד, הנחיה האוסרת הנהגת נוהל שלא היה מקובל בצה"ל עד לאחרונה, הופכת את הצבא לכלי שרת בידי חוגים המעוניינים לעשותו מכשיר לקידומה של כפייה דתית.

מפקד חטיבת גבעתי יכול להיות איש דתי, אבל זה נוגע לתחומו האישי בלבד. כשהוא חותם על הזמנה להורים לבוא ל"יום הורים" בבסיס־אימונים או לטקס השבעה של טירונים — ואין זה משנה אם ליד הכותל המערבי, במרומי מצדה או בכל מקום אחר — אין הוא חותם על מכתב פרטי אלא על מכתב רשמי בשם יחידתו שהיא חלק מצה"ל כולו. ואין זה משנה אם בין פקודיו יש "הרבה" חיילים מישיבות ההסדר. אפשר להניח כי יש ביניהם גם "הרבה" חיילים הרשאים לצפות כי חוגים אורתודוקסיים לא יפעילו את צה"ל כדי שיכריחם להסתגל לנהגים הנוגדים את השקפתם, ובכל מקום, אין בהם לעשותם חיילים נאמנים ויעילים יותר.

החיילים שאינם "דתיים", לפי נוסח הרבנים האדוקים, סובלים ממילא די והותר מהנוהג שלפיו כל מטבחי צה"ל מתנהלים על טהרת הכשרות; ומזה שהרבנות הצבאית כופה עליהם להאזין בפקודה להרצאות שליחיה במסע־התעוררות הידוע. מן הראוי שהפיקוד העליון יימנע מלהעמיד את סובלנותם במבחנים נוספים.

הרמטכ"ל, דן שומרון, טוען כי הוצאה הנחיה ברורה שלפיה אפשר להוסיף את ראשי־התיבות ב"ה רק למסמכי הרבנות הצבאית וכי הדבר אסור במסמכים אחרים. אם אמנם כך הדבר, הרי על הרמטכ"ל לעשות מעשי לדברים אלה ולדאוג כי יבוצעו. כל עוד אין הוא עושה זאת, עומד בעינו המצב הקיים שהוא כאמור בלתי נסבל.

הממשלה הורגת בכבישים

היא־מועלת בתפקידה, משקרת, משלמת מס־שפתיים של מליצות, בעוד הגופות מוטלות לפנינו שורה ארוכה־ארוכה

מאת גדעון סאמט

כשהתנקשו בחיי אדם אחד לפני חמש שנים, ממשלת ישראל יצאה למלחמה. בשבעת החודשים שעברו מראשית השנה נהרג בכבישים אדם אחד (1.2 בממוצע, ליתר דיוק) כל יום ונפצעו כשישים. והיא המשיכה, הממשלה, לבלבל את המוח במפגן מליצות נבובות. אם הנהגים יסעו בזהירות, אמר יצחק שמיר בישיבת הוועדה העליונית של הממשלה, "לקראת השנה החדשה הבאה עלינו לטובה נשים סוף למות בדרכים". איזה קשקוש. גרוע יותר — איזה חוסר אחריות אינטלקטואלי ו־ציבורי.

בשבוע שעבר בלבד נהרגו בתאונות שבעה אנשי כוחות הביטחון. זה מספר החיילים שנהרגו בלבנון מאז ראשית השנה. תמונות ההרוגים וקרובי־האבלים הבליחו שוב, לרגעים אחדים, וכמו לאחר פולחן אבוד של העלאת קורבנות־אדם, הדם נשטף ובקעה התפילה המוסדה, הדיקנית, שבמותם ציוו לנו ההרוגים את החיים.

אבל לריק עלה שוב לשמים קול שועתם של הורים אומללים, של יתומים ואלמנות. הקול ריחף בחרכו מעל שולחנה של ממשלה מנופחת־מלל. עורך קריאות אירויי אזהרה, ואחר כך נפל על אזניים ערלות. אל השמים גילגל את עיניו גם איזה שר־בלי־תיק, יוסף שפירא, והציע ועדה. אין כסף למלחמה בתאונות, שיקרה הממשלה.

אם לבחור בין הסיבות הרבות לטבח בכבישים, הנמנות באוזנינו עד זרא, אין בעיני חשובים יותר מחדלונה־האישי, מאין־אונותה, מ־בטלנותה המחרידה, גדושת־הצביעות, של הממשלה. הם מזיזים את עצמם שם מהר־מאוד להסית בבורסה מניות־בנקים במאות מי־ליוני דולרים, להורים סיוע ל־משכנים, להקים יישובי־פוטיומקין בגדה, לרצות בכסף, בהרבה כסף, את השתדלנים החרדים המב־פנים באיום חלול. מוצית ה־ממשלה היתה מוכנה למצוא את מאות המיליונים הדרושים כדי להחזיר את הלביא בשם חוסן הגורל הלאומי שלנו.

לכבישים ולמערכה רצינית נגד התאונות אין להם כסף. הנה עובדות אחדות על טיבו של השקר הגס, הציני, הזה.

הממשלה תגבה השנה כ־2.25 מי־ליארדי שקל ממיסוי הרכב לסוגיו, לרבות דלק. מתקציב השנה הוקצו רק 200 מיליון לכל עבודות התש־תית במשרדי הממשלה השונים. מתוך זה מועברים, באמצעות משרד הפנים, כ־70 מיליון, למעלה מש־ליש, לרשויות המקומיות. אבל הן לא חויבו — כפי שהממשלה היתה רשאית לאלצן — להשקיע את הסכומים במטרה שלשמה קיבלו אותם. הם עושים בכספי כרצונם. מי־סי הדלק בשנה אחת היה מאפשר לסלול מחדש דרכים כאורכם של כל "הכבישים האדומים" במדינה. הרבה פחות מזה, כמובן, דרוש לשיפורם.

לפני כשנה הוצגה עבודה בקריאה ראשונה בכנסת הצעת־החוק (פרטית, של אוריאל לין) שלפיה יוקצו 20 אחוזים מהמיסוי, כ־450 מיליון ש"ח, לשיפור, פיתוח ותחזוקה של מערכת הכבישים. הצעה נתקעה מאז בוועדת הכספים, הנוקה בחיקו של היו"ר, אברהם שפירא, אביר ההקצבות לחרדים. הוא מתעקש לא להביאה לדיון. אילו התייחסה הממשלה למליצותיה ברצינות, אל־מלא היתה ברובה חבורה אפורה וכה חסרת־תנופה, היתה מוצאת את הדרך לנתב ליעדם את הכספים שכבר הוקצבו ולגייס את הסכומים הנוספים.

כסף איננו, כמובן, פתרון הפלא. אבל עובדה נוספת המפלילה את הממשלה היא, כי במשך עשר השנים האחרונות צי הרכב גדל פי שלושה והתקציב לשיפור התשתית קטן במונחים ריאליים בערך לכדי רבע. וגם אילו נמצא הכסף, עדיין מפגרת הממשלה כחוגן בהכנת המוקדמות הדרושות, לפי חוקי התכנון והבנייה, כדי לשפר את הכבישים. היא הזניחה את העניין — מבחינת המעשה. לא הפראות — באופן נפשע ממש.

* * *

אז מעכשיו הממשלה תפתח את ישיבותיה. כך הוחלט, בדיווח על התאונות. וקולם של השרים יישבר בדברם, הם יקראו לעם להיזהר. מן הראוי שינהג כך ושומה עליו שיעשה אחרת. בין ישיבה לישיבה ייהרגו, בממוצע, שמונה בני אדם ושום דבר לא יקרה. בעצם.

זאת אחת העדויות החמורות ביותר על רפיסותה של הממשלה. כי, באמת, כסף אינו חזות כל העניין הזה. נושא לאומי מן המדרגה הראשונה, שתמציתו היא כתמצית משימתה העיקרית של מדינה — להבטיח את חיי האזרחים — מתמסמס בין אצבעותיה של הנהגתנו הלאומית. אלוהים ישמור מ־פניה. אילו היה בראשה שמץ מן המנהיגות הראויה, כזאת הנדרשת לטיפול בבעיית־פנים סבוכה, היא כבר היתה מתגייסת למסע מתוכנן ומקיף לצמצם את הקטל הנורא.

היא לא היתה רק מקציבה את הכספים, אלא גם דואגת לשבירת פקקי החקיקה והביורוקרטיה, מו־צאת את הדרך לטיפול הסברתי נבון, רב־מעוף. היא ידעה לסחוף את הציבור הזה למלחמה בגלל קורבנות שמספרם היה קטן לאין־שיעור. היא שיכנעה עם שלם — באמתלות ובתעמולת־יַעַק — בנחיצותה של הקרבה שאין למעלה ממנה, אך אינה מסוגלת, הפעם על סמך נתוני אמת, לגייס את חושיו ואת שיתוף פעולתו כדי שישמור על חייו.

אני מסופק אם יש בממשלה — אחרת, לאומית, וכל השאר — התנופה האישית הדרושה למסע נמרץ כזה. אבל היא לא ניסתה. אילו היה שמיר משקיע בעניין רק חלק מהאנרגיה הרטורית שהשקיע בה־חיית רעיון הוועידה הבינלאומית, למשל; אילו היה שמעון פרס באמת חושב שהמוות בדרכים, סירוף יומי נורא, ראוי למאמץ מיוחד — אולי היה קורה משהו, אפילו שהממשלה הזאת היא תאונה בפני עצמה.

הם אינם מסוגלים, כנראה. ולכן, למרות כל הדיבורים, מס־שפתיים מעצבן, נמשיך לקבל את סיפורי הזוועה בקצבם הנוכחי. הגופות יוטלו, מדי יום, שורה ארוכה־ארוכה לפני משפחות שכולות אשר ממשלתן מועלת בתפקידה, שותפה להרג בחוצות.

הקוד ממזרח

ההסכם הישראלי־הונגרי מלמד כי ישראל התבייתה לאורך הקוד שמשגרים המזרח־אירופים: פרגמטיות קטנה, הדדיות שתרצה את נכונותם של שני הצדדים, מעין "ביזנס דיפלומטי"

ישעיהו ענוג: זו עשויה להיות נורמליזציה לכל דבר

מאת יואב טוקר

בין ועכשיו מה הלאה — אמור לשאול היגין זרה, לאחר שנחתם סוף־סוף ההסכם הישראלי־הונגרי, המסמר מחדש יחסים שנותקו לפני 20 שנה; מיסוד על אש קטנה בינתיים, אבל כפי הנראה — מתוך כוונות של שני הצדדים להשתמש בו כדי להרחיב יותר ויותר את היריעה. ובכן, אם לשפוט על־פי ההוראות וההתב־טאויות שליוו את טקס החתימה הישראלי־הונגרי בברן, ה"הלאה" כבר מתרחש. מה שקורה בחודשים האחרונים במערכת התחולות שבין ישראל למדינות אירופה המזרחית מצטייר לפי שעה בהיגיון עקיב. שרק התנודות בהצהרות הפומביות בישראל מסתירות לעתים את רצי־פותו. מבחינה זאת, יש מידה ניכרת של דיוק במה שאומרים דיפלומטים מהגוש המזרחי זה שנים רבות לכתובתם של ישראלים, רשמיים ושאינם רשמיים, המאיצים בהם לסיים את מצב היחסים הלא־קיי־מים־כביכול בין ישראל למדינות הגוש הקומוניסטי באירופה. המזרח־אירופים השיבו באורח מסורתי, כי תהיה הביקורת העניינית שלהם על מדיניותה של ישראל אשר תהיה — הם יפעלו ויקבלו החלטות באורח פרגמטי, שלב אחר שלב.

בישראל התקבלו תמיד הבהרות כאלה כהשוואה למה שמקבל לראות כצביעות הרטורית של מדינות הגוש המזרחי. כלומר, מאז ומתמיד היה להם עניין שלא להתמיד במצב של אי־יחסים. ואולם השיקולים היו ונשארו שי־קולי "פוליטיקה גבוהה", וזו — פולה תמיד לכיוון העולם הערבי, מתוך הערכה שיש סיכוי־יתר בניר־מול היחסים עם ישראל. על רקע קיפאון מדיני נמשך במזרח התיכון וקליינטורה מדינית ערבית, מסובכת ממילא להמרון מכיוון מזרח.

מה שעשו לבסוף ההונגרים מתיישב איפוא עם מה שהם אמרו זה תקופה ארוכה: אנחנו פרגמטיים, אנחנו שופטים דברים לגופם. באורח מעניין לא פחות, יש לכך הד אצל דיפלומטים ומדינאים ישראליים: בשולי הטקס בברן הסביר הישר־אלים שעקבו בחודשים האחרונים מקרוב אחר המו"מ עם ההונגרים שהסתיים בכי טוב, כי משך כל הזמן תמכו הדיונים דרך סבך של פרטים שהקו המנחה שלהם היה פרגמטיות קטנה, הדדיות שתרצה את נכונותם של שני הצדדים; מעין "ביזנס דיפלומטי", פרוט לעתים למעות קטנות.

אפשרויות הפעולה בלתי מוגבלות

מובן מאליו, למשל, שהמלה "מוסקווה" לא הושמעה מעולם משני צדי שולחנות הדיונים של ישראלים והונגרים. גם בשתי הפ־גישות העינייניות שנערכו באחרונה בווינה, גם [illegible] שקדמה לטקס החתימה בברן, גם בהודעות אחרות, שפורסמו ושלא פורסמו, בבירות שונות בעולם. "למלנו ברור איפה נמצאת מוס־קווה" — אמר ללא הומור אחד מן הישראלים המצויים בעשה.

באורח מעשי מבשר "ההסדר לכינון משרדי אינטרסים" שבין ישראל להונגריה אפשרויות פעולה בלתי מוגבלות של נציגי שתי המדינות. שתי הנציגויות עתידות לפעול אמנם במסגרת חסות של השגרירויות של שוודיה (בתל־אביב) ושווייץ (בבודאפשט); ואולם נראה שהמדובר הוא בפתיחת משרדים עצמאיים שיהיו מהמעמד האקס־טריטוריאלי של שגרירויות־חסות, אך יתפקדו באורח עצמאי לחלוטין. דברים ברוח זו אומרים אמנם בפר־מבי, לפי שעה, רק מן הצד הישראלי: "זו עשויה להיות נורמלי־זציה לכל דבר", אמר המשנה למנכ"ל משרד החוץ ישעיהו ענוג שעמד בראש המשלחת לטקס החתימה, "אמנם לא קוראים לזה כינון יחסים דיפלומטיים, אבל אפשרויות הפעולה הן רבות, למ־עשה בלתי מוגבלות". מן הצד ההונגרי הניסוחים עצורים הרבה יותר: "צעד קדימה" — הפליט ביובש ראש המשלחת ההונגרית לטקס החתימה, ד"ר יאנוש ג'ידק, העומד בראש המחלקה המשפטית של משרד החוץ בבודאפשט.

ואולם שעות אחדות לאחר הטקס ובאווירה פחות רשמית, היו מוכנים דיפלומטים הונגרים (אף כי זוטרים) להשמיע צלילים שונים למדי: "למען האמת, אנחנו חושבים על עצמנו לעתים כעל סוג־של־ישראל באירופה המזרחית; משהו כמוכם, מדינה קטנה, הצפה קצת, המנסה לצאת ביוזמות עצמאיות, הנוטה למקוריות בגישה כלכלית ובתפיסה חברתית".

הרושם המתקבל באחרונה הוא שישראל התבייתה בלית ברירה לאורך הקוד שמשגרים המזרח־אירו־פים. בארץ אמנם נמשכים ויכוחים פומביים בשאלה עד כמה כדאי ומדוע לא כדאי לגלות הסתייגות בה־פשרה כלפי המזרח, ואולם הגישה המעשית הישראלית קיבלה, בדרך זו או אחרת, אופי המכליל יותר ויותר את הפרגמטיות שנוקטים המזרח־אירופים זה תקופה ארוכה, כלפי ישראל [illegible] כלפיה.

דרך התגובה הישראלית במגעים עם אירופה המזרחית אינה מפריעה, מסתבר, לפולמוס בארץ, בעיקר בשאלה איך מנהלים את ההידברות עם מוסקווה. ואולם משכניעים הדברים לכדי מיקוח של ממש, דוב־רים הדיפלומטים הישראלים עד מאוד לעמיתיהם בבודאפשט, בווא־רשה, בסופיה מבחינות מסוימות, גם לעמיתיהם במוסקווה.

היעדים הבאים

ומה באמת הלאה? במסדרונות הרשמיים מסרבים לפי שעה לזכור בריש גלי ששני היעדים הבאים על המפה המזרח־אירופית של ישראל הם בולגריה ויוגוסלוויה. אולם נראה שההידברות עם הבולגרים נמצאת כבר בשלב פעיל, ולכאורה אין מניעה שגם בסופיה ייפתח בקרוב משרד במתכונת "שמירת האינטר־סים". אשר ליחסים עם יוגוסלוויה: בלגרד אינה דומה מבחינתנו לכל בירה מזרח־אירופית אחרת. על רקע ההיסטוריה המיוחדת של יחסי המפלגה הקומוניסטית היוגוסלווית עם מוסקווה ועם הגרורות.

ואולם ניתוק היחסים בשעתו של יוגוסלוויה עם ישראל נעשה על רקע התיימרות יוגוסלווית לעמוד בראש מחנה העולם השלישי ומזות ההודעות שלו עם מדינות ערב. לא היתה זו הוראה ממוסקווה או אפילו הקבלת־השקפות, אלא יוזמת מנהי־גות של המשולש טיטו־נהרו־נאצר. מאז ועד היום ממשיכה יוגוסלוויה ביוזמות מנהיגות במחנה העולם השלישי; ואלה הובילו לעתים קרובות לתוקפנות מילולית כלפי ישראל שהיא מעבר לביטויי העוינות שנשמעו במוסקווה ובב־ירות מזרח־אירופיות אחרות.

שיחה שקיים לפני כחודשיים שר החוץ שמעון פרס עם נשיא יוגוס־לוויה, בפגישת אקראי בקבלת פנים במטה האו"ם בז'נבה, אינה מעידה לפי שעה כקצה ממשי של פקעת. ההנחה היא, שאם אכן יגיעו הדברים לכדי גיבוש קצהו של החוט לבלגרד — תהיה כרוכה בו מערכת מסועפת יותר של יחסים עם מדינות מתפתחות. אבל ייתכן שגם אלה ילבשו אופי של עשיית דברים בדיסקרטיות, בפרופיל נמוך. משהו חדש למדי — בעיקר מבית — בתר־בות המדינית של ישראל.

חנינות: פטנט להקלת הצפיפות?

שר המשפטים אברהם שריר הזדעזע מן התנאים הקשים השוררים בבתי הכלא ולכן החליט לחון במסגרת חגיגות ה־40 למדינה מאות אסירים. אולם הנזק הצפוי מיוזמה זו יעלה על תועלתה

מאת גדעון אלון

שר המשפטים אברהם שריר "גילה" באחרונה את הצפיפות הנוראה השוררת בבתי הסוהר והחליט לנקוט יוזמה להקלת תנאי המצוקה הקשים של האסירים, במתן חנינה לכמה מאות מהם. שריר שואף ביוזמתו זו לתפוס שתי ציפורים במכה אחת: גם להקל את הצפיפות בבתי הכלא וגם לעשות מחווה כלפי האסירים לרגל חגיגות ה־40 ל־מדינה. אך ספק אם שר המשפטים צריך לעשות להקלת מצוקתם של האסירים בשעה שזה תפקידו של שר המשטרה.

שריר מספר כי בסיור שערך בבתי הסוהר הזדעזע מן התנאים הקשים שבהם שרויים האסירים. שר המשטרה חיים בר־לב ונציב בתי הסוהר דוד מימון סיפרו לשריר, שאין פתרון תקציבי ל־הקלת העומס. הם הציגו לפניו נתונים המצביעים על כך שבחמש השנים האחרונות חל גידול של 65 אחוז באוכלוסיית האסירים. ועל־פי התחזית, בכל שנה צפוי גידול של 10 אחוזים בשיעור הכלואים.

שריר הורה למנות ועדה ציבורית בראשות שופט ביהמ"ש המחוזי בדימוס ישראל וינר (שחבריה הם ד"ר מנחם הורוביץ והנציב סאיה תבורי), שנתבקשה לעבור על תיקיהם של כל האסירים העומדים בקריטריונים שקבע שר המשפטים, ולהמליץ אילו מהם ראויים לחנינה. שריר קבע אמות־מידה ברורות אילו אסירים לא יזכו לחנינה: מי שני־דונו למאסר של 10 שנים ויותר, אסירים המרצים את עונשם שלא בפעם הראשונה, אלה שניתנה להם כבר הקלה על־ידי המלצת ועדת חנינה, אסירים שנידונו על עבירות חמורות של פגיעה בביטחון המדינה, שוד, מתמידות, סחיטה בכוח ובאיומים, עבירות נגד המוסר, סרסרות ושידול לזנות, חטיפה ומאסר שווא, שוחד, תקיפת ילדים או קשישים, עבירות סמים, השתמטות מתשלום מסים, עבירות תקיפה הגורמת חבלה של ממש, תקיפת עובד ציבור, איומים, שיבוש עשיית משפט, גניבת תוצרת חקלאית וקבלת נכסים גנובים.

אברהם שריר: האם זה לא תפקידו של שר המשטרה?

עבריינים קלים

למי בכל זאת יש סיכוי לצאת לחופשי לרגל 40 שנות עצמאות למדינה? שריר אומר שעדיין לא נקבעו קריטריונים ברורים, אבל כבר ברור שיזכו מחנינה רק אסירים שהורשעו על עבירות קלות יחסית, כגון גניבה, שימוש עצמי בסמים, מירמה, זיוף, עבירות תנועה וכו'. שריר מודה כי לא נועץ ביועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש לפני שקיבל את החלטתו. הוא איננו רוצה שהחלטה תעורר ציפיות מוגזמות בקרב אוכלוסיית האסירים ומדגיש שלא תהיה חנינה לעבר־יינים" וכי המגמה היא "לפתוח צוהר קטן רחב יותר לאסירים מכפי שקיים בכל ימות השנה, במסגרת החנינות הניתנות על־ידי הנשיא על־פי המלצת שר המשפטים".

ועדת וינר תחל בעבודתה בימים הקרובים. היא תקבל את תיקיהם של האסירים עם המלצה של שירות בתי הסוהר, ותצטרך להחליט על בסיס אינדיבידואלי אם להמליץ בפני שר המשפטים על מתן חנינה או לדחות את הבקשה. רק לאחר שכל התיקים יונחו על שולחנו של השר שריר, הוא ישקול את ה־בקשות, יחווה את דעתו ויעביר את התיקים להכרעתו של נשיא המדינה, חיים הרצוג, שבידיו הסמכות הבלע־דית על־פי החוק לחון.

אין ספק ששחרורם מהכלא של 700־1000 אסירים יקל במידת־מה את הצפיפות בבתי הכלא שבהם שו־הים כיום כ־8000 אסירים (פליליים ובטחוניים) וישפר לזמן־מה את תנאי המחיה של אלפי אסירים אחרים. אולם ספק אם זה פתרון רדיקלי למצב החמור השורר בבתי הכלא. עדיף לבצע רפורמה בדרכי הענישה, שתרחיב את השימוש בעונשים קיימים כתחליף למאסר, כגון עבודות עונשין, שירות לתועלת הציבור, קנס מינהלי, שלילת רשיון וכו'. אלה עשויים להיות אפקטיביים יותר ממאסר, למנוע נזק נפשי לעבריינים לא מועדים ולחסוך הון עתק לתקציב המדינה. יש גם לבחון את החשש, ששחרורם מהכלא של מאות אסירים יגביר את מפגע הפשיעה.

הרשעות חוזרות

ניסיון העבר מלמד שהחנינות שהוענקו לאסירים הניבו תוצאות שליליות. סקרים שנערכו בעקבות החנינה שהוענקה ב־1967 בתום מלחמת ששת הימים, שבמסגרתה שוחררו כ־500 אסירים, גילו כי תוך שנה האשמו מחדש 37 אחוז מהנחונים, תוך שלוש שנים ביצעו 57 אחוז עבירות נוספות ו־35 אחוז חזרו לכלא. תוך חמש שנים הור־שעו מחדש כ־77 אחוז מהנחונים. גם לרגל יובל השלושים למדינה נשקלה האפשרות להעניק חנינה כללית לאסירים, אולם הרעיון נגנז בשל התנגדותם של שר המשפטים דאז שמואל תמיר ז"ל והיועץ המש־פטי לממשלה דאז פרופ' אהרן ברק. במקום חנינה כללית הקים שר המשפטים שלוש ועדות ציבוריות שבדקו את תיקיהם של כ־2000 אסירים והמליצו לחון או להקל בעונשם של כ־370. בדיקה שנע־שתה שנתיים לאחר מכן גילתה כי כ־14 אחוז מהם שבו לבתי הכלא.

היועץ המשפטי לממשלה לשעבר פרופ' יצחק זמיר התנגד ב־1982 ליוזמתו של ראש הממשלה דאז מנחם בגין להעניק חנינה כללית לאסירים במלאת 15 שנה לשחרור ירושלים: "אין ספק שהקלת הצפי־פות הקשה השוררת כיום בבתי הסוהר, בעקבות חנינה כללית, תביא

זעזועים פיננסיים ביוגוסלוויה

התפטרותו של סגן ראש ממשלת יוגוסלוויה הפדרלית פוזדרץ הציבה את פרשת "אגרוקומרץ" שהסעירה זה חודשים חוגים כלכליים ופיננסיים, כשערורייה פוליטית ממדרגה ראשונה המזעזעת עתה את מרכז השלטון במדינה — ומבליטה את חולשת המבנה הכלכלי והמערכת הבנקאית בפרט. "אגרוקומרץ" היא חברה חקלאית־מסחרית גדולה בחבל (רפובליקה) בוסניה, שהנפיקה איגרות חוב ביותר מ־300 מיליון דולר — ללא כיסוי מתאים. אף שהדבר היה ידוע, קיבלו כ־60 בנקים ברחבי יוגוסלוויה את האיגרות, בלחץ פוליטיקאים מבוסניה. כשהחלו הנושים לדרוש את תמורת האיגרות, התגלגלה הפרשה.

אחת מחולשותיה של שיטת "הניהול העצמי" היוגוסלווית נעוצה בחוסר היכולת לצבור די הון להשקעות. בכל זאת יצאו עשרות מפעלים גדולים, בשנים 1975־80, במבצעי השקעות, חלקם בעזרת סובסידיות ממשלתיות וחלקם על־ידי הנפקת איגרות חוב; אך גם זה לא הבטיח את יכולת החזר החובות. (כמו כן חייבת יוגוסלוויה להחזיר תשלומים בבין מיליארדי דולרים של חובות חוץ). האינפלציה מתקרבת ל־100% ומחמירה הן את המשבר הכלכלי והן את המשבר החברתי.

ניצני תקווה בטהראן

איראן עדיין מאמינה שעיראק תישבר קודם

מאת אליהו סלפטר

ביקורו של מזכ"ל האו"ם פרס דה קויאר בטהראן ובבגדאד — ללא קשר לתוצאות המיידיות של שיחו־תיו — עורר שוב תקוות שבמלחמה בין איראן ועיראק, המשכת זו השנה השמינית, תושג הפסקת אש אשר בהרצות הזמן תוביל — אולי, אולי — לסוף המלחמה. תקוות אלה מסויימות בשלושה סייגים: ראשית, הרבה תלוי ביחסי הכוחות והתיאום בין הקיצוניים יותר והקיצוניים פחות בקרב האייתולות השולטים באיראן. שנית, הדעה המקובלת היא שכל עוד אייתולה חומייני בין החיים תיתכן אולי הפוגה, משיקו־לים טאקטיים, אך לא קץ למלחמה. ושלישית, כל התקדמות, אפילו להפסקת אש, תהיה איטית ורצופה עליות וירידות הן משום שבטהראן כבר מתנהלת מערכה על ירושת חו־מייני והן בשל ההשקעה העצומה שאיראן כבר השקיעה במלחמה ולכן אין היא יכולה להזיל ממנה ללא רווח, לפחות של הישגים המוראי לא עם אבדן יוקרה.

במחצית השנייה של אוגוסט מינה האייתולה חומייני הנהגה של ארבעה לניהול המלחמה ולישוב הסיכסוכים הפנימיים שהתגלו בצמ־רת. האייתולה עלי מונטזרי מונה כבר מזמן כיורשו של חומייני, אך הוא לא הצליח מעולם לצבור יוקרה מספקת כדי להבטיח שעם מותו של חומייני אכן יעבור השלטון לידיו. מינוי הנהגת הארבעה מחליש את מעמדו עוד יותר.

ארבעת הנבחרים הם: עלי אכבר האשמי רפסנג'אני, יו"ר הפרלמנט (הנ־חשב כבר כיום האישיות בעלת ההשפעה הגדולה ביותר באיראן, מלבד חומייני); אחמד חומייני, בנו של האייתולה; נשיא איראן עלי חמנאי; ומוסבי ארדבילי, השופט העליון של איראן ונשיא המועצה המשפטית. פרשנים סבורים כי בחי־רה זו מחזקת הנהגת הארבעה במיוחד את מעמדו של רפסנג'אני.

העדרו של מונטזרי מהנהגת־הארבעה אינו מפתיע במיוחד. ידוע שאנשי דת רבים מסתייגים ממינויו כיורש כי לדעתם אין הוא האיש המלומד ביותר בקוראן ובפסיקה הדתית. יתר על כן, קיום משפטו של מהדי השמי, קרוב משפחה של מונטזרי, מצביע אף הוא על מעמדו הבעייתי. השמי נאשם ברצח, במעשי שוד ובגניבת נשק ממשמרות המהפכ־ניים ונידון למוות. אילו היה מונטזרי במלוא כוחו הפוליטי היה נמנע לפחות הפרסום הרב שניתן למשפט.

אך למינוי הנהגת הארבעה יש גם חשיבות שמעבר למאבק הירושה הפנימי. המינוי נעשה לאחר שרפסנ־ג'אני פירסם מאמר בעיתון הממשלתי אטלאעאת וגם דרש הנהגה מרוכזת יותר של ענייני המדינה שכן העצמה מפולגת באשר לבירורית השונות העומדות בפני איראן בה־משך המלחמה. רפסנג'אני נחשב ל"ריאליסט" בהנהגה האיראנית, ומנמנה על המוכנים לסיים את המלחמה בתנאים פחות קיצוניים מאשר חו־מייני וראשי המשמרות המהפכניים.

לקיצוניים יש מלכתחילה שלושה תנאים לסיום המלחמה: גינוי בין־לאומי של עיראק כתוקפנית, הרח־קת סדאם חוסיין מראשות השלטון בעיראק, ותשלום פיצויי מלחמה במיליארדי דולרים לאיראן. מעניין שלקראת בואו של מזכ"ל האו"ם דה קויאר נשמעו שתי הדרישות האחרונות פחות והודגשה דווקא הדרישה לגינוי בגדאד כתוקפנית.

בעיראק ובאיראן חלו לפחות עוד ארבעה שינויים שעשויים להשפיע על מהלך המלחמה ועל סיכויי הפסקתה.

במפרץ הפרסי הקרובתו הצטברה עוצמה ימית מערבית כבירה. קיים חשש אמיתי לעימות מזויין בין העוצמה האמריקאית ובין האיראנים ויש סימנים ברורים לכדי שרוב המימסד בטהראן היה רוצה למנוע עימות כזה.

מחיר המלחמה

עיראק רוצה לסיים את המלחמה כמעט בכל מחיר שאינו כניעה. סדאם חוסיין מאזן את הלחץ הדתי של איראן, שאוכלוסייתה גדולה פי שלושה, באמצעות אסטרטגיה הגנ־תית בחיי אדם ובאמצעות תשלומים נדיבים הן לחיילים והן למשפחות הנופלים. אך הוא יודע כבר מזה שנים שאין לו סיכויים לנצח ומטרתו — לא להפסיד. "סדאם נתן הגדרה חדשה למונח ניצחון", כתב צ'ארלס סניף המומחה ללימודים מזרחיים בלונדון. "ניצחון הוא הי־כולת להמשיך לנהל מלחמת הגנה עד שהצד השני מוותר. מבחינת שאיפותיה המקוריות של עיראק היא כבר הפסידה מזמן את המלחמה".

באיראן גבר מאוד כוחם של "המשמרות המהפכניים". ארגון שהס־תמך כמעט בלעדית על פעולות טרור ושיטות של התקפות התאב־דות, הפך לכוח צבאי עם סימני ארגון של כוח סדיר. משקלו מול הצבא הסדיר גבר. גודלו, כ־350,000 חברים, מגיע כבר למספר חיילי השירותים הלוחמים של הצבא הסדיר. וחשוב מזה: השפעת "המשמרות המהפכניים" על האיסטרטגיה הצבאית ועל גיוס הכלכלה למאמץ המלחמתי עולה על זו של הצבא והצבות משקל גם בקביעת מדיניות החוץ.

איש אינו יודע מי הוא האיש השולט במשמרות. שניים מחזיקים בשתי המשרות הרשמיות העליונות: מוחסיין רפיקדוסט, השר לענייני המשמרות בממשלה ומוחסיין רזאי, המפקד הצבאי. מכל מקום ברור שמי ששולט ב"משמרות המהפכ־ניים" עשוי להצטייד יותר ויותר בעוצמה כמועמד בכוח לאלה הראויים עצמם מועמדים לרשת את אייתולה חומייני.

איראן מתחילה להרגיש את מחיר המלחמה. השפע שציין את השווקים בשנים הראשונות של המלחמה נעלם. יש קיצוב, את רוב סחורות היסוד אפשר להשיג רק בשוק השחור והנפגעים העיקריים הן המשפחות העניות, המסורות ביותר למהפכה האיסלמית. כמויות המזון שבקיצוב אינן מספי־קות ורוב האוכלוסייה נזקקת לשוק השחור. המזון עולה בשוק השחור פי שבעה מאשר בקיצוב, והבשר פי שלושה.

התוצאה היא שהאנשים מתמרמ־רים יותר ויותר בגלוי על המחסור ועל המחירים. הדבר מורגש בעיקר בערים אך עדיין לא הגיע להשמעת ביקורת פומבית על המשטר. יתר על כן, מעמדו של האייתולה חו־מייני לא התערער בקרב ההמונים. אך ההתלהבות הפוחתת וגיוס מתנ־דבים לחזית אינו עוד משימה קלה. אין סימן ברור יותר לכך שהדבר מדאיג את הצמרת מאשר א) הביקורת המושמעת על־ידי חלק ממנה, נגד ניהול המלחמה באיסטרטגיה המבזבזת חיי אדם רב; ב) העובדה שחומייני התערב אישית נגד העלאת מחירים והתופעות השוק השחור.

העובדה שטהראן לא נענתה לפניות פרס דה קויאר לקבל את החלטת מועצת הביטחון להפסקת המלחמה אין פירושה שהתהליכים האלה אינם משפיעים על מקבלי ההחלטות באיראן. הפירוש הוא שהלוחמים עדיין לא הגיעו למימדים מכריעים וכי טהראן עדיין מאמינה שעיראק תישבר קודם. אך גם איראן זקוקה בדחיפות להפוגה, לפחות חלקית, אשר תאפשר לה לחדש את יצוא הנפט במלוא היקפו כדי לממן את הוצאות המלחמה ואת היבוא האזרחי של מצרכי צריכה בסיסיים.

פלא-פון 007
משרתם של מספר אדונים

הפלא־פון החדש עובר בלי בעיות מאדם לאדם, ממכונית למכונית, מהמכונית לבית או למשרד. בקיצור קל ונייד!

ההמצאה המהוללה ביותר מאז הפלא־פון היא הפלא־פון 007. הוא זהה בתכונותיו לפלא־פון הרגיל אך יש לו יתרון נוסף: הוא ניתן להעברה ממקום למקום. תוכל לחבר אותו לשקע המצית במכונית, ובשעת דחק גם לשקע החשמלי במשרד או בבית וכך הוא יכול לשרת אותך בכל מקום.

ומה שחשוב עוד יותר: בגלל תכונותיו הבלעדיות פלא־פון 007 יכול לשרת מספר אנשים בזה אחר זה. למשל, כאשר אחד מעובדיך יוצא אתה יכול לתת לו פלא־פון 007 כדי לאפשר לו קשר טלפוני בעת הנסיעה. ובהמשך, תוכל למסור את הפלא־פון לעובד אחר הזקוק לו.

בעצם עם פלא־פון 007 אתה יכול - הכל!

עובדה מדהימה!
שיחה בינעירונית בפלא־פון בשעת עומס עולה כמעט כמו בטלפון ציבורי. דקת שיחה בינעירונית בטלפון ציבורי עולה —.1 ש"ח (4 אסימונים) ובפלא־פון 1.10 ש"ח בלבד.

בזק — החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

מוטורולה תדיראן
תקשורת סלולרית בע"מ
קרמניצקי 16 ת"א. טל. 03-388307
משרד חיפה טל. 04-740302/3
משרד ירושלים טל. 02-716346

פלא־פון
אין פלא שאתה מקדים את כולם.

صكنا من الاجل

שתחדש עלינו שנה טובה

מאת עדנה לוינשטיין

בחנות ובשוק

שנת תשמ"ח מביאה עמה בכנפיה את רוחות הסתיו, את שטף השורה, את ריחות הגיאבות הראשונות וצובעת את הרימונים באודם להתם. החנויות והשווקים מוצפים במוצרי יקרה, מיובאים כמו גם תוצרת כחול־לבן, וממש קשה לעמוד בפני ההיצע השופע. מחפשים מתנה מתאימה לבעל, לסבתא, לנכד? הנה כמה הצעות שהגיעו אלינו:

רשת ה"קיאפ" — היבוא הב־חול" בערכת לחג וצופה כי היקף המכירות יגיע השנה ל־35 מיליון דולר, מזה ייפוזו כ־6.5 מיליון במחלקת כלי הבית והמתנות. ברשת ייבואו, לפי הערכה, 30־40 טון דבש, 6000 טון עופות, 250 טון דגים וכ־300־400 בקבוקי משקאות חריפים. הרשת מוכרת כלי שי ומתנות לוועדי עובדים ומוסדות. מבצעי חג מיוחדים מוצעים ב"אלקטרוליין". קו מוצרי החשמל של הרשת: 12 תשלומים שווים לא צמודים מוצעים על מוצרי תדיראן, כ"י לחג ביתן על קניית מוצרי סאניו בסכום שמעל 250 שקלים. טלוויזיות מן ומוצרי קריסטל נמכרים ב־10 תשלומים. עד לערב החג מקיימת הרשת מבצע "הכל על חשבוננו": מדי יום נערכת הגרלה בכל אחד מן הסניפים ואחד הקונים העולה בגורל, זוכה להחזר הסכום ששילם בעת הקנייה.

ברשת חנויות "כלבו שלום" מתקיים עד ה־18.9 מבצע מכירות מיוחד של כלי בית מפורסלנה מתוצרת "ג'ונסון בראדרס" באנגליה של 10 שבועות. כלי הבית כוללים מערכות לקפה ולאוכל בדגמים אנגליים מסורתיים המצטיינים בעיטור פרחוני עדין בצבעי צהוב וורוד על רקע הפורסלנה הלבנה. פריט בודד נמכר החל ב־6 שקלים. הכלבו מעניק הנחה של 25% על גביעי יין מקריסטל. גם מקומן של קערות השולחן העשויות קרמיקה ומצופות זהב אינו נפקד והן נמכרות ב־110 שקל ליחידה.

ברשת חנויות "הודיה" מוצעות הנחות עד גובה 50% לכלי בית ומתנות. כמו כן ניתן ייעוץ לתכנון פנים הבית. שפע של אגרטלים בעיצוב מודרני נמכרים ב־30% הנחה ומערכת כלי אוכל מפורצלן במ־

פרחי כסף וזהב ("הודיה")

זורה המכבה: 18 חלקים נמכרת החל ב־79 שקל. כמו כן נמכרים כלי הגשה לשולחן החג העשויים מפלדת אל חלד ומצופים בזהב משולב בכסף. המחירים — החל ב־47 שקל לפריט. ורדים מלאכותיים מצופים בזהב או בכסף נמכרים ב־2 שקל האחד. ועוד בהודיה: צנצנות קרמיקה מעוטרות ממולאות בדבש שמחירן 26 שקל לצנצנת.

בין מבצעי רשת חנויות "המשביר לצרכן" — הנחות ניכרות לאלפי מוצרים מתחום טקסטיל הבית וכלי הבית וכן הנחות במחלקות המתנות. בד בבד נמצא בשיא מבצע מכירת תווי שי של המשביר. תווים אלה מאפשרים למחזיקים בהם רכישה מתוך מיגוון המוצרים המצוי ברשת. בתי הכלבו יהיו פתוחים בימים שלפני החג עד השעה 8 בערב.

"מולמס" מציעים, פרט למיגוון המוצרים הקיים, גם פתרון בעית החניה: שירות "ואלט פארקינג", שיעמוד לרשות הלקוחות במשך שבוע ימים, בין ה־17 ל־24 בספטמבר. הלקוחות שיעצרו בכיכר המדינה, ליד החנות, יפקידו את מפתחות המכונית בידי נהגים שיסיעו אותה לחניון. עם תום הקנייה תובא המכונית עד לפתח החנות ובכך תימנע גם נשיאת חבילות כבדות.

"דניש פלוס" מציעה מערכת משלמות של כלים להגשת אוכל סיני המכורות בקופסת עץ. המערכות מעוצבות בצבעי כחול־לבן מסורתיים וכוללת 4 צלחות בינוניות, צלחות קטנות, קעריות לאורז, כפות מרק, מקלות מעץ ועוד. הכלים עמידים בשטיפה במדיח.

כלים ומחיר המערכת — 137 שקל.

רשת "קלאס" מציעה מיגוון כלים חדשים לאירוח ולהגשה בעיצוב ובאווירה כפרית, מחומרים טבעיים, שילובי עץ וטפע צבעים חמים. לדוגמא — מערכת אירוח הכוללת

סיר ומרקיה תואמים ("קלאס")

סיר אמאיל בצבע שחור מעוטר בפס אדום וכידיות אדומות, ומרקית המונחת על תחתית עץ בצבע טבעי. מחירם של הסירים החל מ־35 שקל ומחיר המרקיה עם תחתית עץ — 16.50 שקל.

חברת ג.ל., יבואנית תנורי "מארסר", מקיימת מבצע מיוחד לקראת החגים: כל קונה תנור מתוצרתה מקבל חבילת שי מיוחדת הכוללת את ספר הבישול "תענוג לבשל" מאת חנה שאולוב, כפפה לתנור וסינר. כמו כן ישתתפו הקונים בהגרלת פרסים שתכלול בין השאר כרטיס טיסה לצרפת, מערבלים, קומקומים חשמליים ועוד.

מה לתת במתנה לחייל או לחיילת לחגים? חברת "נקס" מציעה חבילות שי: בתוך תיק רוחצה שקוף המעוצב יפה ארוזים שמפו "ויטל" בשפופרת, 3 סבוני נקה 7 כשאליהם מצורפת סבוניה, דיאודורנט נקה 7, משחת שיניים נקה 7, סיכוכן, שפתון לחות ומסרק. פריט נוסף — לחייל: קצף גילוח נקה 7, לחיילת — קרם ידיים "ויטאל". מחיר כל חבילה — 20 שקל לחיילת ו־22 שקל לחייל.

מתנה שיאהבו לקבל מכם היא שלישיית סבונים מתוצרת "מאילר" הבריטית, המיובאים על ידי חברת "פרמשלום". הסבונים נמכרים באריזת צלולויד נאה בשלושה ניחוחות מרעננים — ורד, פעמונית ואפרסק. המחיר — 11.99 כולל מע"מ. להשיג בבתי המרקחת וברשת הסופרפארם.

משהו גם לנשמה. רשתות השיווק — קריאפ רשת הריבוע הכחול, שקם, המשביר לצרכן ושופרסל, מפיצות בימים אלה כ־500,000 שקיות קנייה דקורטיביות שהתמורה בעבורן, בסך 1 שקל לשקית, מיועדת ללב"י. אחת מיוזמות המב־

שקית קנייה דקורטיבית

צע, סא"ל דודית רום מקרן לב"י, סיפרה כי התמונה המעטרת את השקית נבחרה כמזוהה למלאת 40 שנה למדינה ולקוחה מתקופת קום המדינה. זהו תצלום של "שנה טובה" מעורר נוסטלגיה לפי מיטב מסורת הקיטש של פעם: חייל עם רובה, לידו נערה צעירה ושניהם מחזיקים של פרחים ומחייכים מלוא הפה. ליד התצלום מופיעה הברכה: "מדור תש"ח לדור תשמ"ח, שתשמח השנה". התרומות מהשקית מיועדות להקמת עשר כיתות מחשב עם תרכביות למורה והדרכה מתקדמת.

מי שמחפשת להסב מעט תשומת לב לידידה, לבעל, למאהב — חברת "דיפלומט" הולה לייבא בימים אלה את הבושם היוקרתי לגבר "קורוס". הבושם שייך לאנטוניו פויג, חברת הבשמים הספרדית, שנזקקה לארבע שנים של מחקר עד לגיבוש התמצית הסופית ול־4 שנים נוספות כדי לעצב את הבקבוק ואת אריזתו. אנטוניו פויג שילב יותר מ־70 מרכיבים, ביניהם לימון, יסמין, עור וטבק. את מוצרי "קורוס" ניתן להשיג בכל הפרפומריות במחיר 35 שקל לבקבוק בן 50 מ"ל וב־49 שקל לבקבוק בן 100 מ"ל.

אריזות שי לקראת החגים מייבאת, מייצרת ומשווקת "תשלובת רנשר". חלק מן האריזות הללו כוללות מוצרים חדשים לחלוטין בשוק הישראלי. השילובים כוללים מערכת מסידרת "פליייר" שבה קרם לחות, חלב פנים ומי פנים במחיר 17.80 שקל, בושם חדש בשם "סימפטי", דיאודורנט וקרם גוף של "פליייר" במחיר של 25 שקל. לגבר — "אמפרסייב "מנפאואר" ודיאודורנט "ריתמיק" — 26 שקל. עוד מכריזה תשלובת רנשר על מכירת כל מוצרי הניקוי של ג'ונסון בהנחות עד 25% אחוזים. את אריזות השי ומוצרי ג'ונסון ניתן להשיג בחנויות התמרוקים וברשתות השיווק.

לכל סיר המכסה שלו — כך גם לסירי "פיסלר", אלא שלאלה מכסים עשויים זכוכית ולדברי המשווקים אפשר להשוותה לשמשה קדמית של מכונית מבחינת החוזק והעמידות. חברות טרנסאטיק בע"מ וקומטר אימפקס חברו יחד לייבא בראשונה סידרה של סירים לבישול ולהגשה. הסירים, מתוצרת גרמניה, עשויים נירוסטה והם בעלי בסיס בן

הסירים של פיסלר

שלוש שכבות (נירוסטה־אלומיניום־נירוסטה) האמורות להעניק לתחתית הסיר תכונה תרמית המונעת הידבקות המזון או חריכתו. במסיבת העיתונאים שבה הוצגו הסירים, העידה פיליס גלזר, המומחית לבישול צמחוני ולתזונה נכונה, כי אפשר להשתמש בסירים אלה לבישול ללא מים, תהליך השומר על ערכם התזונתי של הירקות. עיצובם הנאה של הסירים מעודד תיאבון, אלא שהמחירים מצננים מעט את ההתלהבות: הם נעים בין 100 שקל לסיר של ליטר לבין 170 שקל לסבתה־אילפה. הסירים נמכרים ברשתות השיווק ובחנויות לכלי בית (עירית רוזנבלום).

עוד בשטח הקוסמטיקה — חברת "דבלון" מעניקה שי על כל קנייה של מוצר ממוצרי החברה — שפתון ולאכה בצבעים אופנתיים. כמו כן ניתנים 25 אחוזי הנחה על כל מוצרי החברה, מלבד מוצרי סואלס. ההנחות חלות גם על אריזות המתנה המיוחדות לחג.

גם מחירהם של היינות, הברנדי והליקרים של "כרמל מזרחי" מוזלים לקראת החגים עד 25% ממחירם. החברה מפעילה מזה חודש שלוש משמרות בייצור יינות כדי שתוכל לספק כ־6 מיליון בקבוקים ולענות על הביקוש. כמו כן היא החלה משווקת בימים אלה יין בבקבוקים אישיים קטנים בני 187 מ"ל, המיועדים למסעדות, פאבים ובתי קפה, ותכולתם מספיקה למילוי כוס אחת. הבקבוקים מכילים את היינות הבאים: סוביניון לבן, אמרלד ריזלינג, קברנה סוביניון סלקטר, קברנה לבן, פנטזיה ובוסיקה.

רוצים עוד מתנות? ברשת החנויות של "לפיד נעמן" אפשר למצוא כלי בית ומתנות, מערכות אוכל והגשה מתוצרת המפעל בהנחות של עשרות אחוזים. עודפי ייצור וכלים מסוג ב' עם פגמים קלים נמכרים בהנחות של כ־60%. ניתן גם לבחור בפריטים בודדים ולהתאימם לחלקים אחרים לפי הטעם האישי.

ומה מסורתי יותר מדבש: מכוורת "גליל" של קיבוץ שמיר הכריזה על מבצע הנחות לחג. המוצרים יימכרו בהנחות יצרן של 15%. כשבחלק מנקודות המכירה תהיה ההנחה אף גדולה יותר. לדוגמה — מזון מלכות "עוז חיסכון" בצנצנת של 450 גרם — 23.56 שקל, אריזה כפולה של "עוזו 6000" — 2 צנצנות של 130 גרם באריזה אחת — 16.52 שקל. "פולנית" (אבקת פרחים מהולה בדבש) בצנצנת של 450 גרם — 18.98 שקל. אז שתהיה לנו שנה טובה ומתוקה מדבש!

"צוות — מיטול בממטכים" היא חברה המשתמשת במחשבים שלה כדי לייצר מדבקות שונות לפרטים ולבתי עסק. לקראת ראש השנה מפיקה החברה מדבקות המכילות ברכות לשנה החדשה. ביתר הימים ניתן להשתמש במדבקות אלה ליצירת קשר בינאישי בעזרת פרטים כמו שם, כתובת, מקום העבודה, או מדבקה בנוסח "ספר זה שייך ל... נא לא לשכוח להחזירו בהקדם", או כל אינפורמציה אחרת העולה על דעתכם. המחיר לכל 100 מדבקות — 12 שקל. מנהל החברה, יגאל ורבנק, יענה לכם בטלפון 370205.

מוצר חדש המסיר את איפור הפנים יצא באחרונה ממעבדותיה של חברת "קסי", יצרנית תכשירי איפור. המוצר קרוי "חוחובה פיור" והוא עשוי מתמצית חוחובה מזוקקת ללא חומר לוואי. הוא ממיס את האיפור בקלות ומזין את אזור העיניים. לקראת החגים עורכת חברת "קסי" מבצע מתנה: כל הקונה שני מוצרי איפור מסידרת "קולור אבר קאר" תזכה באחד ממוצרי סידרת הטיפוח של "חוחובה פיור".

מתוך "ראש אינדיאני" לסתיו־חורף 87': אופנה משעשעת ונעלי פלאטפורמה

סתיו ישראלי

הצעקה האחרונה

מאת שולמית קיסרי

סתיו ישראלי הוא עונה יפה להתנהלות הרשות, כמו התרשות המלתחה. החידושים האופנתיים של עונת הסתיו הנוכחית הם חידושים מתונים. ה"זוהרים" שגרמו האופנאים ללקוחות כאשר החזירו את המיני לאופנה — הרלו לדעוך. המיני נכנס לאופנה והתמקם במקומו הראוי כבגד משעשע צעיר. לא כמו המיני של שנות השישים, שביטא את מחאת הצעירים, אלא בגד סקסי עם שמץ הומור. ההומור מתווסף למיני בשל הפריטים האחרים המתלווים אליו והנוטלים ממנו את עוקץ הפרובוקטיביות והופכים אותו לבגד ספורטיבי או אלגנטי לפי המקרה או הפריטים המשלימים והאביזרים.

בסתיו זה מתעמקים חוק יותר פריטי מלתחה בסיסים כמו חולצת הפולו וחולצת סווטשירט עם צווארון פולו במגמה להעמיק את המראה ה"מכורך" ולהתרחק מן המראה הורוק. המעצבים הישראלים שהיו ההרים מאוד המשיכו להגביר את המראה ה"גדול" ואת התצאיות הארוכות והטוניקות המכסות, גם כאשר רוב העולם נטה לכיוון הצמוד. החליטו סוף סוף ללכת עם האופנה. המקטורן, אלמנט בסיסי במלתחה, חוזר להיות פריט מספר אחד. כדאי לחפש אחד מקטורן טוב אצל היצרנים והמעצבים ולהשקיע בו לטווח ארוך. מקטורנים טובים יש לפרולליה, דורנה גיה, מידי שפיר, רחל אוחיוננציק, גדעון אוברזון, שרד פרוביזור, שרד גרא ותמרה ג'וגם.

צבעי המלתחה בתחום הבגדים הטובים לטווח ארוך הם הצבעים הבסיסיים: בז', שחור, לבן, חום־מוקה, כחול כהה. קנייה של מקטורן טוב באחד מצבעים אלה תהיה קנייה טובה.

פתרונות מעניינים בתחום קבוצות האופנה החדישות מבאה אילנה כרמלי באוסף שלה לראש אינדיאני. כאן מצאנו שפע רב של קבוצות, לכל הגילים, כאשר המבחר נע בין אופנת־בייסיק ועד מלתחה מעודנת יחסית. לראש אינדיאני אין יומרות להיות מעודן ולכן כדי להישאר מקורי בחרו בראש אינדיאני לשלב את כל קבוצות האופנה עם נעליים בסגנון צבאי עם פלטפורמות. כך הפכו את האופנה למשעשעת למי שבוחר קו זה בחורים הנעליים (שהצליח בלונדון ובטוקיו). אפשר כמובן להתעלם מהנעליים ולקבל את היצעים של ראש אינדיאני לעצמם.

מוצלחים במיוחד: גזרות מכנסי גברים, רפויות עם קפלונים ומבחר מעניין של סריגים לגברים תשים במשחקי ארום, שחור, טורקיז, לבן ואפור. יפים גם סוודרים בסיסים לגברים. האריגי משבצות (הצעקה האחרונה באופנת פאריס של סתיו זה) המקבלים כאן אינטרפרטציה באוארית. הצבעים: לבן, ירוק, שחור, ארום במשבצות. במשחקים של כפריקלאסי וספורטיבי בהשראת אופנת ג'ינס קלאסי. ראויה לציין גם קבוצת המערכות עם מקטורנים רכים לא מחויטים מודגשים במתניים עם סלסולים על הישבן (בהשראת אופנאים פריסאיים), וכן חולצות לגברים או חולצות יוניסקס בעלות צווארון העולה במעלה הצוואר. המראה הצבאי במאקי הוא הצעה מצוינת לסרי צה"ל וכדאי לקחת את הרעיון ברצינותו. המחירים: בין 45 שקל ל־65 שקל לפריט.

טליה בורק ועגת קמחי עיצבו ללודיויה־דוסקס־דינמיק אוסף עשיר של בגדי "בייסיק" המצטיינים ברוח נעורים. רוב הבגדים מהם מורכב האוסף הם בדי סריג בוואריאציות אחרות של סריג־סינגל וו צדדי ופוטר־מלאנג'. העיקרון של סתי־טשירטים בעלי מראה לא מרושל ההדפסים החדשים. בסגנון הדפסי פוסטרים העניקו את המראה המרענן לגברים השיס של בגדי היום יום במלתחת הבסיס של מפעל זה. הצבעים: צבעי פסטל רכים בשילוב עם אפור, שחור ובז'.

בגדי פורטו־רטו עוצבו בקווים פשוטים ובסיסים לחלוטין כאשר הדגש העיקרי על כתובות מחיי היום יום של צעירי כל העולם, סיסמאות עכשוויות ומשפטים עד רמזי הומור באנגלית. אלה באים אולי לציין את הבינלאומיות של המפעל או את הרעיון של "צעירי כל העולם התאחדו".

לוהטקס בגדי ילדים במוטים באותו סגנון בסיסי נוח ורענן. המחירים למערכת אימונית: 52 שקל, 67 שקל ו־143 שקל לפי הגודל.

איך לעזור בהכנת שיעורים

מאת גלעד דותן
סופר "הארץ" בקנדה

טורונטו

דוד תומסון הוא מנהל בית ספר יסודי גדול בטורונטו, שנענה לבקשת "צ'טליין", ירחון הנשים הגדול בקנדה ומסר כמה עצות מניסיונו העשיר בנושא חשוב — הכנת שיעורי בית. המדובר אינו במטלה "סתם", אלא באחד האמצעים היעילים ביותר ללמד את הילד לשאת באחריות.

הכנתם של השיעורים יום יום מרגילה אותו לארגן ביעילות מירבית את זמנו, לעמוד בהתחייבויותיו ולפתור בעיות בתחומים שונים בכוחות עצמו. לשון אחר: היא מכשירה אותו לחיים כאדם צעיר ומבוגר. הורה טוב איננו להוט לעזור לילדו בהכנת שיעורי הבית באופן קבוע, קל וחומר שאיננו מוכן להכין אותם במקומו. מצד שני, ההורה יכול לסייע בהקניית הרגלים נכונים להכנת המטלות הניתנות בביתה. תומסון מציע חמש הצעות מעשיות:

1. יש לתכנן את זמן הלימוד בבית, על סמך הנחיות המורה. עומס שיעורי הבית המוטל בפועל על הילד ובהתחשב בצרכיו האישיים, צריך לקבוע ביחד עם הילד מסגרת כללית. על פי הניסיון, מעדיפים רוב הילדים חלוקה לפרק זמן ראשון לפני ארוחת הערב ופרק זמן שני לאחריה. גמישות מסוימת נחוצה בהחלט. למשל: כשיש תוכנית מיוחדת בטלוויזיה. אין זה סביר לדרוש מן הילד שיתיישב להכין את שיעורי הבית מיד עם שובו מבית הספר.

2. יש ליצור תנאים המאפשרים ריכוז. ילד לומד זקוק למכתבה משלו, תאורה נאותה ומעל לכל — מניעת הפרעות. ילדים רבים טוענים, שהם לומדים "הכי טוב" מול טלוויזיה פתוחה או רדיו פתוח — מותר לא להאמין להם. מותר גם לקבל הודעות טלפוניות מחבריו של הילד, בלי להטרידו כל פעם על ידי חברים המרבים לטלפן ומצפרים לשוחח. בזמן הכנת השיעורים נוטים ילדים רבים לשקוע בהזיות בהקיץ — תופעה המוכרת היטב גם לרוב המבוגרים. רצוי, לפיכך, להיכנס מדי פעם לחדרו של הילד ולגלות עניין ידידותי במעשיו.

3. אסור להורה ליטול על עצמו מטלות גדולות. יש הורים שאינם סומכים על יכולתו של הילד לתכנן פרויקט מורכב ולמצוא את המקורות המתאימים לעבודתו. הם עושים זאת במקום הילד ובכך מונעים ממנו ניסיון חשוב וגם אפשרות להתבטאות בפרי עמלו. ילדים בכיתה ד' כבר רכשו מיומנות בסיסית לשימוש נכון בספריה ויכולים לתכנן בעצמם פרויקט מורכב יחסית (הדברים אמורים, כמובן, בקנדה. אבל היום מושם גם בארץ דגש חזק בהרבה מבעבר על פיתוח היכולת לעבודה עצמית). רצוי שההורה יגלה עידוד ואהדה בשלבים השונים של ביצוע הפרויקט. עצה נבונה עשויה לחסוך צרות. אבל ממנה ועד ביצוע בפועל — עדיין רב המרחק.

4. נקטו גישה חיובית. תבוסת "נתקע" הילד בתהליך פתרונה של בעיה מסוימת ונתקף ברגשי תסכול, חוסר אונים וזעם. כשההורה עצמו איננו מסוגל לעזור לו להתגבר על המכשול, נוטה ההורה להזדהות עם הילד ולהגדיר את המטלה כ"טיפשית", "לא הוגנת", "חסרת טעם" או "לא ניתנת לביצוע". גישה זו מקלה, אולי, לרגע, על מצוקתו של הילד, אולם אין בה כדי לפתור את הבעיה, ועל אחת כמה וכמה למנוע בעיות העלולות להתעורר בעתיד. מוטב להזמין את הילד לכוס חלב ועוגה למסבה ולברר איך קרה מה שקרה. הסיבה השכיחה ביותר לקשיים בשיעורי הבית, היא שהילד לא הבין חלק מן החומר עוד בכיתה אבל נמנע מלשאול. אין דרך חלופית: על ההורה להסביר לילדו כי מותר וצריך לבקש הסבר נוסף בבית הספר במקרה שלא יבין.

צפנת פענח

מאת אברהם טל

חור בכיס

לקראת יום "הפ'" (פדיון הבנקאיות בסוף אוקטובר) שלחו בנקים ללקוחותיהם חוזרים על האפשרויות שיעמדו בפניהם בתאריך הקובע. למזלו הרע של בנק לאומי אני נמנה עם לקוחותיו, ולכן הוא זוכה כאן לביקורת המסמך ששיגר.

אף שאינני רחוק מהנושא, הייתי צריך לקרוא את החוזר שלוש פעמים כדי להבין בדיוק מה האפשרויות ומשמעויותיהן. לא אנמק את הטענה לפרטיה, כיוון שמדובר בעניינים של מבנה, ניסוח וסגנון, אבל אתן דוגמה עניינית.

החוזר מפרט את האפשרות למכור מניות ב־31 באוקטובר 1989 (כלומר, בעוד שנתיים) ולקבל את הסכום לפי שני חלופות. אחת מהן היא "מחיר המניות שנקבע בהסדר למכירה באוקטובר 1989, דהיינו, מחיר המניות ב־6 באוקטובר 1983, כשהוא צמוד לדולר בתוספת ריבית צמודה לדולר בשיעור של 34% לכל התקופה". מה מסתתר מאחורי מספר זה? בעבור ארבע שנות החסימה שחלפו מובטחים כבר לבעל המניות 12%; את השאר יקבל בעבור השנתיים הבאות. אבל ה"שאר" הזה הוא בדיוק מה שמעניין אותו — מהי התשואה השנתית הצפויה בעוד השנתיים הבאות אם יחליט להחזיק במניות עד סוף אוקטובר 1989? נתון זה יביא בעל המניות בחשבון לצורך החלטתו אם למכור או לא למכור לממשלה את המניות מיד. התשובה: 9.4% (דולרי) בשנה. המספר החשוב הזה כלל אינו מופיע בחוזר.

אגב, החוזר מפרט כאחת האפשרויות למכור מניות ב־31 באוקטובר 1988 (כלומר בשנה החמישית להסדר) במחיר כפי שנקבע בהסדר למניות שלא נחסמו (כלומר, הנסחרות כעת בבורסה), דהיינו מחיר המניות ב־6 באוקטובר 1983 צמוד לדולר בתוספת ריבית צמודה של 4%. באופן טכני — הכל נכון, אבל מה ההיגיון מאחורי אפשרות זאת? אם אפשר למכור לממשלה מניות ששחרורן מהחסימה באוקטובר הקרוב בתוספת ריבית של 12%, או באוקטובר בעוד שנתיים בתוספת ריבית של 34% — מה הטעם להמתין שנה נוספת ולמכור אותן באוקטובר 1988 בתוספת ריבית של 4% בלבד? הסיכוי שיווצר מצב שבו יהיה לאופציה הזאת טעם, הוא אפסי ממש: אם שער המניות, שפדיונן ידחה לאוקטובר 1989, ושיסוחרו על־פי ההסדר המתוקן בבורסה במשך השנתיים הבאות, יצלול למעמקי־מעמקים (הרי התשואה המובטחת של 34% ובעל המניות יזדקק בדחיפות כזאת לכסף, עד שיהיה כדאי להיפטר מהן בדיוק באוקטובר 1988 ולו גם בריבית של 4% בלבד בעד חמש שנים.

צירוף נסיבות כזה הוא כל־כך לא סביר, שהיה ראוי לסייג אופציה זו בצורה כלשהי (למשל, בהבאתה כהערת־שוליים בחוזה, עם הסבר מתאים).

טור זה איננו נותן עצות או המלצות, ואינו נוטל אחריות לתוצאות אם מישהו מפרש מה שכתוב כאן כעצה או המלצה. אם לא תוצע איזושהי תוכנית־חיסכון מפוצצת בשבועות הקרובים — אני בעד "ברירת המחדל", כלומר לא לעשות כלום. הזו תופעל אוטומטית על המניות החסומות החלופה המדברת על תשואה שנתית דולרית של 9.4% אחוזים או הצמדה למחיר ללא ריבית, הרישום בבורסה. ריבית דולרית של 9.4% מפתה מאם — תנאי חשוב זה לא צוין גם במודעות האוצר — עם "ביטוח מדיכביבי", היא תשואה נאה מאוד, מה גם שיש סיכוי שעד אוקטובר 1989 יתהפך שוב גלגל המטבעות ותתחיל הגיעת דולר חדשה. לא מאמינים? גם אני לא. אבל מי האמין בפברואר 1985 (1 דולר = 3.40 מ"ג) שיקרה לדולר מה שקרה לו בפברואר 1987 (1 דולר = 1.80 מ"ג)?

מעשה באישעמאוטו ביפנאוטו

ב־8 באוגוסט 1986 התייצבו אלישבע ועודד איתן ממבשרת ירושלים בסניף הירושלמי של חברת יפנאוטו ושילמו בעבור הסובארו החדשה שהזמינו. למיחירה הוסיפו 1,400 שקל דמי הפקדה למשך שנה כפקדות האוצר. המכונית נמסרה לבני־הזוג איתן רק ב־9 בספטמבר 1986, אבל הם לא כל־כך התרגשו מזה. חלפה שנה, הגיע שוב ה־8 באוגוסט, אך דמי ההפקדה לא חזרו. בבירור שערכו בני־הזוג איתן גילו להפתעתם, שאנשי יפנאוטו העבירו את הכספים לאוצר חודש תמים לאחר שנגבו אותם; לכן היו בני הזוג זכאים לקבל את כספם לא ב־9 באוגוסט אלא רק ב־9 בספטמבר השנה.

האם חברת יפנאוטו גילתה שיטת מימון זולה דרך כיס לקוחותיה? "שום שיטה" השיב שבתאי קרליגר, מנהל החשבונות של יפנאוטו, לסופר "הארץ" אבי בגאור שבדק את העניין בשביל טור זה. "ברגיל אנו מעבירים את כספי ההפקדה לאוצר תוך ימים אחדים. במקרה זה העברנו הכספים משום־מה ב־20 באוגוסט. לא ברור לנו כיצד והבירוע הצגאה החשבונית רק ב־9 בספטמבר. כנראה שנפלה טעות". בני־הזוג איתן אינם קונים את ההסבר. "אם הכספים הועברו ב־20 באוגוסט — אזי המכונית שחורה מהמכס ב־20 באוגוסט. מדוע נמסרה לנו רק ב־9 בספטמבר?"

כך או כך, ביפנאוטו הבטיחו לנו שההמתנה לבני־הזוג "כבר בדרך" ושהכל יבוא על מקומו בשלום. לשלם ריבית? מה פתאום. "מה זה 20 או 30 שקל?" שואלים מנהלי הסוכנות בבי־מול. עדה לבנון, מנכ"לית המועצה לצרכנות, סבורה אחרת. לדברי היועצים המשפטיים של המועצה, מגיעה לבני־הזוג איתן — נוסף להתנצלות — גם ריבית. מעניין אם זהו מקרה בודד ביפנאוטו — או שיטה; ומה חושבים על כך באוצר.

אחרי החגים

לא נעים להגיד זאת (בפרט אחרי מה שכתבתי כאן לפני זמן־מה) — אבל טור זה יוצא לחופשה, ויחזור... כן, אחרי החגים.

חניון מכוניות מיובאות: מקרה בודד או שיטה? (צילום: עוזי קרן)

קח חלק במהלך היסטורי

חוקה לישראל

הכרזת העצמאות קבעה שתהיה חוקה למדינת ישראל לא יאוחר מיום 1 באוקטובר 1948.

ההתחייבות שניתנה לנו עם קום המדינה לא בוצעה.

40 שנה אנו ממתינים לפוליטיקאים שיקיימו את ההתחייבות.

40 שנה אין חוקה. אין מסגרת יציבה למדינה. המערכת השלטונית מתפוררת. הממשלה אינה יכולה למשול כראוי. הכנסת אינה יכולה לפקח. הזכויות הבסיסיות של כל אחד מהאזרחים נתונות לחסדיהן של מפלגות ולעתים לשרירות ליבם של עסקנים פוליטיים.

הגיע הזמן לדרוש מנבחרינו שיפרעו את השטר.

אי אפשר עוד להתחמק מזה. אי אפשר עוד להיות.

ישראל זקוקה לחוקה.

חוקה שתקבע כי המדינה שייכת לאזרחיה, שתיתן לאזרח זכות להיות ולפעול כאדם חופשי בלי להיות נתון לשרירות ליבו של השלטון.

חוקה שתקנה לראש הממשלה את הכח לפעול. לתכנן, לקבל ביחד עם שריו החלטות מרחיקות ראות. לא להתבזבז כל הזמן כדי להישרד, לא להיות תלוי בחסדי מפלגות, עסקנים, לא להתפשר שוב ושוב על טובת המדינה ואזרחיה בהסכמים קואליציוניים.

חוקה שתבטיח בחירה אישית של מרבית נציגי העם, תפקיד את הכח בידי האזרחים, לא בידי העסקנים.

חוקה שתבטיח לנו מדינה מתוקנת. ישראל שראוי לחיות בה, לא לרדת ממנה.

40 שנה היה לפוליטיקאים נוח כאשר בלי חוקה.

היום הם מתחילים להכיר בצורך בחוקה. אך עד כה לא היה בכוחם להתנתק מאינטרסים מפלגתיים ואישיים. לפרוץ את מחסומי השיטה הפוליטית הקיימת.

הגיע הזמן שהעם יעורר את נבחריו להתעלות מעל עצמם. לחשוב ולפעול מתוך אחריות לאומית.

מדינת ישראל זקוקה לחוקה. כמו המדינות הנאורות בעולם.

לפני שנתיים החל צוות של פרופסורים למשפטים בהכנתה של הצעת חוקה למדינה. החזק מהמפלגה, משוחררים מלחצים פוליטיים, כאשר רק דבר אחד לנגד עיניהם: טובת המדינה וטובת אזרחיה.

עתה הושלמה המלאכה.

נשיא המדינה תומך ביוזמה לחוקה.

נשיא בית המשפט העליון קובע כי מדינת ישראל זקוקה לחוקה.

ראש הממשלה הדגיש כי הצורך בחוקה אינו מוטל בספק.

30 ראשי ערים מקרית־שמונה ועד אילת תומכים בחוקה. טדי קולק מירושלים, צ'יץ' מתל־אביב, גוראל מחיפה, אלי לנדאו מהרצליה. כולם אנשי מעשה.

למדינת ישראל תהיה חוקה רק אם העם ידרוש זאת.

זוהי אחריות של כל אחד מאיתנו. מאמץ קטן של כל אחד - והתוצאה יכולה להיות כבירה.

בוא קח חלק במהלך ההסטורי. עזור לועד הציבורי לכינון החוקה. בהבעת תמיכה, בהתנדבות לפעילות, בתרומה כספית. כל אחד לפי יכולתו.

היה שותף למהלך ההסטורי לכינון חוקה לישראל.

מדינת ישראל שייכת לאזרחיה.

לאזרחי ישראל הזכות והיכולת לקבוע את דמותה.

הועד הציבורי לכינון חוקה לישראל

התקשר להביע תמיכתך! טל: 03-9262630/2/5

אל הועד הציבורי לכינון חוקה בישראל ת.ד. 16746, תל-אביב

□ אני תומך במאמץ לכינון חוקה בישראל.
□ אני מוכן להיות פעיל במאבק לכינון חוקה בישראל.
□ אני מרים תרומה כספית למען המאבק. רצ"ב צ'ק.

שם
כתובת
טלפון

הודעה עפ"י חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 לפי סעיף 149 (1)

מרחב תכנון מקומי — עירית עכו

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה כי הוגשו בקשות לועדה המקומית לתכנון ובניה עיר עכו אגף ההנדסה מח' רישוי ובניה למתן הקלה לתוספת עליית גג שלא על פי תכנית מפורטת 1619/2 רובע דבורה שבתי־המורה. להלן הבקשות וההקלות המבוקשות:

מס' בקשה	גוש	חלקה	כתובת	מהות ההקלה
5044 .1	18105	46	ק. גלילות 13א'	בניית עליית גג (ק.ב.) בשטח של 62.00 מ"ר וקירות צפוני ודרומי לגובה 2.30 מ' שלא בשיפוע ל־0 ורכס רעפים עד 4.20 מ'
5051 .2	18105	125	העבודה 1	קו בנין 2.00 מ' בלבד מרחוב הגבול עם שביל ציבורי
5068 .3	18106	16	העבודה 16	בניית עליית גג (ק.ב.) בשטח של 59.20 מ"ר וגובה קיר דרומי מעל ל־0 ורכס הרעפים מעל ל־3.20 מ'
5078 .4	18105	119	העבודה 3	בניית עליית גג (ק.ב.) בשטח של 74.00 מ"ר וגובה רכס רעפים 3.70 מ'

ניתן לעיין בבקשות הנ"ל במח' רישוי ובניה באגף ההנדסה שבעירית עכו בימים ובשעות קבלת קהל וכל הרואה עצמו נפגע מאישור הבקשות ויש לו התנגדות יוכל להגישה תוך 15 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

א. דח קסטרו
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ובניה עיר — עכו

המגמה: בתי־ספר פרטיים למחצה

פרופ' דן ענבר, ראש החוג לחינוך באוניברסיטה העברית: אנו בעיצומו של תהליך ארוך־טווח להקמת סוג מסוים של בתי־ספר פרטיים ● פרופ' חיים אדלר, ראש המכון לקידום טעוני הטיפוח בחינוך: מול בתי־הספר היהודיים לילדי המבוססים, יש חינוך יהודי גם לילדי החלשים, המתייג את התלמידים מכיתה ג' למסלול ללא־מוצא

מאת גילי מנדלר

חלק מהקהל שישב באולם בבית־הספר לפעילי ההסתדרות בתל־אביב זע בכיסאותיו באי־נוחות למשמע דבריו של המרצה, פרופ' חיים אדלר. זה היה בסוף השבוע שעבר, בכינוס מועצת התנועה להנחלת ערכי תנועת העבודה למערכת החינוך, שהוקמה לא מכבר. פרופ' אדלר, ראש המכון לקידום טעוני הטיפוח בחינוך, באוניברסיטה העברית, אמר למשתתפים שכדאי להם לפשפש במעשיהם קודם שהם באים להקים תנועה חינוכית ציבורית. הוא נימק זאת בכך, שחלק גדול מחברי תנועת העבודה וההסתדרות הכללית משתייכים לחוגים המבוססים שקנו לעצמם שירותי חינוך משופרים, כמו אלה המוגדרים "חינוך אפור" ובורחים ממיזוג עם החלשים, באותם בתי־ספר.

הרצאתו של אדלר היתה עוד ביסוס לכך, שבעיית "החינוך האפור", כמו סוגיית הרפורמה והאינטגרציה בחטיבות הביניים, אינה רק עניינם של משרד החינוך, המנהלים, המורים וההורים, אלא נושא בעל השלכות חברתיות ופוליטיות מרחיקות לכת. "זוהי תקופה שבה משרד החינוך הוא בידי תנועת העבודה. לפעמים נוטים לשכוח את זה", הדגיש אדלר. "יש שתיקה רועמת מצד מנהיגות תנועת העבודה לנוכח חלק מהתופעות המתרחשות בבתי־הספר, ובתוכן 'החינוך האפור'".

עניין אלקטוראלי

אדלר ציין כי הוא מחייב מעורבות הורים בחינוך ילדיהם, משום שכוחם גדול לאין שיעור מכוחם של המחנכים ולכן ברית ביניהם היא הגיונית. "אבל מה התשובה שלנו למעורבות העניים בחינוך ילדיהם? עד שנות ה־60, בניגוד לשנות ה־50, מעוניינים בחינוך ילדיהם. אחת ההצלחות המרשימות של מדינת ישראל היא, שכמעט של דור ותצי, כאשר הסבים נלחמים עוד אלקטוראליים, בניהם נלחמים על חינוך ילדיהם. האם הורים בתנועה הגלילית לא יכולים לתת 50 שקל לחודש לעמותה? חלק כן וחלק לא. אבל ברור שמאגר האמצעים שלהם נמוך מזה של צפון תל־אביב. ואם יש לנו תשובה לעניין זה לא כל צער להפיכת החינוך לעניין פרטי, הוא מתקפת. אם מדברים על חופש קידמה בחינוך, כדרך של תנועת העבודה, חייב להימצא פה מענה. זה גם היה יכול להיות גם מכונה אלקטוראלית".

"יש במערכת החינוך תופעה של בתי־ספר יהודיים (שמאחוריהם עו־

מדות תמיד עמותות הורים — ב"מ. יש לקום בברכה את פיתוח הכשרון המוסיקאלי, התיאטרלי והאקולוגי של בנינו ובנותינו. אבל לא צריך לצרוך זה להפריד ילדים לבתי־ספר נפרדים. בבתי־ספר אלה לומדים בעיקר בני השכבות החזקות בחברה הישראלית, ואם זה כך, לא רק שאין זה מתקדם, זה רגרסיבי. יש גם חינוך יהודי ליוצאי השכבות החלשות ושמו 'החינוך המיוחד'. שיעור הלומדים בו הוא מהגבוהים ביותר בעולם: למעלה מ־12 אחוז (והיתה תקופה ששיעורו היה 14 אחוז), כאשר בעולם הממוצע הוא 2־3 אחוזים. ילד שמופנה לחינוך מיוחד מתייג למיוחד, מבלי יכולת, או עם קושי רב, למחוק זאת, למשל בגיוס לצבא. זהו מסלול ללא מוצא. כלומר, בכיתה ג' או ד' אנחנו מוליכים על אחד מכל עשרה, והיישובים מסוימים שניים מכל עשרה — את הילד הזה אנחנו בולמים פה. שמים עליו פס".

תופעה עולמית

ד"ר דן ענבר, ראש החוג לחינוך וראש המגמה לתכנון ומינהל החינוך באוניברסיטה העברית, רואה גם הוא את תופעת "החינוך האפור" כקטע מתמונה כוללת. "זה רק סימפטום של מחלה, לא המחלה עצמה", הוא אומר. "בישראל מתחולל תהליך ארוך־טווח, הנמצא עכשיו בעיצומו, של נטייה להקמת סוג מסוים של בתי־ספר פרטיים. ב'חינוך האפור' יש מאפיינים של בתי־ספר פרטיים: האפשרות לסלקציה של תלמידים, לגיוס מקורות כספיים ולגיוס כוח אדם בהוראה, האפשרות לקבוע מטרות ותכנים.

"ל'חינוך האפור' אין באופן ישיר את מאפיין הסלקציה של תלמידים. במקרה הזה, הסלקציה היא לא בתוך בית־הספר, אלא בין בתי־הספר. גם הורים לא מבוססים יכולים לבוא לבתי־ספר אלה, מפני שהם נותנים מעל ומעבר לבית־הספר הרגיל וזה יגדיל הוזקא את בתי־הספר בקצוות. מגה צומחים בתי־הספר הפרטיים כשיש אכזבה מתוצאות של חינוך, תסכול מהיכולת הממלכתית וחשש מאובדן זהות ערכית. זה גורם להורים להיכנס למעורבות יותר עמוקה בבתי־הספר הממלכתיים, עד להפיכתם לבתי־ספר פרטיים. הניבוי שלי לגבי מערכת החינוך הגבוה ליסטית בישראל הוא, שבתי־הספר יהיו 'מעין־פרטיים', כאשר קו מבחין 'יהודית' בתוך החינוך הממלכתי. בנוסח של בתי־הספר הפרטיים ולא 'רשמיים' בתוך ה'ממלכתי־דתי', 'עצמי' 'החרדי'".

באשר מתנגדים הסמכים של בית־ספר פרטי בבתי־ספר יהודיים, על־אוחרים, שמאחוריהם יש עמד־

תוך הורים, כמו בית־הספר לטיפוח האמנויות או בית־הספר לטיפוח מדעי הטבע בתל אביב: "ההורים מממנים חלק נכבד מהחינוך ומעורבותם היא רבה. אלה בתי־ספר שאינם כפופים לרישום אזורי ויש להם הזכות להחזיר את התלמידים לבית־הספר הקודם שבו למדו. אנשים שואלים מדוע לא להקים ולפתוח גם בירושלים בתי־ספר כמו בית־הספר לאמנויות, שיאפשרו סלקציה של תלמידים ומקורות מימון נוספים. עלידי כך, בתי־הספר יהיו טובים האיכותיים יותר, הם אומרים. התפתחות התהליך תביא קרוב להוראי לכך שיוקמו גם בתי־ספר פרטיים. על־אוחרים בי שלים בתי־ספר. על־אוחריים בי מתנבות יהודיות. יש בה אמנם בית־ספר בסיסי ובית־ספר לחינוך ברוח ערכי תנועת העבודה, אבל הם רק בחלקם על־אוחרים ובחלקם האחר — אוחריים.

"האכזבה ממערכת החינוך בישראל היא כלל־עולמית. התופעה של בתי־ספר פרטיים באנגליה ובארה"ב היא נושא מרכזי היום למחקר ולעיון בחינוך, בכל העולם. המערכת הממלכתית בארץ היתה מאוד חיונית בהקמת החינוך, כבסיסה של מערכת ותהליכים לכל האוכלוסייה. המצמץ הממלכתי־לאומי היה הכרחי לצורך יעדים כמו סגירת פערים בין עדות, כאשר השקעות השקעות כספיות אדירות בבתי־ספר עלפי דירוגם לטעוני טיפוח או למבוססים. היה הכרח לגייס את המאמץ הממלכתי ליעד נוסף, כמו יצירת מערכת אינטגרטיבית. אבל יש סימן־שאלה אם הפתרון הממלכתי הוא הטוב, והיעיל ביותר, כשדנים באיכות החינוך. זאת בעיה מסוג אחר, וזו הסיבה העיקרית לכך שהורים מקימים עמותות. "מבלי להיכנס לויכוח המתמשך אם בחירה חופשית. שגעת בעיקרון השוויון, ניתן לטעון שקיימת כיום בישראל הרפיה חברתית ופוליטית בלחץ לשוויון, תוך התחזקות הלחץ לכיוון איכות החינוך. אחרי ש־תופעת העמותות תתבסס, קיימת נכונות לשאוף לאיכות ולמצוינות, גם אם הדבר עלול לפגוע בשוויון. במערכת החינוך היסודי, זה כמעט מהפך בתפיסה השוויונית שהנחתה אותה מאז קום המדינה. המערכת הממלכתית לא תוכל להרחיק את קצב ההתפתחות של אותם בתי־ספר ולהשוות ביניהם, רמת החינוך בארץ תעלה. אבל הפער יילך ויגדל. הבעיה היא שאנחנו מדינה קטנה מדי לאפשר פערים גדולים, זה אפשרי בארצות גדולות כמו אמריקה שבהן הפער בין דרום וצפון גדול, או בין נורווגיה לצפון קליפורניה. במדינה בכמות התחום הם הפערים אינם הסכים להיות בעיה חברתית".

(כתבה אחרונה בסדרה)

"החינוך האפור" אינו אפרורי

"ההגדרה 'חינוך אפור' מטעה", אומר דן ענבר מ־האוניברסיטה העברית. "עולה ממנה, שהחינוך הזה הוא אפרורי, בעוד שהוקא כאן מדובר בחינוך צבעוני ועשיר. באחת מעמותות ההורים בירושלים התנהל לפני שבועות אחדים דיון, בשיתוף המנהלת והמורים. היה ויכוח אם לקיים את יום ההעשרה ביום ראשון או ביום שישי בשבוע. אחד הטיעונים של ההורים היה, שכדאי להתחיל ביום ראשון, כדי לפתוח את שבוע הלימודים ברגל ימין, באווירה מספקת. אחרים טענו שכדאי שהוא יהיה ביום שישי, כדי לסיים את השבוע הקשה והאפור ביום כיף. המעניין הוא שגם אלה וגם אלה הבליטו בדרך כוח את הביקורת, שיותר שבוע הלימודים הוא 'השבוע האפור'. ההורים שהשתתפו בדיון לא בע־לבו אפילו, כי לא הבינו את הביקורת הסמויה.

"מה שמציק לי הוא, שהתכנים של שיעורי ההעשרה היו צריכים להיות חלק אינטגרטיבי מההוראה בשיעורים הרגילים. למשל, משחקים מתמטיים, הדשנה מתמטית ולוגיקה; ניתנים בשיעורי העשרה ולא כחלק משיעור החשבון הרגיל. כל הלימודים בבית־הספר היו צריכים להיות בנוסח תוכניות ההעשרה".

הטור שלי / נתן דונביץ

למכור את התעבורה

היה נורא לראות בטלוויזיה את ראש הממשלה קורא, בישיבת הממשלה, הודעה כלשהי על הקטל בדרכים ובאותה שעה משוחחים שרים ביניהם, שולחים יום אל צלמות התקרבות, נופלים עוד אנשים, כאותו יום, אולי באותה שעה, הביאו לקבורה את קורבנותיהן של שתי המכוניות, שעברו. באותו יום נוספו עוד קורבנות, והממשלה, היא החליטה לשמוע דיווחים קבועים על המצב.

צה"ל לא השמיע לממשלה דיווחים קבועים על פעילותו להפחתת ניכרת של תאונות הדרכים, הוא פעל. עלפי תוכנית, עלפי פקודות, הבחנות והמשאבים שהוקצו לכך. בתוך שנה פחתו תאונות הדרכים בצה"ל בעשרות אחוזים. ואת אף־עלפי שהמדובר בנהגים צעירים, נלהבים, לעתים פרועים, הנוהגים במכוניות מתוך מאגר המכוניות של היחידה או הבסיס, מכוניות שנוהגים בהן בשיטת המשוב הוא. ולמרות כל זאת, קוצצו תאונות הדרכים שהיו מעורבים בהן כלי רכב צבאיים בכמעט שלושה רבעים. השג אדיר.

הממשלה אינה מסוגלת לחולל זאת. כי הממשלה אינה שולטת במצב. היא אינה יכולה לפעול באמרוני קטן אחד. היא שולחת אצבעות חלושות. פעם של משרד התחבורה, פעם של מע"ץ, פעם של רשות מקומית זו או אחרת, פעם של משרד הפנים, פעם של משרד המשטרה, פעם של משרד המשפטים, פעם של משרד המשטרה, וכן הלאה וכן הלאה. לעולם לא ביחד. לעולם לא במכה אחידה ומאורגנת היטב.

טוב, אז מוסיפים משהו לתקציב מע"ץ, ובהודעות אחרות נותנים משהו למשרד התחבורה. לא הרבה. נפגעי התאונות אינם קבוצת לחץ.

הם לא מבעירים צמיגים, הם רק נפגעו מתים. גם לא חוסמים צמתים. לא עולים אל הכנסת ועל משרד ראש הממשלה. בישראל, מי שאינו צועק ואינו מאיים ואינו מתפרע, לעולם לא יקבל. לא למענו ולא למען אלה שעוד ייפגעו. הזוג מבעבע בגרונו, מרים קולו בתפילת "אל מלא רחמים", אב אומר "קדיש" על בנו, בן בוכה על אביו. והממשלת ישראל מרקלמת אל המיקרופונים, ואוכלת עוגיות.

הממשלה חייבת להעביר את האחריות והטיפול בכל נושא התעבורה, בדרכים מידיהם של משרדי הממשלה לרשות אחת, סמכותית וציבורית, ואולי זו תציע לגורמים פרטיים לקנות את השליטה בחלק מן הפעילויות, על בסיס כלכלי. זה אינו רעיון כלכך דמיוני.

בבריטניה הודיעה הממשלה זה עתה על כוונתה להציע למכירה את רשת הרמזורים של לונדון רבתי, במטרופולין חיים כמעט פי שלושה יותר בני־אדם ממספר האוכלוסים בישראל, ובלונדון יש היום 2,576 רמזורים. הממשלה שמעה דיווחים על הפעולה, על הצרכים לעתיד, ועל מצב התעבורה, והיא נוטה להעביר את כל נושא הרימזור מידיה לידי חברה ציבורית או ציבורית־למחצה. חברת הטלפונים כבר הודיעה על נכונותה לקנות את הרשת ולייעל אותה, אבל בבריטניה זוכרים לחברה זו שלא הכל שפר בתקין בנושא הטלפונים. המאמר שכך אין נטייה למסור לידיה גם את הרמזורים. מופשים גורמים אחרים. קחו את הרשת, הודיעו מה עלינו לשלם לכם, ומה בכוונתכם לעשות לשיפור ולייעול; תוכנית מפורטת, עם תחשיבים, לוחות־זמנים וכו'. ואם תהיו בסדר, גם נרשה לכם לפנות לבורסה.

ממשלת ישראל גובה הון עתק במסים, באגרות ובהיטלים על כלי הרכב, על הדלק, על הרישוי של נהגים ורוכבים. מקור הכנסה גדול. אולי טוב, תעשה הממשלה את תחלים, שבמקום טיפול ולשלוש ולא מתואם של משרדי הממשלה השונים תוקם רשות התעבורה בכבישים, ודוגמת רשות הנמלים, או רשות שדות־התעופה. או אולי ראוי להרחיק לכת ולמסור את כל הטיפול בתעבורה הכבישית לידי חברה ציבורית־למחצה, עם גורמים כלכליים מהארץ ומחו"ל כשותפים.

אפילו לממשלה תהיה בעבות לבוא אליה בטענות, אם לא הכל יתנהל כשורה. כיום, אינה עושה אפילו זאת. בא שופט בית־המשפט העליון, בתפקידו כראש המועצה למניעת תאונות, וזועק בישיבת הממשלה נגד הנעשה. מבטיחים לו לטפל, ועוברים לסדר היום. מה עוד צריך לעשות כדי שתפעלו? אפילו לבעוט כבר התוצה אי אפשר. כי הם יושבים שם. בשם: "האחריות הלאומית" ושמירת המושב.

גברתנים להשכיר

אני יודע, משטרת ישראל אינה יכולה ואינה מסוגלת לעמוס על כתפיה את כל תפקידי האבטחה והשמירה על הסדר. כלית בריזה היא לא רק מכימה למשטרה פרטית. אלא אף מעודדת אותה. המשטרה הפרטית — משרדי החקירות וארגוני השמירה והאבטחה — גדולה כיום כמעט פי שלושה ממשטרת ישראל.

התוצאה: אתה רואה גבר צעיר, חסון, שחוזתו אמורה להביע גבר־

תנות, עומד מול ציבור פועלים זועם. הוא נשכר להיות שם, להיות גברתן. לכאורה, הכל בסדר. שומר על הסדר. אמור לסייע בשמירה על החוק. אבל הגברתנים הללו, בחד לצות הטריקו הצבעוניות, לא תמיד מצוידים ברשיון לעסוק בגברתנות, וגם כאשר יש להם רשיון אין מי שיפקח. תוסיף לכך, לא התחייבו מעולם לשמור על חוקי המדינה. הם מייצגים צד אחד בסכסוך, או במתח. זה הכל. אם הם מכים, או דוחפים, או מרימים יד, דינם כדין כל אדם שאפשר וצריך להעמידו לדין באשמת תקיפה. אין להם שום זכות להרים יד על אדם אחר.

הרבה מתרחש בשטח־ההפקר שבין המותר לאסור. השטח הזה נרחב בארץ, גם זרוע מוקשים. אתה פותח עיתון וקורא מודעה של גובה חובות. מקצוע ישן שיצא בשנה־שתיים האחרונות אל האור, בגלוי. קודם היו מעבידים לדין את מי שבא להפגין גברתנות בביתו של פלוני וגם קצת מאיים עליו, בגלוי או ברמז. היום — מפרסמים מודעות. עם תמונה או צללית, של מישהו חסון. לא בדיוק מודעת שידוכים. ולמשרד הזה יש שם, כתובת, טלפון, הכל גלוי, פומבי.

אין שום פיקוח על שיטותיהם של בעלים גבריים אלה בפעולתם. גם לא באיומים, בתוך מקצועני, שלא כראוי לחייב למשוך את חובו עוד. פעם, שידבר את מוצית גופו של החייב מבעד לחלונו. בקומה גבוהה בבית משרדים. הם לא הצהירו על כך בפומבי, והוא לא העז לומר מלה, כדי שגם מוצית גופו האחרת לא תרחף באוויר. אבל היה מי שראה. וגם הוא פחד לדבר.

האגם המאיים

אגם שנוצר עקב מפולת הרים בעמק הפולה בצפון איטליה עשוי לגרום לשיטפונות נוספים באזור, אם התוכנית לחיסולו לא תעלה יפה

מאת חולדה ליברנומה

פירנצה

ב־5 בספטמבר חזרו תושבי סיראנו לבתיהם. אותו יום חזרו הביתה גם תושבי עיירות אחרות בעמק האלטלינה שבצפון מחוז איטליה, שמהן פונו בפקודת מושל המחוז והעוזרות המשטרה והצבא ב־24 באוגוסט. בסך הכל 21 אלף איש. במהלך אותה תקופה הם מצאו מחסה אצל קרובים, בבנסיות, בבתי־ספר העיירות בסתות יותר.

עיירות העמק ביפה. התרוקנו מאדם ורק חיילים פיטרלו ברחובות כדי לשמור על הרכוש ולמנוע מהתושבים לחזור לבתיהם. התושבים הצטוו לנעול את הבתים, לסגור את ברזי המים והגז, לנתק את החשמל. אבל בסיראנו שבו לבכות את האור והלילות היתה העיירה הקטנה הסמוכה לגבול שוויץ מוארת היטב. עיירה זו סמוכה גם לשפך נחל הרים קטן הנשפך לנהר אדה, המאיים זה שישה שבועות על העיירות השוכנות ליד קרחתיו — אבל גם על שר ההגנה האזרחית ברומא הרוחקה. ברזומה העיירות שמטה נשקף נזק מרחיב של מסגות האלפים של בארגינה (4000 קי"מ), ואולי אנשי הצבא להם לכלבים ולחתולים שנותרו במקום. בתוכת עזרה ואשתם נשארו כמה רופאים ...

ב־18 ביולי נפגע האזור בשיטפונות, שכיסו בבוץ ובמים שלושה כפרים וקברו תחת הריסות 22 איש. רובם נחסמו וכמה עיירות נשארו מנותקות. מפולת עפר מההר קטאסו חסמה את אדה ויצרה תוך ימים מעטים בעמק פולה הקטן אגם שמימיו באו מיום יום, בעוד הלכו העמוד של אפיק הנהר מתייבש בהדרגה. שר ההגנה האזרחית שרמש בתפקיד זה מאז 1980, אמבולטצי (הוא כיהן בתפקיד בחמש ממשלות שונות), רב יוקרה וניסיון, הכין יחד עם צוות מומחים תוכנית שלפיה יתחילו לרוקן את האגם ב־17 באוגוסט. אך בעוד שקוע בתוכנית, נקבע ברומא הרכבה של ממשלת "גוראני גוריה הדמוקרטי", לאחר הבחירות הכלליות ביוני. את מקומו של אמבולטסי ירש רמו גאספארי, "בוס" דמוקרטי ממחוז איטליה, שלתמיכתו זקוק כבראה מזכיר המפלגה דה מיטה לקראת ועידתה הארצית בסתיו. בוועידה זו יהיה עליו להתמודד עם יריבו, מתנגדי מדיניות חלוקה בשנה את הבחירות הכלליות והאחראית להחלטה להטיל על גוראני גוריה הצעיד את [illegible]

משחק באיתני הטבע

אנשי עמקי הצפון הפגינו, ברומא מול אישים רבי השפעה, ורוב הערים התושבים צידדו בשר הקודם. אבל גאספארי נשאר במשרדו העובדים, ימים אחרים לאחר מכן הופיע בעמק האלטלינה, לבוש חליפה לבנה וכתונת לבנה כאילו הוזמן להשתתף באירוע חגיגי. ברגע האחרון הבוש על ראשו קסדה של מכבי אש, והיוזה נושא לקריקטורות במשך ימים. הוא הורדו להרגיע את אנשי העמקים ולמחות הכרזו באוזני חברי הפרלמנט הנרדמים, שימי הדיונים תמו ואף ביקש לעודד תיירים לבוא לאזור.

הרבה פחות אופטימיים היו סכבאי חברת החשמל, שלה יש אגם מלאכותי בקירבת מקום. גם כמה ממומחי משרדו הצביעו בפני השר על מי האגם הגואים בעמק פולה. הוא היסס. ב־24 באוגוסט שב ירדו גשמים עזים ושוב אירעו מפולות. שבעה פועלים שעבדו בקירבת מקום נספו. אז הוכרז להחליט מתי ואיך לרוקן את האגם ולפתוח בפני נהר אדה אפיק לימיו. מומחי משרד ההגנה האזרחית עיבדו תוכנית להזרמת מים לאגם פולה מאגם חברת החשמל הקרוב, פראמאריה, כדי לגרום לאגם פולה לעלות על גדותיו בצורה מבוקרת, ובהדרגה להעמיק במקום מסוים את [illegible]

לעבודתם, לאחר שהותקנו מיתקני אזעקה מיוחדים. אולם העיירה בשאריה ריקה מתושבים.

25 ימים תימשך הזרמת מי אגם פולה לפני שאפשר יהיה להפעיל את המשאבות כדי לשאוב ולהעלות חברת החשמל את כמות המים הנותרים. שבוע אחרי הזרמת מים לאגם פולה ושבועיים וחצי לפני השאיבה, הותר לתושבים לחזור הביתה. אך עדיין אין מאמינים בשר ובעוזריו. האם האופטימיות המוצהרת אינה מגוזמת, האם יעמוד הסכר לעבודות הזיוק צלעותיו לאחר סיום השאיבה של מימי האגם? זה היה באיתני הטבע על הקריירה הפוליטית של רמו גאספארי, אומרים בסביבות בסיראנו.

הצבא: פקודה של מושל המחוז ריתקה למקומות עבודתם נהגי דחפורים, ממש על שפת האגם.

בשבוע בבוקר יום ראשון הוזה הטלוויזיה הממלכתית (הערוץ השני שבשליטה סוציאליסטית קומוניסטית) לדווח בשידור חי מן האגם. 77% מהתושבים — למעלה משיעור הצפייה הרגיל — עקבו אותו בוקר אחר המתרחש באמצעות המרקע, חוששים מאסון הרס. רק פעמים מעטות בשנים האחרונות עלה מספר צופי הטלוויזיה בשיעור כה רב. מאוחר יותר שוב חסם ההר את התעלה באמצעות מפולת נוספת, ואיטליה ראתה את הדחפורים מתקרבים למקום המפולת ופותחים את הדרך למים.

אם לא יעמדו קירות הסכר שיוצר את אגם פולה, כך חושבו המומחים, יעלו מי האגה בפרברי עיר המחוז סונדריו (כ־23 אלף תושבים) בכאר־בעה מטרים ותישקף סכנה לקרוב ל־7000 מתושביה, שהצטוו להיות מוכנים לעזוב את בתיהם. פעמים אחרות, נקראו הדחפורים להעמיק את התעלה, שבה תלויות לא רק [illegible]

ב־3 בספטמבר [illegible] של האגם. זהו משחק באיתני הטבע, אמרו סכבאי חברת החשמל, המתנגדים לתוכנית מחשש שהסכר לא יחזיק מעמד בלחץ המים הנובע. הם מעדיפים לרוקן את הסכר, ולהמתין לאגם שיתמלא מעצמו.

ב־28 באוגוסט קיבל סגן־ראש השר החלטה ונטל על עצמו את האחריות כולה. הוא הורה שלמחרת, לפני עלות השחר, יתחילו להזרים מים לאגם פולה (אמנם בקצב אטי בהרבה ממה שהציעו מומחיו ביר־אשונה). 24 שעות לאחר מכן, ביום ראשון 30 באוגוסט, אמורים היו מי האגם לעלות על גדותיהם — פרק ראשון בתוכנית לחיסולו. אותם מעיטים שלא עזבו את בתיהם ב־24 באוגוסט גורשו עכשיו על־ידי

איפה הם היום / מאת שמעון סאמט

תמיד קומוניסטית

רות לוביץ' מוותיקות הקומוניזם הארץ־ישראלי אינה מתחרטת

סיסמתה של רות לוביץ', משרידי עלית התנועה הקומוניסטית בארץ מאז ראשית שנות השלושים, היא: מי שנתפס לקומוניזם אינו גורס אף פעם סוף־מעשה. שירות התנועה תובע את כולך, את כל זמנך. מסקנתה: "פעם קומוניסטית — תמיד קומוניסטית".

לפני ימים מספר ביקרתי בדירתה ברחוב תחכמוני שבשכונת שבזי. כאן קבע רוד מגדל רושביאק, אביה של רות, היהודי הפולני מחסידי הרבי מקוצק, את מגוריו. היה זה כשנמלט בראשית שנות השלושים מרדיפות גראבסקי. כאן התאלמנה מבעלה היא מתגוררת כאן עם בנה הצעיר שמתגורש מרעייתו. הדירה שמורה, מרוהטת בטוב טעם, והספריה הגדולה מלאה ספרים המסכמים החומר המודפס והרשום "יקר לי מכל ונותן טעם לחיי", אומרת לוביץ'.

מי הוא בעיניך מורה הדרך הגדול? מארקס ולנין — היא משיבה ללא היסוס. נוסף על פעילותה בחוגי התנועה הקומוניסטית הארץ־ישראלית פירסמה לוביץ' שני ספרים: "בתודעי להיות במאבק" ו"קרובותיה של ידידות". גם כיום היא נמרצת ותבונה לפעול — על אף גילה. בשנות ילדותה התגבא אביה שהיא תהיה אשת רב (הרעבעצן) — וראה מה יצא ממני, היא מצטחקת.

לוביץ' נישאה פעמיים: בפעם הראשונה בימי רדיפת הקומוניסטים הפלשתינאים באנ"י עלידי המשטרה הבריטית, קידש אותה בישאון פרקטיוונים היום הדפמן, כדי להצילה מגירוש ("נפרדנו כעבור זמן קצר וכל אחד הלך לדרכו"). בשנית (כעבור שנים מספר) נישאה לשמי אלני תל־אביבי — "אך לא קומוניסט רשום" — זהו לוביץ', שעסק ביבוא ספרות סובייטית ושמאלנית. נולדו להם שני בנים. הבעל נפטר בשנות השמונים הראשונות.

היא מאושרת "שהלכה בדרך שבה בחרה", והשיחה היא חוזרת ומציינת את סממני הדרך האמת: שוויון וצדק לכל העמלים, מלחמה במנצלים, שוויון מלא להודים ולערבים במדינת ישראל והקמת שתי מדינות

עצמאיות: עברית־פלשתינית בצד הישראלית, כששתיהן חיות בשלום זו עם זו ומשתפות פעולה. היא סולדת מ"מדיניות ההשתלטות ה־כיבוש הישראלית, מהאי־שוויון ש־בין יהודים וערבים ומההשפלה של הערבים המבקשים זכות לעצמאות פלשתינית", ומאמינה שהקומוניזם מתווה, בעזרת תנועות שחרור אחרות, את "הכיוון הנאל" לקיום ולביצור שתי המדינות. "כשם שמר לוחוב, גגיע ברית־המועצות, היה ראשון המצביעים באו"ם למען הקמת מדינת ישראל, כך מוכנה ברית־המועצות ללוות בברכה ובי־סיוע את קיומן של שתי המדינות השכנות — הישראלית, והפלשתינית שצריכה לקום ושללא ספק תקום במוקדם או במאוחר".

האם במרוצת חמישים שנות היותה קומוניסטית לא ידעה אכזבות? למשל מסטאלין (הסכם מולוטוב־ריבנטרופ) ומעשי האכזריות שעלו בחייהם של המוני חפים מפשע מאנחותי מהסטת. לרגע ומשיבה קטיגורית: הסכם סטאלין־היטלר (עלידיד מולוטוב־ריבנטרופ) היה כורח השעה להצלת ברית־המועצות מתבוסה צבאית. מכאן שצריך היה לרחות ;את המגע להתמודדות. עם הנאצים. מאידך גיסא אין לוביץ' מנסה להסתיר את אכזבתה משורת מעשים של סטאלין, שעלו בחייהם של רבים הכהם קומוניסטים. טוהרי דעת ומעשה. לאחר קונגרס זה היא חוזרת אל צור מסבבתה האומרת: מלחמת הגבורה של העם הסובייטי והצבא האדום, עם סטאלין בראשו, למיגור הצורר, ביפתה. לא במעט על מעשיו.

אשר לתולדותיה של התנועה הקומוניסטית בארץ, היא מוכירה כמה תקופות משבר ומתעכבת במיוחד על המשבר שבין הקו ה"פשרני" של מתנה מיקוניס־סנה (שלדבריה היה, בעצם, מפלגה של

יהודים) לבין הקו המארקסיסטי־לניניסטי "שריכז יהודים וערבים כאחד", עם מאיר וילנר ותופיק טובי בראש. היא כמובן מצדדת בקו של וילנר־טובי. האם אפשר לכלול גם את צ'ילי ביטון במנה רק"ח? היא משיבה כי צ'רלי ביטון אמנם אינו קומוניסט מוצהר, אך הוא שליח הארים העמל ולוחם לחופש ולשוויון. הוא נבחר ברשימת החזית הדמוקרטית לשוויון ולשלום (הנבחרים השרים) ואין זה מונע מבעד להיות איש המחנה המשותף ללוחמים בחזית זו. הוא אף מוכיח את עצמו במישור זה, היא מוסיפה.

שיחה עם המאסידנה

כיצד לפרש את העובדה שהמפלגה הקומוניסטית הישראלית נשענת בכוחה ובמספר בוחריה בעיקר על הערבים, בעוד מספר בוחריה היהודיים קטן במידה ניכרת? מאחותי מסבירה כי הקומוניזם מגן על נגולי הזכויות, הסובלים מאי שוויון ומאי צדק לאומי וסוציאלי — "ולכן בוחרים אלינו הערבים". מה גם שדרכה של התנועה הקומוניסטית היא הדרך המוליכה את המאבק העיקש למען הקמת מדינה פלשתינית.

רות לוביץ' ביקרה בשליחות התנועה הקומוניסטית ותנועות קודרבות אחרות בארצות רבות, בעיקר קומוניסטיות ופרו־קומוניסטיות עם מוסקווה וסין בראש. "למותי בסן הרבה", היא אומרת. היא היתה ממייסדי תנועת הידידות ישראל־בריה"מ וממשיכה להיות מפעילה. כן לקחה חלק בפעילות בארגוני נשים.

מכל הביקורים הבין־לאומיים הל־לו בחרת בזיכרונה ביקורה אצל לוחמת החופש הספרדייה "פאסיונאריה" (דולורס לבורורי), כיום בת 92, שהתעניינה מאוד בנעשה בישר־

אל המוחזה לוחמי החופש כאן בפרס. היא קיבלה את לוביץ' לשיחה מרוכזת.

האם היא מתארת לעצמה שאי־פעם תוכל להיות מדינת ישראל להיות קומוניסטית? לוביץ' משיבה בחיוך: מדוע לא? ומוסיפה שברית־המועצות אינה כופה את מדיניותה על המדינות הקומוניסטיות האחרות ואין מדינה אחת בגוש המזרחי המתערבת במדיניות רעותה; לא כל שכן בארצות בעלות אופי קו־מוניסטי שאינן כלולות ב"גוש".

נשיאות הסובייט העליון במוסקווה העניקה לה באות הוקרה על פעלה כוליה על שם לנין — ליובל מאה שנה להולדתו. בולגריה העני־קה לה מדליית יובל להולדת גיאורגי דימיטרוב. ביום האישה הבין־לאומית שנערך במוסקווה ציינה העורכת הראשית של ביטאון האישה הסובייטית, על שער העיתון, שמות של נשים "המצטיינות במאבק לשלום, לחופש העמים ולקידמה חברתית" ובהן רות לוביץ' מישראל.

את המצב בישראל רואה לוביץ' בצבעים קודרים. אשר ליחסה של ברית־המועצות, כלפי ישראל, היא טוענת קצרות: לפי דרכה ומדיניותה של ישראל. כך יהיה יחסה של ברית־המועצות אליה. היא מתפעלת מאוד מהגלאסנוסט והפרסטרויקה של מיכאל גורבצ'וב, וסבורה שכבר רואים את ראשית ההצלחה של דרך זו. כפי שנוכחה בביקורה האחרון בברית־המועצות לפני זמן קצר. וכשאני שואל את מאחותי על גישתה של מוסקווה להגירת יהודים, היא משיבה בשאלה: האומנם לא מרגשת הקלה ופתיחות בתחום זה?

כיום לוביץ' פעילה כפי יכולתה ולפי גילה. היא אוספת ומרכזת חומר על תולדות מפלגתה ומכינה לפרסום את אלבום המנהיגות הקומוניסטית בארץ מאז ועד היום. כשהיא מלווה אותי כבאתי מדירתה, מופיעה לפתע כלבתה הגובות. מאחותי מרגיעה אותי ואומרת שלא עלי נובחת הכלבה אלא על כלבו של אחד משכניה — שהוא פאשיסט וקלריקל, וזאת הסיבה לנביחות...

קיבוץ 87 / אלי אלעד

רעיון השוויון כחרב פיפיות

מזכיר קיבוץ צרעה, רן כוהן, עמד עד לאחרונה בראש אגף הקליטה של התק"ם ונחשב לאחת הדמויות העולות בתנועה. ב"יעד כאן", עלון צרעה, מיידע כוהן את חברי משקו באחת מתוצאותיה המבולטות של אי־הבנות הפוקדות כבר תקופה לא קצרה את התנועה הקיבוצית בהתנ־סאויות ברוחות ותובעניות להעמיד את עקרון השוויון בתבונות ובזכויות לדיון מחודש. כוהן מציין, כי רעיון השוויון נהפך לחרב פיפיות ולי־במציאות, קיימת הרגשה בציבור הקיבוצי שהשוויון הופך אט אט להיות שותפות רק בזכויות, חזיל להיות, בעוצמות וברמות. שונות, שותפות בחובות. הדבר ניכר קודם כל בשני תחומים: השותפות בעבודה, השותפות והמעורבות בניהול הקיבוץ, דרך ועריכתו ותוצרותיו.

בתחום השותפות בעבודה קיימת הרגשה כי עול קיומו של הקיבוץ אינו מתחלק שווה בשווה בין כולם. בעוד שמרבית החברה משקיעה את כל מיוצה וכוחה כדי להתפרנס בכבוד מגיע עמלה, יש גם אחרים שתרומתם למאמץ הכולל אינה תורמת בהרבה ממה שנדרש "עלפי המסך". בעוד שכלל חברי הקיבוץ נהנים מן המעמד של "בעל הבית", יש ביניהם כאלה המגבילים את המאמץ ואת שעות העבודה שלהם, בדומה לעובדים שכירים ולעתים אף פחות מהם. את המוה־יבות ואת האחריות של "בעל הבית" הם משאירים לאחרים.

כוהן מציין כי כל עוד נשמר המיגון והבטן, יכולה החברה בקיבוץ לספוג "נזקים" מזרה זו. כאשר המיגון מתחיל לעלות מעבר לסף מסוים, אין להתפלא על כך שנשמעים קולות רמים המטילים ספק בשיטה המעניקה את כל ההטבות, הזכויות וההטבות הן לאלה שתר־

ומתם היא מעל ומעבר והן לאלה שתרומתם היא "מתחת ומעבר". עוד יותר מכך הרישה התחושה כי השיטה הקיבוצית, בכלים העומדים לרשותה כיום, כמעט שנותנת לגי־טימציה למצב שבו חבר, אם ירצה בכך, יכול לעשות בקיבוץ ככל העולה על רוחו, בלא שהחברה מסביבו תימצא דרך להתנגד או אפילו להביע מחאתה על כך.

בתחום השותפות והמעורבות בניהול הקיבוץ, המצב לדעת כוהן קשה יותר. בעוד שעבודה היא נורמה פחות או יותר מקובלת, השותפות בניהול הקיבוץ היא. לרוב התנדבותית וכרוכה — במסגרת עבודת וע־דות — בוויתור על חלק משעות הפנאי. לאלה יש להוסיף את התפקידים הניהוליים, בענפים ובהנהלה, שמתבצעים על חשבון שעות העבודה.

נכונות החברים להשתתף בעול הניהול והניהוג הולכת ופוחתת. רכזי ועדות כוח אדם בקיבוצים מרוצים על קשיים בלתי פתורים במציאת בעלי תפקידים ורכזי וע־דות. יש קיבוצים שמתפקידים לאורך זמן ללא מזכירים, רכזי משק, רכזי תרבות, שלא לדבר על ועדות שאי אפשר לאיישן בגלל סירוב החברים לקחת בהן חלק פעיל. כך קורה שחברים שאינם יכולים להשת־לים עם המצב, והם אינם רבים כל־כך, נוטלים על עצמם פעם אחר פעם תפקידים ציבוריים שחוקים, ובלבד שהמערכת לא תיפול.

גם כאן בולט אבסורד שקשה עוד לשאתו. אל מתחת לשטח, זה מרבה־התפקידים הוא זה שמודח לי־לות כימים בעיניים הציבור, נתבים באותן השוויוני ביותר מכל מה שה־קיבוץ יכול לתת לחבריו. אין הבדל אלא בדבר אחד בלבד: המקבל על עצמו תפקיד האחריות, נחשף לבי־

קורת ולטענות. בעיקר של אלה היושבים בצד ונהנים מכל מבעמי שעות הפנאי של הקיבוץ.

כל עוד מדובר בשוליים צרים, אפשר לספוג את העניין. כאשר שו־ליים אלה מתרחבים וכאשר אי הב־נכונות לשותפות באחריות לתפקיד התקין של הקיבוץ נהפכת לנורמה ונרשפת, מה לנו — אומר כוהן — כי נרעזע כאשר באים חברים הנבים הטובים ומעלים בבלבא הרצינות את נושא ה"שכר" הנוסף למאמץ הנוסף. הברירה העומדת בפנינו לא פחות ומורה: להפסיק לפעול לטובת הכלל ובכך להשתלב בנורמה, או להלופין לעזוב את הקיבוץ ולהקי־דיש את אותה האנרגיה והתבונות לרווחה עצמית, מבלי לשאת על הגב אותה חבורה שכל משמעות חייה בקיבוץ אינה חורגת מן תחום הצר של רכישת הזכויות, תוך התעלמות מן החובות. איננו במצב שבעניין התמורה והתרומה נאמרה המלה האחרונה, מסיים כוהן.

ברעם: כניסת יחפים לחדר האוכל

בקיבוץ ברעם פנו כמה מחברים הצעירים של המשק הגלילי בבקשה לאפשר כניסה לחדר האוכל ללא נעליים. בשיחת הקיבוץ שבה הוע־לה הנושא, התנהל דיון על תפקידו של חדר האוכל וסוגיות של התחשבות ברגישויות של חברים שונים. הקודמים ציינו שחשוב מאוד לשמור על מרכזיותו של חדר האוכל. בהצבעה שנערכה תמכו 18 מהחברים בהצעה לאפשר כניסת יחפים בעוד הרוב, 35 חברים, התנגד לכך. סוכם להמשיך להיכנס לחדר האוכל בנעליים.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור לשמוש חורג ממבנה מגורים למבנה שרותים צבוריים בשוק נדאל ברחוב המבשר מס' 28 גוש 6135 חלק מחלקה — 89

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו. שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בבלי

סגן ראש העיריה

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

"גלי־זוהר" —

חברה לתיירות מרפא ונופש בע"מ

הודעה מטעם החברה:

החברה מודיעה בזה לכלל בעלי המניות כי ביום ה־10.9.87 ניתן ע"י בית המשפט המחוזי בירושלים, בתיק המר' 2246/87 צו מניעה זמני האוסר על מר אהרון רגנסברג לכנס ולקיים אסיפה כללית, יוצאת מן הכלל, של בעלי המניות וזאת עד למתן החלטה בבקשה שהר־גשה בענין זה ע"י החברה.

לפיכך לא תתקיים האסיפה הכללית, היוצאת מן הכלל, שזומנה ע"י מר אהרון רגנסברג ליום ה־20.9.87 באמצעות פרסום הודעה בעיתונות היומית מיום 30.8.87.

מזכיר החברה

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

ת.א. 2913/86

המר' 5761/87

המר' 8622/87

בענין: פקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג־1983

ובענין: אבני מרום חברה קבלנית לבנין בע"מ (בפרוק זמני) (שתקרא להלן — החברה)

הצעת תכנית הסדר פשרה בין החברה לנושיה

(על פי סעיף 233 לפקודת החברות)

הזמנה לאסיפת נושים בדין קדימה ונושים רגילים

על פי החלטת בית המשפט המחוזי בתל־אביב — יפו מיום 31.8.87 ובתיאום עם הכנ"ר, הנני מזמין בזה לאסיפות את כל נושי החברה לדון ולהצביע בהצעת הסדר אשר עותק ממנה ניתן לקבל במשרד הח"מ ברחוב הירקון 315 בתל־אביב, ובאולם האסיפות לפני כינוסן. האסיפה תחולק לשתי אסיפות משנה:

1. אסיפת הנושים בדין קדימה.
2. אסיפת הנושים הרגילים.

האסיפות תתקיימנה ביום 5/10/87 בבית הרופא, רח' הפסמן 1, ת"א.

אסיפת הנושים בדין קדימה תחל בשעה 11.15.

אסיפת הנושים הרגילים תחל בשעה 12.00.

כדי שתוכל [illegible] באסיפה, יש להגיש לח"מ דרישת תשלום, מאושרת בפני עו"ד, עד ליום 2/10/87 בשעה 12.00.

בנימין קיזלר, עו"ד

בתפקידו כמפרק זמני של אבני מרום חברה קבלנית לבנין בע"מ (בפרוק זמני)

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי עירון

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89, לחוק התכנון והבניה. תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עירון, הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליה, שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקרא:

"תכנית מס' ענ/157 — שינוי ייעוד בחלקות 93 עד 96 גוש 8825 — ג'ת".

המהווה שינוי לתכנית מספר ג/1009 — תכנית מתאר ג'ת.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית:

גוש 8825 — חלקות 93, 94, 95, 96.

גוש 8826 — חלק מחלקה 28.

המקום כפר ג'ת.

עיקרי התכנית:

שינוי יעוד מאזור מגורים א' לאזור מגורים ב'.

כל מעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עירון, תוך החדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.

ההתנגדות תהיה מנומקת ותלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

התצהיר יינתן בפני עורך דין או אדם אחר שהוסמך לכך בחוק או על פיו.

משה גלזנר

יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

באב התשמ"ז

יולי 1987

בית משפט השלום

רחוב ויצמן 1 תל־אביב

תיק אזרחי מס' 23799/87

הזמנה לדין

למחזית חלקה 18 בגוש 6492 בע"מ שכתובתו כיום בלתי ידועה. האיל התובע צבי מרקוביץ ע"י ב"כ עו"ד א.ד. אקר הגיש לבית משפט השלום בתל אביב תובענה נגדך, כי משרט בכתב התביעה הנמצא בתיק הנ"ל, הינך מוזמן להגיש כתב הגנה תוך 30 יום מיום פרסום הזמנה זו, ולהתייצב למשפט ביום 19.11.87 בשעה 08.30 ודע לך, שאם תגיש כתב הגנה ולא תתייצב למשפט ביום האמור בהזמנה, יינתן באותו יום פסק דין שלא בפניך, אך אם לא תגיש כתב הגנה במועד שנקבע לכך בהזמנה, יינתן פסק דין שלא בפניך אף לפני היום שנקבע למשפט וההזמנה ל־התייצב תבוטל.

בית משפט השלום

תל אביב יפו

14.9.87

עירית — טבריה

משרד מהנדס העיר

תיק מס' 8/36/1

תאריך 15.7.87

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב טבריה בקשה להקלה לבניה על חלקה 44 גוש 15003.

ההקלה — כוללת:

1) הבלטת גזוזטראות ב־1 מטר מעבר לקו בנין אחורי קבוע בתכנית מאושרת ל־איזור.

2) תוספת של 6% בשטח הבניה מעבר לאחוזי בניה המותרים בתכנית מאושרת לאזור.

כל המעונין רשאי לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית בעירית טבריה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל.

וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל, יוכל להגיש התנגדות מנומקת ל־משרד הועדה האמורה בכתובת הנ"ל תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.

לאחר מועד זה תובא הבקשה לדיון לפני הועדה הנ"ל אשר תחליט בנדון.

בברכה,

י. ביבי

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב טבריה

בבית המשפט המחוזי בירושלים

הזמנה בדבר קיום צוואה ומינוי מוציא לפועל

להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים בקשה ליתן צו קיום צוואה ומינוי מוציא לפועל לפי הפרטים הבאים:

תיק מס' 1034/87

שם המנוח: ישראל ליבר ז"ל

תאריך הפטירה: 5.9.1987

שם המבקשת: פרים ליבר

כל המתנגד לבקשה יגיש תוך ארבעה־עשרה יום מפרסום הזמנה זו את טעמי התנגדותו. שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כמוב בעיניו.

רשם בית המשפט המחוזי

ד"ר א.ר. בוזמורה

הארץ

עיתון לאנשים חושבים

קבלת מודעות

ללוח העיר

מ־08.00 — 21.00

פרסום פון

אשראי מיוחד!!!

03—738707, 03—735588/9

03—727630, 03—735590

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

מכבי ניצח 92–72 במילנו

בניצחון של קן בארלו (24 נק', 14 ריבאונדים) ווילי סימס (15 נק', הצטיין כרכז) הביס אלוף ישראל את מונטה ליבאנו מברזיל בפתיחת הטורניר הבין־יבשתי

בין־יבשתי

מאת שלית "הארץ"

מילנו (מיוחד ל"ספורט הארץ"). מכבי תל אביב פתח אמש מצויין את משחקיו בגביע הבין־יבשתי, כאשר הביס את אלופת ברזיל מונטה ליבאנו 92–72. במחצית הוליכו כדורסלני מכבי בהפרש קטן (38–42).

וילי סימס היה המצטיין במכבי, כאשר ברוב המשחק תיפקד כרכז ועשה את המלאכה בצורה מצוינת. קן בארלו, בעונה שעברה בטוריסר מילנו, ערך הופעת בכורה במכבי והשאיר רושם טוב מאוד. הוא קלע 24 נקודות, עם אחוז קליעה טוב של 10 מ־14 ניסיונות. כן קלט בארלו 14 ריבאונדים. קווין מגי היה בינוני וקלע 16 נקודות (אחוז קליעה גרוע: 5 מתוך 18 נסיונות) וקלט 8 ריבאונדים.

● קלעו למכבי ת"א: בארלו 24, ג'מצ'י 20, מגי 16, סימס 15, ברקוביץ 6, אראסטי 4, ליפין 3, רניאל 2, קורנליוס 2.

● למונטה ליבנו הירבו לקלוע: בואס 30, קרוס 23.

הערב (20:15) יתמודד מכבי ת"א מול אלופת יוגוסלוויה, ציבונה זאגרב עליה גבר בשבת 91–87.

דראזן פטרוביץ' שנפגע במשחק מול מכבי בשבת יתחק. שחקנים בולטים נוספים בציבונה: צ'יזורה (2:03), אראפוביץ' (2:15) ויוקביץ' (2:12).

משחקים נוספים היום: פרוקאריל אראסטה — וושינגטון אול־סטארס, מונטה ליבאנו — דאלגדיס קובנה.

שני משחקים נוספים היו אתמול בטורניר הבין־יבשתי. אלופת ספרד ברצלונה גברה על וושינגטון אול־סטארס 121–105 (65–47). ברצלונה הטיבה את הצמוד בקלות רבה. הירבו לקלוע לברצלונה: חימנז 24, סיביליו 22, מקדואל 16. לוושינגטון כריס 24, דיקסון 16.

טוריסר מילנו גברה על פרוקאריל אראסטה 99–77 (46–47). הירבו לקלוע לטוריסר: בראון 23, באריה 18, מקאדו 16, פרמייר 15. לפרוקאריל: לופז 19, קורטיז 16.

צרפת חוזרה לדרג א'

ישראל היחידה שניסתה לחזור לדרג א' ולא הצליחה

לוזאן (שירות "ספורט הארץ"). נבחרת הכדורסל של צרפת חזרה לדרג א'. בטורניר דרג ב' שהיה כאן, זכתה צרפת במקום הראשון לאחר שניצחה בכל משחקיה. במאבק האחרון בטורניר הביסה צרפת את הנברק 123–95. עם צרפת העפילה לדרג א' גם נבחרת שוויץ.

בטורניר אחר של דרג ב' שהיה בשרלרואה, בלגיה, עלו למשחקי דרג א' נבחרות הונגריה והולנד.

נבחרת ישראל היא היחידה מבין היורדות לדרג ב' באליפות אירופה, שהתמודדה על העליה לדרג א' ולא הצליחה לחזור לדרג העליון. יורדת נוספת רומניה ויתרה מראש ולא השתתפה במשחקים שהיו בחודש האחרון.

● נבחרת ישראל בגלישת גלים יצאה אתמול לאליפות אירופה בצרפת. בתחרות ישתתפו 13 מדינות, בהן מרוקו. זו הפעם הראשונה שישראל משתתפת באליפות אירופה בספורט זה. במשלחת גולשים בוגרים, נוער ונשים וכן שופטים ומנהלי אירגון.

● טורניר גביע איגוד שופטי הכדורסל יהיה הערב בהיכל הספורט העירוני בראשון־לציון. 19.00: מכבי ראשון־לציון — הפועל פתח־תקווה. 20.00: הפועל ראשון לציון — הפועל רמת־גן. 21.00: משחק הגמר. אורך המישחקים קצר והם יימשכו 40 דקות כל אחד.

יוסף הכב

הפועל ת"א פיגר 1–3 אך ניצח 5–4 את רמת השרון

בני יהודה הביסו 5–0 את הכח ● גדעון דמתי חוזר לאימונים ● יוקפאו פעולות הגביה של ביטוח לאומי אצל שחקנים

כדורגל

מאת אילן פיש, סופר "ספורט הארץ"

הפועל תל־אביב נזקק אתמול בבלומפילד למאמצים רבים, כדי לגבור על הפועל רמת־השרון מליגה א' 4–5 במשחק אימון.

האורחים מרמת השרון הפתיעו והוליכו 3–1, ובכך חשפו תיפקוד לקוי בהגנה שסבלה מאי־תיאום בין שחקניה. רפי שמואל הבקיע שלושה שערים לזכות תל־אביב. אלי כהן ובני רובין השלימו את מאזן הכיבושים.

● בני־יהודה. במשחק אימון שהיה אתמול בינתר גברו שחקני בני־יהודה 5–0 על הכח רמת־גן מהליגה הארצית. את השערים כבשו דוד גורדנה 2, משה אייזנברג 2, צחי קוסטיקה. המאמן דוד שויצר ניצל את מישחק הרעים, כדי לבחון מועמדים אפשריים שימלאו את מקומו של הקשר ברוך ממן, ששבר בשבת את קרסולו במישחק עם מכבי חיפה. המועמדים הם יצחק מנצור, דני אימוילי וקימי לוי, אשר לו נשקפים סיכויים עדיפים.

● בית"ר תל־אביב, המוליך את טבלת הליגה הלאומית, יקיים היום משחק אימון עם הפועל קרית־מלאכי, אותו מאמן הלוץ העבר של בית"ר משה רומנו. ראשי הקבוצה משתדלים להרגיע את השחקנים, כדי שישמרו על פרופורציות ולא יסחפו בעקבות המיקום הרם.

● גדעון דמתי, ששבר את אפו במחזור הראשון, חזר לאימונים ושובו למגרשים צפוי בתוך שבועיים. הקשר אפרים ארביב המחולים מיזחם קשה ברגלו, בעטיו שהה תקופה ארוכה בבית־החולים, יחזור לאימונים בעוד שבועיים. אולם למישחקי הליגה יחזור רק בשלב מאוחר יותר.

● תמיר גילת, מזכיר ארגון שחקני הכדורגל בישראל, ועו"ד ידין מכבב, נפגשו עם ראש מחלקת הגבייה במוסד לביטוח לאומי יעקב דיין. בפגישה הוחלט להקפיא את פעולות הגביה נגד חברי ארגון השחקנים, עד למתן החלטה בעתירת ארגון שחקני הכדורגל לבג"צ בעניין תשלומי השחקנים לביטוח הלאומי. לאחר פסיקת הבג"צ יערך דיון מקיף בין נציגי המוסד לביטוח לאומי לבין ראשי ארגון השחקנים למציאת הסדר לבעיית חובות השחקנים לביטוח הלאומי.

טניס

ויינברג זכה בבכורה בגרמניה

אוהד ויינברג, הטניסאי הצעיר, הפתיע אתמול כשזכה בבכורה בתחרות בין־לאומית לבני 18 שהיתה במערב גרמניה. לאחר שניצח בגמר את א. אבל ממערב גרמניה 6–4, 6–4. בחצי הגמר ניצח אבל את ניר דקל שנפצע ופרש 4–1.

היום אחר הצהריים יחלו בפרייבורג, במערב גרמניה, משחקי בית הגמר לאליפות העולם לבני 16 בהשתתפותה של ישראל. לבית הגמר עלו 16 מדינות בהן שוודיה, ארה"ב, מערב גרמניה ועוד. בין 16 המדינות גם מצרים.

הגרלת הדייויס ב־14 באוקטובר

הגרלת משחקי גביע דייויס לשנה הבאה יהיו ב־14 באוקטובר — על כך הודיעה אתמול ההתאחדות הבין־לאומית בטניס לאיגוד הישראלי. הסיבוב הראשון של המשחקים יהיה בין ה־4 ל־6 בפברואר 1988. ישראל תתמודד מול אחת משמונה הקבוצות, בבית העליון שסיימו במקומות 1 עד 8.

48 נשים בטורניר הטניס במישחקי סאול

לוזאן, שוייץ (א־פי). מספר המשתתפות בטורניר הטניס לנשים במישחקי סאול, עשוי לגדול ב־50 אחוזים ולהגיע ל־48. הצעה ברוח זו התקבלה כאן אתמול אבל התנתה בכך ש־16 הטניסאיות הנוספות תהיה מבין אלה שיטלו חלק במישחקי הזוגות. ההצעה טעונה אישור הוועד הפועל של הוועד האולימפי הבין־לאומי המתכנס כאן היום.

בטורניר היחידים לגברים ישתתפו 64 טניסאים.

הצלחה למתעמלות בתחרות בין־ארצית בבורוגיה

נבחרת הנשים של ישראל בהתעמלות, זכתה בהישג מצויין כשניצחה בתחרות הבין־לאומית שהיתה בבורוגיה. הנבחרת הישראלית צברה 360 נקודות והקדימה את בלגיה ואת נורווגיה. הישראליות זכו גם במדליות בתחרויות האישיות. ראשונה היתה רביטל שרון 73.50 לפניה מיכל ארטן 72.85 ופרנסין גארט 72.55.

פולין תבוא לטורניר החורף

נבחרת הנוער של פולין בכדורגל תבוא לטורניר החורף שיהיה בסוף השנה. זהו צעד נוסף בהידוק הקשרים בין שתי ההתאחדויות. באחרונה נקבע כי הנבחרת הלאומית של פולין תבקר בישראל בפברואר הבא.

כך נראה הזוך של רבע מיליון דולאר: איוון לנדל מחזיק בידיו את הפרס הראשון במשחקי אליפות הטניס הפתוחה של ארה"ב, אחרי שניצח בגמר בפלשינג מדו את הצ'לי מאטס וילנדר והכה במכום הנבבד. (צילום: איפי)

לנדל עשה רבע מיליון ב־4 שעות ו־47 דקות

זכה באליפות ארה"ב בפעם השלישית ברציפות אחרי ניצחון על השוודי מאטס וילאנדר

פלשינג מדו

ניו יורק (שרות "ספורט הארץ"). איוון לנדל זכה שלשום בלילה באליפות הטניס הפתוחה של ארצות הברית בפלשינג מדו, בפעם השלישית ברציפות, לאחר שהכניע את השוודי מאטס וילאנדר 6–7, 6–0, 7–6, 6–4. ללנדל שהופיע שש פעמים בגמר היה זה ניצחון שלישי רצוף.

המשחק ערך ארבע שעות ו־47 דקות, ונחשב למשחק הארוך ביותר בהיסטוריה של הטורנירים, ובסיומו זכה איוון לנדל ברבע מליון דולר. בזכייה זו השווה לנדל את שיאו של ג'ון מקנרו שגם הוא זכה שלוש פעמים ברציפות בפלשינג מדו.

במערכה הראשונה עוד היו תקוות לוילאנדר השוודי בן ה־23, הוא ניצח במערכה זו 7–6 (9–7 בשובר שיוויון) ונראה היה שיתנהל קרב שקול עם לנדל שהיתה זו המערכה הראשונה שהפסיד במהלך הטורניר.

אבל אז הגיעה המערכה השנייה, לנדל חזר להציג יכולת מדהימה וניצח בה 6–0 תוך 28 דקות בלבד. המערכות השלישית והרביעית היו מתוחות וצמודות, אך בסיומן הוכתר לנדל פעם נוספת כאלוף פלשינג מדו.

לנדל ניצח, אגב, למרות שלא חש בטוב בגלל הצטננות. בסיום התקשה להסתיר את התרגשותו: "זה לא יאומן. אם מישהו היה אומר לי לפני שלוש שנים, לאחר שהפסדתי שלוש פעמים בגמר, שאזכה בטורניר הזה שלוש פעמים ברציפות, הייתי אומר לו שהוא משוגע". לדבריו מחלתו פגעה בכושר המשחק שלו.

במשחקי הסיבוב הראשון שהיו אמש:

גלאזגו — דורטמונד נצחון 2–1 בדקה 89

ברמן ניצחה 5–0 בנורווגיה; המבורג ניצחה 5–0 בלוכסמבורג; לוורקוזן 0–0 בוינה

גביעי אירופה

מאת זיגמונד שפיגלר

ריסבורג (מיוחד ל"ספורט הארץ"). המאזן של ארבע הקבוצות הגרמניות שנכנסו אמש לסיבוב הראשון של גביע אירופה: 2 נצחונות, הפסד ותיקו.

בגביע אירופה. למחזיקות גביע הביסה המבורג 0–5 את אבניר באגגן מלוכסמבורג.

משחק נוסף בגביע המחזיקות ניפודז אקראנס מאיסלנד וקאלמר משוודיה בתיקו 0–0.

במשחק המעניין ביותר בגביע אופ"א, בסקוטלנד, ניצחה סלטיק גלאזגו 1–2 את בורוסיה דורטמונד. השערים: [illegible] בדקה 5, מיל 1–1 דקה 64, וויט 1–2 דקה 89.

התוצאות בשני משחקים נוספים בגביע אופ"א: ורדר ברמן — מיונדלאן (נורווגיה) 0–5, אוסטריה וינה — באייר לוורקוזן 0–0.

בבוקארשט ניצחה ספורטול סטודנצסק את קאטוביצ'ה מפולין 1–0 בגביע אופ"א. שער הנצחון הובקע בדקה ה־46 על ידי טירלאה.

● ליוורפול ניצחה במגרשה 2–3 את צ'ארלטון המשחק הראשון בליגה האנגלית הראשונה.

אפילו הם לא מושכים קהל

קרב הענקים במאדריד: נאפולי מול ריאל — מאראדונה, קארקה ודי־נאפולי נגד בוטראגניו, סאנצ'ס, רואלדאנו למול יציעים ריקים בגלל עונש על הספרדים ● הערב ארבעה ישראלים בזירה האירופית, שניים בברית המועצות (אבי כהן בקייב, רוני רוזנטל בלנינגראד)

גביעי אירופה

מאת מיכאל קרנין

ארבעה כדורגלנים ישראלים עשויים להופיע הערב בסיבוב הראשון של המישחקים על גביעי אירופה בכדורגל, תופעה חדשה בכדורגל האירופי שאולי לא תעורר התרגשות בבלגיה ובסקוטלנד אבל לפחות אצלנו תגביר את העניין במישחקים אלה.

אבל עם כל הכבוד לאבי כהן, אלי אוחנה, רוני רוזנטל ומשה סיני, הם יעמדו בצילו של מיפגש הענקים באיצטדיון ברנבאו במאדריד, שם יפגשו ריאל מאדריד ונאפולי בגביע האלופות. קצת קשה להבין כיצד לא הורגה נאפולי למרות שזו הופעה ראשונה שלה בגביע האלופות.

יתר כל כך. אוהדיה הנלהבים של ריאל יאלצו להסתפק בצפיה בשידור המישחק בטלוויזיה. ההתנהגות הפרועה שלהם אשתקד בחצי הגמר נגד באיירן מינכן, הביאה להטלת עונש ע"י אופ"א — מישחק אחד ללא קהל. יהיה זה מוזר לראות את מאראדונה, קארקה ופאם ברמא מקצועית, די־נאפולי ובאגי, משחקים מול יציעים ריקים נגד בוטראגניו, סאנצ'ס, ואלדאנו וחבריהם.

ריאל פתחה את העונה בתנופה אדירה ובשלושה משחקי ליגה הבקיעה 18 שערים. עובדה זו צריכה להדאיג את האיטלקים, שיהנו ללא ספק מהעובדה שלא יהיו 100 אלף אוהדים קנאים שיפריעו להם.

ובזירה לישראלים. שניים מהם יהיו הערב בברית המועצות: אבי כהן עם גלאזגו ריינג'רס בקייב נגד דינאמו בגביע האלופות ורוני רוזנטל, עם פ.ק. בריז' בלנינגראד נגד זניט בגביע אופ"א. שני הנציגים האחרים שלנו ישחקו "בבית": אלי אוחנה ופ.ק. מאלין יארחו את דינאמו בוקארשט במיפעל למחזיקות גביע ומשה סיני ובוזון את בוהמיאנס פראג בגביע אופ"א.

בסך הכל יתקיימו הערב 63 מישחקים בשלושת הגביעים. מחזיקת גביע האלופות, פ.ק. פורטו, תארח את הורדאר סקופיה היוגוסלווית הפינליסטית, באיירן מינכן, תשחק באיצטדיון האולימפי נגד סרדטס סופיה. מישחקים מעניינים אחרים בגביע האלופות: בורדו — דינאמו מזרח־ברלין, סטיאואה בוקארשט — מ.ט.ק. בודאפשט, מאלמו — אנדרלכט, פ.ס.וו. איינדהובן — גאלאטסאראי איסטנבול, אולימפיאקוס פיראוס — גורניק זאבז'ה.

לאיאקס אמסטרדם, מחזיקת הגביע למחזיקות גביע, הגרלה נוחה מאוד והיא מארחת הערב את הקבוצה האירית דאנדולק. גם למחזיקת הגביע הגרמני, האמבורג, לא יהיו בעיות מול אבניר בגן בלוכסמבורג. הקבוצה הוולשית הקטנה מרתיר טידפילד, מארחת את אטלנטה האיטלקית.

בגביע אופ"א יתקיימו כמה מישחקים מבטיחים ביותר. בורוסיה מנשנגלאדבך מארחת את אספניול ברצלונה, פוגון ששצ'ין משחקת בפולין נגד חרונה האיטלקית, ספורטינג חיחון מארחת בספרד את מילאן ובשיקטאש משחקת באיסטנבול נגד אינטר.

במשאל מיוחד של "ספורט הארץ" בעקבות הנפילה בדרג ב'

כדורגלני נבחרת: אין להקים ועדת חקירה לכשלון הכדורסל

מלמיליאן: אם לא היו זרים הכדורסל היה משעמם ● ארמלי: אסור היה לג'מצ'י לעשות מה שעשה יום לפני הנסיעה ● חנן אוולאי: איני מקבל בעקרון את הצעד של ג'מצ'י ● משה מרכוס: יש לטפח יותר כחול לבן. ג'מצ'י צדק אבל לא בעיתוי הנכון.

אורי מלמיליאן

זאהי ארמלי

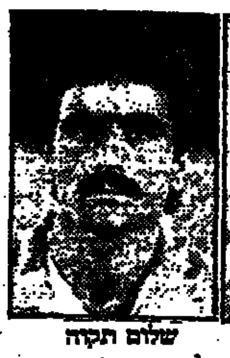

שלום תקוה

מישאל

מאת משה הר־געש

מדוע נכשלה נבחרת הכדורסל? "ספורט הארץ" הפנה שאלה זו לשישה כדורגלני צמרת בליגה הלאומית. הנשאלים — כולם נמנו באופן קבוע, או זמני, על סגל נבחרת ישראל — השוו בין הכשלון הזה לכשלון נבחרת הכדורגל בטורניר הקדם עולמי המוזון בתת הבית האוקיאני. גם התייחסו לאולטימטום הכספי שהגיש הקפטן דורון ג'מצ'י ערב ההמראה וקבעו פה אחד, כי אין כל צורך בועדת חקירה ברוחה לזו שהוקמה לאחר כשלון נבחרת הכדורגל. לפני יותר משנה ערך "ספורט הארץ" מישאל דומה בקרב כדורגלני צמרת בעקבות השתתפות הכדורסלנים באליפות העולם.

אורי מלמיליאן

אין לי כל כוונה לזרות מלח על פצעי הנבחרת שנכשלה. זה חלק מן המישחק. הכשלון בבולגריה מקביל לכשלון נבחרת הכדורגל בטורניר הקדם עולמי באוקיאניה. יש מי שצריך לבדוק מה קרה ולהסיק מסקנות, אך אין כל טעם להקים ועדת חקירה, כי לא מפיקים ממנה כל תועלת. זו לא חוכמה לנתח מה קרה אחרי המישחקים, החוכמה היא לחזות. נכון מה יהיה לפני זה. אם בכדורסל לא היו זרים, הוא היה מאד משעמם. אני מבין את הצעד של דורון ג'מצ'י. לא ייתכן שחלק מהשחקנים יקבלו כסף וחלק לא, או שיהיו תופעות של תשלומים מתחת לשולחן.

יעקב אקפוזין

הבעיה של נבחרת הכדורסל היא הזרים. הישראלים לא משתפשפים מספיק בליגה. צריך לעבוד יותר על ילידי הארץ. אי אפשר לומר שהכדורסל עולה על הכדורגל. אם נוציא את הזרים מארה"ב רמת הכדורסל בארץ תרד במידה ניכרת. נראה לי שלכדורגל ולכדורסל יש כמה בעיות משותפות; לשתי הנבחרות חסרים רוח לחימה, רצון התלהבות. יש יותר מדי יכולת אישית של כוכבים, כשכל אחד רוצה לגנוב את ההצגה. בנבחרת הלאומית צריך לכלול שחקנים המודעים לחשיבות מישחק הצוות. אינני ממליץ על הקמת ועדת חקירה. הדיבורים לא יעזרו צריך להמשיך הלאה.

זאהי ארמלי

הכשלון של כדורגל הכדורסל הוא גדול מאד. שתי הנבחרות קיבלו את מלוא האפשרויות והתנאים, אך משום מה יש שלב של משבר בנבחרות הלאומית. לפעמים מרוב רצון להצליח אתה נכשל. הכשלון של נבחרת הכדורסל הוא בקנה המידה של כשלון הכדורגל בטורניר הקדם עולמי. לספורטאים הישראלים יש כנראה בעיה מנטלית. אין כל סיבה להקים ועדת חקירה, כי כולם רוצים להצליח. אסור היה לג'מצ'י לעשות מה שעשה יום לפני הנסיעה. היה עליו לפתור את הבעיה חודש לפני כן ולמנוע את הפרשה. היה מקום לשלם לשחקנים סכום סמלי.

שלום תקוה

מתברר שגם בכדורסל יש הפתעות. הכשלון של הכדורגל הרבה יותר חמור בגלל שכל הספורט בישראל סובב סביבו. בישראל מתחילים במקצוענות רק אחרי הכשלון, אך עד שריקת הפתיחה מרוחים הכל ולאחר מכן מוצאים את כל הסיבות שבעולם. כשלונות כאלו קורים גם למדינות ספורט גדולות יותר מישראל. אולי לא צריך לעבור על כך לסדר היום, אך אין שום סיבה להקים ועדת חקירה, כי כל שחקן רצה לנצח. אינני מאמין שג'מצ'י היה מממש את האיום שלו ונשאר בארץ. הוא רצה רק להפחיד. לשחקנים מגיע כסף, כי אף אחד אינו מוכן לעבוד בחינם.

משה מרכוס

הכשלון של הכדורסל גדול יותר מכשלון הכדורגל, כיוון שרמת הציפיות מהכדורסלנים גבוהה יותר. אסור להתייחס לכשלון כאל מקרה טרגי, כי עם חומר שחקנים כזה אפשר להגיע בעתיד להישגים. אולי השחקנים לא נתנו את הכל במישחק מסויים ונקלעו לשאננות. בעונה זו היה גם חוסר מזל. לא צריך לקפוץ עם ועדות חקירה אחרי כל כשלון כזה, כי הכדורסל גם הביא לא מעט הישגים. צריך להסיק מסקנות, אולי לטפח יותר תוצרת כחול לבן. עקרונית דורון ג'מצ'י צודק, יכול להיות שזה לא היה בעיתוי הנכון. אם אחד מקבל מגיע גם לאחרים.

חנן אוולאי

ככל שהכניסו יותר זרים לליגה שלנו הלך וקרב מועד הכשלון של נבחרת הכדורסל. בזירה הבינלאומית הזרים הרחיקו אותנו מהצמרת במקום לקרב. כשלון שתי הנבחרות חשף את הרמה הירודה של הספורט. המדינה שלנו מתעסקת בדברים חשובים יותר, והספורט לנו שקט ושלוה. ועדת חקירה לא תעזור. כי לא יבצעו את המלצות שלה. רק מהפך יסודי בגישה לספורט עשוי להוות פתרון. כספורטאי אינני מקבל בעקרון את הצעד של ג'מצ'י. הוא מייצג את המדינה. בכל מקרה מגיע לשחקנים תמורה, אך זו שאנו מקבלים היא ממש צחוק ומפחיתה מהמוטיבציה.

דווידסקו מאמן הנוער

כדורסל

מאת יוסי לוין, סופר "ספורט הארץ"

אריה דווידסקו יאמן את נבחרת הנוער — כך הוחלט אתמול ע"י נשיאות איגוד הכדורסל שאישרה בכך את המלצתה של הועדה המקצועית. יחד עם דווידסקו היה מועמד לתפקיד גם מאמן גליל עליון מולי קצורין, אך לבסוף הועדף דווידסקו.

קצורין הודיע שהוא לכן שהגיע לו בעיה לקבל את הנבחרת, מאחר שהוא מתגורר שם בגליל. מינויו של דווידסקו אושר בשתי הערות פה אחד. יו"ר הועדה המקצועית של איגוד הכדורסל איתן חפר הגיב אמש על ההחלטה: "דווידסקו הוא בעל מקצוע וגם איש חנוך. את העבודה של הכדורסל הוא רואה כערך חינוכי, כשליחות. בנוסף לכך יש לו גם נסיון". מריק ולצר מונה כמאמן נבחרת הנערות.

● שני משחקי אימון היו אמש בירושלים. במשחק הראשון גבר בית"ר ת"א על מכבי ר"ג 84–74 (43–34) במחצית. היה זה משחק תלוש מאמנה, שתי הקבוצות לא נראו מוכנות לליגה. ברמת גן נבחן רודי ג'קסון ששיחק ביוון בשנה שעברה. הירבו לקלוע לבית"ר: סימפסון 23, מורו 17, יעקובי 16. לר"ג: קילינג 23, אודישו 15, ג'קסון 13.

המשחק השני היה הרבה יותר טוב. אליצור נתניה גבר על הפועל ירושלים 97–84 (46–36). בנתניה הרשים מאד חווה וייטסון שבלט בעיקר במחצית השניה. גם הזר השני שהופעתו בקבוצה עדיין לא הוכחה, פים לוקאס היה טוב. שני הזרים של ירושלים הריסון וקראסק השאירו רושם טוב.

קלעו לנתניה: וייטסון 26, לוקאס 17, נורטון 11, פייר 10, קרמן 9, בורך 8, ברכה 8, נאלוביק 3. לירושלים: בנט 22, הריסון 18, זוזן 12, מילר 11, קנו 10, קראסק 9, אטלס 5, שוקי לבנון 2.

למשה שנקר

איתך באבלך
במות עליך

אמך ז"ל

סאיטקס
ההנהלה והעובדים

השתתפותנו הכנה בצערם של
מר עזריאל וויל
וד"ר יאיר צדוק וויל
במות עליהם הרעיה והאם
יהודית ז"ל

יצהר תעשיות 2000 בע"מ

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
רבקה (ריבה) מילובה ז"ל
הגננת המסורה

ההלויה תתקיים היום יום רביעי כ"ב אלול תשמ"ז 16/9/87 בשעה 2.00 אחה"צ בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים

המשפחה
והידידים

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירתנו
דבורה ליפשיץ
(לבית סלובס)

ההלויה תתקיים היום, יום רביעי, 16.9.87 כ"ב באלול תשמ"ז, בשעה 14.00 בבית העלמין החדש ברמת־השרון (צומת־מורשה) אוטובוס יצא בשעה 13.15 מבית ההלויות העירוני רח' דפנה 5 ת"א

האבלים:
הוריה: זלדה ויעקב סלובס
בעלה: צבי ליפשיץ
בנה וכלתו: שי וניצה ליפשיץ
בתה וחתנה: נורית וזאב קיסין
בנה: רני ליפשיץ
אחותה וגיסה: לאה ושמעון קריב
אחיה: אליעזר סלובס
נכדיה: עדי, מיכל, יעל וגילי

השבעה בבית ליפשיץ ברחוב אלי כהן 12 רמת־השרון

אם דרושים לך עובדים בתל-אביב, גוש דן והשרון

איפה כדאי לפרסם מודעת דרושים?

בדוק והשווה

מחיר — המחיר לאינץ' ביום ו'

העיר	ידיעות	מעריב
105 ש"ח	160 ש"ח	160 ש"ח

מחיר - הזול ביותר

קוראים — אחוז קוראי העיתונים (מבוגרים ביום ו')

העיר	ידיעות	מעריב
71%	64%	24%

לפי סקר חשיפה לאמצעי תקשורת שנערך עבור איגוד המפרסמים בישראל 1986

תפוצה - הגדולה ביותר

יעילות — מס' העתונים שבהם מתפרסמת המודעה

העיר	ידיעות	מעריב
העיר הארץ חדשות צומת-השרון	ידיעות דבר בלבד	מעריב בלבד

יעילות - הגדולה ביותר

מודעות דרושים ב"לוח העיר" עולה הרבה פחות ומגיעה להרבה יותר קוראים בדיוק באזור שבו נמצאים העובדים הדרושים לך.
לכן לוח העיר הוא היום הלוח הגדל ביותר במדינה!

מסקנה
מודעות דרושים כדאי לפרסם ב:
לוח העיר
זה עובד!

קרב הבומרנג של המוסכים

מזכיר איגוד המוסכים, צבי פיק, החליט לצאת למאבק בהסדר הקיים בין חברות הביטוח לבין חלק מהמוסכים, שלפיו רשאי המבוטח לתקן את מכוניתו (לאחר תאונה) באחד מהמוסכים שבהסדר מבלי לשלם פרנשה, בעוד חברת הביטוח משלמת במישרין למוסך.

לטענתו של פיק, ההסדר הזה קיים שנתיים ונאו מותם לחוצים הן חברות הביטוח והן הסוכנים על אותם מוסכים לתת להם הנחות בשיעור של 9% ממחיר החלפים ומשעות העבודה, בטענה שהרכב "מגיע לחנר" משום שהם מספקים למוסכים את העבודה. זה אינו אלא שוחד, טוען מזכיר איגוד המוסכים, משום שהתנאי להפניית הרכב לאותו מוסך הוא תשלום הקומיסיון.

אילו הסתכמו הדברים בכך, ייתכן שפיק לא היה נועם. עכשיו, במשך שנתיים, שהיא תקופת משך ההסדר על-פי פיק, לא פצה פה. אלא מה? למצב זה יש גם היבט בטיחותי. כדי פנייה ברגע ללקוח הבוקק לתיקון רכבו לאחר תאונה, כותב פיק כי ההסדר פוגע קודם כל בלקוח. הביצוע? הנה הוויתור הלקוח מאותו רת, כלשונו: "המוסך הקשור עם חברת הביטוח יעדיף את האינטרסים של חברת הביטוח על פני האינטרסים של בעל הרכב". זה מתבטא — כך כותב — בכך שהמוסך נאלץ להיכנע ללחצים של חברות הביטוח, שאת האינטרסים שלהן הוא מעדיף. החברות לחוצות, כמובן, להקטנת הוצאותיהן. כיצד זה פוגע בלקוח? "החברות מפעילות לחצים על המוסכים הקשורים עמן לבצע את תיקוני הרכב במחיר הזול ביותר, ולי השתמש בחלפים תחליפיים במקום בחלפים המקוריים, לתקן חלפים במקום להחליפם, להרכיב חלפים משומשים במקום חדשים". עקרון ברזל הוא — כותב פיק — שאיש אינו עובד בחינם והלחץ להוזיל את מחירי העבודות של תיקון הרכב בהכרח משפיע על טיב הביצוע של התיקונים.

מה שהעלה את זעמו של פיק על חברות הביטוח המוסכים היתה דרישתן של חברות הביטוח להעי לאת הפרמיות, בטענה שעצם זה גורם להן הפסדים. הפסדים? — נזעק פיק. הרי מחירי שעת העבודה במוסכים מוקפאים מאז יולי 1985, והעידכונים הסתכמו ב-28% בלבד. גם מחירי החלפים, לטענתו, לא התייקרו משמעותית מאז יולי 1985. פיק החליט לשלוח מכתב ובו שפך את מרי לבו, ליהודה דרורי המפקח על הביטוח במשרד האוצר. הוא אף הודיע לכל מי שהיה מוכן לשמוע כי כל 250 המוסכים בעלי ההסדר באזור חיפה (משום מה, רק שם נפגעו המוסכים מה"קומיסיון") ישבתו החל מאתמול ועד להסדרת העניין. יתר על כן, הוא מאיים כי השביתה תתפשט על פני המדינה כולה, אם חברות הביטוח לא ייענו לתביעות המוסכים לאפשר חופש בחירה ללקוח לתקן את רכבו בכל מוסך שיבחר.

הרולד סטנק, יו"ר לשכת סוכני הביטוח בישראל, אינו נורד מן האיום בשביתה. מבחינתו, לגיטימי שכל ארגון יאבק בהסדרים שאינם לטובת חבריו. "אולם מכאן ועד טשטוש עובדות והשמצות נגד חברות הביטוח וסוכני הביטוח, המרחק רב" הוא אומר. גם יו"ר איגוד חברות הביטוח אלפרד גולץ מבחין בין העובדות, שעליהן מצביע פיק, לבין ההאשמות שהוא מעלה.

העובדות שעליהן מצביעים השניים מלמדות, כי ההסדר קיים בכל הארץ, ולא שנתיים אלא עשר שנים. עד להסדר, לאחר תאונה היה בעל הרכב נאלץ למצוא מוסך, לנהל עמו מו"מ כספי, לשלם את הוצאות התיקון ורק אחר כך, על סמך הקבלות, היה יכול להגיש לחברת הביטוח תביעה להחזר נזקים. לעתים, טוען סטנק, היה הלקוח נאלץ להמתין שבועות על גבי שבועות עד לקבלת הכסף. מאז "הסדר המוסכים", אומר נציג סוכני הביטוח, משוחרר הלקוח מכל הטרחות הללו.

גם מבחינת חופש הבחירה, טוענים סטנק וגולץ, לא יצא הלקוח נפגע. באזור חיפה יש רשימה של 35 מוסכים, שביקשו להיכלל בהסדר ואושרו בקפידה לאחר שעמדו ברמה המקצועית. מבחינה זו, לא זו בלבד שללקוח ניתנת אפשרות בחירה, אלא שהוא גם מובטח כי המוסך ברשימה עונה על הרמה הנדרשת.

יו"ר חברות הביטוח מרגיש, ביוזמה להגן על הסוכנים, כי לסוכן אין כל השפעה על בחירת המוסך על-ידי הלקוח, וזאת מכמה סיבות: ראשית, את רשימת המוסכים שבהסדר קובעות חברות הביטוח, ולא הסוכנים. שנית, רשימת המוסכים שבהסדר נמצאת אצל הסוכן, והלקוח חופשי לבחור מביניהם את המוסך הנוח לו. ושלישית — וזאת הוא ביקש להדגיש — הלקוח רשאי לתקן את רכבו בכל מוסך שיבחר גם מחוץ לרשימה. אלא שאז יהיה עליו לשלם למוסך ולקבל את ההחזר רק לאחר מכן, בעוד שבמסגרת ההסדר, התשלום נעשה במישרין למוסך.

"צריש דמיון פרוע כדי לתרגם סידור זה, הכולל הסדר יחד עם חופש בחירה לא מוגבל, לעושק הציבור. אנו דוחים מכל וכל את השמצותיו של מר פיק על סוכני הביטוח, אשר כאילו דורשים קומיסיון, והגדרתו של פיק — דורשים שוחד — כתנאי להפניית הרכב למוסך כלשהו", אומר סטנק.

בתגובתו מעלה סטנק שאלה מעניינת. הוא מספר, כי איגוד המוסכים חבר בארגון-הגג הארצי של העצמאים הנקרא "ל. ה. ב" (לשכת העצמאים בישראל). באותו ארגון-גג חברה גם לשכת סוכני הביטוח. יתר על כן, פיק וסטנק חברים בהנהלה המצומצמת של אותו ארגון-גג. "תמוה בעיני שמר פיק לא מצא לנכון, ולו ברמז הקטן ביותר, לפנות ללשכתנו על מנת להביא עובדות אישושן לגבי חלקם של סוכנים הלוחצים על הלקוחות, ואולי גם לחפש פתרונות, אם אכן קיים צורך בכך" כותב סטנק בתגובתו.

גולץ הרחיק לכת אף יותר. לא זו בלבד שיצא בהגנה מלאה בסוכני הביטוח, אלא הביע ביטחון מלא במוסכים שבהסדר, אשר לדבריו "אינם מזייפים עבודה". "יש לנו טכניקות משלנו לבדיקת רמת העבודה ואמינותה, לאחר התיקון. לצערי, אינני יכול לחשוף את הטכניקות, כדי שלא 'לשרוף' את השיטות", אומר גולץ.

מצב מעניין: נציג המוסכים אומר קבל עם ועדה, כי חבריו מרכיבים חלפים משומשים במקום חדשים, כי מוסכיו מתקנים חלפים במקום להכניס חלפים מקוריים, כי חבריו משרתים את חברות הביטוח ומעדיפים את האינטרסים של הללו על פני האינטרסים של הלקוח, תוך פגיעה בלקוח. והנה בא נציג חברות הביטוח ומגן על המוסכים וטוען: "הם הם אנשים הגונים". מה קורה פה?

העובדות מלמדות, כי פיק דייק כשקבע כי המוסכים אמנם משתמשים, בתיקון רכב לאחר תאונה, בחלפים משומשים. אך לא במתוקנים. גולץ טוען, כי עקרון הביטוח קובע, שהלקוח יקבל את הרכב מתוקן כך שיוחזר למצבו הקודם. לפי עיקרון זה, אם נפגעה דלתה של מכונית בת ארבע שנים בתאונה, אין כל פגם אם באותה מכונית תורכב דלת תקינה לחלוטין, שנלקחה ממכונית מדגם זהה מאותו שנתון. חברת הביטוח אינה חייבת להביא את המכונית למצב טוב יותר משהיתה לפני התאונה, ועל כן אינה חייבת בדלת חדשה. את הדלת הישנה, והדלת היא רק דוגמה, מספקת "המגאר" — חברה העוסקת בפירוק מכוניות לאחר תאונה והחייבות לרדת מן הכביש לאחר שנפגעו בשיעור גבוה. ב"מגאר" נוטלים את החלקים שלא נפגעו, ומשמידים את השאר. גולץ מרגיש, כי השימוש בחלפים משומשים הוא חוקי ולגיטימי; להוציא חלפים כמו הגה ומיכללים אחרים שהוגדרו בחוק בטיחותיים, שאותם יש להחליף במקוריים ואסור להשתמש במשומשים.

מדוע, אם כן, יצא צבי פיק ב"השמצות" נגד חבריו לאיגוד, כשאמר שהם מעוללים לבעל הרכב דברים נוראים כאלה תוך העדפת האינטרסים של חברות הביטוח על פני אלה של הלקוח? שאלה קשה. מכל מקום, יהודה דרורי שהתבקש על ידי פיק להתייחס לבעיה, הבטיח כי "הנושא נמצא בבדיקה".

על הכוונת

מהירות על הכוונת

במדור "על הכוונת" מן השבוע שעבר הועלה נושא המהירות. הטענה המרכזית היתה כי במהירויות הגבוהות יש פחות תאונות, ובמידה משמעותית ביותר. הטענה הסתמכה על נתונים שהציג אינג' פנחס בר-שאול, המפקח הארצי על התעבורה, בפני ועדת השרים לבטיחות, על סמך בדיקה יסודית שנעשתה בעניין במרכז לבטיחות בדרכים של הטכניון.

אינג' בר-שאול התרעם מאוד על שכרכתי את דבריו עם המסקנה שלי. הוא כותב בתגובה, כי "ניתן היה להבין כאילו אמרתי כי 'המהירות תורמת להפחתה הנכבדה ביותר בתאונות'. לא זו בלבד שדברים אלה כלל לא נאמרו על-ידי, אלא הם עומדים בסתירה לכל ממצאי המחקרים הידועים" מרגיש המפקח על התעבורה.

אמנם — הוא מודה — "סלילת דרכים מהירות מביאה להפחתה במספר התאונות, אך הפחתה זו נובעת מן השיפור בתנאי הנסיעה ולא מהגברת מהירות הנסיעה. העלאת מהירות הנסיעה בכביש ללא שינוי בתשתית שלו, גורמת תמיד להגדלה בחומרת הנפגעות בתאונות, ובדרך כלל גם להגדלה במספר התאונות. ככל שמהירות כלי הרכב המעורבים בתאונה גבוהה יותר — תוצאותיה חמורות יותר. לבוא ולומר כי המהירות תורמת להפחתה בתאונות, משול הדבר להכרזה, כי ככל שמטפסים על סולם גבוה יותר, כך נופלים ממנו פחות", קובע המפקח על התעבורה.

לי לא נותר אלא להסכים עם כל מלה. אלא מה? אין זה סותר כהוא זה את המסקנה, כי המהירות — ומדובר על המהירות המותרת בחוק — אינה הסיבה האמיתית לתאונות. נכון אמר בר-שאול, כי כאשר מגבירים את המהירות בכביש ללא שיפור בתשתיתו — קיים בכל המבנה ההנדסי שלו — המהירות יכולה להיות לרוצח. אבל כאן טמון העוקץ: מעולם לא טענתי שצריך לאפשר נסיעה במהירות גבוהה בכביש פגום, או בדרך עפר או במשעול הררי. בכביש כזה יש לאסור כל נסיעה, לרבות רכיבה על אופניים ב-16 קמ"ש. ויכוחי המטפרים, המלמדים כי בכבישים עירוניים שבהם המהירות נמוכה, שיעור התאונות גבוה בהרבה מזה שבכבישים מהירים.

המהירות כשלעצמה איננה כלל גורם לתאונות. היא יכולה, אמנם, להכביד [illegible]

לות פיסיולוגיות, או מבנה נפשי, אבל אצל כאלה גם "מהירות של 35 קמ"ש, בסביבת של גודש אדי ועים, ברזגנית" יכולה להיחשב "מהירות גבוהה" שתביא לתאונה. הגורמים אישיים הללו הם גורמי ה"תשתית" של הנהג, וכשהם פגומים, חובה עליו לנסוע בהתאם למגבלותיו, ממש כפי שכביש פגום — או להבדיל, עמוס — מציב מגבלות המחייבות נסיעה במהירות איטית.

המהירות כשלעצמה תורמת רק ליתר עירנות, ליתר משמעת עצמית של הנהג ושל הולך הרגל. המהירות הגבוהה, המאיימת, תובעת הן מן הנהג והן מהולך הרגל להתייחס באמון נבון יותר אל עוצמת המנוע של רכב מנועי. הערכה נכונה זו תורמת להתנהגות נכונה בכביש. כך המהירות רק מעודדת מערכת התייחסויות נכונה למצב נתון ומבערת את הנהג המצוי או הולך הרגל המצוי מן השלווה הנינוחה והפטפטנית הרווחת בכבישים.

מה אמר אינג' פנחס בר-שאול בוועדת השרים? הוא אמר, כי שיעור תאונות הדרכים למיליון ק"מ נסיעה בכביש המהיר תל-אביב-ירושלים פחת לכדי שליש בשלוש השנים האחרונות. על עובדה זו אין עוררין. אם כך, כיצד זה ש"המהירות" פעם תורמת להפחתה בתאונות ופעם — להגדלתן? התשובה הפשוטה היא, ש"המהירות" — כבוד — אינה מעלה ואינה מורידה. אבל אם יפסיקו לעסוק בה, אף שהיא כה נוחה למורידה ול"תפיסת נהגים" בעבירה, ייאלצו לערוך דיאגנוזות חדשות של גורמי התאונות. וכדי להגיע לכך נדרשת נכונות להתמודד עם שינויי תפיסה מעמיקים בכל ה"תשתיות" — כבישים, הכשרת הנהג, תפיסת העולם של האכיפה, תפיסת העולם של תקנות התעבורה ושיקול-הדעת המופעל על-ידי שופטי התעבורה.

מי מוכן ללכת למהפכה כזו? מי מוכן לשנות הרגלים נוחים של שנים? כולם שוכנים לדבר על "תאונות" במונחים של מספרים סטטיסטיים ולהתרעות בהבלפה לגאום על תשתית רווית תקציבים, על בניית עוד ועוד משטרים ומוסדות שיעסקו בתאונות. זה מפרנס יפה, זה מקנה יוקרה, וזה נותן זה לא מצריך — חלילה — שינוי בהרגלים או במבנה של מוסדות קיימים, או בסמכויות.

המפקח על התעבורה צודק בכל מלה בהערותיו, אלא שבכביר בוועדת השרים ובתגובתו גם יחד, המסקנות שלי, [illegible]

הדיזל האירופי הקטן ביותר

חברת "פולקסווגן" הציגה באחרונה את מנוע הדיזל האירופי הקטן ביותר: מנוע תלת-צילינדר בנפח 1,272 סמ"ק בעל הספק של 45 כוח-סוס. המנוע הותקן בדגם הקטן ביותר של פולקסווגן — פולו.

הסיבה העיקרית לפיתוח המנוע החדש של "פולקסווגן" היא הדרישה ההולכת וגדלה באירופה בכלל ובגרמניה בפרט למכוניות "ידידות-סביבה": מכוניות שפליטת הגזים שלהן ממלאת אחר תקנות הפליטה של השוק האירופי המשותף, שיוחו בתוקף בעוד שנתיים. במכוניות מתודלקות-בנזין נפתרה בעיית הפליטה באמצעות קטליזטורים. אולם מכוניות הדיזל אינן זקוקות למתקנים אלה, משום שפליטת הגזים שלהן נקייה מיסודה ואינה מזיקה מבחינה בריאותית או סביבתית.

לפני 11 שנים היתה חברת "פולקסווגן" יצרן הרכב הראשון בעולם, שהציע מנוע דיזל קטן-נפח למכונית קטנה: גולף דיזל עם מנוע בנפח 1.5 ליטר.

הנסיבות להצגת מנוע הדיזל קטן-הנפח בשנות השבעים היו מחירו הגבוה של הדלק הנצרך במכוניות הבנזין. כיום השתנו הנסיבות, אך נשאר הפתרון: מכוניות שפליטתן אינה מזיקה לסביבה. מנוע הדיזל הוא אחת התשובות לכך, מה גם שהוא מעניק למשתמש בו יתרון נוסף — חסכון בדלק.

פולו דיזל נוסעת עם המנוע החדש 22.7 קילומטר לליטר במהירות קבועה של 90 קמ"ש, 16.4 ק"מ לליטר בנסיעה עירונית ו-15.6 ק"מ לליטר במהירות של 120 קמ"ש. טווח הנסיעה המרבי שלה למיכל דלק אחד (42 ליטר) הוא 952 ק"מ. החישוב של תנועה מעורבת מעלה טווח נסיעה מרבי של 617 ק"מ. מהירותה המרבית היא 142 קמ"ש והתאוצה מאפס ל-80 קמ"ש נעשית תוך 11.7 שניות.

בישראל אוסרים השלטונות על מכירת רכב דיזל נוספים, שהוא כה מבוקש בעולם. כיוון שכך, גם דגם דיזל חסכוני זה, העשוי להתאים למוניות ואנשים פרטיים רבים בארץ, יישאר בגדר אפשרות תיאורטית בלבד.

מחירה של פולו דיזל CL בגרמניה הוא 17,285 מארק, פולו דיזל פוקס - 15,005 מארק, קופה דיזל CL — 17,520 מארק.

נהיגה — מהגן עד לתיכון

כ-50 בתי-ספר תיכוניים ילמדו השנה נהיגה עיונית ומעשית את תלמידיהם בכיתות י"א-י"ב. תוכנית לימודים מיוחדת בנושא זה נוסתה בשנים האחרונות על-ידי משרד החינוך והתרבות בשיתוף משרד התחבורה וחברת "נתיבים". בעקבות הצלחת הניסוי הודיע מנכ"ל המשרד, ד"ר שמשון שושני, כי התוכנית מאושרת להפעלה בכל בתי-הספר שירצו בכך ויוכלו ללמדה במסגרת המשאבים העומדים ברשותם. בתום לימוד התוכנית ניגשים התלמידים למבחן נהיגה ("טסט") וזוכים ברישיון נהיגה כחוק.

ועדה בין-משרדית בראשות הפרופ' עזרא סוהן, המליצה כי רישיון נהיגה לצעירים יינתן רק למי שלמד נושא זה במסגרת בתי-הספר התיכוניים. רוב התלמידים שהשתתפו בניסוי שעשה משרד החינוך הצליחו "לעבור" את מבחן הנהיגה המעשי כבר ב"טסט" הראשון.

במסגרת הגברת מאמצי מערכת החינוך להעמיק את החינוך לזהירות בדרכים יוגדל בשנת הלימודים הקרובה היקף ביצוע תוכניות הלימודים המיוחדות שהוכנו בנושא זה, מגן הילדים ועד כיתה י"ב. השנה תינתן לילדים ולבני-נוער הדרכה מיוחדת של כללי בטיחות, זהירות ברכיבה על אופניים. תלמידי הכיתות הגבוהות יעברו תצפיות במגדלים ובכבישים ויבחנו את האירועים השונים.

כל 90 אלף תלמידי כיתות א' בארץ יקבלו, ללא תמורה, אוגדן מיוחד — "ילדים בכביש" — שנועד לתרגל כללי זהירות בדרכים בבית בהשתתפות הילדים וההורים. כ-1000 גננות השתלמו בהפעלת התוכנית "והזהר", שפותחה על-ידי המכון לטכנולוגיה חינוכית, כדי לשפר את עירנות הילדים וההורים לזהירות בדרכים בסביבות מקום המגורים והגנים.

עם תחילת שנת הלימודים ב-1.9.87, איישה "המועצה הלאומית למניעת תאונות" את כל מעברי החצייה במבואות בתי הספר בארץ.

תלמידי כיתות א' ילמדו למצוא את המסלול הבטוח מהבית לבית ספרם ויתרגלו אותו יחד עם ההורים והמורים. בכיתות הבוגרות יחולקו על ידי "המועצה הלאומית למניעת תאונות" עלונים לתלמידים ולהורים שעניינם "זהירות בדרכים", במטרה להכיר את כללי ההתנהגות הזהירה והנבונה בדרך לבית-הספר, חזרה ממנו ובכלל.

בתל־אביב:

אלף פאשלה — והשל"ה

יש בתל-אביב רחוב קטן ושמו השל"ה, בין רחוב בזל לשדרות נורדאו. שום אגדות לא נכתבו על אודותיו. פשוט — אין צורך. לפחות לא בתחום התעבורתי. בתחום זה האגדות מתרחשות שם מדי רגע, ותוצאתן המופלאה היא היעדר תאונות קטלניות, בדרך נס.

וכפי שסיפורי אלף לילה ולילה הולך בסיפור הראשון, נתחיל גם אנחנו מן ההתחלה. מי שנכנס לרחוב השל"ה מרחוב בזל זוכה לקבלת פנים נאותה: תמרור האומר כי הרחוב הוא "חד-סיטרי". עומד בפינה בולט וברור לכל (תמונה מס' 1). הנהג ההחוד נוסע בביטחונו, בין המכוניות החונות מימין ומשמאל. והנה, לפני רחוב אלקלעי המסתעף מימינו, מתחיל פרק ראשון בסיפורי השל"ה: מולו מגיחה מכונית הנוסעת בנתיב הנגדי (תמונה מס' 2). הנהג הזהיר בולם, ומתבונן היטב. שמא "נגמר לו הרחוב" ויש בהמשכו תמרור "אין כניסה". אבל — לא. אין זכר לתמרור כזה. יתר על כן: הוא רואה בבירור כי מכוניות חונות בכיוון הנסיעה שלו, משמע: הנסיעה בכיוונו מותרת גם בהמשך הרחוב. אם כך — אומר ההיגיון — הנהג השני נכנס ב"אין כניסה". התמצמתו של הלה גדולה עוד יותר, משום שבין המכוניות החונות משני הצדדים אין כלל מקום למעבר שתי מכוניות.

הנהג הזהיר יורד ממכוניתו ומלבר טינה רבה על עמיתו העבריין. אלא שהלז מקבל את פניו בסבר פנים יפות, מחייך, ומשדל אותו ללכת ברגל עד נורדאו. מה שנהגנו למד הוא לפניכם: מי שנכנס משד' נורדאו ימינה להשל"ה עושה זאת כדין. הכניסה מותרת: כלומר: רחוב השל"ה הוא בחלקו חד-סיטרי ובחלקו דו-סיטרי. והיכן בדיוק חל השינוי? על כך בסיפור הפעם הבאה.

ומתי חלה הפעם הבאה? כאן עלינו לפצל את הסיפור. החלק שייך לנהג המצוי, שאינו מכיר את הרחוב. הוא נכנס משד' נורדאו, שם הכניסה מותרת, ומגיע אף הוא לפינת רחוב אלקלעי, שם הוא יכול לפנות שמאלה, אם רצונו בכך (תמונה מס' 3). ואם הוא רוצה להמשיך ישר? אה, פרק זה כבר שייך לעיריית תל-אביב. על-פי ההיגיון, שיתגבר בהמשך, סביר כי צריך להיות מוצב שם תמרור "אין כניסה" להמשך הקטע של השל"ה, שהוא חד-סיטרי. אבל תמרור כזה — אין. נהג שאינו מכיר את הרחוב ימשיך לנסוע, בתקווה לצאת לבזל או לרחוב סמוך אחר. אלא שאז ממתינה לו הפתעה חדשה: לפניו תמרור "אין כניסה" החוסם את המשך נסיעתו ישר ומימינו, בכניסה לרחוב איבשיץ, גם כן תמרור "אין כניסה" (תמונה מס' 4). הפנייה היחידה שנותרה לו היא שמאלה, הישר ל"גנן דוד ארזים". זאת, כנראה, בתקווה שהוא יוזעק שם לעזרה ראשונה, אם בגלל תאונה חזיתית או מסיבות של התשה נפשית.

תמרור א38, שצריך היה להיות ואיננו

בלוח התמרורים של מדינת ישראל יש תמרור א-38 המלמד, כי מעתה ואילך התנועה שלפניך מתנהלת בכביש דו-סיטרי. במקרה זה, צריך היה תמרור זה להימצא ברחוב השל"ה לפני הנהג הבא מבזל, באותה נקודה שבה משתנה הרחוב מחד-סיטרי לדו-סיטרי. אלא שבסיפורים, כידוע, אין תוקף לחוקי המציאות. מכל מקום, ברחוב השל"ה בתל-אביב אין זכר לתמרור כזה. זאת ועוד: ההיגיון מחייב כי השינוי האמור ייעשה בפינת אלקלעי, כדי שלנהג הנכנס להשל"ה מכיוון שד' נורדאו תהיה אפשרות יציאה כלשהי, מלבד לחזרת מד"א. אבל אם לא ימלכדו אצלנו נהגים, לא יהיה אקשן, לא יהיה מתח, לא יהיה פלונטר, ולא יהיו צרות. בקיצור: יהיה משעמם.

ודבר עיריית תל-אביב שהתבקש להתייחס לנושא זה למעלה משבוע — טרם הגיב.

(צילומים: רחל הירש)

השל"ה פינת אלקלעי, מכיוון נורדאו: יש כניסה? אין כניסה?

השל"ה פינת איבשיץ, מכיוון נורדאו

הכניסה לרח' השל"ה, מכיוון בזל

השל"ה פינת אלקלעי, מכיוון בזל

הסיוע הניתן לישראלים חוזרים מעמיד בעימות חריף שני ערכי יסוד של המדינה

מאת יעקב צור

במאמרו "המשפטיזציה: דוגמא נוספת" מציג אמנון רובינשטיין, לצערי, הצגה פשטנית וחד-מימדית, בעיה סבוכה ומורכבת שהמציאות הישראלית העמידה לפנינו: הסיוע שמעניק משרד-הקליטה לישראלים השבים אליה. האם יוענק רק לישראלים יהודים, כשם שחוק השבות חל על יהודים בלבד, או גם לאזרחים ערבים המבקשים לשוב לישראל לאחר שהות של שנתיים ומעלה בחו"ל. אין המדובר בזכויות פטור ממכס המוענקות לכל תושב חוזר שהוא אזרח אלא לסיוע המיוחד בתחומי תעסוקה והלוואות הטיסה הבאו להגעך בתושב החוזר בשלבי הקליטה הראשונים.

ראשית אומר כי מדובר בכללים הנהוגים במשרד הקליטה מזה שמונה עשרה שנה, שנים שבהן כיהנו בעיקר שרים ממפלגת העבודה ומפ"ם. רק באחרונה הופנתה תשומת לבנו לבעיה ולכן מוזר בעיני הפגם שמצא אמנון רובינשטיין בכך שנועצתי ביועץ המשפטי לממשלה בקשר לנהלים האלה והמשמעויות העקרוניות שלהם.

אדגיש גם כי התייחסותו של היועץ המשפטי לממשלה מקובלת עלי והוריתי לעובדי המשרד לנהוג על פיה כך שמכלא מתפרץ הפרופ' רובינשטיין לדלת פתוחה. עם זאת אי אפשר לעבור לסדר היום על הצגתו הפשטנית של אמנון רובינשטיין את הנושא כאילו העניין חד, מובן מאליו וברור לכל.

מגילת העצמאות שאליה מתייחס בין השאר היועץ המשפטי בחוות דעתו מגלמת בתוכה שניים מן הערכים היסודיים והחשובים ביותר בהוויתנו. מחד גיסא, מדינת ישראל כמדינה ציונית החותרת לרכז בה את העם היהודי, מפזורותיו, ומאידך גיסא — ערך השוויון של כל אזרחי המדינה ללא הבדל מוצא דת וגזע.

שאלת הסיוע שמעניקה המדינה לישראלים החוזרים מעמידה בעימות חריף שני ערכי יסוד אלה: מדינת ישראל חוקקה את חוק השבות ובכך נתנה ביטוי לרצונה לעודד עלייתם של יהודים ולסייע בתהליך קליטתם. אין איש חולק על מהותו ומגמתו של חוק השבות. גם לא הפרופ' רובינשטיין. זאת למרות שהחוק מפלה לטובה יהודים וקרוביהם לעומת מתאזרחים אחרים.

משרד הקליטה מטפל בקליטת העולים הבאים מכח חוק השבות ועוסק גם בהחזרת ישראלים ובסיוע בקליטתם הראשונית בזיקה ישירה לטיפולו בעולים.

היועץ המשפטי לממשלה עצמו מסכים בחוות דעתו כי קטין יהודי וילד שהודר על ידי הוריו ולאחר מספר שנים מבקש לשוב ארצה יהיה זכאי לסיוע מן המדינה כעולה חדש. כלומר, רק אם הוא יהודי. "ניתן לראות", כותב היועץ המשפטי לממשלה, "כמי שמקיים הוא גופו את מצוות השבות באופן מעשי... ואפשר לבסס את הסיוע הניתן לו למען ייקלט בישראל, כאילו היה יהודי שהגיע לישראל תוך שימוש בזכות השבות לפי חוק השבות".

משמע, היועץ המשפטי לממשלה עצמו רואה קשר הגיוני מתבקש בין הסיוע להחזרת ישראלים ובין חוק השבות הן ביהודים ומכיר בפרובלמטיקה המיוחדת של המציאות בישראל.

מנגד עומד, כמובן, עקרון השוויון בפני החוק והכורח לקיים יחס שווה של המדינה לכל אזרחיה, ללא הבדל דת, לאום וגזע. אינני זקוק להטפות מוסר בדבר הצורך לקיים שוויון במדינת-ישראל, גם לא מצד הח"כ רובינשטיין. האין לכך ולא כלום עם הבטחות בחירות או מצע מפלגתי.

הציבור בארץ רואה בדאגה את תופעת הירידה ומצפה שהגופים הממלכתיים יפעלו כדי למנוע ירידה וכדי לעודד חזרה הביתה. כפי שעליהם לעודד את באם של עולים חדשים. בעיית הירידה והדאגה לשיבת הבנים היא שאלה יהודית של מדינת ישראל וכל העם היהודי ואין לה אח ודוגמה במדינות העולם.

היועץ המשפטי לממשלה היה מודע למורכבותו של העניין והנחיותיו אכן מתחשבות הן ביעוד הציוני של ישראל והן בכללים הדמוקרטיים הנדרשים.

הוקרה לקצין חינוך ראשי

מאת משה קול

לפני שבועיים התבטא קצין חינוך ראשי בצה"ל בעניין השחרור ההמוני של בחורי הישיבות משירות בצבא. הוא סיפר שבאים אליו חיילים והורים ושואלים לפשר אי הצדק. אחרי התבטאותו זו הותקף על-ידי נציגי החרדים בכנסת ובציבור, ולאחר מכן העיר לו אף שר הביטחון כי בעניינים כאלה לא צריך מפקד בצה"ל להתבטא.

הערתו של שר הביטחון היתה מוזרה מאוד. הרי קצין חינוך ראשי לא התערב בעניינים פוליטיים שבהם חלוקות המפלגות. הקצין נגע בשאלה מוסרית אנושית יסודית, שמטרידה חלק נכבד של הציבור. בעצם, שר הביטחון עצמו צריך היה להעלות את השאלה בממשלה ובציבור. עד מתי יימשך אי-השוויון? מספר הפטורים מגיוס מעורר דאגה ושאלות. מאז הקמת המדינה לא היה אי-פעם מספר כזה של משתמטים מגיוס. אפילו ועידת המפד"ל עסקה בנושא וקראה לשינוי המצב. מספרן של ישיבות ההסדר לא גדל. במבחנת היותן גורם הראוי לכל שבח, במזגן תורה עם שירות צבאי. קצין חינוך ראשי ראוי להוקרה ולא לגינוי. הוא דיבר על נושא מוסרי יהודי.

ובעניין קודם: אני מצטער צער רב על שהרבנות הראשית עשתה יד אחת עם אנשי הבד"ץ והיהוד אירגנו הפגנה ליד הכותל. את בעיית השבת לא יפתרו בהפגנות ובאלימות. זהו נושא להידברות, על בסיס של כבוד הדדי וסובלנות. החרדים רוצים לכוף על רוב הציבור את אורח חייהם. ירושלים היא בירה יהודית שיש בה אוכלוסייה יהודית חופשית וחרדית, ואוכלוסייה ערבית גדולה, שמספרה הולך וגדל. השלום בירושלים יכול ליכון רק על בסיס פלורליזם דתי ותרבותי. הציבור החילוני החל להתמרד, כי אינו מוכן לקבל עליו את הסכמי העירייה. ה"מלחמה" שהכריז עליה ח"כ מנחם פרוש לא תביא לשום תוצאות.

אני מברך את שר החינוך והתרבות יצחק נבון על האמצעים שנקט כדי למנוע את הרס החינוך הממלכתי-דתי בידי חוגים דתיים קיצוניים. ה"חידושים" שהכניסו חוגים דתיים בבתי-ספר אליטיסטים, כמו הפרדה בין בנים ובנות, הכפייה על הלבוש של המורות והאמהות, התערבות בחיי המשפחות — יביאו להשתלטות החרדים על בתי-הספר של זרם חינוך זה. מוזר הדבר שהמפד"ל שותקת. הרי בכך היא כורתת את הענפים שעליהם ישבה במשך שנים.

החוגים החרדיים חייבים לדעת כי לא יינתן להם להכניס סדר חדש במדינה. הם חושבים כי מותר להם הכל. אני נזכר בתקופת מלחמת ההתשה בתעלה. כאשר ראש הממשלה גולדה מאיר נכנסה לישיבת הממשלה ואמרה: "מה הם רוצים מחיי?" היא התחילה לקבל מברקים מאמהות בנוסח כדלקמן: "הצדיק אמר שאם תשני את חוק מיהו יהודי, תצילי את בניך". כאשר התחילו להגיע מברקים רבים מעין זה העניין נבדק. התברר כי קבוצת חסידי חב"ד אירגנה את משלוח המברקים. גולדה נדהמה מכך שנוקטים אמצעים כאלה כדי להשפיע על שינוי חוק בכנסת. היא רק שמחה שחוגים אלה מרשים לעצמם לפעול כרצונם.

ההתוועדות שרוצה טדי קולק להקים לא יועילו, אם לא יתקבל העיקרון גם על-ידי החרדים כי לכל ציבור יהודי מותר לחיות כרצונו. הציבור החופשי לא יתערב בשכונות החרדיות הדתיות, אולם הוא תובע יחס דומה כלפיו. יש לבטל את הזכויות המיוחדות לחרדים ולא לחשוש מהבד"ץ ומהאיתרא קדישא.

כישלונו של שמיר

יצחק שמיר הזעיק את שר התיירות והמשפטים מסיורו בארצות-הברית להצביע בעד המשך פיתוח הלביא. השר שריד היה במשך כל הזמן נגד המשך הפרויקט. ראש הממשלה כפה עליו, בשם מרות הליכוד, לשנות את הצבעתו. שריד הודיע בטלפון כי קיבל עליו את מרות תנועתו. מרגע שהנושא נהפך לעניין מפלגתי, הצליחו שר החוץ ומ"מ ראש הממשלה שמעון פרס להשפיע על שרת הבריאות שתימנע מהצבעה, וכהצבעה בממשלה נוצר רוב בעד הצעת פרס.

התכסיס של יצחק שמיר פעל כבומרנג. עד ההצבעה בממשלה הביע כל שר את דעתו באופן חופשי. משעה שהעניין נעשה מפלגתי, נאלצה שרת הבריאות לקבל את דין תנועתה. היא לא הצביעה בעד ביטול הלביא, אולם נמנעה. וזה הספיק. לא היה קל לששנה ארבלי-אלמוזלינו להימנע, אולם תכסיסו של שמיר הביא אותה לשינוי הצבעתה. יש לברך את שר האוצר משה נסים שעמד על דעתו ולא שינה הצבעתו תחת לחץ חבריו בליכוד.

עתה יצטרכו שמעון פרס, יצחק רבין וידידינו האמריקאיים לפעול יחדיו כדי שתהיה תעסוקה חלופית לתעשייה האווירית. סוף־סוף הבינו שרינו, כי אין לזלזל בשותף האמריקאי. ההצבעה בממשלה מחייבת עתה את האמריקאים מבחינה מוסרית לקיים את הבטחותיהם.

ההצבעה הזאת איננה ניצחון לאיזו מפלגה. היא ניצחונו של צה"ל ושל השכל הישר. בפעם הראשונה בתולדות המדינה פעל ראש הממשלה נגד דעת המטכ"ל בעניינים ביטחוניים. ראש הממשלה עוד ביקר את המטכ"ל והעיר למפקדים, כי אל להם להתערב בעניינים שנויים במחלוקת בממשלה. זו היתה התבטאות תמוהה, שהרי המטכ"ל רק מילא את חובתו והזהיר כי המשך פיתוח הלביא יביא לפגיעה בפיתוח אמצעי לחימה חשובים יותר.

משטרת־תנועה ארצית

מאת ד"ר מתתיהו (אדי) סלע

הכותב היה ראש אגף החקירות במשטרה וחבר בוועדת שימרון

אין אפשרות לחדול מלהתפלא על כשרונותיהם של אחדים משרינו שלא למדו מאומה או שכחו מהר את אשר למדו בעבר. לפני שבועות מעטים הצהיר השר משה שחל בראיון ברדיו או בטלוויזיה כי כדי לשחרר את המשטרה מלחצים פוליטיים בחקירותיה יש למנות שופטים חוקרים. כאשר העלה השר שחל את רעיונו הבאתי לא ידע, קרוב לוודאי, שבתקופת שלטון המנדט כיהנו בארץ ישראל שופטים חוקרים, המוכר בהם היה בכור שטרית שכיהן כשופט בחקירה מוקדמת של רצח חיים ארלוזורוב. זמן קצר אחר הקמת המדינה החליטה הממשלה לבטל את משרות השופטים החוקרים והעבירה את סמכויותיהם ליועץ המשפטי לממשלה ולפרקליטות המדינה.

כעת נפלה פצצה נוספת. שוב יהה שר מהמותנו, הפעם היה זה שר התחבורה, חיים קורפו, המציע להקים משטרת-תנועה ארצית. יש להניח שהוא רוצה לראות אותה לא במסגרתה של משטרת ישראל כי אם כגוף עצמאי שיתכן שיהיה נתון למרותו. אין ספק שהשר לא התייעץ עם שר המשטרה בטרם פירסם את הצעתו, כי אילו עשה כן היה שומע שהצעתו מגוחכת וחסרת כל היגיון.

למה הצעתו דומה? האם היה מעז להציע לשר הביטחון ולמטכ"ל כי כיוון שחיל-האוויר הוא כלי כה חשוב יש להפרידו מהצבא ולהקים פיקוד נפרד למענו. ואולי במסגרת משרד התחבורה האחראי בלאו הכי לפיקוח על תנועת כלי טיס אזרחיים בשמי ישראל? הצעתו של שר התחבורה מזכירה את דרישותיהם של ראשי עריים מסוימים אשר מבקשים בהקמת משטרות עירוניות במקום משטרה לאומית אחידה וכד אחרת. הם חושבים שקל להיות שוטר ועוד יותר קל להפעיל משטרה. הרי אינם יודעים את ערכה של משטרה לאומית שאפשר להפעיל אותה כגוף אחד, בשעת הצורך.

מימוש הצעתו של השר קורפו פירושו להוסיף לצבא הפקידות הציבורית עוד מנגנון של מנהלים ומפקחים שיפעיל את משטרת התנועה הארצית. משטרת ישראל אינה חסרה ידע ומפקדים שיפעילו את משטרת התנועה. מה שחסר לה הם שוטרים שיעשו את העבודה בשטח. קיים חשש שההצעה של שר התחבורה יסודה ברצון לשלוט על מספר לא מבוטל של פקידים ועל מנגנון גדול.

כל המתעניין בגורמי התאונות בדרכים יודע כי קיימים שלושה גורמים עיקריים לתאונות:

א) תשתית כבישים בלתי מספקת.

ב) מצב מכני ירוד של כלי-הרכב הנעים בכבישים.

ג) הגורם האנושי, והיינו הנהגים והולכי הרגל.

כל ממשלות ישראל בעבר ובהווה אשמות במצב הירוד של מרבית כבישי המדינה. בעיני הממשלות נחשב תמיד בעל הרכב כפרה חולבת שעיקר תפקידו לספק למדינה הכנסות ממסים המוטלים על כלי הרכב עצמם, על חלקי החילוף ועל הבנזין, וכן מהיטלים שונים כגון רשיונות הרכב, רשיונות הנהיגה וכד'. מעיני השלטונות נעלמה תמיד ההתחייבות לדאוג לכבישים ראויים לשימוש ולאחזקתם הנאותה.

מדינת ישראל, שהכנסותיה מכלי הרכב עולות על מיליארד דולרים לשנה, מוציאה פחות מ-2 אחוזים מהכנסות אלו על אחזקת הכבישים ושיפוצם. שר התחבורה אחראי עקב תפקידו למצב הכבישים אבל דאגתו היא להקמת משטרת תנועה ארצית. זה שנים רבות קוראים ומצביעים על כבישים מסוכנים במיוחד הנקראים "כבישים אדומים". ברם, על אף הידע שנצבר הכבישים האדומים עדיין קיימים, אנשים עדיין נהרגים ושר התחבורה עדיין במלא את תפקידו הרם.

הנהג הישראלי הוא נהג ים-תיכוני

הגורם השני הוא מצבם המכני של כלי הרכב. הפיקוח על מצבם הוא שוב בידי שר התחבורה. לא ידוע כמה תאונות גורם המצב הלא-תקין של המכוניות. משרד התחבורה מסתפק בביקורת שנתית שגרתית של הרכב, בעת חידוש הרשיון, ובביקורות פתע בכבישי הארץ בעיקר לקראת עונת הגשמים.

ברם, הגורם העיקרי לתאונות דרכים הוא הגורם האנושי — הנהגים והולכי הרגל. יש להודות באמת: הנהג הישראלי הוא נהג בלתי מתחשב בזולת, הוא חושב שהכביש שייך לו ושחוקי התנועה חוקקו עבור נהגים אחרים. באופיו זה דומה הנהג הישראלי לנהג הלבנוני, הטורקי, היווני והאיטלקי, במלה אחת — לנהג הים-תיכוני. הניסיון מלמד כי כל אמצעי ההרתעה והסברת הכוסר לא הועילו בעבר ולא יועילו בעתיד. הנהג הישראלי חייב להרגיש תמיד עין מפקחת העוקבת אחריו. למטרה זו הוקמה המשטרה. רק נוכחות שוטרים בכבישים תניע את הנהג ואת הולך הרגל לכבד את חוקי התנועה. בדיוק כמו ששוטרי המקוף הוו אמצעי מניעה יעיל ברחובות הערים הם בגוף עבירות בכוח נוכחותם בלבד.

כאשר הייתי מפקד מחוז חיפה חילקתי את הכבישים הבין-עירוניים של המחוז לקטעים של כ-20 ק"מ כל אחד. בכל קטע סייר רוכב אופנוע משטרתי בהמשך כל שעות היום ועד לשעות המאוחרות של הלילה. הנהגים השיבו תמיד להתקל בשוטר תנועה ונהגו בהתאם לכך. המשטרה יודעת תמיד כיצד לטפל בבעיות התנועה ואין סיבה שלא תדע זאת גם היום, בתנאי שיקבל כמובן שיעמוד לרשותה כוח-אדם מספיק. שום בליצות לא יעזרו. המשטרה חייבת להחליט באיזה מקום בסולם העדיפויות היא תעמיד את צרכי המשטרה כדי לאפשר לה למלא את תפקידה. כאשר נתמנה הרצל שפיר, ששמו הלך לפניו, למפקח הכללי, הערתי לאחר מינויו כי אף כידים של המשטרה כי אפילו הגאון הגדול ביותר לא יוכל באופן לא יעמדו לרשותו החילים במספר מספיק. לצערי המציאות מוכיחה שצדקתי.

לבסוף, יש לשנות את חוקי הענישה בגין עבירות תנועה הגורמות לתאונות דרכים. גם הקנסות והמכבים המוטלים היום לא עוזרים. הכרחי לקבוע בחוק שנהג שהובא למשפט בגין מהירות מופרזת או נהיגה ברשלנות יאבד את רשיונו לתקופה הקבועה בחוק. אין דרך אחרת להרתיע נהגים מסוכנים מהכבישים ולחסוך בחיי אדם.

صكنا من الاهل

صكذا من الاجل

כלכלה ועסקים

ברקת: אין להרחיב ואין להעתיק את אזור הסחר החופשי באילת

מאת צבי זרחיה

מנהל המכס מרדכי ברקת מסורד ומאוכזב מהפעלת אזור הסחר החופשי באילת. "הוקצנו את החוק על מנת למשוך לאילת תיירים מחו"ל, שיכניסו למדינה דולרים. האופטימיסטים דיברו על הכנסת מט"ח בהיקף של 100 מיליון דולר לשנה. אולם נראה שכמעט הבלון מעדיפים לקוחות ישראלים, מכיוון שהם

ברקת: עדיין מקווה שהמשטר תיו יתבגר

מבלמים יותר ולא כל כך עומדים על המקח, כפי שקורה עם סוכני התיירים מחו"ל. אילת תפרח אם תהיה מלאה אורחים מישראל, אך לא לשם כך הענקנו פטור ממע"מ בעיר הדרומית".

ברקת אינו שבע רצון מרמת המחירים באילת. "הציפייה היתה להורדה של רמת המחירים ואף הוקמה תחנת ביקורת של המכס לבדיקת הברחות. בפועל מסתבר שכמעט אין מבריחים מאילת. הסיבה: סקרים שנערכו על־ידי המכס מגלים שהמחירים בעיר אינם אטרקטיביים לעומת המחירים בכל פנו".

מנהל המכס מתנגד חד־משמעית להעמקת הפטורים ממס במסגרת הרחבה של אזור הסחר החופשי באילת. בעבר הועלתה הצעה לבטל את מס הקנייה באילת ולהעניק הקלות מכס. "תחילה יש לנצל את ההטבות שניתנות בגין חוק אזור הסחר החופשי להקמת תעשיות באילת, רק אז ניתן לחשוב על הרחבה".

ברקת שולל את הרעיון להעתיק את דגם אזור הסחר החופשי באילת למקומות נוספים בארץ, מכיוון שאין בארץ מקומות כמו אילת הנתונים במיקום גיאוגרפי מיוחד. כל ההצעות להעתקת הדגם נדחו, כי המחוקקים הבינו שאם יינתנו הקלות לאזורים נוספים, ייווצר איזור סחר חופשי שישתרע מאילת ועד קריית שמונה. בעבר הוערך שווי ההטבות הניתנות לאילת במסגרת החוק ב־8 מיליוני דולר לשנה. ברקת, שהתנגד מלכתחילה להקמת אזור הסחר החופשי באילת, אומר כי חשש שאזור הסחר החופשי יעודד את "יצר רע של התעשרות מהירה, והראייה לטווח קצר הגבר על המחשבה הנכונה של השקעה לטווח ארוך". כיום, שנתיים לאחר הפעלת האזור החופשי, ברקת עדיין מקווה שחששותיו יתבדו.

(רשימה ראשונה מבין שתיים)

השופרסל רוכש מבנה ששכר לחברת "קטיף"

ההשקעה מוערכת ב־750 אלף דולר

מאת אריה לביא

חברת שופרסל מנהלת מו"מ מתקדם על רכישת מחצית המבנה בשטח של 2000 מ"ר שנבנה בעבורה בחולון. המיתקן משמש את חברת־הבת של שופרסל, קטיף, העוסקת בקניית ירקות מהחקלאים ושיווקם לחנויות שברשת שופרסל.

לפני כחודש וחצי עברה חברת קטיף ממחסניה וממשרדיה בשוק הסיטוני של תל־אביב למבנה שנבנה במיוחד בשבילה באזור התעשייה של חולון. המבנה בשטח של 2000 מ"ר הוקם על־ידי חברת מבני עד, בשותפות עם בני משפחת קודך. המבנה, הכולל חדרי קירור ומשרדים, נשכר על־ידי שופרסל לתקופה של 10 שנים עם אופציה ל־10 שנים נוספות. ההשקעה הכוללת במבנה מוערכת ב־1.5 מיליון דולר.

על־פי ההסכם משלמת חברת קטיף, שהיא בבעלותה המלאה של שופרסל, דמי שכירות של כ־6000 דולר לחודש. באחרונה הוחלו שיחות בין הנהלת שופרסל לבין בני משפחת קודך, שבבעלותם מחצית המבנה, על רכישת חלקם של בני המשפחה.

דוד וינשל, נשיא שופרסל, אישר ל"הארץ" שמתקיים מו"מ בעניין זה, שטרם הושלם. הסכום שישלם שופרסל טרם נקבע, אך מעריכים שהוא יגיע ל־750 אלף דולר.

בעריכת אברהם טל

בנק ישראל החל בהכנות לקראת ביטולם של הבנקים הייחודיים

בנק ישראל כבר החל בהכנות מעשיות לקראת יישום השינוי הצפוי במערכת הבנקאות — ביטול הבנקים הייחודיים. הבנק החל בהצגת התוכנית בפני ראשי מערכת הבנקאות.

משה מן, מנכ"ל בנק טפחות, מסר במהלך יום עיון בירושלים, שלפי התוכנית של בנק ישראל יבוטלו בהדרגה בנקים כמו בנק החקלאות והבנקים למשכנתאות והבנקים הכלליים יעסקו בכל תחומי הבנקאות. מהלך זה יוביל לשוק מסחרי חופשי, שבו תינתן לבנקים סמכות רבה יותר בקביעת מדיניותם בשוק ההון.

מן דיבר ביום עיון שערכה סוכנות הביטוח א. לוונטהל ובנו בהשתתפות יותר מ־100 אנשי ביטוח. סופר "הארץ" מציין שהחלטת בנק ישראל לבטל את הרשיון של בנק יעסוק למשכנתאות ואת הרשיון של בנק בניין למשכנתאות היא חלק מהמדיניות החדשה. יצוין שרוכשי הבנקים הללו מידי בנק הספנות ובנק משכן, בהתאמה, מנסים עדיין לשכנע את בנק ישראל לחזור בו מהחלטתו.

ירידה קלה בהיקף האשראי

האשראי החופשי לציבור בשקלים ירד קלות בשבוע שהסתיים ב־9.9 בספטמבר — מתברר מנתונים מעודכנים של בנק ישראל המבוססים על דיווחי ששת הבנקים הגדולים. מנתונים אלה עולה, כי האשראי עמד על 9.14 מיליארדי שקל לעומת 9.18 מיליארדי שקל, כלומר ירידה של 40 מיליון שקל.

אף שהירידה באשראי קטנה, הפתיעו הנתונים שנמסרו אתמול בבוקר יועצים פיננסיים. שכן בחודשים האחרונים, חוץ מאשר שבועות מעטים, נרשמה מדי שבוע עלייה בהיקף האשראי.

בפועל האשראי גבוה יותר, משום שיש בנקים קטנים שדיווחיהם אינם נכללים בנתוני בנק ישראל וכן מפני שהלקוחות עדיין לא חויבו בריבית של כ־350 מיליון שקל, כפי שפורסם אתמול ב"הארץ". ההערכה היא שהבנקים יחייבו בתחילת אוקטובר את הלקוחות בעבור הרבעון השלישי של השנה בכ־400־420 מיליון שקל.

רווח והפסד / אריה לביא

הפחתת הריבית בג'אמבו הבריחה משכנתות פח"ק

ירידה חדה של כ־250 מיליון שקל נרשמה בשבוע האחרון בחשבונות פח"ק (תפ"ס לשעבר) והיתרה של אלה הסתכמה בכ־3.65 מיליארדי שקל לעומת 3.9 מיליארדי שקל בשבוע הקודם. מעריכים שהירידה בהיקף הפח"ק נובעת מיציאת כספים בעקבות הפחתת הריבית בפיקדונות ג'אמבו. הבנקים שילמו בחלק מהימים של תחילת החודש ריבית שיא בפיקדונות ג'אמבו שהגיעו עד ל־20 אחוז.

בימים האחרונים פחתה הריבית על פיקדונות הג'אמבו לכ־18 אחוז. הדבר גרם לכך שחלק מהמשקיעים בפיקדונות ג'אמבו הקטינו השקעותיהם באפיק השקעה זה.

גם דיסקונט מציע הטבות לסטודנטים

בנק דיסקונט מצטרף ליוזמת בנק הפועלים ומציע לקראת פתיחת שנת הלימודים שורה של הטבות לסטודנטים בתחום האשראי ובניהול חשבון העו"ש.

הסטודנטים יהיו זכאים לקבל מדי שנה הלוואה של עד 3000 שקל למימון שכר הלימוד או לכל מטרה אחרת. החזר ההלוואה יהיה עד 24 תשלומים, ובשיעור ריבית מועדף של הריבית הבסיסית (כיום 1.25 אחוז) בתוספת אחוז אחד.

סטודנטים שסיימו לימודיהם יהיו זכאים לקבל הלוואה בסכום של עד 6000 שקל, בתנאים אלה: הלוואה בריבית משתנה (פריים פלוס 1 אחוז) — כיום 2.25 אחוזים לתקופה של עד שלוש שנים. הלוואה צמודה למדד בריבית של 10.3 אחוזים לשנה להחזר ב־25 עד 60 חודש עם אפשרות לדחות את תשלומי פירעון הקרן בשנתיים.

במקביל הוחלט להגביל את קו האשראי בחשבון העו"ש של הסטודנט עד ל־600 שקל בריבית מועדפת של פריים־פלוס 1 אחוז.

ההעברות למע"מ ולביטוח לאומי: 400 מיליון שקל

המגזר העסקי העביר אתמול את התשלומים החודשיים למס ערך מוסף ולמוסד לביטוח לאומי, שבזמן האחרון מוערכים ב־400 מיליון שקל בחודש. במערכת הבנקאות אין עדיין סיכומים לגבי הסכום המדויק של ההעברות למע"מ, אך לא מן הנמנע שההעברות בחודש זה יהיו גדולות מהרגיל, עקב הקניות לחגים. עם זאת, עיקר הגידול יבוא לביטוי בהעברות של חודש ספטמבר.

עם העברת התשלומים למע"מ ולביטוח לאומי חזרה מערכת הבנקאות לגרעונות גדולים, לאחר שבשבוע שעבר היתה מאוזנת בדרך כלל. היקף הגרעונות אינו ידוע, אך מעריכים אותם ב־200 מיליון שקל לפחות.

הבנקים האחרים יצטרפו לבינלאומי ויציעו אשראי לחיסכון

הבנקים יצטרפו בימים הקרובים לבנק הבינלאומי הראשון, שהיה החלוץ לקבל היתר מהחודש מטעם בנק ישראל למתן אשראי לפתיחת תוכניות חיסכון. מספר בנקים, בעיקר דיסקונט והמזרחי, הציעו "הלוואות גישור" לצורך פתיחת תוכניות חיסכון עד למועד שבו יקבלו המשקיעים את הכספים מפירוק מניות הבנקים.

הבינלאומי, וכפי יעשו כנראה גם הבנקים האחרים, מציע את האשראי ללא קשר עם פירוק הבנקאיות, בגלל רצון לשווק עודפי כספים שיש כיום במערכת הבנקים.

מ. ליפשיץ: נחלץ בעור שיניו

מניה על הכוונת / יהודה שרוני

השפל בענף הבנייה בשנים האחרונות היכה קשות בחברות בנייה. בנות המזל הצליחו לצוף על פני המים, מקוות לטוב ומול הגיע לכנס הכנסים.

מתחייה לליפשיץ היא אחת מחברות הבנייה הפרטיות הגדולות הפועלות באזור ירושלים. התחרות יתר והחוסר תכנון נאות בתחומים המזומנים, הביאו את החברה בשנתיים האחרונות לקשיים גדולים. ליפשיץ היה אחד הקבלנים בני המזל, שזכה, באמצעות לובי יעיל בהעברת הכספים של הכנסת לסיוע ממשלתי בנייה.

החברה קיבלה סיוע בפריסת חובות בסך 3.5 מיליוני דולר, הלוואה נוספת בסדר גודל דומה בריבית שנתית של 9 אחוזים. הלוואה מיוחדת מהחברה לפיתוח מפעלי תיירות: בסך 1.5 מיליון דולר.

צעדים נוספים שנעשו לשיפור מצב הנזילות היו מכירת חלקה של חברת הבנייה בפרויקטים מסויימים והכנסת שותפים לאחרים. המזל המשיך לשחק לליפשיץ, והמצב בבורסה איפשר לו לגייס 8.5 מיליוני דולר באמצעות שתי הנפקות. כספים אלה היו נחוצים כאוויר לנשימה, ונראה כי בעקבות קבלתם יפותרו בעתיד בעיות המימון של החברה. גיוס ההון גם מאפשר לליפשיץ להשתחרר מאימתן של ערבויות אישיות שנתן לצורך המשך תפעולה של החברה.

אזור המחיה של ליפשיץ הוא בירושלים, ובימים אלה מבצעת החברה שני פרויקטים בהיקף גדול: מלון באיזור ים המלח, ומלון בירושלים. שיפור מצב הנזילות יאפשר את השלמתם המהירה של פרויקטים אלה. למרות ההיחלצות מהקשיים המיידיים, אין זה כלל וודאי כי החברה תחזור ותציג רווחים, בגלל המשך השפל במרבית ענפי הבנייה.

המודדים של מניית החברה מצביעים על שווי הנכסי של החברה, הנאמד כיום בכ־30 מיליון דולר, בהשוואה לשווי השוק של מניותיה, העומד על 21.5 מיליון דולר בלבד. אבל השווי הנכסי הוא אינדיקטור שעלול להטעות, במיוחד בחברות בנייה. השווי הנכסי ראוי להתייחסות רק כאשר החברה מרוויחה ולנכסיה יש ביקוש. הסימנים האחרונים אינם מורים כי אכן זה המצב, ולראייה, מחירי המכירה של נכסי־החברה הם מתחת לערכם בספרים.

ליפשיץ: עם לובי יעיל

כיום, האחרונים מורגשת מגמת רכישות של מניית החברה. הפעילות הבורסאית היתה מזוהה בעבר עם לאומי פיא, שהיתה גם בעלת עניין בחברה. בעקבות השפל בענף הבנייה, צימצמה לאומי פיא את החזקותיה, ולפני מספר חודשים שבה הגדילה אותן. מחזיקים נוספים במניות הם חברת הברוקרים "אופק", שצימצמה באחרונה את החזקותיה, וקרנות הנאמנות של בנק הפועלים ודיסקונט.

מוקד נוסף לפעילות בורסאית היו כתבי האופציה ואיגרות החוב הניתנות להמרה במניות בנות 5 שקלים. רכישת האג"ח להמרה נעשית באמצעות חברת הברוקרים "בר־סוחה". מתוך הנחה שלאג"ח יש בכל מקרה מחיר תחתית, אך אם ליפשיץ תשוב ותשגשג ניתן יהיה להמיר את האיגרות במניות.

"פקסימיליה"
גמא תקשורת (א. פולק) בע"מ
רמת־גן: טל: 03-7512666 חיפה: טל: 04-729965 ירושלים: טל: 02-248666

המועדון המסחרי והתעשייתי
תל־אביב
מודיע לחברים כי
מסיבת ערב שבת
עם ראש המטה הכללי
רב אלוף דן שומרון
שנועדה ליום שישי 18-9-1987
נדחתה
לפי בקשתו למועד אחר לא תתקיים כל הרצאה
נשיא המועדון וחברי הועד
מאחלים לחבריו
ולכל בית ישראל שנה טובה

חדש לקבלנים
מימון חשבוניות (פקטורינג)
לפנות לת"ד 441 ים

עתידית
מערכת בנק המזרחי לעסקות עתידיות - שקל/דולר יציג.
שערים שנקבעו ביום 15.9.87

שער יציג ליום 15.9.87—1.5998		
שערי ביצוע-תכנית 'דצמבר' 31.12.87	קניה	1.662
	מכירה	1.652
שערי ביצוע-תכנית 'מרץ' 31.3.88	קניה	1.718
	מכירה	1.705

בנק המזרחי

קרוסלות
מציעים עכשיו
הפתרון העדכני לאחסון תעשייתי
לוגיסטיקה טכנולוגיות משולבות - L.I.T
log
בשתוף עם
יתרונות בולטים:
- שיפור בשליטה על המלאי.
- פתרון למחסור בשטח.
- חסכון בכח אדם.
- יעול בתהליך הכנת משלוחים.

לוגיסטיקה טכנולוגיות משולבות - L.I.T
הקבוצה log לוגיסטיקה.
רחוב ביאליק 131, רמת גן
03-7517756 :פקס .03-7519131 :טל

הוקם מפעל פסטה מתחרה ל"אסם"

הייצור בבית סחור, השיווק מתקוע

מאת יונתן שרמן

בראשונה זה שנים קם מפעל חדש לייצור פסטה, אשר עשוי לנגוס בשוק הפסטה בארץ, שבו שולטת "אסם".

מוצרי הפסטה של המפעל — סדרת מוצרי מקרוני ושקדי מרק — משווקים על־ידי חברי מושב תקוע שליד ירושלים תחת שם אישלקי. בימים אלה מנסים להחדיר את המוצרים לרשתות השיווק. ל"הארץ" נודע כי בחלק מרשתות השיווק בוחנים כעת את איכות המוצרים.

דן פרופר, מנכ"ל "אסם", מסר ל"הארץ" כי לידיעתו שיווק תוצרת זו היא שטוריה, מכיוון שהמוצרים מיוצרים במפעל בבית סחור הסמוכה למושב תקוע, ורק השיווק נעשה באמצעות אנשי המושב, אשר משתמשים בשמם כדי להעניק למוצר צביון ישראלי. לדבריו, ייצור מוצרי פסטה אלה לא נעשה בהתאם לתקנים בענף המזון והמוצר אינו מסומן כנדרש.

עוד נודע, כי גם חברת "תלמה" מבקשת לחזור לתחום הפסטה, והיא פועלת בקרב קיבוצי תנועת הקיבוץ הארצי במטרה להקים מפעל לכך. שלמה קודמן, מנכ"ל "תלמה", סירב להתייחס לנושא, אך ל"הארץ" נודע כי אכן מתנהלים מגעים בנושא זה ואף מתכננים לייצר מספר דוגמאות ניסיוניות שהוצגו בפני אחת מרשתות השיווק.

ל"אסם" מונופול בתחום הפסטה גם בגלל היעדר יבוא.

חצי מיליון דולר מצלצל יותר טוב

מאת אריה לביא

הודעה לעיתונות מטעם משרד ליחסי ציבור שהגיעה בשבוע שעבר למערכות העיתונים, מסרה על השקעה של חצי מיליון דולר שבוצעה בפרויקט "הולילנד ארוחנשר" שייפתח בקרוב בירושלים. את הפרויקט מקימות שתי חברות: הולילנד ארוחנשר לימיטד שבבעלות חברת התיירות הישראלית, וחברת דיל שבבעלות איש העסקים ליאון תמן, מדובר בפרויקט של שני מופעי מולטימדיה שייערכו בבניין אימק"א בירושלים.

למקרא ההודעה נזכרנו שבימים אלה גייסה חברת התיירות הישראלית הון מהציבור וביקשנו לבדוק איך מתייחסת חברה זו בתשקיף שלה לפרויקט. חברת התיירות הישראלית סבלה מקשיים ומהפסדים בשנים האחרונות וגיוס ההון (730 אלף שקל) נועד לסייע לה להיחלץ מקשייה.

עמוד ג' 10 בתשקיף גילה שההשקעה בפרויקט תגיע ל־650 אלף שקל, שהם 400 אלף דולר ולא חצי מיליון דולר. התיירות הישראלית — השותפה ב־50 אחוז בפרויקט — תשקיע בו רק 120 אלף שקל, שהם 73 אלף דולר.

איך נהפכים 400 אלף דולר לחצי מיליון דולר? האם הכספים כבר הושקעו, כפי שנאמר בהודעה לעיתונות, או ישקעו כפי שנטען בתשקיף. במשרד יחסי הציבור הפנו אותנו לדרורן טישמן, מנהל חברת דיל, שותפה בפרויקט. זה הסביר תחילה, שהאשם במשרד יחסי הציבור — אשמה שהמשרד דוחה. בהמשך טען, שאינו רואה כל־כך את ההבדלים. "אולי נשקיע בכי מאות טובים יותר וההשקעה תעלה עוד 50 אלף דולר", אמר. ומה באשר לטענה שהכספים הושקעו, בעוד שבפועל טרם הושקעו? זה לא דבר משמעותי, טען מנהל חברתו של ליאון תמן בישראל.

המזרחי מאריך את מבצע ניכיון השיקים

מאת סופר "הארץ"

בנק המזרחי מאריך את מבצע ניכיון שטרות והלוואות ב' עד לאחר תקופת החגים (31.10.87). במסגרת המבצע יוכלו בעלי עסקים שברשותם שיקים דחויים מלקוחותיהם, לקבל אשראי המבוסס על ניכיון השיקים הללו בריבית מיוחדת וקבועה של 2.5% לחודש. ניכיון השיקים ישמש לבעלי העסקים מסגרת נוספת של אשראי לתקופה קצרה, ואין הוא בא במקום מסגרות האשראי הרגילות העומדות לרשותם.

מבצע ניכיון השיקים מיועד גם לבעלי עסקים שאינם לקוחות קבועים של הבנק.

תקציבי איבריה, קנדי וקודקוד — לפרסום פלד

באחרונה קיבל פירסום פלד מספר תקציבי פרסום שעליהם התחרו משרדי פרסום גדולים — כך נמסר מפרסום פלד. המשרד זכה בתקציב של איבריה — חברת התעופה הספרדית הלאומית, שעליו התחרו חמש חברות פרסום גדולות במשך ארבעה חודשים; תקציב קנדי, מכונות כביסה המיובאות על־ידי דלתה, ותקציב קודקוד, חברה המתמחה בשירותי כוח־אדם. בסך הכל קיבל פרסום פלד תקציבים בסך מיליון דולר.

אל על מטענים לכל השערים

שערי מטבע חוץ

15.9.87

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.56	1.63	1.5901	1.6099	1.56	1.63	1.5891	1.6089	1.56	1.63	1.5916	1.6116	1.5998	-0.0005
1 לירש"ט	2.55	2.67	2.6094	2.6418	2.56	2.68	2.6086	2.6412	2.56	2.69	2.6109	2.6438	2.6238	0.0009
1 מארק גרמני	0.86	0.90	0.8744	0.8853	0.86	0.90	0.8734	0.8843	0.86	0.90	0.8764	0.8874	0.8804	-0.0004
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.2619	0.2652	0.25	0.27	0.2623	0.2655	0.25	0.27	0.2624	0.2657	0.2634	-0.0005
1 גולדן הולנדי	0.76	0.80	0.7785	0.7882	0.76	0.80	0.7782	0.7879	0.76	0.80	0.7782	0.7880	0.7824	-0.0004
1 פרנק שוויצרי	1.04	1.08	1.0562	1.0693	1.04	1.09	1.0555	1.0687	1.03	1.09	1.0568	1.0707	1.0612	-0.0015
1 כתר שוודי	0.24	0.25	0.2486	0.2517	0.24	0.26	0.2489	0.2520	0.24	0.26	0.2491	0.2522	0.2503	0.0003
1 כתר נורבגי	0.23	0.24	0.2385	0.2415	0.23	0.25	0.2386	0.2416	0.23	0.25	0.2388	0.2418	0.2402	0.0002
1 כתר דני	0.22	0.23	0.2272	0.2300	0.22	0.23	0.2268	0.2297	0.22	0.23	0.2273	0.2302	0.2284	0.0001
1 מרק פיני	0.35	0.37	0.3607	0.3652	0.35	0.37	0.3607	0.3653	0.35	0.38	0.3610	0.3656	0.3632	0.0002
1 דולר קנדי	1.18	1.24	1.2064	1.2215	1.19	1.24	1.2067	1.2218	1.18	1.24	1.2080	1.2232	1.2147	0.0030
1 דולר אוסטרלי	1.10	1.21	1.1608	1.1752	1.12	1.20	1.1585	1.1730	1.12	1.20	1.1594	1.1740	1.1665	0.0028
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.7776	0.7872	0.47	0.79	0.7757	0.7854	0.49	0.69	0.7768	0.7866	0.7813	-0.0007
10 פרנק בלגיים	–	–	0.4216	0.4268	–	–	0.4217	0.4270	–	–	0.4216	0.4269	0.4240	–
10 שילינג אוסטריים	1.22	1.28	1.2443	1.2598	1.22	1.28	1.2424	1.2580	1.22	1.28	1.2453	1.2610	1.2506	-0.0006
1000 לירות איטלקיות	1.18	1.25	1.2129	1.2280	1.19	1.26	1.2115	1.2267	1.19	1.27	1.2146	1.2299	1.2196	-0.0027
100 ינים יפאניים	1.08	1.13	1.1042	1.1180	1.08	1.13	1.1016	1.1154	1.08	1.14	1.1044	1.1183	1.1102	0.0016

190 אנשי "אל על מטענים" בסניפי החברה בעולם — יטפלו אישית במטעני היצוא והיבוא שלך.

ELAL אל על

נגב קרמיקה

נגב קרמיקה בע"מ

הודעה בדבר פרסום תשקיף

ניתנת בזאת הודעה בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות ערך, תשכ"ח־1968, כי ביום 31 באוגוסט 1987 פורסם תשקיף בדבר

הנפקה של

833,331 מניות רגילות רשומות על שם בנות 1 שקל חדש ערך נקוב כ"א בערך נקוב כולל של 833,331 שקלים חדשים.

ושל

סדרה של עד 312,777 כתבי אופציה רשומים על שם (סדרה 1) הניתנים למימוש בכל יום עסקים בנקאיים החל ביום 1.10.87 ועד ליום 30.9.89 ועד בכלל למניות רגילות בנות 1 שקל חדש ערך נקוב.

כל כתב אופציה (סדרה 1) ניתן למימוש במניה רגילה אחת בת 1 שקל חדש ערך נקוב (בכפוף להתאמות) תמורת תשלום במזומן של מחיר מימוש של 2.60 שקלים חדשים, צמוד לעליות בשער היציג של הדולר של ארצות הברית, כך שלמחיר המימוש יתוספו הפרשי הצמדה הנובעים מעליית השער היציג של הדולר של ארה"ב עד להאריך המימוש ביחס לשער הליפין יסודי מוסכם של 1.6065 שקל חדש לדולר של ארה"ב. כתב אופציה אשר לא ימומש עד ליום 30.9.89 יפקע. התמורה ששולמה בגינו לא תוחזר, והוא יהיה בטל ולא יקנה לבעליו כל זכות שהיא.

ניירות הערך האמורים מוצעים כדלהלן:

הצעה לציבור של

833,331 מניות רגילות בנות 1 שקל חדש ערך נקוב כל אחת רשומות על שם המוצעות במכרז במחיר מינימלי של 440% מערכן הנקוב ביחד עם 277,777 כתבי אופציה (סדרה 1) רשומים על שם הניתנים למימוש במניות רגילות בנות 1 שקל חדש ערך נקוב, המוצעים במכרז במחיר מינימלי של 1.80 שקל חדש לכתב אופציה.

המחיר המינימלי האפקטיבי למניה יהיה כ־428.7% ראה סעיף 1.10 לתשקיף.

ניירות הערך מוצעים לציבור ב־277,777 יחידות כשכל יחידה כוללת:

3 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע"נ במחיר מינימלי כולל של	13.20 ש"ח
1 כתב אופציה (סדרה 1) במחיר מינימלי של	1.80 ש"ח
מחיר מינימלי ליחידה:	15.00 שקלים חדשים

מחיר היחידה שיקבע במכרז עשוי להיות גבוה מהמחיר המינימלי.

אם לא ימכרו היחידות במכרז יוצעו יתרת היחידות במחיר המינימלי כמפורט בסעיף 3.1.3 לתשקיף.

והצעה לעובדים של

עד 35,000 כתבי אופציה (סדרה 1) רשומים על שם הניתנים למימוש למניות רגילות בנות 1 שקל חדש ערך נקוב בנגד תשלום במזומן. בעת המימוש, של מחיר מימוש לכל כתב אופציה בסכום של 2.60 שקלים חדשים צמוד לשער הדולר כמפורט לעיל. כתבי האופציה מוצעים לעובדים במחיר של 1.80 שקל חדש לכתב אופציה. מלוא חבות המס בגין כתבי האופציה, ממועד מכירתם ומכירת מניות המימוש יחולו על העובד.

לכל מניות החברה זכות הצבעה שווה (קול אחד לכל מניה).

הרווח (הפסד) המותאם לשקלים חדשים של דצמבר 1986 מפעולות רגילות (לאחר מסים על הכנסה) הסתכם בשנת 1986 בסך של 1,725,988 שקלים חדשים, בשנת 1985 — 2,656,647 שקלים חדשים, בשנת 1984 — 79,767 ובשנת 1983 — (714,195) שקלים חדשים.

בנוגע לפעילות מחוץ לישראל, קיימת אפשרות לנגוד אינטרסים בין החברה לבין חברת בת אחרת של פקר פלדה בע"מ (חברת האם של החברה). ראה סעיף 8.3.2 לתשקיף.
קיימת אפשרות להשקעות נוספות בציוד בתקופה של השנתיים הקרובות בסדר גודל של כ־1.5 מליון דולר של ארה"ב (ראה סעיף 6.2 לתשקיף).
קיימת אפשרות שבעוד כ־3 שנים תידרש החברה לעבור לשימוש בחומר דלק תחליפי, דבר שיעלה את עלויות האנרגיה בכ־30% לעומת עלויות האנרגיה הקיימות כיום (ראה סעיף 6.5.2 לתשקיף).

ההצעה לציבור (אך לא לעובדים) מובטחת בחיתום. סך כל עמלות החיתום, הניהול, הריכוז וההפצה וההוצאות האחרות הכרוכות בהנפקה זו, בהנחה שכל היחידות ימכרו במחיר המינימום, צפויות להגיע לכ־13.75% מתמורת ההנפקה כשהיא מחושבת לפי המחיר המינימלי.

הצעה זו היא הצעה ראשונה לציבור של ניירות ערך של החברה.

רישום ניירות הערך בבורסה מותנה בפיזור מינימלי בציבור (כמפורט בסעיף 2.1 לתשקיף). אם לא יושג פיזור מינימלי של היחידות בציבור תתבטל ההנפקה והחברה תחזיר למבקשים את הכספים ששילמו עבור בקשותיהם תוך 48 שעות מיום קבלת הודעת הבורסה על אי רישום ניירות הערך למסחר. אם יושג פיזור מינימלי אך לא יושג פיזור נאות של היחידות (כמפורט בסעיף 2.1 לתשקיף) עשויה הבורסה לדחות את פתיחת המסחר או לנהוג באופן אחר (ראה סעיף 2.1 לתשקיף).

רשימת החתימות למכרז תפתח ביום 17 בספטמבר 1987 בשעה 08.30 ותסגר בו ביום בשעה 13.30.

יתרת היחידות מהנפקה זו אשר לא תוקצה במכרז מוצעת לציבור במסגרת הצעה רגילה החל מיום 21 בספטמבר 1987 ועד ליום 30 בספטמבר 1987 במחיר המינימלי.

החתמים

בנק לאומי לישראל בע"מ
(מנהל הקונסורציום)

בנק הפועלים בע"מ — **בנק דיסקונט לישראל בע"מ**
בנק המזרחי המאוחד בע"מ — **הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ**
בנק איגוד לישראל בע"מ — **בנק הספנות לישראל בע"מ**
אי.בי.אי. שרותי בורסה והשקעות בישראל בע"מ — **מוריץ את טוכלר בע"מ**

עותק מהתשקיף והעתק ההיתר לפרסומו הוגשו לרשם החברות.

עותק מהתשקיף ניתן להשיג אצל כל אחד מהחותמים לתשקיף ואצל בנקים וחברי בורסה אחרים. את הבקשות לרכישת יחידות יש להגיש באמצעות בנק לאומי לישראל בע"מ, רחוב אחד העם 9 תל־אביב וכן באמצעות סניפי בנקים אחרים וחברי הבורסה לניירות ערך בתל־אביב בע"מ.

הודעה זו אינה מהווה הצעה לרכוש את ניירות הערך המוצעים.

תאריך התשקיף: 31 באוגוסט 1987

שערי המניות 15.9.87

שם חברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	עודף ביקוש/היצע
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אגוד ש	23550		5			
הספנות 0.1	1867		2262	+68	+5.5	+6389
הספנות א 0.5	1270		1257	+30	+2.4	+3685
כללי לא בהסדר	18234		17			-11
בנק צנאצי 1.0	—		הפסקת מסחר			—
בנק צנאצי 5.0	—		הפסקת מסחר			—
טו.בי. 0.5	9200		1559			+194
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה						
אידיבי רג 100.0	102700		534	+1700	+1.7	+1679
אידיבי ב 100.0	101510		1	+400	+0.4	+49
אידיבי בב א	622999		2			-2
אגוד 0.1	76811		18	+541	+0.7	+82
דיסקונט ב	138700		37	+1580	+1.2	+34
דיסקונט א	129279		507			
דיסקונט שה ב	15150	שנ				
המזרחי ש	41950		378	+340	+0.8	+772
המזרחי ב	41650		57			-47
הפועלים מבב	100000	תב	261	+8000	+8.7	+278
הפועלים ש	68720		670			+229
הפועלים ב	68850		33	+110	+0.2	+51
כללי א 1.0	175300		8	+150	+0.1	+9
כללי שה 7	8408		12	—		+38
בל"ל 0.1	43982		899	+315	+0.7	+1864
בל"ל שה 11	16300		195			-178
מימון המזר 1.0	58270	שנ				
מימון המזר 5.0	29650		14	-100	-0.3	-14
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	28527		49	+800	+2.9	+97
לאומימשכ' ש	10450		60			-60
לאומימשכ' ב	10049		54	+100	+1	+146
כרמל ש	6536	בה	150	-64	-1	-136
כרמל שה 1	4088	תב	54	+372	+10	+1161
בנין ב' 5.0	—		הפסקת מסחר			—
פת משב ש	2739		1060			+25
משכן ב ש	3750		810			-290
עצמאות 0.1	20949	שנ				
טפחות מבב ש	22080		28	-450	-2	-26
טפחות רג ש	20040		159	+600	+3.1	+549
טפחות שה 1	9900			-300	-2	-45
טפחות שה 2	5225		15	+25	+0.5	+157
יעסור 1.0	3420		242	+120	+3.6	+178
יעסור 5.0	2730	תב	1100	+230	+9.2	+2015
מרוב 1.0	8470		24	+200	+2.4	+245
מוסדות מימון						
שלמון אפ	959		10078	+13	+1.4	+8992
הוקלאות מבב א	199041	בב		-10476	-5	-17
הוקלאות מבב ג	191000	שנ				
לאומי תעש' א ש	14540		100	+608	+4.3	+477
מתח תעש' מבב	180400	תב	4	+16400	+10	+7
פת תעש' בב ג	456000	שנ				
פת תעש' בב גג	302544	תב	6	+27504	+10	+8
פת תעש' בב גגג	280000		1			
פת תעש' בב ר	294000	שנ				
פת תעש' בב רד	68207	שנ				
מרכז קבלנים 5.0	1080		985			+285
תיירות בב	217000	שנ				
כלל ליסינג 0.1א	25201		122	+1202	+5	+160
כלל ליסינג 0.5ב	21651	תב	123	+1050	+5.1	+267
כלל ליסינג אגח	18301			-4101	+0.6	+10
ביטוח						
איתן	—		הפסקת מסחר			—
איילון	146		9000	+1	+0.7	+18190
אררט 0.1	1248		583	+28	+2.3	+408
אררט א 0.5	832		45			-45
בטוח משנה 0.1	455		430	+5	+1.1	+520
בטוח משנה 0.5	247		5545	+6	+1.2	+202
הדר 1.0	221		7660	+5	+2.3	+14565
הדר 5.0	181		3582	-2	-1.1	-1622
הדר אפ סר 2	208		8000	+5	+3.6	+9999
הפניקס 0.1	710		1510			-725
הפניקס 0.5	602		987			+987
המשנה-ישראל 1.0	5872		20	+60	+1	+20
המשנה-ישראל 5.0	4670		165			-65
מנורה 1.0	2185			-23	-1	-280
מנורה 5.0	1594	שנ				
סהר ג 1.0	416		3115	+8	+2	+6094
סקידוס 0.1	1250		358			-6462
צור ש	309		5500			+5410
ציון החזקות 1.0	6110	שנ				
ציון החזקות 5.0	1840		50	-66	-3.5	-50
מסחר						
[illegible]						
[illegible]						
מסר עורא 1.0	1080		2747	+45	+4.4	+2987
מסר עורא אפ	699		1600			-1600
כלל אפ 4	397		28545	+17	+4.6	+57741
כלל אגח 2	175	תב	15375	+10	+6.1	+61600
קריסטל 1.0	855		1567			-468
רפק 0.1	20690	תב	1.2	-1090	-5	-5.6
רפק 0.5	16863	שנ		+803	+5	+155
שופרסל א 2.0	14100	תב	1264	-1130	-7.4	-2452
שירותים						
אמונה	403		23400	+12	+3.1	+19991
מכונות הסקה 0.1	816		1280	+1	+0.1	+16
מכונות הסקה 0.5	342	תב	46182	+28	+8.9	+38588
קידר 0.1	1219		2222	+54	+4.6	+2186
קידר 1.0	335	תב	40174	+26	+8.4	+97726
מחר עירבה 0.1	2339	בה	664	+110	+4.9	+849
מחר עירבה 0.5	1396	תב	3744	+127	+10	+4694
מלונות ושירותי תיירות						
גלי זוהר 1.0	4010		5	+10	+0.3	+5
גלי זוהר 5.0	2849			-1		-199.6
מלונות דן 1.0	1606		304			-296
מלונות דן 5.0	1550		269			-151
חוף האלמוג 1.0	7600		438			-448
כפר סר 1 ש	3100	תב	1964	+280	+6.9	+469.6
מלונות הירדן	2750		170			-166
מחשבים ושירותי מחשבים						
איכות מחשבים	915		1150	-29	-3.1	-6482
תגל.ג. 1.0	447		16555	+13	+3	+10853
יעבא 1.0	6900	תב	155	-500	-6.8	-167
מ.ג.ל. 1.0	14600	שנ				
מ.ג.ל. 5.0	4160		343			-277
ניקוב מחשבים 1	1258		1248	+8	+0.6	+479
ניקוב מחשב 5	500		2825	+1	+0.2	+957
ניקוב אפ סר 2	1590		659	+90	+6	+699
תים מחשבים 1.0	720		666			-365
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אורן 1.0	—		הפסקת מסחר			—
אורן 5.0	—		הפסקת מסחר			—
אזורים אפ	1025		6600	+45	+4.6	+9180
אזורים אגח	165.5		12200	+4.5	+2.8	+53734
אילון 1.0	400	בה	1372	+5	+1.3	+3011
אל-רוב 1.0	365	בה	1923	+15	+4.5	+1972
אפריקה 0.1	57700		11	+50	+0.1	+39
אפריקה אפ	36501		22	-299	-0.8	-41
אדנים	4340		22			-22
אילנד 0.1	4000		494			+121
אילנד 0.5	3099	תב	850	+149	+5.1	+1215
ברמכין 1.0	3180		265	+140	+4.6	+1035
ברמכין 5.0	2630		250	+50	+1.9	+648
דנקנר 1.0	6500		150	-67	-1	-167
דיזי 0.1	182					
דיזי 0.5	142		3352			+1648
המכלול 1.0	—		הפסקת מסחר			—
המכלול 5.0	—		הפסקת מסחר			—
תלב 0.1	—		הפסקת מסחר			—
תלב 0.5	—		הפסקת מסחר			—
חברה לירושלים	291		8872	+6	+2.1	+45943
ירושלים אפ	126.5		7149	+1.5	+1.2	+7281
נכסים 0.1	5170		956	+20	+0.4	+1004
נכסים 0.5	4250		358			+117
יעקורה 0.1	3770		856	+20	+0.5	+289
ישראלום 1.0	1349	תב	2920	+97	+7.8	+4086
ישרס 10.0	22500		114	+600	+2.7	+417
כנן פיתוח 1.0	11500		30	+300	+2.7	+48
לומיר 1.0	—		הפסקת מסחר			—
לומיר 5.0	—		הפסקת מסחר			—
מבנה 1.0	383	תב	11686	+23	+6.4	+16198
מבנה אפ 2	266	תב	5018	+36	+15.5	+3193
מבנה אגח	115.5		13406			-986
מגדלי בניה 1.0	666	בה	2736	-7	-1	-134
מישגל 5.0	349		1219			-4262
מישגל אפ	164.5		15278			-29591
מרג 5.0	1923	שנ				
מרלין 1.0	—		הפסקת מסחר			—
לוינסקי 1.0	477		62	-1	-0.2	-62
לוינסקי 5.0	200		34720			-10408
ליספיר 1.0	486		5302	+14	+3	+10465
ליספיר 5.0	350		17422	+12	+3.6	+8622
ליספיר אפ 1	226		38723	+13	+6.1	+89548
ליספיר אגח	110		151622	+2.5	+2.3	+362109
סחת אביב 0.5	4620		842	+220	+5	+1471
נכסי אזורים	359		1710	+6	+1.7	+695
סור החזקות 1.0	1040		521	-29	-2.7	-798
ספר 1.0	6500	תב	57	+365	+6	+193
ספר 5.0	4828	בה	121	+48	+1	+51
עמר ופלע סר 1 ש	450	תב	3300	+29	+6.9	+2958
קימרה 0.1	3798		100			-100

שם חברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	עודף ביקוש/היצע
קישיר 0.5	1653		427	-5	-0.3	-900
תמבין 1.0	425		1200			
תמבין 5.0	250		4647	-5	-1.3	-542
תמבין אפ	1590		2	+35	+3.0	+314
תמבין אגח	130		12060	-1.0	-1.1	-2048
חקלאות						
מטע זהב 0.4	3388	תב	235	+35	+1.1	+4394
מטע הוד 0.5	2950		50			-50
מהדרין 0.1	6700		145			-150
מהדרין אפ	4349		100			-88
נכסי תדהר 1.0	1970		400	+28	+1	+700
פריאור 0.5	2555		12	-25	-1	-12
מזון וטבק						
אסם	2500		4916			-345
גולדפרוסט 1.0	2249	תב	1918	-1000	-30.8	-10456
גולדפרוסט 5.0	1269	תב	4486	-848	-40.1	-16184
דובק מב ש	6248		55	-10	-0.2	-55
דובק מב ב	6250					
עלית 1.0	619		1410	+9	+1.5	+669
עלית 5.0	580		302	-9	-1.5	-132
עלית אגח	106		25600			+27600
מפעלי בירה 1.0	35150		15			-7
מפעלי בירה 5.0	29400		61	-350	-1.2	-86
יכין 1.0	1250					
יכין א 5.0	789		2431	+39	+5.2	+2219
יכין 2-אפ	380		852	-7	-1.2	-1027
כן 1.0	755		1445			-1505
כן 5.0	420		1000	+15	+3.7	+2000
קנפרוסט 1.0	17600		44	+400	+2.3	+91
קליס ב 0.5	430		3319			-1819
[illegible] 1	3007		184	+7	+0.2	+122
שמן מבב א	2190		195	-10	-0.5	-221
טקסטיל והלבשה						
ארגמן פ' 1 ש	675		3207	+7	+1.2	+9916
ארגמן אפ	406		2521	+11	+2.8	+7750
ארגמן אגח	111		5586	+0.5	+0.5	+9414
אתא 1.0	762		253	+17	+2.3	+276
אתא בוך 1.0	540		846	+10	+1.9	+1316
אתא בוך 5.0	375		1882	+5	+1.4	+1100
אתא א	396		890	+6	+1.5	+1390
ארגמן רג ש	14400		365	+650	+4	+375
דלתא-גליל 1.0	2928		1546			-1266
דלתא-גליל א 5.0	2410		1400	+30	+1.3	+565
טפרית מסחר 1	1600		12			
טפרית מסחר 5	860	תב	215	-50	-5.6	-815
ויולבו 1.0	—		הפסקת מסחר			—
ויולבו 5.0	—		הפסקת מסחר			—
מדיון 1.0	5490	שנ	281	+270	+5.2	+461
ויקה 1.0	2350		1045			-317
ויקה 5.0	1865		399	+20	+1.1	+2235
ויקה אפ	1120		1114	-5	-0.5	-1444
סיטר	372		1133	-4	-1.1	-3573
סיטר אפ	230		1398	+10	+4.6	+4957
לודזיה 0.1	3501	תב	195	+301	+9.4	+375
לודזיה 0.4	2740	תב	357	+190	+7.5	+5314
ליבנה 1.0	310		5780	+10	+3.3	+5856
מקס 0.1	7300		315	-99	-1.5	-508
מקס 0.5	5700		339	+100	+2.8	+731
עית 1.0	510		1461	+14	+2.8	+3400
עית 5.0	310		10418	+9	+3	+6271
עית אפ	280		5219	+8	+2.9	+18791
עית אגח	124.5		23044	+2	+1.6	+27544
עסק מיכה 1 ש	359		6293	+7	+2	+5665
עסק אפ	208		9847	+5	+2.5	+6069
פולגת א 0.5	12499		128	+100	+0.8	+134
פרנקו	838		150	-1	-0.1	-50
קיווי מבניה	12968	בה	110	+128	+1	+112
תעש רהיטין 1.0	2749		100			
מתכת ומתכתיה						
אורדן 0.1	10402		1025	+252	+2.5	+1471
אורדן 0.5	8989	תב	176	+538	+6.4	+203
אלומות 1.0	7700		50	+200	+2.7	+100
אלומות 5.0	6200		45			
כבלים ש	411		15290	+11	+2.8	+4152
התבוי 1.0	705		881	-3	-0.4	-50
התבוי 5.0	460		1263	+21	+4.8	+2816
התבוי אפ	4500		89	+200	+4.7	+128
דיקה 1.0	3760					
דיקה 5.0	1700		467.5	-15	-0.9	-494.4
כבלי ציון 1.0	3300		1427	+150	+4.8	+1329
כבלי ציון 5.0	1485		7850	+45	+5.1	+8423
כבלי ציון אפ	960	תב	3344	+250	+35.2	+5233
מרגן 1.0	675		945			-887
קרגור 1.0	318		2600	+10	+3.3	+1098
קרגור 5.0	185	תב	17965	-10	-5.1	-24425
מרחמן 0.1	44000		93	+2000	+4.8	+70
מרחמן 0.5	17450		312	-500	-2.8	-176
סקר מלכה 1.0	3340		999	+80	+2.8	+1296
קיבוץ 1.0	1850		200	-50	-2.6	-350
קיבוץ 5.0	601		824	+21	+3.6	+2670
קליל 1.0	2450		1013	+28	+1.2	+4179
[illegible]						
קליל אפ	1190		1150			+100
קליל אגח	7183		1000			
שלוות 5.0	8989	בה		+89		+21
תעשיות לביש 1.0	1820	תב	156	+49	+5.1	+374
תעשיות לביש 5.0	680		370	+26	+3.7	+170
תמונות 1.0	4641		301	+97		+2
אלביט 5.0	482000		13	+9000	+1.9	+15
חשמל, אלקטרוניקה ואפטיקה						
אלקו 0.1	—		הפסקת מסחר			—
אלקו 0.25 ש	—		הפסקת מסחר			—
אלקו 0.25 ב	—		הפסקת מסחר			—
אלקטרה 0.1	2450		1327	+100	+4.3	+1505
אלקטרה א 0.5	1780		1852	+30	+1.7	+805
אלקטרה אפ 5	1415		1397	+50	+3.7	+3090
אלקטרה אגח 3	176		7112	+4	+2.5	+17088
אורית 1.0	23700		48	+700	+3	+127
כלל תעש' אלק	2569		2517			+144
טמקוטניקס 1.0	1621		1315	+20	+1.3	+865
טמקוטניקס 5.0	1286		2982			-2281
מיכמטר 1.0	697		80	-3	-0.4	-60
מיכמטר 5.0	505		890			
ציקלון 1.0	3125		79	-10	-0.5	-57
ציקלון 5.0	1095		206			
קונטוי אילך 1.	7500		40			-60
קונטוי אילך 5.	3570		86			-46
ת.א.ת. 1.0	1450		404	+70	+5.2	+1501
ת.א.ת. 5.0	730		4250			+535
ת.א.ת. אפ 1	18500		5	+700	+4.9	+3
תדאה	856		1882	+15	+1.8	+3016
מוצרי בניה						
אי.ב. תעשיות 1.	201		42492	+6	+3.2	+75197
אי.ב. אפ	740		1520	+20	+2.8	+3995
אי.ב. אגח	139		8130	+4.5	+3.4	+55900
אקרשטיין 1.0	630		1241	+10	+1.6	+497
אקרשטיין 5.0	420		1200	+5	+1.2	+700
אקרשטיין אפ	680		300			-530
אקרשטיין אגח	158		5185	+2	+1.5	+1885
אבן ביתוס	180		38686	+6	+3.5	+55145
בגלוס אפ	119		37800			+24887
בי-כנון 1.0	1390		334			-99
בי-כנון 5.0	825		1018			+22
כרמוסטכם 1.0	8740		18.1	-160	-1.8	-27.7
כרמוסטכם 5.0	4000		441	+120	+3.1	+385
מ.ב.ב. 1.0	1189		2475	+25	+2.2	+2734
מ.ב.ב. 5.0	736		59	+6	+0.8	+280
מחזל השק בנוע	661		1597	+31	+4.9	+5647
מתמיקה ולמטן 1	22045			+500	+1.4	+10
מתמיקה ולמטן 5	14500		4	+500	+5.6	+4
כימיה, גומי ופלסטיק						
אבן 5.0	—		הפסקת מסחר			—
אינאם ב	2250		407	+96	+4.6	+1071
גל תעשיות 1.0	805		840	-15	-1.8	-1250
גל תעשיות 5.0	570		500	+13	+2.3	+104
גל אפ	395		4000	+10	+2.6	+2745
גל אגח	104		35530			
דשנים 0.1	3500		149			-144
דשנים 0.5	1722		1272			-1022
חיפה כימ' 10.0	1045		5935	+15	+1.5	+3355
ליפסקי 1.0	2899		50	+20	+0.7	+100
מקסימה 1.0	7900		72	+168	+2.2	+68
מקסימה 5.0	5747		75			-75
כור 1.0	26800		11	-400	-1.5	-11
כור 5.0	21480		17	-100	-0.5	-17
פריקלאס	594		6275	+14	+2.6	+10794
פריקלאס אפ	205		6230			
קרם כימיקל 1.0	4865		196	+120	+2.5	+550
קרם אפ	2770		155	+140	+5.3	+595
קרם אגח	109	שנ				
תיא 5.0	4490		25	+110	+2.5	+55
פרומרים 10.0	48600	תב	349	+2400	+5.2	+707
תורי א 5.0	9385	בה	69	-115	-1.2	-22
עץ, נייר ודפוס						
כתר	246		15886	+5	+1.2	+32466
ריפון 1.0	9280		10			-4
ריפון 5.0	5700		133	-150	-2.6	-73
תבנ. 1.0	9850		275			+95
יאה 1.0	1980		1036			
לכיר אשקלון 1	460		800			
מלט ב 0.5	55500		5	-1000	-1.8	-14
סקאויה 1.0	3251			+51	+1.6	+180
רים 0.1	580		2459	-7	-1.2	-4659
רים 0.4	515		1780	+6	+1.6	+1525
חל"ל ב 0.2	20119		131	+300	+1.5	+343
תעשיות שונות						
אביון 1.0	390		300	+10	+2.6	+1964
אביון 5.0	185		5464			

שם חברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	עודף ביקוש/היצע
המשיה יוד	3231		290	+100	+3.2	+380
הנבסלק 1.0	1694	בה	424	+17	+1	+547
הנבסלק 5.0	1280		480	+2	+0.2	+458
השקעות בתעשייה						
כור בכ ש	9250		204	+61	+0.7	+159
תעשיות אפ	190		52066	+6	+3.5	+153049
תעשיות אגח	113		46009			-54129
חברות השקעה						
אמיקו ש	7800		215			-363
ארקנה 0.1	68		18975			
אלמר ש	1520		1151			+574
אפיק 1.0	388	תב	10891	+19	+5.2	+17209
אפיק 5.0	249	תב	2441	+14	+6	+6159
גחלת 1.0	1520		457	+22	+1.7	+328
גחלת אפ	962	שנ				
גחלת אגח	107		10200	+2	+1.9	+4200
דנבאר 1.0	709		500	+1	+0.1	+107
דנבאר 5.0	510		1080			
חברה לישראל 5.0	5085		2867	+210	+4.3	+5395
חלמנן 0.1	121000					
חלמנן 1.0 ש	24500		55	+600	+2.5	+51
אמפא א 0.5	24782		85	+721	+3	+383
פועלים השק ש	1040		9613			+1187
דיסקונט השק אפ	1560		8501	+50	+3.3	+9225
דיסקונט השק אגח	115		32213	+1.5	+1.3	+86590
מהדרן השק ש	36730		80	+1800	+5.2	+53
כור השקעות 1.24	13261	שנ				
הדן 1.0	2245		50	+60	+2.8	+50
הדן 5.0	1486		588			-588
יצוא ש	12650		194	-450	-3.4	-459
ירדן א 0.1	1750	בה	522	+58	+2.9	+329
כלל 50.0	1470	שנ				
כנר 0.1	513	תב	3150	+44	+9.4	+3352
מגר א 0.5	400		370			+630
מגר אפ	223		3300	+12	+5.7	+1308
מגה 1	128.5	תב		+6.5	+5.3	+2000
מי השק ש	3165		1231	+3	+0.1	+451
מטה א 0.1	9381	בה	68	+301	+3.3	+103
פרזון 0.5	6950		683	+100	+1.5	+1159
פרזון ב 2.5	16700		604	+700	+4.4	+1302
קידן 1.0	105		19294	+4	+4	+16774
קידן 5.0	76		13500	+3	+4.1	+16352
קידן אפ	55		52764			+48463
קידן אגח	101		10000			+8020

שף נאמנות — בל"ל — ניהול תיקי השקעות וניהול קרנות נאמנות בע"מ

נסחרות במט"ח

שם חברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	עודף ביקוש/היצע
בזק ב	224	תב	1250	+24	+12	+2750

רשימה מקבילה

שם חברה	השער אתמול		המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	עודף ביקוש/היצע
מסחר שירותים מלונאות מחשבים						
ח'אל 1.0	1600	תב	99	+85	+5.6	+99
יסקל	337		265	-8	-2.3	-1795
קונטרסים 0.1	1073	בב		-57	-5	-749
קונטרסים 0.5	575		556	-12	-2	-1336
קסל 1.0	711		545	+11	+1.6	+560
תבל	326		1750			+1370
גני הדר	—		הפסקת מסחר			—
גני הדר אפ 1	—		הפסקת מסחר			—
תעשיה הישראלית	88	קפ		+4	+4.8	+208090
דמה מיכון 1.0	8200		5	+73	+0.9	+5
כלל מחשבים 1.0	8140	בה	52	+390	+5	+103
מחשב מחשבים 1.0	380	תב	1080	+30	+8.6	+1654
משאב אפ	270		1379	-3	-1.1	-1579
רשף	914		606	-5	-0.5	-116
נדל"ן בינוי חקלאות						
אבנעים 1.0	1960		240.2	+10	+0.5	+107.8
בי-יקר גת 1.0	4774		377	-120	-2.5	-919
דורקר 1.0	—		הפסקת מסחר			—
דורקר 5.0	—		הפסקת מסחר			—
שד"ר 5.0	2070	תב	2868	+170	+9	+5865
רסקו מבב	2860		80	-11	-0.4	-33
רסקו רג	2250		212	+28	+1.5	+422
שנור 5.0	2022		325	+22	+1.1	+68
שנור אפ	869		298	-70	-7.5	-152
תעשייה						
[illegible]						
[illegible]						
מכנת סחם 1.0	185	בה	14062	-2	-1.9	-4418
אלקל	—		הפסקת מסחר			—
אלקל אפ 2	—		הפסקת מסחר			—
ריקסר 1.0	2470		32	-30	-1.2	-32
גקה כמיקל 1.0	6300		57	+100	+1.6	+77
ת.ג.ל. 1.0	2250		12			-12
ת.ג.ל. 5.0	2380					
כלך	655		2350			-202
פז זן	481		1999			
מטרי טכנולוגיה	151		2500			+500
השקעה						
אמיסר בכ'	1585		451.2	+55	+5.6	+1170.2
ישום החזקות	211		8937	+1	+0.5	+5087
ישום אגח-אפ	133.5		31700	+11	+9	+81610
למקיט 0.1	2437		39	-128	-5	-343
למקיט 0.5	769	תב	473	-86	-10.1	-443
עד השק ב 0.1	3025		111			
עד השק ג 0.5	1679		185			
חיפושי נפט						
דלק נפט 1	4700	בה	389	+100	+2.2	+316
דלק נפט 5	2720		311	-30	-1.1	-1033
דלק חיפ' אפ 2	1950		246			+255
פז חיפושי נפט	98760		52			+49
יבואל 5.0	740		32455	+52	+4.4	+34100
מ.ג.ג. 1.0	6406		75	+1		+64
מ.ג.ג. 5.0	3383		280			-160
פראיל ב 0.5	6900		6	-150	-2.1	-6
נפטא ש	2764000		2			-1

משתנים

שם נייר ערך	כלל מחזור שוק נקוב	שער קנה מקסימום נקודות	שער מרב. נקודות	שינוי יומי %	מס' עסק' כולל
בנק לאומי 05	9188	8857.00	8900.00	2.58	3
הפועלים ש	18478.0	295.00	295.00	2.88	7
כלל נסד	38399.0	477.00	477.00	2.80	12
שטרסל ב 10.0	1735.0	11609.00	11609.00	-1.50	11
דלק ג ש	3514.0	2889.00	2846.00		4
אמיקה 1.0	213.0	47795.00	47795.00	1.75	4
אזרים 1.0	13213.0	1315.00	1315.00	2.26	16
נכסים ובנין	2958.0	3721.00	3721.00	2.09	7
הבשרת הישוב ש	84.0	74199.00	73835.00	1.50	5
כלל בנין	11899.0	887.00	805.00	2.39	8
עלית	698.0	18284.00	18193.00		9
שלום ב 4	1508.0	1135.00	1140.00	1.97	2
קפטות 1.0	811.0	4641.00	4641.00	2.08	3
אלון 1.0	2.0	339874.00	339874.00		
פכע ש	2965.0	13367.00	13367.00	-.25	25
ים תלה	2484.0	3087.00	3080.00	1.25	3
אורכנים 10.0	26288.0	901.00	901.00	3.44	15
[illegible] 10.0	34.0	402865.00	402865.00	1.25	11
מרכנית ב 0.1	558.0	14124.00	14124.00	1.75	8
כלל תעש' 1.0	86272.0	259.00	259.00	1.97	10
אדירי 2.0	9458	10759.00	10529.00	.35	6
אלוני ש	120854	1275.00	1275.00	3.49	12
חברה לישראל 1.0	10082.0	5311.00	5311.00	3.75	43
דיסקונט השק ש	4866.0	2880.00	2880.00	2.75	14
כלל 1.0	21013.0	1451.00	1451.00	1.75	25

שערי מטבע בינבנקאיים

אתמול, צהריים, 15.9.1987 באירופה

מכירה מיידית (ספוט)

ל"ו שטרלינג	$ ארצות הברית	1.6395/1.6405
ל-$1 ארה"ב	מרקים גרמניים	1.8160/1.8170
"	פלורינים הולנדיים	2.0440/2.0450
"	פרנקים שווייצריים	1.5060/1.5070
"	פרנקים בלגיים	37.72/37.7450
"	פרנקים צרפתיים	6.0640/6.0670
"	לירות איטלקיות	1310.30/1311.30
"	יינים יפניים	144.10/144.20
לסד"ר	$ ארצות הברית	1.2677/1.2682

שער הזהב $ ארה"ב אונקיה לגנין פיקסינג 458.35

מכירה לאחירה (פורוורד)

	ל"ש/$	ש"ש/$	מ"ג/$
1 ח'	1.6364/1.6376	1.5010/1.5023	1.8103/1.8115
3 ח'	1.6297/1.6310	1.4915/1.4930	1.8003/1.8016
6 ח'	1.6215/1.6227	1.4782/1.4799	1.7851/1.7866

הנתונים נמסרו על-ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

התחדשו העליות

אתמול התחדשה מגמת עליית השערים בשוק המניות, והדבר ניכר בעיקר במסחר במשתנים. המגמה פותחה מזה, במסחר הרב-צדדי שהחל בשעות מאוחרות יותר. לקראת סיום המסחר, הורגשה ירידה מסוימת בעירנות והתחדשו כמה תופעות מוזרות. אחת מהן: מניית אי.די.בי. פיתוח ירדה בנר"ע בשני אחוזים, אף שלמניה הופיע היצע של 360 ע.נ. בלבד.

המסחר במשתנים נפתח במגמה של עליות שערים בשיעור שניים, שלושה אחוזים. את הביקושים הזרימו בעיקר גופים מוסדיים שביקשו להקדים ולהצטייד בסחורה. בכלל, אפשר להקדים ולומר כי באחרונה מורגשת תופעה של ריכוז הסחורה בידי גופים מוסדיים, על חשבון מנהלי תיקים ומשקיעים פרטיים. המשקיעים הפרטיים מעדיפים לפעול לפי-שעה בעיקר באמצעות קרנות-הנאמנות.

עוד תופעה ניכרת היא המיתון במגמת עליית השערים במניות הכבדות, ופעילות ערה יותר בניירות-הערך בעלי רמת הסחירות הנמוכה יותר. אתמול נמסר כי בר"ל בניירות-ערך צימצמה בימים האחרונים את אחזקותיה בכלל, ויתרון צימצמה את אחזקותיה באי.די.בי. פיתוח. המדד שפורסם אתמול ועל-פי הערכות מוקדמות היה אמור לעלות בפחות מאחוז אחד, הפתיע לרעה. עובדה זו איננה מבשרת טובות לבורסה. מחזורי המסחר במניות התופשיות הצטמצמו עוד נוסף, והסתכמו ב-11.5 מיליון שקל.

מדד		שינוי יומי ב-%
מדד מניות כללי	131.01	+0.85
כללי ללא בנקים	144.51	+1.21
מדד אג"ח כללי	117.12	-0.18
אג"ח צמוד מדד	116.64	-0.18
אג"ח צמוד מט"ח	118.45	-0.25

ביקושים לבנקאיות

ביקושים בהיקף גדול מהרגיל הוזרמו אתמול לבנקאיות שבהסדר, והן סופקו בעליות עד שני אחוזים. ביקושים אלה מוסברים בירידת הריבית על פקדונות שקליים. הפעילות היוצאת דופן במניות בנק הספנות נמשכה גם אתמול. המחזור בבנקאיות הסתכם ב-2.1 מיליוני שקל.

תשואה שנתית דולרית ב-%	
בל"ל 0.1	12.12
הפועלים ש	12.82
אי.די.בי. רג	11.32
דיסקונט א	12.71
המזרחי ש	12.07

קונצרן אייזנברג בעלייה

מגמת ביקושים יוצאת-דופן הורגשה אתמול בכל ניירות-הערך המזוהים עם קבוצת אייזנברג. מניית החברה לישראל 1 עלתה במשתנים ב-3.8 אחוזים, והיצע בנר"ע נחטף במהירות וללא שינוי שער. מניית החברה בת חמשת השקלים עלתה ב-4.3 אחוזים. ביקושים גדולים נרשמו גם למניית פריון, מחסני ערובה, דפק ואתרות. נראה כי הפעילות קשורה למועד הקרב והולך של פרסום התוצאות העסקיות של הקבוצה.

צניחה חופשית

התיאור המתאים לפעילות שהיתה אתמול באחדים מניירות-הערך הוא צניחה חופשית. יש בזה להזכיר כי כל מה שעולה, גם יורד. מניית גולדפרוסט מקבוצת כור ירדה עד 40.1 אחוז. מצבה של מיפ גליקו לא היה טוב בהרבה, ולאחר שנרשם במניה מוכרים בלבד בפעם השנייה, היא צנחה אתמול ב-22.1 אחוז. דוגמה לתופעה הפוכה: כתב-האופציה של כללי ציון עלה אתמול ב-35.2 אחוז. אופציית החברה נסחרת בפרמיה דולרית גבוהה, והמרתה למניית החברה איננה כדאית כלל.

צפויות עליות באג"ח

שערי איגרות-החוב הצמודות למדד ירדו אתמול עד שני אחוזים. המדד הגבוה-היחסית מזמין היום קונים לבסוף. המחזור באג"ח הסתכם ב-4.8 מיליוני שקל.

הודעות בורסה

● אבן החזירה במחצית הראשונה של 1987 — 4.66 מיליוני שקל, לעומת רווח של 855 אלף שקל במחצית השנה הקודמת.

● אלקו הפסידה בשנה שהסתיימה במרס 1987 — 2.5 מיליוני שקל, לעומת הפסד של 4.1 מיליוני שקל בשנה הקודמת.

● איתן החזירה במחצית הראשונה של 1987 — 120 אלף שקל, לעומת רווח של 148 אלף שקל במחצית השנה הקודמת.

● אלקיל הפסידה בשנה שהסתיימה במרס 1987 — חמישה מיליוני שקל לעומת הפסד של 2.3 מיליוני שקל בשנה הקודמת.

● גני הדר החזירה במחצית הראשונה של 1987 — 409 אלף שקל, לעומת רווח של 1.3 מיליון שקל בתשעה החודשים האחרונים של 1986.

תן למומחי מיטב לנהל את תיק ההשקעות שלך

הניהול באמצעות פקדונך בסניף הבנק שלך
ייפוי הכח למיטב מוגבל לקניה ומכירה של ני"ע

מיטב. יועצי השקעות וני"ע בע"מ. בניהול צבי סטפק ושלמה סימנובסקי
ד"ג - ביאליק 22 טל: 7524214-727067 תל-אביב. נחמני 9 טלפון 290251

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי אחוזים
אב	5893.03	5873.03	42.34	0.73
אבוקה	571.92	560.77	8.02	1.45
אגח	256.39	251.47	-0.98	-0.39
אדיר	1711.11	1677.56	2.97	0.18
אדים	2918.49	2897.85	14.82	0.51
אומיר	1950.21	1936.26	2.49	0.13
אור	438.84	435.05	1.32	0.30
אוריון	148.82	145.88	-0.03	-0.02
אורלי	282.39	280.43	0.57	0.20
אורן	830.40	814.13	2.32	0.29
אייל	3967.38	3891.08	-7.94	-0.20
איריס	5698.56	5573.60	33.68	0.61
איתן	766.96	751.71	2.22	0.30
אלון	615.20	602.55	0.28	0.05
אלמות	678.29	665.06	0.10	0.02
אנליסט	105.27	102.82	0.56	0.55
ארז	402.81	394.98	4.78	1.23
אש	198.10	193.73	2.40	1.25
אשל	184.07	180.50	-0.32	-0.18
אתרג	255.76	253.36	0.87	0.34
בדולח	2750.06	2731.16	16.63	0.61
ברוש	583.25	571.98	2.43	0.43
ברק	587.10	575.65	4.75	0.83
ברקת	309.43	307.22	1.22	0.40
גביש	1593.81	1582.53	4.02	0.25
גבע	1118.81	1102.23	-0.46	-0.04
גורן	448.09	439.66	1.30	0.30
גיא	10278.43	10126.03	36.85	0.37
גיל	3470.49	3406.54	7.50	0.22
גלית	628.09	620.42	0.70	0.11
דובדבן	430.74	426.53	1.99	0.47
דוכיפת	533.10	522.65	2.44	0.47
דולב	249.17	244.07	0.78	0.32
דרור	1516.02	1486.78	0.91	0.06
[illegible]	267.56	262.53	0.32	0.12
דליה	602.76	592.70	2.71	0.46
דרור	387.22	379.95	3.86	1.03
דקל	487.99	478.66	4.04	0.85
הדס	438.29	434.11	-5.70	-1.30
הוד	547.06	537.84	1.23	0.23
זהבית	2883.52	2813.32	48.49	1.75
זוהר	21259.21	20945.64	129.44	0.62
זיו	19592.78	19303.36	3.33	0.02
זמיר	591.34	579.82	6.16	1.07
חוחית	165.10	161.47	0.52	0.32
חליפין	136.67	136.28	0.22	0.16
חלמיש	211.74	210.26	-0.18	-0.09
חן	145.94	145.36	0.25	0.17
חופית	1484.43	1470.86	7.35	0.50
טל	6306.47	6231.02	0.43	0.01
יובל	447.44	438.88	0.55	0.13
יהלום	2711.75	2693.00	13.42	0.50
ישרות	429.84	426.14	6.03	1.44
יערה	442.22	432.80	0.22	0.05
כוכב	398.20	390.49	4.43	1.15
כחל	138.93	136.22	0.63	0.46
כלנית	662.62	651.61	2.42	0.37
כספית	260.07	257.53	1.11	0.43
כרמל	156.56	153.38	0.23	0.15
כתר	1252.24	1228.08	3.82	0.31
להב	4919.38	4828.11	8.25	0.17
למשקיע	123630.08	121649.98	21.63	0.02
לפיד	472.84	463.57	5.96	1.30
לקט	1862.62	1825.12	1.93	0.11
לשם	350.26	347.80	-0.73	-0.21
מבחר	1310.11	1284.95	0.97	0.08
מבטח	3819.40	3783.67	2.67	0.07
מגן	261.33	257.53	0.32	0.12
מגוון	3801.38	3766.15	18.89	0.50
מגל	411.57	407.90	1.07	0.26
מור	2153.35	2122.18	23.91	1.14
מורן	962.00	952.81	4.85	0.51
ממון	27815.56	27368.54	304.57	1.13
מיסר	1009.36	989.83	3.82	0.39
משוף	4997.69	4902.96	22.05	0.45
מעין	767.94	753.25	0.12	0.02
מקשה	357.73	354.31	-0.48	-0.14
מרגלית	1570.51	1559.37	7.32	0.47
מרווה	121.67	121.23	0.24	0.20
מרום	1306.79	1281.43	1.80	0.14
נוגה	29453.88	29018.50	144.58	0.50
נטיף	365.07	362.50	4.31	1.20
נבט	547.11	536.10	1.65	0.31
נילי	7276.58	7168.86	115.73	1.64
נביון	700.18	688.20	4.50	0.66
סגולה	137.77	136.72	0.11	0.08
סלע	350.12	347.59	0.13	0.04
סנונית	517.39	507.23	0.29	0.06
סער	424.84	416.98	2.57	0.62
ספיר	181.64	181.17	0.92	0.51
עדיף	415.21	407.42	3.26	0.81
עירית	911.32	905.15	7.62	0.85
עידן	492.70	485.79	2.06	0.43
ענבר	1273.81	1263.17	4.68	0.37
ענת	2854.26	2831.12	44.43	1.59
ספירוני	484.13	473.47	-0.23	-0.05
ערמון	137.64	135.06	-0.04	-0.03
פנא	1777.13	1764.57	0.77	0.04
צבר	586.36	574.84	1.99	0.35
צופית	526.93	516.57	2.54	0.49
צוק	123.38	122.89	0.07	0.06
צמיד	1080.64	1071.85	1.82	0.17
צפורה	573.23	565.03	4.48	0.80
צמרת	1883.10	1869.93	5.72	0.31
קלע	2475.68	2469.45	7.24	0.29
קשת	100.38	100.09	0.09	0.09
רונית	20768.34	20566.10	259.76	1.28
רימון	129.82	129.58	0.11	0.08
רקפת	836.32	822.57	1.67	0.20
רשף	423.10	414.37	0.70	0.17
שבים	437.24	428.81	0.04	0.01
שחם	340.66	337.27	0.28	0.08
שירה	480.87	477.55	2.01	0.42
שמיר	390.28	387.41	0.49	0.13
שנהב	934.83	921.51	6.87	0.75
שקד	1038.58	1013.42	12.99	1.30
שקף	183.85	180.24	-0.39	-0.22
תאנה	279.99	277.46	2.28	0.83
תדהר	630.96	627.82	6.45	1.04
תירוש	529.78	523.47	0.12	0.02
תנופה	102.44	101.82	0.50	0.49
תמר	233.73	229.35	-0.34	-0.15
תפוח	194.27	192.90	0.06	0.03
תרשיש	1471.16	1442.49	-4.34	-0.30
תשרי	523.29	521.39	0.99	0.19

שערי אגרות החוב

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי
3601	40432	+454
3602	37288	+421
3603	34681	+403
3604	30969	-954
3605	28823	-894
3606	27142	-865
3607	25260	+10
3608	23894	+10
3609	22750	+9
3610	20697	+364
3611	19787	+8
3612	19205	+174
3613	18181	+40
3614	17528	+20
3615	16358	-210
3616	14998	+5
3617	14545	+6
3618	13587	+6
3619	12517	+5
3620	11866	+5
3621	11255	+5
3622	10189	+69
3623	9570	+66
3624	9011	+63
3625	8202	+7
3626	7588	+6
3627	7089	+6
3628	6499	+59
3629	6212	+38
3630	5874	+36
3631	5368	+7
3632	5054	+7
3633	4775	+6
3634	4196	-20
3635	3969	-19
3636	3825	-18
3637	3598	-16
3638	3350	-15
3639	3068	-14
3640	2519	-16
3641	2227	-15
3642	2006	+4
3643	1742	+4
3644	1557	+17
3645	1405	+16
3701	1152	-27
3702	877.2	-17.8
3705	802.2	+8.6
3704	687.3	+7.5
3751	364.3	+4
3752	142.1	-2.9
3753	136.4	-2.8
3901	131.7	+0.2
3902	129.3	+0.3
3903	128.3	+0.2
3904	126.3	+0.2
3754	127.7	+0.6
3755	125	+0.5
3756	118.8	+0.6
3757	116.5	+0.5
3758	113.6	— —
3759	113.3	+0.1
3760	111.8	+0.1
3761	109.2	— —
3762	109.5	— —
3763	106.1	— —
3764	103.3	-0.9
3765	100.8	-0.9
3766	99.6	-0.9
3791	106.5	-0.9
3792	104.6	-0.9
3826	126.8	+0.6
3827	124.4	+0.5
3828	120.1	+0.5
3829	117.9	+0.6
3830	115	-0.1
3831	114.7	— —
3832	113.1	-0.1
3833	110.5	-0.2
3834	110.8	-0.1

4.25% שג"א

סדרה	שער	שינוי
4101	376.8	-1.8
4102	148.3	-0.2
4103	142.4	-0.2
4104	137.9	-0.2
4301	137.9	-0.2
4302	134	-0.8
4303	133	-0.9
4504	130.9	-0.9
4105	113.7	-1.2
4106	113.9	-1.2
4107	110.4	-1.2
4108	108.5	-1.1
4109	106	-0.4
4110	104.7	-0.5
4201	131.7	-0.1
4204	122.5	-0.1
4205	120.2	-0.2
4206	117.7	-0.6
4207	117.4	-0.6
4208	115.8	-0.6
4209	113.2	-0.6
4210	113.4	-0.6
4211	109.9	-0.6
4212	108	-0.6
4213	105.4	-0.7
3501	192700	— —
3502	189600	— —
3503	169400	-1210
3504	167900	-600
3505	162999	— —
3521	161100	— —
3522	155500	— —
3523	148000	+100
3524	146400	— —
3525	144000	— —
3526	143500	— —
3527	140500	— —
3528	136955	— —
3529	136500	— —
3530	133090	— —
3551	132600	— —
3552	128900	-400
3533	130100	— —
3534	121450	+100
3535	128650	+100
3536	128609	+100
3537	128200	+100
3538	120700	+150
3539	120300	+200
3540	120200	+100
3541	116200	+100
3542	115650	+150
3543	110100	+100
3544	110300	— —
3545	106900	+100
3546	106900	+100
3547	106450	+100
3548	106650	+150
3549	100900	+150
3550	100640	+150
3551	100260	— —
3552	92250	+250
3553	92050	+100
3554	92080	— —
3555	92000	+100
3556	87600	— —
3557	88300	— —
3558	87650	— —
3559	84600	+150
3560	80900	-820
3561	79850	+150
3571	79670	+100
3572	80300	— —
3573	79950	— —
3574	73590	— —
3575	73340	-368
3576	73191	-371
3579	67584	-360
3577	73960	+28
3578	68372	+27
3580	64901	+21
3581	61681	+22
3582	56937	+20
3583	52739	+19
3584	50221	+19
3585	47695	+18
3586	42429	+317
3588	42386	+326
3589	38707	+298
3587	42399	+222
3591	38661	+208
3592	38630	+208
3593	38585	+208
3590	38459	+157
3595	36674	+154
3594	36874	+293

5% מלווה פיתוח (בריבה כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2001	158000	-1100
2002	158900	— —
2003	152800	— —
2004	152600	— —
2005	143400	-2200
2006	143227	— —
2007	140000	-350
2008	141200	-500
2009	144000	+2699
2010	140500	— —
2011	137735	— —
2012	138850	-50
2013	137900	— —
2014	134600	— —
2015	135000	— —
2016	134400	-100
2017	132690	— —
2018	131590	— —
2019	130375	— —
2020	127200	— —
2021	127200	— —
2022	119100	— —
2023	123800	+100
2024	116300	+200
2025	116100	— —
2026	116800	— —
2027	113000	— —
2028	111800	— —
2029	106500	-100
2030	106000	— —
2031	103300	+300
2032	102900	+200
2033	98200	— —
2034	103400	— —
2035	89000	+100
2036	89400	— —
2037	86000	— —
2038	84800	— —
2039	88500	— —
2040	81700	— —
2041	77100	— —
2051	77400	— —
2052	73800	— —
2053	72952	-2039
2055	67430	-1973
2054	70643	+22
2056	65548	+21
2057	78783	-682
2059	72283	-653
2058	60551	+20
2060	55980	+18
2061	41892	-1149
2062	38259	-1082
2063	36518	-1069

רמון

סדרה	שער	שינוי
7006	198.9	-0.9
7007	187	+0.9
7008	177.7	+0.8
7009	176.8	-0.4
7010	167.2	— —
7011	158.2	-0.4
7012	152.7	-0.4
7013	144.1	-1.3
7014	126.3	+0.3
7015	104.6	-0.6
7016	107.2	-0.5
7017	106.5	-0.6
7018	106.3	-0.6
7019	106.7	-0.6
7020	106.5	-0.7
7021	105.6	-0.6
7201	104.9	-0.8

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	13816	-3
6102	8203	+2
6103	7389	-2
6104	6818	-2
6105	6463	-1
6106	6194	-2
6107	5965	-1
6108	4323	-1
6109	4115	-1
6110	4044	-1
6111	3360	-1
6112	3259	-1
6113	2198	— —
6151	867.2	+2.8
6152	830.5	+2.6
6153	732.7	+4.4
6154	721.2	+4.3
6155	474.9	+9.1
6156	381.3	+1.1
6157	283.8	— —
6158	269.2	— —
6159	229	+2.7
6160	213.8	+1.8
6161	206.4	+1.8
6162	185.9	+1.3
6163	173	+0.6
6164	166.6	+0.6
6165	156.1	— —
6166	149.1	+0.1
6167	145.9	— —
6168	143.9	+0.1
6169	135.6	— —
6170	126.1	+0.1
6171	91	— —
6172	89.9	+0.1
6801	96.1	+0.9

ארמון

סדרה	שער	שינוי
2508	110	— —

צמודות זהב

סדרה	שער	שינוי
5 יוד	126	-1.1

100% מט"ח

סדרה	שער	שינוי
אל אופ	1389	-5
אלביט	217	— —
אלהא	1223	-5
אלסינט	2250	— —
סאיטקס	989	-1
תויד 84	101.3	-0.4
תויד 85	391	— —
הב היש	243	-1
דיס הש	205	— —
כור	174	-2.5
כלל	469.7	— —
כ"צפ ד	198	— —
כ"צפ ב	276	— —
כ"צפ י	316	— —
דן	123.5	— —
סול בנ	174.7	— —
תיעוש	223.6	-2.8

מדד/מט"ח

סדרה	שער	שינוי
בל.ת.	140.4	— —
דיס הש	153.9	— —
כור	145.2	— —
כלל	186.2	— —
כנ דיס	148.2	-0.3
מבא כו	140.5	— —
מבא כו	138	— —
מבא כו	126.2	-0.2
לאומי	133.4	+0.1

חבר דיינרס. חייג יין - 03-295858.

חבר דיינרס. חייג עוד היום למועדון היין וקבל ישירות מהיקב לביתך את היין שאתה חפץ בו. לבחירתך 5 יינות הרבעון שנבחרו ע"י טועמי המועדון: ■ לבן חצי יבש, יקבי כרמל ■ אדום קברנה סוביניון, יקבי כרמל ■ לבן סוביניון דן, יקבי מונפורט ■ אדום תבור מזן קריניאן, יקבי אליעז ■ ריזלינג יבש מסידרת מאסטרו, יקבי הברון.
מינימום הזמנה־12 בקבוקים. המשלוח חינם. בנוסף תוכל להזמין גם בקבוק בודד או יותר של יין/משקה כהיל אחר. טל. להזמנות - דיינרס קלוב 03-295858/גב' מזל עד 16.00.

מועדון היין

בחסות דיינרס קלוב.

صكنا من الاهل

מכתבים למערכת הארץ

מדוע חב"ד?

כל הכבוד ל"הארץ", שבכתבות נפרדות מאת לילי גליל, יואל מרקוס וגדעון סאמט (11.9), פרש יריעה רחבה המדגימה כיצד משתלט עלינו הממסד החרדי. היה זה "הארץ" שיצא לפני שלוש שנים בסדרה ארוכה של מאמרים מאת רן כסלו באותו עניין. לנוכח ההקצנה החרדית, הגברת הכפייה הדתית והאלימות המתלווה אליה, אני מצפה ש"הארץ" יחזור ויביא בפני הציבור החופשי, שאך לאחרונה נפתחו עיניו להבין את המשמעות של הכפייה לדתיים, מידע מעודכן על הנעשה בשטח זה.

דוגמה מאלפת לכך היא ידיעה שהתפרסמה בביטאון החרדי "ערב שבת" מ־4.9: "חגיגת בר־מצווה ל־20 ליתומי צה"ל תתקיים בשבוע הבא בכפר חב"ד". יואל מרקוס שואל "מדוע כותל" ואנו מוסיפים ושואלים "מדוע חב"ד" מדוע נזקק צה"ל, המייצג את כלל אוכלוסיית המדינה, לחב"ד כדי לארגן טקס בגרות ליתומיו? מדוע מוענקת הזכות על יתומי מערכות ישראל ואלמנותיהן דווקא לגופים שחלקם לפחות אינם משתתפים בקורבן את בניהם ובנותיהם, תלמידי הישיבות והמצהירות למיניהן? האם זה התדריך המוסרי לנשיאה בעול? כלום חסרות לנו מסגרות משלנו לעשות כן?

אם הפקדנו בידיהם 81 נערים השנה — וזו כבר השנה ה־20 — צאו וחישבו כמה ילדים מקריבים אנו במו ידינו למולך החרדי מתוך נאיוויות וחישוב כלכלי קצר־טווח; זאת בנוסף להדרה המופשית של חב"ד למחנות צה"ל וגיוס טייסים ושאר "מחבורים" משורותיו לשורות "צבאות השם".

טוב יעשה "הארץ" אם יוסיף להתריע ולהתריע מפני הכרסום המתמיד באופיה הדמוקרטי של המדינה והפיכתה ל"מדינת הלכה".

טלילה בן־פורת
יו"ר ועד העמותה ע.ל.ה. — עמותה למניעת השתלטות החרדית
בת־ים

זנחנו את עקרונות הציונות

כולי מודהה עם דבריה של הדה בויסס ברשימתה "מולדת על תנאי" ("הארץ" 8.9). אנו בעצמנו גרמנו שאיש אינו מתבייש לרדת מן הארץ או מאיים בירידה כדי להשיג את מבוקשו.

הזנחנו את כל עקרונות הציונות, וביניהם את רעיון שלילת הגולה. כל משתמט שברח מהמערכה זוכה לבסוף להתרפסות פרובינציאלית כ־ אמצעי התקשורת מרגע שתרם כמה דולרים לאחוזת הציבור בארץ הקודש. שרים מצטלמים אתו ועורכים לו קבלות פנים והוא, כמובן, אינו יורד אלא ישראלי היושב בחו"ל.

בכלל, יהודי היושב בגלות (אין זה משנה אם נולד שם או ירד מהארץ) ומקדיש מעט מהונו או מרצו לענייני המדינה, זוכה ליותר הוד־ שבה, תשומת לב וכבוד בצד השלטון והממסד הישראלי מאשר אזרח מן השורה, המשלם את מסיו, משרת במילואים, וזוכה אחת לכמה שנים באפשרות לבחור בין כמה מפלגות, שאף אחת מהן אינה מייצגת אותו בצורה ישירה ואמיתית.

אלישע גלאון
רמת השרון

ערכים וספרות: לא רק בחינוך הדתי

ב־6 בספטמבר פירסמה גילי בגולר את הידיעה: "סטודנטים חי־ לוניים להוראת ספרות מאמצים גישות דתיות".

מידע זה היא שואבת, לדבריה, ממאמר שפירסמתי בכתב־העת "סוגיות בחינוך", העוסק בעניין "דיון במטרות הוראת הספרות כדגם לדיון במטרות הוראת מקצועות מדעי־ הרוח". אפילו שם המאמר מלמד, כי זהו מאמר כתורי, שעיקרו בדיקה כשווה של עקרונות, מגמות ומטרות של תוכנית הלימודים בספרות של החינוך הממלכתי והדתי בחטיבת־ הביניים ובחטיבה העליונה.

מן הידיעה אפשר להבין, שבדיקה נערכה דרך משאל בין סטודנטים המתכשרים להוראה; ולא היא. היא נערכה דרך פרסומים רשמיים של משרד החינוך.

משפט אחד בלבד במאמר מספר בנימה מסויגת, לא כריווח אלא כרושם מקרי, כי "לעתים סטודנטים חילוניים מזדהים יותר עם המסורת, כפי שהן מנוסחות בחינוך הממ־ לכתי־דתי".

מי שקרוב לחינוך אמור לדעת, כי תביעה לחנך לערכים דרך ספרות נשמעת גם מפי אנשים הקשורים לחינוך הממלכתי, ואינה מיוחדת לסקטור הדתי.

רחל רוזנר
המחלקה להכשרת מורים, ביה"ס לחינוך, האוניברסיטה העברית ירושלים

משה נסים — הביקורת ששככה

אינגו יודעים מה היו בדיוק הצי־ פיות של הליכוד ממשה נסים, כשמינה אותו יצחק שמיר לתפקיד שר האוצר בממשלת ישראל. רמז עבה לכך אפשר למצוא בביקורת הי־ מוטות כלפיו עקב עמידתו הנחרצת בעד ביטול פרויקט הלביא, ובמיוחד בדברי משה ארנס, שנסים שכח כי הוא שליח הליכוד.

אולם, אחרי ההתקפות הראשונות החריפות שככה כבמטה קסם הביקורת בליכוד כלפי השר נסים.

ייתכנו לפחות שתי סיבות לכך:

א. גם אנשי הליכוד יודעים, שביטול פרויקט הלביא היה מעשה הכרחי, ואף מבורך.

ב. גם "הפטריוטים" הגדולים ביותר מבינים, שהציבור הישראלי לא יקבל ביקורת כלפי שר אוצר החוזר עם כיסים מלאים מ־ וואשינגטון.

אלחנן שנן
תל־אביב

מדוע נפלתה הדת היהודית?

אנו עוקבים בצער אחרי התדרדרות היחסים והקצנת העימות בין חרדים לחופשיים־בדעות בירושלים.

באין הסכם אחר, הרי לדעתנו, מי שמשנים את הסטאטוסקוו — יזם על התוצאות.

לו מדובר היה בפגיעה כלשהי בקודשי המוסלמים או הנוצרים, קרוב לוודאי שכל הרגילים ב"חופש המצפון" במקום שהדבר נוח להם, היו נמנעים מכל מחווה ומכל התבטאות פוגעת כלשהי.

ומדוע נפלתה הדת היהודית?

א.י. מלינסקי־טבריסקי
המפקח על החינוך היהודי בבלגיה
אנטוורפן

שבעים למהפכה הבולשוויקית

בחודש הבא, באוקטובר, ימלאו שבעים שנה לתפיסת השלטון על־ ידי הבולשוויקים ברוסיה. מתחוור של ההיסטוריה להצלחתם בר־ אשית דרכם, היתה קצרה ביותר. כשלוש שנים נמשכה מלחמת־ האזרחים העקובה מדם, כשמטולטלת ההצלחות נעה בכל פעם לעבר אחר. הטרור הסטאליניסטי, שאין משלו בקורות המין האנושי, הפיל — לפי הערכה בלתי מדויקת — כ־20 מיליוני קורבנות והוא נמשך מראשית שנות העשרים עד תחילת שנות החמישים. שלטונו של לנין ארך כשש שנים בלבד, והוא התאפיין במתינות יחסית לעומת אותו הזוועה של יורשו.

היהודים, בזמן מלחמת האזרחים ולאחריה, שילמו מחיר דמים שהיה כנראה גבוה הרבה יותר מכחם המספרי מכלל האוכלוסייה ברוסיה.

עד היום, פרט לספרות ספוראדית, טרם קם לנו ההיסטוריון היהודי שיתן ביטוי רב־היקף וקרוב לאמת ההיסטורית באשר למידת הטרגדיה שלנו בימי האופל של השלטון הסובייטי. מדובר בקורבנות בחיי אדם של יהודים ולאו דווקא בתהליך המתמשך של התבוללות, שאין אפשרות למוד אותו בשום קנה מידה אנושי.

עתה בוקעת אלומת אור מרוסיה הסובייטית. באיזו מידה יהיו לה השלכות גם על הבעיה היהודית שם?

מרדכי אורת־יקר
תל־אביב

הארץ ממליץ

האלמנה השחורה (תל־אביב, חיפה) — הוא סרט מתח פסיכולוגי של בוב רפלסון, על קשר רגשי הנוצר בין רוצחת (תרזה ראסל) ובין חוקרת פדרלית היוצאת בעקבותיה (דברה וינגר).

בלוז לחופש הגדול (ת"א, ירושלים, חיפה) — "החופש הגדול" האחרון לפני גיוסם של בוגרי שמיניות בישראל של 1970. סרט צנוע ויפה של רנן שור.

ימי רדיו (ירושלים, ת"א) — קומדיה נוסטלגית של וודי אלן, על משפחה יהודיה בברוקלין של 1940.

חנות מעבר לפינה (ת"א) — קומדיה רומנטית מ־1940, על זבן וזבנית בחנות סידקית בבודפשט בבימויו של ארנסט לוביטש ("להיות או לא להיות")

גרדפי התינוק (ת"א) — סרטו המקסים של ג'ים ג'ראמוש על שלישייה תמהונית בשולי החיים בארה"ב, הבורחת מבית הסוהר ונעסה לחיות את חייה בדרך הפשוטה ביותר, הנוחה ביותר והאפשרית. קומדיה דרומית.

שם הוורד (תל אביב) — סיפור מתח המתרחש במנזר במאה ה־14, לפי ספרו של ההיסטוריון אומברטו אקו.

המשפחה (ת"א) — משפחה איטלקית במשך שמונים שנה, מאז ראשית המאה. אטורה סקולה ("יום מיוחד", "פאסיונה ד'אמורה") מביים, עם ויטוריו גסמן, סטפניה סנדרלי, ופאני ארדן.

ז'אן דה פלורט (תל אביב, חיפה) — הראשון בין שני סרטים על פי ספרו של מרסל פאניול "מהגבעות". מאבק על מקור מים בכפר בפרובאנס של 1920 עם ז'ראר דה פרדיה, איב מונטאן, ודניאל אוטיי.

סרטים מיוחדים

בית האמיצים (ת"א) — מיצג מרתק ויוצא דופן של מוסיקה, תנועה, מילים, צבעים וקולות. מופע של לורי אנדרסון.

שיחות מלובלבות (ירושלים) — סאטירה קנדית שנונה, שכולה שיחות, על אינטלקטואלים, מין, התמוטטות התרבות המערבית, והפער בין הגוף ובין הדיבורים עליו.

סרטי בידור

בייבי אריזונה (ת"א) — קומדיה אמריקאית מטורפת של האחים כהן, על פושע לא יוצלח הנשוי לשוטרת לשעבר וגונב תינוק כדי לאמצו כבן.

לבוריינט (ת"א) — פרנק עוז ("החבובות") עיצב אגדה על נערה המוסרת את אחיה התינוק למלך השדונים ואח"כ נאלצת לחפשו במבוך. דיוויד בואי מככב ושר משיריו.

תיאטרוני ישראל

הערב יום ד' 16.9

תיאטרון הבימה:
אולף הסחורה — 17.30, 20.30
מאדמואזל ז'ולי — 20.30

תיאטרון הקאמרי:
עלובי החיים —
בקאמרי: 16.30, 20.30
רכוש נטוש — בצוותא 16.30, 20.30

תיאטרון העירוני חיפה:
סוסי שוקולדה — ואדי סאליב סדרה 26
הקיץ של אביה — המועדון

קבלת מודעות 24 שעות ב דחוף
מודעות משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל־ הארץ
מתקבלות 24 שעות ביממה
ב' דחוף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118 (מול כסית)
טל. 246363 239952

תקליטים קלים / רפי קינן

תזמורת ג'אז מופלאה מווינה

התזמורת האמנותית של וינה: 1. "מוסיקה לשנות השמונים הירוקות" (חברת "האט־הוט", תקליט כפול האט־ארט 1991/92); 2. "המינימאליזם של אריק סאטי" ("האט־הוט", תקליט כפול האט־ארט 2005); 3. "פרום נו טיים טו ראג טיים" ("האט־הוט", תקליט כפול האט־ארט 1999/2000). יבוא והפצה: אמפריאי.

חברת התקליטים השווייצית־ האמריקאית "האט־הוט" היא סיפור בפני עצמו, שאולי נספר בפעם אחרת. כאן נציין רק את העטיפות, שקשה לעמוד בפניהן: קופסאות קרטון מרובעות מעוצבות בטוב טעם, ועליהן מתנוססים שמות הטובים בנגני הג'אז המודרני. שלוש קופסאות כאלו ועליהן מצוין השם "ויינה ארט אורקסטרה" (התזמורת האמנותית של וינה או תזמורת האמנות של וינה) עוררו את סקרנותי בשנה שעברה, כשעי־ לעלתי בתקליטי ג'אז בחנות "קודום". הקשבתי ואחרי כמה תיבות נפלתי שדוד.

מאחר שלא יכולתי לוותר אף על אחד מהם, נאלצתי לרכוש את שלושתם בדמים מרובים ועשיתי עסק טוב. בימים אלה הגיע משלוח חדש של תקליטי התזמורת לחנות. זה הזמן להאיר במקצת את התזמורת האמנותית של וינה. היא כוללת בין 12 ל־14 נגנים, זה משתנה מתקליט לתקליט, אבל הגרעין קבוע פחות־או־יותר. כלי התזמורת הם חצוצרות, סקסופונים, טובה, טרומבון, חליל, קלרינית, קלרינית־ באס, פיקולו, פסנתר, מארימבה, ויבראפון, כלי הקשה, תופים, קול סופראנו — והתזמורת כולה היא ככלי נגינה אחד בידיו של מאת־יאס ריג, המעבד, המנצח, המלחין, הרוח החיה של התזמורת.

הפתעה בלתי־פוסקת

יותר מכל מרתקת בהרכב זה היכולת הבלתי־רגילה להפתיע: כל יצירה מורכבת מקטעים שונים בתכלית אלה מאלה בהרכב הכלים, בצבע, במרקם, במקצב, באווירה. זה אולי התו הבולט בכשרונו של ריג, יליד שווייץ. הוא מתיר לכל כלי חופש רב, גם כשאין הוא מאלתר, כך שגם בקטעים המורכבים ביותר אפשר לעקוב אחר כל כלי בקלות ולהיות ער לו — בלי לאבד את תחושת האנסמבל ואת המבנה של היצירה.

ריג עושה שימוש בכל האפשרויות שנגניו הנפלאים מעמידים לפניו ועיבודיו נותנים ביטוי לכל הצירופים האפשריים — מסולו ועד כל התזמורת, דרך דואטים, שלישיות רביעיות וכו', בתפקידים הצירופים מבריקים אך לא ראוותניים. זה מפתיע ומרתק, אבל נשמע תמיד נכון, לעולם לא מעושה.

כישרונו הרב של ריג מתבטא גם ביכולתו לחדש את המוכר והדרוש ולעשותו ליצירה לא מוכרת. עיבודיו ליצירות של אחרים נשמעים כמו "הלחנות מחדש".

התקליט "נו טיים טו ראג טיים" הוא מעין כרונולוגיה הפוכה של תולדות הג'אז, ובו מבצעת התזמורת יצירות של מוסיקאי ג'אז ידועים, מאנתוני בראקסטון האוואנגארדיסט ועד לסקוט ג'ופלין, דרך אורנט קולמן, צ'ארלי מינגוס, ג'לי רול מורטון ועוד. בראיון שהעניק לפני כמה שנים לכתב־העת לענייני ג'אז "דאונביט", אמר ריג על התקליט: "הרעיון היה לנגן 'נעימות ג'אז ידועות', כאלו שהושמעו קודם־לכן רק על־ידי מלחיניהן, אבל נראה כי יש בהן אינסוף אפשרויות להרחבה".

תקליט אחר שבו מנגנת התזמורת יצירות שאינן משל ריג, הוא זה המוקדש לאריק סאטי. בתקליט זה אין עיבודיו של ריג מותירים מקום לאילתור, ובכל זאת, שורה עליו רוח הג'אז, בעיקר מתחילת המסע, והוא חושף סאטי נפלא ולא־מוכר גם למי שמכיר את היצירות. (אין בתקליט זה אלמנטים אוואנגארדיים של ג'אז חופשי, הבולטים מאוד בתקליטים אחרים, והוא מומלץ מאוד גם למי שאינו אוהב ג'אז — ולבטח למי שאוהב מוסיקה קלאסית). בתקליט זה משתתפים נגן הוויבראפון והד־ שבאטה, הזמרת לורן ניוטון, והכלי־ הנשיפה של התזמורת.

אומר ריג: "ראשית, רציתי לעשות תבנית בלי תופים; שנית, רציתי להוכיח, שמוסיקאים יכולים להביע עצמם גם בלי לאלתר; ושלישית, תמיד הערצתי את אריק סאטי, המזכיר לי במידה מסוימת את תלוניוס מאנק — שניהם היו בעלי חוש־הומור תמהוני, חובבי שטותיות. הוא בישר את קייג' והמינימאליסטים, אך גם השפיע בעקיפין על מוסיקאי ג'אז, דרך ביל אוואנס וצ'יק קוריאה.

כמובן, הוא לא כתב ג'אז. אבל הוא ספג את מקצבי הראגטיים בדיוק כמו סטראווינסקי, והיה חלק של חלק נכבד מהג'אז המודרני בשימושו במודוסים עתיקים ובהשקפתו המוסיקאלית האימפרסיוניסטית. יצירותיו נועדו לביצוע של מוסיקאי ג'אז".

כמו תזמורת סימפונית

גם בקטעי הסולו שלהם משתלבים המוסיקאים השתלבות מושלמת בלבך ביצירותיו של ריג, שנדמה כי הוא צפה אותם, שכן היצירה נשמעת כאילו כך נועדה להיות מנוגנת. תורמת לכך לא במעט היכרותו רבת השנים של ריג עם המוסיקאים.

ריג, פסנתרן יליד ציריך שנסע ללמוד מוסיקה בווינה בתחילת שנות השבעים, הגיע לאוואנגארד של הג'אז דרך המוסיקה הקלאסית ורק אחר־כך למד את הג'אז על כל תקופותיו — עד כדי הכרה מושלמת, הניכרת ביצירותיו. באמצע שנות השבעים ניגן שנתיים פסנתר במועדון ג'אז, ובמדי חודש הזמין נגן להצטרף אליו. מנגנים אלה צמחה אחר־כך "התזמורת האמנותית".

כיום, אין הטיפול האמנותי והאדמיניסטראטיבי בתזמורת מותיר לו זמן לנגן אתם בפסנתר, כפי שעשה בתחילת הדרך. אבל גישתו לג'אז עשויה נפלאות באמצעותם. את גישתו הוא מגדיר כך: "המגוון, כמו פילוסופיית ההלוחה. הוא החלק האירופי — חלק משילוב הצליל נובע מהמסורת הקלאסית האירופית. אבל זה ג'אז אמריקאי במובן שהכתיבה היא, בעיקרה, כלי לפיתוח הבעה אישית על־ידי המנגנים". את היצירות הוא גם מלחין במיוחד לנגנים שיבצעון.

שאלת השאלות היא כמובן: איך דבר כזה יכול לקרות דווקא באוסטריה? האם רק תודות לאישיותו ולכישרונו של ריג? התשובה שלילית: אילו היה בא ללמוד בתל־אביב או בירושלים, ספק אם היתה צומחת כאן התזמורת האמנותית של תל־אביב או ירושלים. באוסטריה, מספר ריג בראיון, מקציבה הממשלה כספים רבים לתרבות, ופקידי המשרד שלה התייחסו בחיוב רב לג'אז. "כיום, מתייחסים אלינו באוסטריה כאל תזמורת סימפונית. מכירים בערכנו כשגרירים למטרות תרבותיות".

מסתבר שלא רק אצלנו מזניחים את העניין הזה. הכתב האמריקאי מגיב על דבריו אלה של ריג באומרו: "האם ג'ורג' ראסל או מוהאל אייבראמס לא היו שמחים לומר אותם דברים?" "לבילבי להם, אבל להם יש ג'ורג' ראסל ומוהאל אייבראמס!"

במלאות 5 שנים למלחמת לבנון ולטבח סברה ושתילה
ייערך טקס חנוכת האנדרטה
נס אריאל
שעוצבה בידי **יגאל תומרקין**
הטקס ייערך ביום ה', 17.9, בשעה 19.30 בכיכר מלכי ישראל בתל־אביב (רח' פרישמן פינת שד' חן)
די לקורבנות
שלום ישראלי־פלסטיני עכשיו
הוועד לציון 20 שנה לכיבוש
ת"ד 4448 תל־אביב 61043

תני לבת שלך מתנה שתזכיר לה את הבית.

אם בנכם או בתכם הגדולים
עזבו את הבית
ואינם מנויים על "הארץ".
יש לנו עבורכם הצעה מפתה.
תנו להם מתנה —
מנוי לחצי שנה
על עתון "הארץ".
— וקבלו גם מחשב כיס
במתנה מ"הארץ".
טלפון: 03-5121340.
הארץ —
מתנה שתזכיר להם את הבית
הארץ
עיתון לאנשים חושבים
מבצע בלעדי למנויים ותיקים

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים: מ־8 בערב עד למחרת ב־7 בבקר באמצעות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052-541333
נהריה 823353
רחובות 08-451333
בת־ים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08-221022
באר שבע 057-74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'־ה' — 8.00—20.00
בימי ו' — 8.00—15.00
טלפונים: 03-433300
שירן — שירות רפואי נייד (24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים): ירושלים, מוקד יום — 668585, 669531. מוקד לילה, שבת וחג — 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן תל־אביב, מוקד יום — 218820, 218898. מוקד לילה — 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון בי"ד "שקט" — שירות רפואי לכם
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות. בשעות 19—24: טל' 03-7549111 "שקט" קוד מנוי 222
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 5 (ליד המשביר) טלפון: 294869, 03—285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. בר כוכבא 49, טל: 03-284649 פתוחה בימים א'־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־ 18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
קופ"ח לבית — עזרת מיטיים לרפואה, שיקום וטיפול בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052—548575
איתורית 7549111 ־1500
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית (24 שעות ביממה):
ירושלים 227171
תל־אביב 5461111
ילדים ונוער 261113
חיפה 672222/3
נתניה 053-35316
באר־שבע 057-418111
מרכז רפואי באר־יעקב 08-228938
מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02-245554
חיפה טל' 04-382611
מרכז סיוע למכורי להץ מטעם "מעגלים"
א' ה' 11.00—13.00
ב' ד' 16.00—18.00
טל: 220031
רח' מאפו 13 תל־אביב
יד ביד — אוזן קשבת לילד ולהורים תל אביב — לילך 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' ב־17.00—20.00. 222732
ירושלים — 243358
חיפה ונהריה — 229488 ב־11.00—20.00
הגליל המערבי — 04-922222
קו אליי — האגודה להגנת הילד עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים 261070 א'־ה' 16.00—20.00
ארגז לשירות אדם — חברה סיעודית לשירות הציבור בגוש דן 24 שעות ביממה 03-5461727/8
עמל — שירותי ניידות סיעוד נפרץ להולי לב בגוש דן 330848
ויצו — 24 שעות קו אדום לנשים מוכות
טל: 03—5461133, 08—550506 הוועד למלחמה באיידס — הסברה וסיוע לחולים, מידע מוקלט 24 שעות בטלפון: 290101, 203121. קו פתוח בכל יום ב' 19.30—23.00 ת.ד. 33602 ת"א

תורנות בתי־חולים

תל אביב רוקח — (ילדים, פנימית, כירורגית)
ירושלים הדסה ע"כ — (פנימית, נשים, כירורגית, עיניים, א.א.ג)
הדסה הר"צ — (אורתופדיה)
בקור חולים — (ילדים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב בבלי קויאל 1 פינת טולדנו 10 של בבלי 440552
קופ"ח כללית אמסטרדם 7 232383
ירושלים ביהיח הר הצופים הר הצופים 818111
חיפה הנשיא הנשיא 33 333312
חולון אהרון הופיין 52 889153
קופ"ח עין יהב 4 884854
בת ים גבי בת ים הנביאים 3 5515671
רמת גן קופ"ח כללית הביזור 25 782537
נתניה נתניה הרצל 11 22842
הקריות מוצקין שד' השופטים 64 קרית מוצקין 737342
רחובות סגל הרצל 134 451228
חדרה קופ"ח כללית רוטשילד 335884

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' — 16.00—19.00. רמב"ם 9 5101511/2
חיפה: ימים א' רד' 16.00—19.00 רח' הספורט 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

02—304304 03—432777 04—549121

הסנה
מוגש כשירות לציבור על ידי
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

☐ 08.00 טלטקסט
☐ 08.05 שעת כושר
☐ 08.15 בגאוגראפיה של א"י
☐ 08.40 אנגלית ו'
☐ 09.00 מדעי הטבע יסודי
☐ 09.20 אנגלית ד'
☐ 10.00 שעת כושר
☐ 10.10 מדעי הטבע ה־ו
☐ 10.30 פרפר נחמד
☐ 11.00 חשבון ד'. השבר העשרוני
☐ 11.15 אנגלית י"א—י"ב
☐ 11.30 יהדות. יום תרועה (ג)
☐ 12.00 אנגלית ח'
☐ 12.25 אנגלית י'
☐ 13.00 מדעי הטבע
☐ 13.30 בגאוגראפיה של ארץ ישראל
☐ 14.00 טלטקסט. חדשות
☐ 14.05 האוניברסיטה הפתוחה
☐ 15.00 טוב טוב הגמד. מסיבה עליזה
☐ 15.25 ישר ולעניין. מי אני?
☐ 15.40 שעת כושר
☐ 15.50 מאחורי שניות למשרד הבריאות
☐ 16.00 גברת פלפלת. מתי המלה
☐ 16.10 שביל באמצע שביל כבר
☐ 16.20 פיצוחים
☐ 17.00 ערב חדש

כללית

☐ 17.30 "מיכאל הרנוצי"
☐ 18.20 "הצפרדע שרצתה להיות גדולה כשור"
☐ 18.30 (ע) קיצור החדשות
☐ 18.32 (ע) הקלאסת היום
☐ 19.00 (ע) בקו הבריאות
☐ 19.30 (ע) חדשות
☐ 20.00 כותרות מבט
☐ 20.02 "שלום ירושלים, הלו קלך"
☐ 21.00 מבט לחדשות
☐ 21.30 תשדירי שירות
☐ 21.35 מוקד
☐ 22.05 בעין עיתונאי. סרט קולנוע
☐ 23.35 סמוך של יום חדשות

ערוץ 2

☐ 19.00 שיישאר בינינו
☐ 19.30 60 שנה למחנות העולים
☐ 20.00 אלגוד
☐ 21.00 פפ 2

ירדן

☐ 17.00 הוסוריגר (סדרה צרפתית)

☐ 18.00 חדשות בצרפתית
☐ 18.15 ירדן כיום
☐ 18.30 חדשות בעברית
☐ 18.45 מאגאזין ספורט
☐ 19.00 חדשות בערבית
☐ 19.30 אל תחכה לי (קומי)
☐ 20.10 דרך המשי (תיעודי)
☐ 21.00 חדשות באנגלית
☐ 21.20 רב־מכר. בית דירות

לבנון ערוץ 12

☐ 12.30 חיים אחרים (סדרה)
☐ 13.00 מועדון 700
☐ 13.30 התעמלות
☐ 14.00 ילדי ההבטחה (מצויר)
☐ 14.30 סופרבוק (מצויר)
☐ 15.00 שובבי הסלעים (לילדים)
☐ 15.30 סרט. "נולד לרשע" עם רוברט ריאן
☐ 17.00 תן לי הזדמנות (קומי)
☐ 17.30 משפחת קמבל (סדרה)
☐ 18.00 חדשות
☐ 19.00 רצח במשיכת קולמוס
☐ 20.00 המתגר (סדרה)
☐ 20.30 נידהארט (סדרה קומית)
☐ 21.00 המשווה (כלש)
☐ 22.00 מועדון 700
☐ 22.30 חיים אחרים (סדרה)

רדיו

קול המוסיקה

☐ 06.01 צלילי בוקר
☐ 07.09 באמנה בינותה
☐ 09.00 קונצרט בוקר
☐ 11.57 פינת השיר
☐ 12.00 צמנים באולפן
☐ 13.05 באמנה בינותה
☐ 15.00 מוסיקה וזוזה
☐ 16.00 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית י־ם רשה"ש
☐ 18.00 שעה עם
☐ 19.00 מוסיקה אהובה עליכם
☐ 20.05 אינטרלוד. רגע מוסיקאלי
☐ 20.30 אופרה
☐ 23.00 מחוזי יצירות

רשת א'

☐ 22.05 "הגבעות הכחולות"
☐ 23.00 שירים עבריים

רשת ב'

☐ 19.35 מוקד לענייני צבא וביטחון
☐ 20.05 צימוקים ושקדים
☐ 22.05 שירים מהמוסיקה
☐ 23.05 מרנוס למסבאות
☐ 00.05 יומן חצות
☐ 00.15 מרנוס למסבאות. המשך

רשת ג'

☐ 18.06 הצעקה האחרונה

☐ 20.05 סימני־ירדן. שירים עבריים
☐ 21.05 צליל מכוון
☐ 23.05 הלילה הוא שירים

גלי־צה"ל

☐ 18.05 אבות הבנים
☐ 19.05 שירים עבריים
☐ 20.05 גבר אשה 1987
☐ 21.00 מבט לחדשות
☐ 21.30 שלום לא ישקט
☐ 22.05 על הרכש ועל הכישוף
☐ 23.05 עשורים הרביע, היום שהיה
☐ 23.55 שיחת חצות
☐ 00.05 ציפורי לילה. עם נתן דטנר ואבי קושניר
☐ 02.05 לא רוצים לישון. מוסיקה
☐ 05.05 צלילי בוקר. שירים עבריים

שידור קבוע

רשת א'

07.30 רדיו קל — עברית קלה
08.05 ותנה
09.05 טלרדיו. שיחות מידע
10.05 שירקופ. מחולות ושירים
11.05 פניני בוקר
12.05 מעורב ים תיכוני
14.06 בראש צעיר — מגאזין לילדים
15.30 האוניברסיטה הפתוחה
19.30 שירונים לעולים

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 עושים עניין
09.05 מכבב הבוקר
10.05 כל צבעי הקשת־מגאזין יומי
12.10 אלף־אלף ב"ב
13.05 כותרי היום־תוכניות הסוגרים
14.06 לראות לאר לא—תרבות ואמנות
14.30 בת צחוק—הוזי ההומור
15.05 רגעי קסם
16.05 יומן כלכלה
16.30 על מספרים ואנשים
17.05 שירים ושיגורים
17.35 קוראי ספר. קוראים ממליצים

רשת ג'

06.05 בוחרה לאשר להיטים
07.05 שיר בבוקר בבוקר־שיכונים
09.05 צה כבר חשון עם אבי אטגר
10.05 דברים טובים. עם שמירה איזבר
11.05 שבעים מי יודע. שירי שנות השבעים
12.05 אהבה יומיומית
13.05 רק בימי חול
14.06 לי ולך שיר וברכה
15.05 הדש, חדש ומיותר
16.05 הגנה יומית

17.05 מקפיים — עם מיכל שמואלי

גלי צה"ל

06.05 צלילי בוקר. שירים עבריים
06.30 שקטים עין־חדשות
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר־טוב ישראל — אקטואליה
09.05 אילה־בוקר. עם אלי ישראלי
10.05 שעה עם אודלי יניב
11.05 נבון לעכשיו
13.05 אחר אחר — להיטים עבריים
14.05 דרדיה יומי
15.05 מה אין. עם ארז טל
16.05 ארבע אחרי־הצהריים
17.00 ערב טוב ישראל

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו, רדיו
20.05 כאבאבה בבמיס
22.05 הפסקת עשר
23.05 קול הג'אז הזה

קולנוע

תל־אביב

אורלי — משפחת פלורד 5.00, 7.15, 9.30
אסתר — לוחם עם כבוד 5.00, 7.30, 9.45
בית ציוני אמריקה — הערב אין הקרנות
בית לסין — מנגני פיינון — צהוב הזקן 9.30, 11.15
בן יהודה — כלא הילטון 4.30, 7.00, 9.30
גורדון — השכונה שלנו 5.00, 7.45, 9.45
גת — בלוז לחופש הגדול 5.00, 7.30, 9.45
דיזנגוף 1 — שם הוורד 11.00, 13.30, 4.30, 7.30, 9.45
דיזנגוף 2 — גבר מאוהב 11.00, 13.00, 5.15, 7.50, 9.45
דיזנגוף 3 — שיחותים אישיים 11.00, 13.00, 3.00, 5.15, 7.30, 9.45
דקל — האלמנה השחורה 7.15, 9.50
דרייב אין — נינגה אמריקאי 3 7.30, 9.30 סקס 12.00
הוד — צעיר מכדי למות 5.00, 7.15, 9.30
הסינמה הישראלית — ר"ר סטופרד־לאב 9.50
חן 1 — פגישה עיוורת 5.00, 7.30, 9.50
חן 2 — לבו של אנג'ל 5.00, 7.25, 9.50
חן 3 — הטבח, האשה, המאהבת 5.00, 7.35, 9.55
חן 4 — נשק קטלני 11—2, 5.00, 7.50, 9.50
חן 5 — אני והחברה 11.00—2, 5.00, 7.25, 9.50
לימור — פוסט רומן 5.30, 7.30, 9.30 שבדון חושים 12.00 חצות
לב 1 — המלטפה 2.00, 4.40, 7.15, 9.50
לב 2 — גברים גברים 2, 5, 8, 10
לב 3 — ימי הרדיו 2.00, 5.00, 8.00, 10.00
לב 4 — גרדפי התינוק 2.00, 5.00, 7.50, 10.00
מוזיאון ת"א—מתן של מקן 4.30, 7, 9.30
בן המוזיאון קולנוע קרן — לורי אנדרסון — בית האמיצים 9.00
מיגנה 1 — ילדים חורגים לאלוהים 5, 7.15, 9.40
מיגנה 2 — 007 באזור הסכנה 5.00, 7.15, 9.40
מוריה — ביבי אריזונה 5.00, 7.30, 9.40
סינמטק ישראלי — אכזיה 7.00, סורג ארכימדס 9.30
פאר — לא שם זין 5.00, 7.30, 9.30
פריז — לבירינט 12.00, 2.00, 4.00, 7.15, 9.30, שבדון חושים 11.30 בלילה
צפון המנותרים — דאן דהפלורט 4.30, 7, 9.30
שחף — סוד ההצלחה 5.00, 7.15, 9.30
תמוז — בנר כלו 7.15, 9.40
תכלת — חנות מעבר לפינה 5.30, 7.40, 9.50
תל־אביב — שומר ראש 5.00, 7.30, 9.30

רחובות

בית העם — לא שם זין 8.00
הוד — שם הוורד 7.00, 9.30
חן — אינכי, הבר מכוכב אחר 4.30, הנינגה האמריקאי מס' 3 7.15, 9.15

ירושלים

מקור — ימי הרדיו 7.00, 9.15
אדיסון — שומר ראש 4.30, 7.00, 9.00
אור־גיל — בייבי אריזונה 4.30, 7.00, 9.00
אור 1 — לא שם זין 4.30, 7.15, 9.15, 11.15
אור 2 — צעיר מכדי למות 4.30, 7.15, 9.15
אור 3 — תביך 4.30, 7.15, 9.15, פרייז התחול 11.15 בלילה
אור 4 — גבר באהבה 4.30, 7.15, 9.15, כפיסוס 11.15 בלילה
אור 5 — קופה קולה קיד 4.30, 7.15, 9.15
אורגע — בלוז לחופש הגדול 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון — בבבי 4.30 כבנות 6.15 מנגני פיינון — שודדי הסגן 8.40 הכיפה בכיפה 10.00
הבירה — סטר לרגל שיחסכים
כפיר — סוד ההצלחה 4.30, 7.00, 9.15
מישאל — גבר מאוהב 3.00, 9.15
רון — האלמנה השחורה 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים — שיחות מלובלבות 7.15, 9.30, בשיקה אורחה 7.15, 9.30
עדן — נינגה אמריקאי 3 4.30, 7.00, 9.00
סינמטק 1 — האורחה שלי עם אנדרה 7.00, סיר מאבד 21.30
סינמטק 2 — גשם 7.00, מים סיידי המספק

רמת גן

ארמון — פגישה עיוורת 7.30, 9.40
אורדע — גבר במאבה 7.15, 9.30
ארמון — לוחם עם כבוד 7.30, 9.45
הוד — סוד ההצלחה 5.00, 7.15, 9.30
לילי — לא שם זין 5.00, 7.30, 9.30
רב חן 1 — הטבח האשה והמאהבת 5.00, 7.25, 9.45
רב חן 2 — בלוז לחופש הגדול 5.00, 7.30, 9.40
רב חן 3 — אני והחברה 5.00, 7.30, 9.45
רב חן 4 — לבו של אנג'ל 5.00, 7.30, 9.45
שושים — קרוקודיל דנדי 7.15, 9.30

נתניה

כמדויב — משנו פראי 5.00, 7.00, 9.15
שרון — הטבח, האשה והמאהבת 5.00, 7.00, 9.15
דוד — קרוקודיל דנדי 7.30, 9.30

עפולה

היכל התרבות — ימי הרדיו 7.00, 9.15

חדרה

חדרה — בנר כלו 7.00, 9.15
חן — נשק קטלני 7.00, 9.15

רמת השרון

כוכב — חנות קטנה ומבריחה 7.00, 9.30

רמלה

היכל התרבות — אספי האש 5.00, מלאכון 9.00

חיפה והסביבה

אורה — צעיר מכדי למות 4.30, 7.00, 9.15
אורלי — בלוז לחופש הגדול 7.00, 9.15
אמפיתאטרון — הזוכה של זהב 7.00, 9.15
חן — חנות מעבר לפינה 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 1 — שומר ראש 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2 — גבר מאוהב 4.30, 7.00, 9.35
עצמון 3 — ילדים חורגים לאלוהים 4.15, 6.45, 9.15
קרן אור הבוחרים — לא שם זין 4.30, 7.15, 9.15
פאר — האלמנה השחורה 4.30, 7.00, 9.15
רון — בשמשת פלורד 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 1 — פגישה עיוורת 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 2 — אני והחברה 4.30, 7.00, 9.15
אורות — תתיך אמריקאי 7.15, 9.30
בית העם — ימי הרדיו 9.15
היכל — משנו פראי 9.15
סביר — רוז 7.00, 9.30
סינמטק — נשים, נשים, נשים 7.00, רשימון 9.30
ביתן — בק פלאנט השמנן 7.00, 9.15
סביון — בלוז לחופש הגדול 7.00, 9.15

הרצליה

כלון דוסאל — שיחותים אישיים 7.15, 9.30
דוד — לא שם זין 7.15, 9.30
היכל — נינגה אמריקאי 3 5.00, 7.15, 9.30
המרכז — שקסט כהיר 7.15, 9.15
חן אלמיה — חנה ואהרוניה 7.00, 9.30

חולון

מגדל — לוחם עם כבוד 7.30, 9.50
ארמון — קרוקודיל דנדי 7.30, 9.30
מגדי — נינגה אמריקאי 3 5.00, 7.15, 9.30
רינה — שיחות מלובלבות 7.15, 9.30

בת־ים

אורנים — קרוקודיל דנדי 7.15, 9.30
עצמאות — סוד ההצלחה 5.00, 7.15, 9.30

כפר סבא

חן — שם הוורד 7.00, 9.15
בית ברל — בתמונה את מי מחכו 8.00, 10.00
עמל — שיחותים אישיים 7.00, 9.15

קרית אונו

סינמה קוליסט — פיינל הוולם האמריקאי 4.30, שמוני בתו לבמורה 7.00, 9.15

פתח־תקוה

היכל 1 — בשמשת פלורד 5.00, 7.15, 9.30
היכל 2 — סוד ההצלחה 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3 — שם הוורד 4.30, 7, 9.30

טבריה

יד שמריה — לא שם זין 7.00, 9.15

נס ציונה

כמשת — טופרגן 4, 7.00